

## ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

### ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΡΙΓ'

Παρασκευή 6 Μαρτίου 2020

#### ΘΕΜΑΤΑ

##### A. ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

1. Επικύρωση Πρακτικών, σελ. 11041
2. Ανακοινώνεται ότι τη συνεδρίαση παρακολουθούν εκπρόσωποι από διάφορους συλλόγους γυναικείων οργανώσεων, σελ. 11046
3. Αναφορά στην Παγκόσμια Ημέρα της Γυναίκας, σελ. 11041, 11042, 11043, 11044, 11045, 11046, 11049
4. Επί διαδικαστικού θέματος, σελ. 11047, 11050, 11060, 11061, 11063, 11069, 11075, 11082

##### B. ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ

1. Ανακοίνωση του δελτίου επικαίρων ερωτήσεων της Δευτέρας 9ης Μαρτίου του 2020, σελ. 11046
2. Συζήτηση επικαίρων ερωτήσεων:
  - α) Προς τον Υπουργό Υγείας:
    - i. με θέμα: «Υποστελέχωση και υποβάθμιση του Εθνικού Κέντρου Αιμοδοσίας (Ε.ΚΕ.Α)», σελ. 11047
    - ii. με θέμα: «Δημιουργία Πρότυπου Κέντρου Υγείας Αστικού Τύπου στο Ίλιον», σελ. 11049
    - β) Προς τον Υπουργό Υποδομών και Μεταφορών:
      - i. με θέμα: «Αξιοποίηση παραγόμενου νερού στο Κέντρο Επεξεργασίας Λυμάτων Ψυττάλειας (ΚΕΛΨ) για τις ανάγκες ποτίσματος του πράσινου στη Δυτική Αθήνα», σελ. 11049
      - ii. με θέμα: «Βελτίωση σύνδεσης του Ιλίου με το Μετρό», σελ. 11051
      - iii. με θέμα: «Να τερματιστεί η περίοδος αδράνειας για την κατασκευή του Δικαστικού Μεγάρου Ηρακλείου», σελ. 11052
    - γ) Προς τον Υπουργό Οικονομικών, με θέμα: «Καταχρηστικές πρακτικές του Υπουργείου Οικονομικών», σελ. 11053
    - δ) Προς τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας:
      - i. με θέμα: «Τα σοβαρά προβλήματα λόγω της υποστελέχωσης του Κτηματολογικού Γραφείου Ηρακλείου», σελ. 11055
      - ii. με θέμα: «Διάσπαση και Πώληση της Δημόσιας Επιχείρησης Αερίου Α.Ε. (ΔΕΠΑ)», σελ. 11057
    - ε) Προς τον Υπουργό Προστασίας του Πολίτη, με θέμα: «Νέο κρούσμα αστυνομικής ασυδοσίας με χρήση όπλου», σελ. 11060

##### 3. Συζήτηση επίκαιρης επερώτησης:

Συζήτηση επί της υπ' αριθμόν 14/8/20-2-2020 επίκαιρης επερώτησης εξήντα ενός (61) Βουλευτών του ΣΥΡΙΖΑ προς τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας, με θέμα: «Καταστροφική και ανέφικτη η μετάβαση που προτείνει ο κ. Μητσοτάκης για τις λιγνιτικές περιοχές της Ελλάδας», σελ. 11063 - 11087

##### Γ. ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Κατάθεση σχεδίου νόμου:

Οι Υπουργοί Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, Οικονομικών, Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Δικαιοσύνης κατέθεσαν σήμερα, 6 Μαρτίου του 2020, σχέδιο νόμου: «Εν- σωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία της Οδηγίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης 2016/2341 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 14ης Δεκεμβρίου 2016 για τις δραστηριότητες και την εποπτεία των Ιδρυμάτων Επαγγελματικών Συνταξιοδοτικών Παροχών (ΙΕΣΠ)», σελ. 11083

#### ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΝΤΕΣ

ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ Μ. , σελ. 11070 - 11087  
ΜΠΟΥΡΑΣ Α. , σελ. 11056 - 11070  
ΣΑΚΟΡΑΦΑ Σ. , σελ. 11041 - 11056

#### ΟΜΙΛΗΤΕΣ

##### A. Επί της αναφοράς στην Παγκόσμια Ημέρα της Γυναίκας:

ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ Μ. , σελ. 11044, 11049  
ΑΡΣΕΝΗΣ Κ. , σελ. 11045, 11049  
ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ Κ. , σελ. 11043  
ΚΟΜΝΗΝΑΚΑ Μ. , σελ. 11043  
ΚΟΝΤΟΖΑΜΑΝΗΣ Β. , σελ. 11046, 11049  
ΞΕΝΟΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ Μ. , σελ. 11042  
ΡΑΠΤΗ Ζ. , σελ. 11041  
ΣΑΚΟΡΑΦΑ Σ. , σελ. 11046

##### B. Επί διαδικαστικού θέματος:

ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ Χ. , σελ. 11075, 11082  
ΑΡΣΕΝΗΣ Κ. , σελ. 11050  
ΒΕΛΟΠΟΥΛΟΣ Κ. , σελ. 11075  
ΜΠΟΥΡΑΣ Α. , σελ. 11060, 11061, 11063, 11069  
ΣΑΚΟΡΑΦΑ Σ. , σελ. 11047, 11050, 11060

##### Γ. Επί των επικαίρων ερωτήσεων:

ΑΡΣΕΝΗΣ Κ. , σελ. 11049, 11050, 11051  
ΒΕΣΥΡΟΠΟΥΛΟΣ Α. , σελ. 11054, 11055  
ΒΙΛΙΑΡΔΟΣ Β. , σελ. 11057, 11058  
ΘΩΜΑΣ Γ. , σελ. 11058, 11059  
ΚΕΓΚΕΡΟΓΛΟΥ Β. , σελ. 11052, 11053, 11054  
ΚΕΦΑΛΟΓΙΑΝΝΗΣ Ι. , σελ. 11050, 11051, 11052, 11053  
ΚΟΝΤΟΖΑΜΑΝΗΣ Β. , σελ. 11047, 11048  
ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ Δ. , σελ. 11056, 11057  
ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ Ε. , σελ. 11060, 11061  
ΠΟΛΑΚΗΣ Π. , σελ. 11047, 11048  
ΣΑΚΟΡΑΦΑ Σ. , σελ. 11061  
ΣΥΝΤΥΧΑΚΗΣ Ε. , σελ. 11055, 11056, 11057

##### Δ. Επί της επίκαιρης επερώτησης:

ΑΡΒΑΝΙΤΙΔΗΣ Γ. , σελ. 11078  
ΑΡΣΕΝΗΣ Κ. , σελ. 11081  
ΒΕΛΟΠΟΥΛΟΣ Κ. , σελ. 11073, 11075, 11076  
ΒΕΤΤΑ Κ. , σελ. 11068, 11084  
ΔΡΑΓΑΣΑΚΗΣ Ι. , σελ. 11065  
ΚΑΡΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ Ν. , σελ. 11080

ΚΑΦΑΝΤΑΡΗ Χ. , σελ. 11069

ΞΕΝΟΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ Μ. , σελ. 11076, 11077, 11086

ΠΑΠΑΗΛΙΟΥ Γ. , σελ. 11069  
ΠΑΠΠΑΣ Ν. , σελ. 11065  
ΠΕΡΚΑ Θ. , σελ. 11067, 11068, 11083, 11084, 11086

ΡΑΠΤΗ Ζ. , σελ. 11079  
ΦΑΜΕΛΛΟΣ Σ. , σελ. 11063, 11071, 11072, 11073, 11082, 11083, 11085

ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ Κ. , σελ. 11070, 11071, 11072, 11075, 11076, 11077, 11082, 11084, 11085, 11086, 11087

##### Ε. ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ:

ΖΑΧΑΡΙΑΔΗΣ Κ. , σελ. 11071  
ΜΑΡΚΟΥ Κ. , σελ. 11071

# Π Ρ Α Κ Τ Ι Κ Α Β Ο Υ Λ Η Σ

Θ' ΑΝΑΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΒΟΥΛΗ

ΙΗ' ΠΕΡΙΟΔΟΣ

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΜΕΝΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΣΥΝΟΔΟΣ Α'

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΡΙΓ'

Παρασκευή 6 Μαρτίου 2020

Αθήνα, σήμερα στις 6 Μαρτίου 2020, ημέρα Παρασκευή και ώρα 10.08' συνήλθε στην Αίθουσα των συνεδριάσεων του Βουλευτηρίου η Βουλή σε ολομέλεια για να συνεδριάσει υπό την προεδρία της Η' Αντιπροέδρου αυτής κ. **ΣΟΦΙΑΣ ΣΑΚΟΡΑΦΑ**.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα):** Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αρχίζει η συνεδρίαση.

(ΕΠΙΚΥΡΩΣΗ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ: Σύμφωνα με την από 5-3-2020 εξουσιοδότηση του Σώματος επικυρώθηκαν με ευθύνη του Προεδρείου τα Πρακτικά της ΡΙΒ' συνεδριάσεώς του, της Πέμπτης 5 Μαρτίου 2020 σε ό,τι αφορά την ψήφιση στο σύνολο του σχεδίου νόμου: «Στρατηγική αναπτυξιακή προοπτική των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, ρύθμιση ζητημάτων αρμοδιότητας Υπουργείου Εσωτερικών και άλλες διατάξεις».)

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, σε δύο ημέρες, την Κυριακή 8 Μαρτίου εορτάζεται η Παγκόσμια Ημέρα της Γυναίκας και η Διάσκεψη των Προέδρων στη συνεδρίαση της 26<sup>ης</sup> Φεβρουαρίου αποφάσισε να γίνει στην έναρξη της σημερινής συνεδρίασης της Ολομέλειας σχετική αναφορά από την Προεδρεύουσα και τους συναδέλφους που έχουν οριστεί ως Κοινοβουλευτικοί Εκπρόσωποι με χρόνο ομιλίας πέντε λεπτά.

Ξεκινάω λέγοντας εκ μέρους του Προεδρείου τα εξής. Η Βουλή σήμερα τιμά την Ημέρα της Γυναίκας. Θα ήθελα, έχοντας την τιμή να προεδρεύω σήμερα, να μου επιτρέψετε να πω δυο λόγια, χωρίς να καταχραστώ τον χρόνο σας.

Κατ' αρχάς, να ξεκινήσω υπενθυμίζοντας τον πλήρη τίτλο της ημέρας από τον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών: «Παγκόσμια Ημέρα για τα δικαιώματα της Γυναίκας και την Παγκόσμια Ειρήνη», κι αυτό γιατί πάνω από έναν αιώνα μετά από τις πρώτες κινητοποιήσεις των γυναικών για τα δικαιώματά τους, η εικόνα σε παγκόσμιο επίπεδο, αλλά και σε ευρωπαϊκό, υπενθυμίζει με ένταση την ανάγκη συνέχισης αυτών των αγώνων που ξεκίνησαν τότε και για τα δικαιώματά τους και για την Παγκόσμια Ειρήνη.

Θα ήθελα, λοιπόν, να μην περιοριζόμαστε σε ευχολόγια και πανηγυρικούς για τους αγώνες της γυναίκας, αλλά να δηλώνουμε με κάθε τρόπο την ενεργή συμμετοχή μας στους αγώνες που συνεχίζονται από την ίδια ανάγκη και δυστυχώς, σε πολλές περιπτώσεις με τα ίδια αιτούμενα, όπως πριν από έναν αιώνα.

Προσωπικά αυτές οι παγκόσμιες ημέρες αισθάνομαι ότι λειτούργουν και λίγο ως άλλοθι ώστε να εξαντλούμεθα σε ωραία λόγια χωρίς πράξεις. Πράγματι, προσωπικά πάλι θα πω, έχω απορία, αλλά και ταυτόχρονα οργή για τα όσα θα ειπωθούν από όλους τους ηγέτες και μη κατά τον εορτασμό της Παγκόσμιας Ημέρας των Προσφύγων στις 20 Ιουνίου που πλησιάζει. Υποθέτω ότι κι εκείνη την ημέρα θα εκφραστεί η αλληλεγγύη και η ευαισθησία όλων, μόνο που δεν θα μπορούν να τους ακούσουν χιλιάδες «κοιμώμενοι» στα βάθη της Μεσογείου.

Σε κάθε περίπτωση, μέσα από τον θεσμικό μας ρόλο και επειδή είναι βέβαιο ότι όλοι οι συνάδελφοι θα εκφράσουν τον σεβασμό του στους αγώνες της γυναίκας για τα δικαιώματά της, στο μέρος της ευθύνης που μας αναλογεί, καλό θα είναι να τιμάμε την Ημέρα της Γυναίκας κάθε ημέρα, προσέχοντας όταν νομοθετούμε να μην επιβάλουμε κοινωνικό αποκλεισμό λόγω φύλου, να εγγυόμαστε στη γυναίκα την ίση αμοιβή και απασχόληση, την προάσπιση της οικογένειας, της λοχείας και της παιδικής ηλικίας και τέλος, να εξασφαλίζουμε τον σεβασμό της σύγχρονης γυναίκας στην καθημερινότητα, τη θωράκιση κάθε γυναίκας από παρενοχλήσεις και στοχοποιήσεις μόνο και μόνο επειδή είναι γυναίκα.

Κλείνοντας, θεωρώ ότι πρέπει να τύχει ειδικής αντιμετώπισης και όχι μόνο αφηρημένης καταδίκης το φαινόμενο των αυξανόμενων βίαιων εγκλημάτων σε βάρος των γυναικών που αυξάνονται καθημερινά, όχι μόνο στη χώρα μας, αλλά και σε όλον τον δυτικό κόσμο.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αυτές οι βασικές παραδοχές πρέπει να διατρέχουν καθημερινά τη σκέψη μας κατά τη νομοθετική και για όσα προσφέρετε καθημερινά που μπορούμε να συνεισφέρουμε στους αγώνες των γυναικών για τα δικαιώματά τους και την Παγκόσμια Ειρήνη.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

Θα δώσω αμέσως τον λόγο στην πρώτη ομιλήτριά μας που είναι η κ. Ζώη Ράπτη από τη Νέα Δημοκρατία Βουλευτής του Β1' Βόρειου Τομέα Αθηνών για πέντε λεπτά, με τη σχετική ανοχή.

Ορίστε, κυρία συνάδελφε, έχετε τον λόγο.

**ΖΩΗ ΡΑΠΤΗ:** Ευχαριστώ πολύ, κυρία Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, με αφορμή τη γιορτή της Γυναίκας την προσεχή Κυριακή, θα ήθελα να ευχηθώ χρόνια πολλά σε όλες τις γυναίκες και με την ευκαιρία που μου δίνεται να εκφράσω ειδικότερα στις γυναίκες του Έβρου ένα πολύ μεγάλο ευχαριστώ από την καρδιά μου για εσάς που προσφέρετε και για όσα προσφέρετε καθημερινά στα παιδιά μας, στους συζύγους μας, στα αδέρφια μας που υπηρετούν αυτή την ώρα την πατρίδα. Και θέλω να σας ευχαριστήσω ιδιαίτερα, γιατί έχετε πάρει τα παιδιά μας κάτω από τις «φτερούγες» σας και τα φροντίζετε σαν να είναι δικά σας παιδιά.

Αγαπητές και αγαπητοί συνάδελφοι, είναι αλήθεια ότι το πρώτο πράγμα που τιμούμε στο πρόσωπο μιας γυναίκας είναι τον στυλοβάτη της οικογένειας, το στυλοβάτη ενός θεσμού που, ακόμα και αν ακούγεται στα αυτιά κάποιων ως αναχρονιστικός, παραμένει για μας ύψιστη κοινωνική προτεραιότητα.

Η μητέρα που μεγάλωσε τα παιδιά της μέσα στην κρίση, η σύντροφος που αποτελεί πηγή έμπνευσης και συνοδοιπόρο στη

συχνά συνθλιπτική των ανθρώπινων σχέσεων καθημερινότητα του βιοπορισμού, αυτή παραμένει πάντα το θεμέλιο της ανθρωπίνης κοινωνίας, η βάση για την οικοδόμηση των ανθρωπίνων σχέσεων και των συναισθημάτων και η πηγή της αλληλεγγύης και της αγάπης.

Τη γυναίκα, όμως, δεν τη θέλουμε μόνο για τα δύσκολα. Τη θέλουμε εξίσου να πρωτοστατεί και στην ανάπτυξη της πατρίδας μας και να πρωτοστατεί ισότητα. Με μια κουβέντα, ίσες ευκαιρίες και ίση αμοιβή για την ίδια εργασία. Γιατί δεν μπορεί να υπάρχει ανάπτυξη, αν οι γυναίκες δεν συμμετέχουν πλήρως, αν δεν έχουν την ευχέρεια να ξεδιπλώσουν σε κάθε τομέα τα ταλέντα τους και αν δεν αμείβονται με τους ίδιους όρους για ίδια εργασία που παρέρχουν.

Είναι διαχρονικό αίτημα η πολιτεία να τους δώσει την ευκαιρία να είναι παραγωγικές μέσα στην οικονομία, να συμμετέχουν ισότητα στην παροχή της γνώσης και να κάνουν καριέρα, χωρίς να τους στερεί τη δυνατότητα ταυτόχρονα να δημιουργήσουν οικογένεια.

Άλλωστε, η ανάπτυξη που εμείς θέλουμε να οικοδομήσουμε στηρίζεται στην τεχνολογία, στην καινοτομία και την επιχειρηματικότητα. Και πιστεύω ότι και τα τρία αυτά προνομιακά πλέον πεδία είναι κατάλληλα για τις γυναίκες, γιατί αλλάζουν το παραδοσιακό μοντέλο της απασχόλησης και δίνουν στη γυναίκα τη δυνατότητα να συνδυάζει πολύ πιο άνετα την οικογένεια με την καριέρα, την εργασία με το σπίτι, τη συμμετοχή της στην παραγωγή με την ανατροφή των παιδιών της.

Είμαι περήφανη που η Κυβέρνησή μας πρόσφατα ψήφισε σημαντικές διατάξεις για τη στήριξη των γυναικών που φέρουν στον κόσμο παιδιά και παρέσχε επίδομα γέννησης 2.000 ευρώ για κάθε παιδί που γεννιέται στη χώρα, απαλλάσσοντας τις νέες μητέρες από περιττή γραφειοκρατία, και είμαι εξίσου περήφανη για τη μείωση των ασφαλιστικών εισφορών στο 50% για τις νέες μητέρες που επιστρέφουν στην εργασία τους μετά τον τοκετό, διάταξη που συμπεριλάβαμε στο πρόσφατο ασφαλιστικό νομοσχέδιο για να διευκολύνουμε την επανένταξη των γυναικών στην αγορά εργασίας.

Ο διαρκής αγώνας της γυναίκας για μας λοιπόν είναι η πλήρης αποκατάσταση της θέσης της στην κοινωνία, στην οικονομία, στην έρευνα και τη γνώση. Είμαστε νομίζω ώριμοι πια ως κοινωνία να προχωρήσουμε και σε περαιτέρω εξειδικευμένες παρεμβάσεις για την ισότητα πρόσβασης της γυναίκας στην αγορά εργασίας και τη συμμετοχή της στις κοινωνικές δράσεις, αλλά και για την ενθάρρυνση της γυναικείας συμμετοχής σε θέσεις πολιτικής ευθύνης και εκπροσώπησης, τόσο σε εθνικό, ευρωπαϊκό, περιφερειακό, αλλά και τοπικό επίπεδο.

Σε μια εποχή που ο τόπος μας αφήνει πίσω την κρίση και κάνει πράξη την αναγέννηση, είναι δυστύχημα ότι η σύνθεση της παρούσας Βουλής περιλαμβάνει μόνο εξήντα δύο γυναίκες στο σύνολο των τριακοσίων Βουλευτών, ποσοστό χαμηλό σε σχέση με άλλα ευρωπαϊκά Κοινοβούλια. Είναι όμως ευτύχημα το γεγονός ότι μετά από πρόταση της παράταξής μας ψηφίσαμε πρόσφατα, με ευρύτερη κοινοβουλευτική Πλειοψηφία, για το ανώτατο πολιτειακό αξίωμα μία γυναίκα για Πρόεδρο της Ελληνικής Δημοκρατίας. Με την εκλογή της κ. Σακελλαροπούλου δείξαμε εμπράκτως ότι στις αρχές της τρίτης δεκαετίας του 21<sup>ου</sup> αιώνα η Ελλάδα παίρνει τη θέση που της αξίζει, σηματοδοτώντας τη στροφή στην Ελλάδα του αύριο.

Με την πεποίθηση, λοιπόν, ότι στο αμέσως προσεχές μέλλον με συγκεκριμένες πολιτικές θα δώσουμε τη δυνατότητα σε περισσότερες γυναίκες να αναδειχθούν σε καίριες κοινοβουλευτικές, διοικητικές, δικαστικές, αυτοδιοικητικές, αλλά και κυβερνητικές θέσεις. Εύχομαι σε όλες τις Ελληνίδες σήμερα χρόνια πολλά και δυναμικά.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα):** Ευχαριστώ, κυρία συνάδελφε.

Τον λόγο τώρα έχει για πέντε λεπτά η κ. Ξενογιαννακοπούλου εκ μέρους του ΣΥΡΙΖΑ, Βουλευτής του Β1' Βόρειου Τομέα Αθηνών.

**ΜΑΡΙΛΙΖΑ ΞΕΝΟΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ:** Ευχαριστώ πολύ, κυ-

ρία Πρόεδρε.

Κύριοι Υπουργοί, αγαπητές και αγαπητοί συνάδελφοι, η Παγκόσμια Ημέρα της Γυναίκας δεν είναι γιορτή ούτε μια τυπική επέτειος. Είναι μέρα μνήμης, αποτίμησης, αφύπνισης και κυρίως είναι μέρα διεκδίκησης, γιατί στην εποχή μας αποκτά νέο νόημα και θέτει νέα κρίσιμα διακυβεύματα. Είναι μέρα μνήμης και οφείλουμε να θυμόμαστε την κοινωνική, αγωνιστική της διάσταση, να τιμούμε τις εκατομμύρια γυναίκες που αγωνίστηκαν, διώχθηκαν, φυλακίστηκαν για ανθρωπινή και κοινωνική χειραφέτηση. Οφείλουμε να θυμόμαστε τις εργάτριες της κλωστοϋφαντουργίας στη Νέα Υόρκη, που στις 8 Μάρτη του 1857 κατέβηκαν σε μαζική απεργία, απαιτώντας καλύτερους μισθούς και ανθρωπινες συνθήκες δουλειάς και η διαμαρτυρία τους τότε πνίγηκε στο αίμα, τις σουφραζέτες και τον αγώνα τους για την ψήφο και τα πολιτικά δικαιώματα, το φεμινιστικό κίνημα και τον αγώνα για προσωπική χειραφέτηση και απελευθέρωση.

Από την Κλάρα Τσέκιν και την Αλεξάνδρα Κολοντάι, τη Μάργκαρετ Φούλερ, τη Σιμόν ντε Μποβουάρ, την Οριάντα Φαλάτσι και τη Μπάρμπαρα Κασλ, μέχρι την Καλλιρρόη Παρρέν, την Ηλέκτρα Αποστόλου και την Αμαλία Φλέμινγκ, γυναίκες αγωνίστριες στα επαναστατικά και κοινωνικά κινήματα, στα συνδικάτα και στην πολιτική, γυναίκες που έσπασαν στερεότυπα και στεγανά αιώνων και διακρίθηκαν στην πολιτική, την επιστήμη, την τέχνη και τη δημιουργία. Η ισότητα των γυναικών, η ισότητα των φύλων ήταν εξαρχής και παραμένει ζήτημα δημοκρατίας και κοινωνικής απελευθέρωσης, αναπόσπαστο μέρος των μεγάλων επαναστάσεων και των κοινωνικών κινημάτων του 19<sup>ου</sup> και του 20<sup>ου</sup> αιώνα. Από αυτό το βήμα νομίζω πρέπει να τιμήσουμε και όλες τις γυναίκες που εκλέχτηκαν Βουλευτές από την πρώτη στιγμή που αποδόθηκε η ψήφος και το δικαίωμα εκλογής στις γυναίκες στη χώρα μας.

Είναι όμως η Ημέρα της Γυναίκας και ευκαιρία αποτίμησης, προκειμένου να αναλογιστούμε τα βήματα που έχουν γίνει, τις κατακτήσεις, αλλά και τα προβλήματα και τις νέες διεκδικήσεις, από την ενεργό συμμετοχή των γυναικών στην Εθνική Αντίσταση, το δικαίωμα ψήφου το 1952, την ιστορική αλλαγή του οικογενειακού δικαίου το 1983 και την κατοχύρωση της ισότητας ρητά στο Σύνταγμα, μέχρι τους πρόσφατους νόμους της κυβέρνησης του ΣΥΡΙΖΑ. Θα ήθελα εδώ να αναφερθώ στις αυξημένες ποσοστώς στις καταπύσεις στις βουλευτικές, περιφερειακές και δημοτικές εκλογές, στην αποκατάσταση των κοινωνικών και εργασιακών δικαιωμάτων, στην κύρωση της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης, δηλαδή της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για την πρόληψη και καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας.

Η πρόοδος στα θέματα της ισότητας και της ένταξης της γυναίκας στην παραγωγική και στην κοινωνική λειτουργία αντανάκλα και το επίπεδο κάθε χώρας και κοινωνίας. Εδώ θέλω να πω κι εγώ, όπως έκανε αναφορά και η συνάδελφος κ. Ράππη, ότι είναι σημαντικό βήμα το ότι την επόμενη εβδομάδα θα ορκιστεί η νέα Πρόεδρος της Δημοκρατίας, η κ. Σακελλαροπούλου, το οποίο δείχνει φυσικά και ένα επιπλέον βήμα κατάκτησης, αλλά δείχνει και την ωριμότητα της ελληνικής κοινωνίας, η οποία όχι μόνο το αποδέχεται αλλά και χαίρεται για αυτή την εξέλιξη στο ύψιστο πολιτικό αξίωμα.

Ταυτόχρονα, όμως, πρέπει να δούμε και τα θέματα της οπισθοδρόμησης. Πρέπει να δούμε ότι η διεθνής πραγματικότητα σήμερα δεν είναι ενθαρρυντική για τα θέματα της ισότητας. Βλέπουμε ότι στον μισό κόσμο οι γυναίκες συνεχίζουν να αντιμετωπίζουν καταπίεση, πείνα, φτώχεια, πολέμους, προσφυγιά, εκμετάλλευση, το σύγχρονο δουλεμπόριο του trafficking. Σε πολλές χώρες της Μέσης Ανατολής, της Ασίας και της Αφρικής οι κατακτήσεις υποχωρούν εξαιτίας της επικράτησης φονταμενταλιστών δυνάμεων και αντιλήψεων. Η επικράτηση του νεοφιλελευθερισμού, η οικονομική κρίση στην Αμερική και στην Ευρώπη είχε άμεσο αντίκτυπο στις γυναίκες, όσον αφορά την ανεργία, τη φτώχεια, την αποδυνάμωση του κοινωνικού κράτους. Διαχρονικές κατακτήσεις και επιτεύγματα του φεμινιστικού κινήματος καταστρατηγούνται και απειλούνται με κατάργηση. Είναι ενδεικτικό ότι τα τελευταία χρόνια στην Ευρώπη αυξήθηκε ιδιαίτερα η ανεργία των γυναικών, η ψηφιακή τους υστέρηση, αλλά και η βία

εναντίον τους. Μία στις τρεις γυναίκες στην Ευρώπη άνω των δεκαπέντε ετών έχει υποστεί σωματική ή σεξουαλική βία.

Είναι χαρακτηριστικό ότι σήμερα, όπως και πάντα βέβαια, οι γυναίκες πρέπει να ανταποκριθούν στους πολλαπλούς ρόλους, να σπάσουν τα νέα καταναλωτικά στερεότυπα και γι' αυτό γίνεται πιο επίκαιρος από ποτέ ο αγώνας για εργασία, ίση αμοιβή, για ένα σύγχρονο ισχυρό κοινωνικό κράτος και για ισότιμη εκπροσώπηση στα κέντρα λήψης αποφάσεων.

Με αίσθημα αλληλεγγύης λοιπόν, η σκέψη μας σήμερα είναι σε όλες τις γυναίκες, κάθε ηλικίας, από κάθε χώρα, που δίνουν τη συλλογική και προσωπική μάχη τους για τη ζωή και την αξιοπρέπεια, στις γυναίκες που διαδηλώνουν σε όλον τον κόσμο, στο πλαίσιο της φεμινιστικής απεργίας, στις γυναίκες που αντιμετωπίζουν πολέμους, προσφυγιά και μετανάστευση.

Η Ημέρα της Γυναίκας είναι μέρα δημοκρατικής και κοινωνικής εγγύησης, ημέρα που οι γυναίκες μαζί με τους άντρες επιβεβαιώνουμε την πίστη μας στην ειρήνη και στην αλληλεγγύη, στην ισότητα, στην εμβάθυνση της δημοκρατίας, στα κοινωνικά δικαιώματα και στην κοινωνική δικαιοσύνη.

Να' μαςτε καλά, χρόνια πολλά και να έχουμε δύναμη για τους αγώνες.

(Χειροκροτήματα από όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα):** Ευχαριστώ, κυρία συνάδελφε.

Τον λόγο τώρα έχει η κ. Γιαννακοπούλου, Βουλευτής του Κινήματος Αλλαγής στον Β2' Δυτικό Τομέα Αθηνών.

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ (ΝΑΝΤΙΑ) ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ:** Ευχαριστώ πολύ, κυρία Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η Παγκόσμια Ημέρα της Γυναίκας είναι μέρα αφιερωμένη στους αγώνες των γυναικών σε όλο τον κόσμο για ισότητα, για δικαιώματα, δικαιοσύνη, αυτονομία, πλην ζητούμενα σε εμάς, τους πολίτες της Ευρώπης, δυστυχώς ακόμη εκτός συζήτησης σε πολλές γωνιές της γης στον 21° αιώνα.

Στις 8 Μαρτίου το μυαλό μας, η σκέψη μας, το ενδιαφέρον μας, η καρδιά μας στρέφεται στις γυναίκες κάθε ηλικίας, κάθε χώρας, κάθε βιοτικού επιπέδου, κοινωνικής προέλευσης, εκπαίδευσης, θρησκευματος ή γλώσσας, σεξουαλικού προσανατολισμού, σε εκείνες που στερούνται δικαιωμάτων, ολόενα και συχνότερα ακόμη και της ίδιας της ζωής τους, ακριβώς και μόνο λόγω του φύλου τους.

Η Παγκόσμια Ημέρα της Γυναίκας αποτελεί κάθε χρόνο αφορμή για να αξιολογηθεί η θέση των γυναικών στην κοινωνία και να εξεταστεί κατά πόσο υφίσταται στην καθημερινότητα η πραγματική ισότητα των φύλων. Ο αγώνας για ουσιαστική συμμετοχή και εκπροσώπηση των γυναικών σε όλους τους τομείς της κοινωνικής δραστηριότητας είναι κομμάτι της καθημερινής μας προσπάθειας και σίγουρα δεν τελειώνει μόνο σε μία ημέρα. Χαιρετίζουμε και στρέφουμε τις ενέργειές μας στις γυναίκες, που αγωνίζονται καθημερινά για να ανταποκριθούν στους πολλαπλούς τους ρόλους, της μητέρας, της εργαζόμενης, της νοικοκυράς, της κόρης, της γιαγιάς, όλους τους ρόλους των γυναικών.

Αναγνωρίζουμε και σεβόμαστε όσα έκαναν κινήματα, οργανώσεις, επιστήμονες, μεμονωμένοι πολίτες, άνδρες και γυναίκες για την ισότητα των φύλων.

Ωστόσο, η αλήθεια είναι ότι δεν καταφέραμε να εξαλείψουμε πλήρως τις ανισότητες. Τη δεκαετία του '80 και τη δεκαετία του '90 οι κυβερνήσεις του ΠΑΣΟΚ με νομοθετικές αλλαγές διασφάλισαν την ισότητα μεταξύ των δύο φύλων. Κατήργησαν την πατριαρχική οικογένεια, τον θεσμό της προίκας, αναχρονιστικούς θεσμούς, ακόμα και την υποχρέωση της γυναίκας να αλλάζει το επώνυμό της μετά τον γάμο. Οι γυναίκες εργαζόμενες απέκτησαν για πρώτη φορά τότε δικαιώματα ίσης μεταχείρισης με τους άνδρες στην απασχόληση, στις συνθήκες εργασίας, στην επαγγελματική εξέλιξη, στις αμοιβές τους, στον επαγγελματικό προσανατολισμό, στην κατάρτιση, στην κοινωνική ασφάλιση. Δόθηκε η δυνατότητα στις αγρότισσες να γίνουν μέλη συνεταιρισμών. Θεσπίστηκε πλήρης και αυτοτελής σύνταξη για την αγρότισσα. Χορηγήθηκε επίδομα τοκετού για όσες ήταν ασφαλισμένες στον ΟΓΑ. Καμμία άλλη ευρωπαϊκή χώρα δεν είχε εκείνη την περίοδο ανάλογο προοδευτικό θεσμικό πλαίσιο.

Σήμερα δυστυχώς η χώρα μας καταλαμβάνει την προτελευταία θέση, με τελευταία αυτήν της Ιταλίας, στην ισότιμη πρόσβαση στην απασχόληση και στις συνθήκες εργασίας.

Τέλος, κατέχουμε τη δεύτερη χειρότερη θέση στην Ευρωπαϊκή Ένωση στην εκπροσώπηση γυναικών στα κέντρα λήψης πολιτικών, οικονομικών και κοινωνικών αποφάσεων.

Οι προτάσεις του Κινήματος Αλλαγής για ισότητα και ισονομία είναι σαφείς. Οφείλουμε να σταθούμε πλάι στη γυναίκα άνεργη ώστε να βρει δουλειά, όχι μόνο με πολιτικές για την ανάπτυξη, αλλά με ειδικά και στοχευμένα κίνητρα. Οφείλουμε να σταθούμε πλάι στη γυναίκα εργαζόμενη και μητέρα. Καμμία ανοχή σε διακρίσεις στους χώρους εργασίας, καμμία ανοχή σε διαφοροποιημένες αμοιβές, καμμία παραβίαση των δικαιωμάτων της μητέρας. Οι άδειες λοχείας δεν θα μείνουν στα χαρτιά και όταν επιστρέφει η γυναίκα, θα πρέπει να ξαναβρίσκει τη θέση της. Καμμία απολύτως ανοχή σε φαινόμενα σεξουαλικής παρενόχλησης στους χώρους εργασίας. Να σταθούμε πλάι στη γυναίκα για να επιχειρήσει, να εξελιχθεί, για να έχουμε αύριο ολόενα και περισσότερες γυναίκες στελέχη σε αναπτυσσόμενες επιχειρήσεις. Να σταθούμε πλάι στη μητέρα εργαζόμενη. Κανένα παιδί έξω από βρεφονηπιακούς σταθμούς και από κέντρα δημιουργικής απασχόλησης. Να σταθούμε έμπρακτα δίπλα στις μονογονεϊκές οικογένειες, αλλά και να αποκαταστήσουμε πλήρως τις συντάξεις χηρής.

Το τελευταίο διάστημα βλέπουμε όλο και περισσότερα περιστατικά βίας εναντίον των γυναικών. Η βία κατά των γυναικών δεν θα σταματήσει όσο κλείνουμε τα μάτια και τα στόματα. Χρειάζομαστε δυνατές φωνές και αλληλεγγύη. Η θυματοποίηση ξεκινάει με τη σιωπή και η σιωπή είναι συνενοχή.

Αγαπητές κυρίες, αγαπητοί συνάδελφοι, ο ρόλος της γυναίκας έχει σίγουρα αναβαθμιστεί τις τελευταίες δεκαετίες, ωστόσο επικρατούν φαινόμενα που ναι, πρέπει να αντιμετωπίσουμε. Οι γυναίκες παραμένουν ο στόχος ενός συγκαλυμμένου, αλλά πολλές φορές βίαιου σεξισμού. Τα υψηλότερα ποσοστά ανεργίας των γυναικών και οι μικρότερες αποδοχές των εργαζόμενων γυναικών πρέπει να είναι πρώτη προτεραιότητά μας. Η σύγχρονη Ελληνίδα γυναίκα έχει δικαίωμα στην ίση αντιμετώπιση, στην ίση μεταχείριση, στην εργασία και στην αναγνώριση του ρόλου και της προσφοράς της στην κοινωνία μας.

Κυρίες και κύριοι, δεν μπορούμε να διαχωρίσουμε το ζήτημα των γυναικείων δικαιωμάτων από τις μεγάλες προκλήσεις που αντιμετωπίζουμε ως αναπτυσσόμενος κόσμος και ως Ευρωπαίοι. Οφείλουμε να παραμείνουμε στη φωτεινή πλευρά του ανθρωπισμού και των δίκαιων ιδανικών. Αυτός είναι άλλωστε και ο μόνος δρόμος για μια κοινωνία ίσων ευκαιριών και ίσων δικαιωμάτων για όλους μας. Ας αφυπνιστούμε και ας μην εφησυχάζουμε. Ας συνεχίσουμε την προσπάθειά μας με όραμα για να φτιάξουμε έναν καλύτερο κόσμο για όλους μας, για εμάς και για τα παιδιά μας.

Να είστε καλά.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του Κινήματος Αλλαγής)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα):** Ευχαριστούμε, κυρία συνάδελφε.

Τον λόγο έχει η Βουλευτής Λέσβου του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας κ. Κομνηνάκη για πέντε λεπτά.

**ΜΑΡΙΑ ΚΟΜΝΗΝΑΚΑ:** Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Φέτος συμπληρώνονται εκατόν δέκα χρόνια από την καθιέρωση της 8ης Μάρτη ως Παγκόσμιας Ημέρας της Γυναίκας με απόφαση της Β' Διεθνούς Συνδιάσκεψης Σοσιαλιστριών Γυναικών.

Για το ΚΚΕ αυτή η μέρα δεν είναι επετειακή. Είναι ενταγμένη στον καθημερινό αγώνα που δίνουμε για την ισότητα και τη χειραφέτηση της γυναίκας στη σύγχρονη εποχή. Το ΚΚΕ σήμερα δυναμώνει τις προσπάθειες για να μη συμπλωθεί η εργαζόμενη και άνεργη γυναίκα με τις κατ' επιφάνεια ίσες ευκαιρίες και την ισότητα στην εργασιακή ζούγκλα, στο ωράριο και στη ζωή-λάστιχο.

Αλήθεια, ποιες είναι οι αιτίες που η σύγχρονη γυναίκα βιώνει παλιές και νέες διακρίσεις στην εργασία, στην κοινωνική ζωή, παρ' όλο που η σύγχρονη επιστημονική και τεχνολογική ανάπτυξη δίνει τη δυνατότητα εργασίας σε όλους και όλες με λιγό-

τερες ώρες δουλειάς και αυξήσεις στους μισθούς με μέτρα προστασίας της μητρότητας;

Οι αιτίες βρίσκονται στο ίδιο σύστημα που προβάλλετε ως μονόδρομο, τη σύγχρονη εκμεταλλευτική κοινωνία όπου τα πάντα υποτάσσονται στο κέρδος των επιχειρηματικών κολοσσών, στον ανελέητο καπιταλιστικό ανταγωνισμό.

Είναι δυνατό να μιλά κανείς για μέτρα στοιχειώδους στήριξης και προστασίας της μητρότητας χωρίς να συγκρουστεί με την Ευρωπαϊκή Ένωση και τις ευέλικτες εργασιακές σχέσεις που αυτή προωθεί; Όταν όλες διαχρονικά οι κυβερνήσεις εχθρεύονται το δικαίωμα στη μόνιμη και σταθερή δουλειά, προβάλλουν ως κανονικότητα τη μερική και προσωρινή απασχόληση, τις συμβάσεις ενός μήνα ή μιας μέρας ακόμα, πώς αλήθεια προστατεύεται η μητρότητα;

Γι' αυτό είναι υποκριτική η ευαισθησία όλων των αστικών κυβερνήσεων και κομμάτων που έχουν βάλει τη σφραγίδα τους σε αντιλαϊκά, αντεργατικά μέτρα σε βάρος της εργατικής λαϊκής πλειοψηφίας των γυναικών. Είναι πρόκληση πολιτικές δυνάμεις που διαχειρίστηκαν το σύστημα σε βάρος των γυναικών της εργατικής τάξης και των λαϊκών στρωμάτων να πρωτοστατούν στην αναζωογόνηση του φεμινιστικού κινήματος. Η όποια προσπάθειά τους στοχεύει στον εγκλωβισμό της αγανάκτησης των γυναικών σε ανώδυνη για την εκμεταλλευτική κοινωνία κανάλια, να βλέπουν ως αιτία τη χαμηλή συμμετοχή των γυναικών στα λεγόμενα κέντρα λήψης αποφάσεων, εννοώντας κυβερνητικά και θεσμικά όργανα και διοικήσεις επιχειρήσεων, λες και βελτιώθηκε η ζωή τους από την ανάδειξη των γυναικών σε υπουργικές θέσεις.

Άραγε δεν ήταν όλες οι δίδες αριστερές ή νεοφιλελεύθερες κυβερνήσεις που διατήρησαν όλο το αντεργατικό οπλοστάσιο που γενικεύει τις ελαστικές εργασιακές σχέσεις και στερεί από τις γυναίκες μια σειρά από άδεις και επιδόματα που διατήρησαν διαχρονικά, για παράδειγμα, το απαράδεκτο άρθρο σε νόμο του '51 που εξαιρεί από την άδεια και το επίδομα μητρότητας όσες γυναίκες έχουν κάτω από διακόσια έτη την τελευταία διετία;

Σήμερα χιλιάδες γυναίκες εργατοϋπάλληλοι δουλεύουν χωρίς συλλογικές συμβάσεις εργασίας και με μισθούς πείνας με τη σφραγίδα της πολιτικής όλων των κυβερνήσεων, ενώ η κατάργηση της κυριακάτικης αργίας τσακίζει τις ζωές των εμποροϋπάλληλων, αλλά και των αυτοαπασχολούμενων γυναικών που σέρνονται στα εξαντλητικά ωράρια για να τα βγάλουν πέρα. Τις βαραίνουν ακόμα οι πετσοκομμένες δαπάνες του κρατικού προϋπολογισμού για κοινωνικές υπηρεσίες και υποδομές για την υγεία και την πρόνοια που μετατρέπουν σε πανάκριβο εμπόρευμα τις αναγκαίες ιατρικές, διαγνωστικές, προληπτικές εξετάσεις, τον προγεννητικό έλεγχο, τη διαδικασία της ιατρικής υποβοηθούμενης αναπαραγωγής. Αλλά και οι ελλείψεις κρατικών μέτρων πρόληψης και προστασίας των γυναικών από την πολύμορφη βία πολλαπλασιάζουν τα εμπόδια που συναντά στην προσπάθειά να σταθεί μια γυναίκα στα πόδια της.

Άραγε η πολιτική που υπερασπίζονται όλες οι αστικές πολιτικές δυνάμεις δεν εμπλέκει τη χώρα μας στους επικίνδυνους σχεδιασμούς ΗΠΑ, ΝΑΤΟ, Ευρωπαϊκής Ένωσης, μετατρέποντάς τη σε μαγνήτη επιθέσεων και σε ορμητήριο ιμπεριαλιστικών επιθέσεων σε βάρος άλλων λαών; Δεν είναι η ίδια πολιτική που ευθύνεται για τη μετατροπή της χώρας μας σε μια απέραντη φυλακή για χιλιάδες πρόσφυγες γυναίκες με τα παιδιά στην αγκαλιά, που άφησαν την κόλαση του ιμπεριαλιστικού πολέμου για να βρεθούν στα κέντρα-κολαστήρια στα νησιά του Αιγαίου ή της ηπειρωτικής Ελλάδας και να εγκλωβίζονται στα σύνορα, έρμαια των διακινήτων, αλλά και των επιδιώξεων των κυβερνήσεων, όπως και της τουρκικής;

Το ΚΚΕ καλεί τις γυναίκες να αξιοποιήσουν στις σύγχρονες συνθήκες την κοινωνική και πολιτική πείρα που έχει συγκεντρωθεί.

Η ραγδαία ανάπτυξη της επιστήμης, της τεχνολογίας, της αυτοματοποίησης γεννά νέα αδιέξοδα, αλλά προβάλλει και νέες δυνατότητες για την κοινωνική θέση της γυναίκας. Αυτές οι δυνατότητες μπορούν να καρπίσουν, αν απαλλαγεί η ανθρωπότητα από τον βραχνά του καπιταλιστικού κέρδους, της καπιταλιστικής εκμετάλλευσης και καταπίεσης.

Η συμμετοχή των γυναικών σήμερα για την ανασύνταξη του

κινήματος στην πάλη για την κοινωνική συμμαχία μπορεί να δώσει οξυγόνο αγωνιστικής αισιοδοξίας στην εργατική λαϊκή πάλη, για να διαμορφώνονται ρωγμές στο τοίχος που ορθώνει η σύγχρονη καπιταλιστική κοινωνία απέναντι στους λαούς, γυναίκες και άντρες. Γι' αυτό καλούμε τις γυναίκες να δυναμώσουν τη λαϊκή πάλη, επιλέγοντας την αγωνιστική στάση ζωής και τη διεκδίκηση για όλα όσα τους ανήκουν και τους στερούν κυβερνήσεις και συμμαχίες κρατών, όπως η Ευρωπαϊκή Ένωση, να αναζωογονήσουμε τη συμμετοχή τους, την πάλη για την απεμπλοκή της χώρας μας και των γειτονικών χωρών από τους ευρωατλαντικούς σχεδιασμούς, απομονώνοντας το εθνικιστικό, ρατσιστικό δηλητήριο απέναντι στους χιλιάδες πρόσφυγες και μετανάστες, γυναίκες, άνδρες και παιδιά.

Αυτός είναι και ο καλύτερος τρόπος για να τιμάμε τις γυναίκες που με τον αγώνα και την πάλη τους έσπρωξαν προς τα εμπρός τον τροχό της ιστορίας.

(Χειροκροτήματα από όλες τις πτέρυγες)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα):** Ευχαριστώ πολύ, κυρία συνάδελφε.

Τον λόγο τώρα έχει η κ. Αθανασίου, Βουλευτής της Ελληνικής Λύσης στον Β2 Δυτικό Τομέα Αθηνών.

**ΜΑΡΙΑ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ:** Κυρία Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι Βουλευτές, κυρίες μου στα Θεωρεία που μας παρακολουθείτε, βρισκόμαστε σήμερα εδώ για να τιμήσουμε τη γυναίκα, στο πλαίσιο της παγκόσμιας ημέρας αφιερωμένη σε αυτήν. Η γυναίκα βέβαια θα πρέπει έμπρακτα να τιμάται κάθε μέρα, κάθε στιγμή, δεδομένης της προσφοράς της στην κοινωνία, ως απόρροια του πολυδιάστατου ρόλου της, η γυναίκα σύζυγος, η γυναίκα σύντροφος, η γυναίκα μητέρα, η γυναίκα παιδαγωγός, η γυναίκα επιστήμονα και άλλοι πολλοί ρόλοι. Είναι τόσοι πολλοί ρόλοι για ένα μόνο άτομο και δεν είναι λίγες οι φορές που, προκειμένου να φέρει τα καλύτερα δυνατά αποτελέσματα για όλους, παραμερίζει και ξεχνα τον εαυτό της. Πρόσφατο παράδειγμα οι γυναίκες μας στον Έβρο και στα νησιά μας, τη Λέσβο, τη Χίο, τη Σάμο, τη Κω, το Καστελόριζο, όλα τα νησιά μας, από το Αιγαίο μέχρι το Ιόνιο.

Σήμερα κανείς δεν μπορεί να αμφισβητήσει ότι έχουν γίνει πολλά και σημαντικά βήματα εξέλιξης, τουλάχιστον στον δυτικό κόσμο όπου η γυναίκα μπορεί να συνδυάσει σε μια υπέροχη ισορροπία μητρότητα, καριέρα, κοινωνική ζωή. Αισθάνεται πιο ελεύθερη, πιο σίγουρη για τον εαυτό της και τις δυνατότητες της. Όμως ακόμα δεν έχει επιτευχθεί ουσιαστική ισότητα, εξαιτίας των στερεοτύπων που διατηρούνται.

Ωστόσο, η συνεχής κοινωνικοοικονομική εξέλιξη και βελτίωση της θέσης των γυναικών λόγω της εισόδου τους στην αγορά εργασίας και της κρατικής εκπαιδευτικής πολιτικής που επέβαλε την υποχρεωτική εκπαίδευση, οδήγησε σε βελτιώσεις και βαθμιαία μείωση του χάσματος ανάμεσα στα δύο φύλα, όσον αφορά την ισότητα των εκπαιδευτικών ευκαιριών μεταξύ των δύο φύλων.

Η θέση της γυναίκας στην αγορά εργασίας συζητείται ιδιαίτερα στο πλαίσιο της πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σχετικά με τις ίσες ευκαιρίες μεταξύ ανδρών και γυναικών. Ως μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης η Ελλάδα έχει συμμορφωθεί σε ικανοποιητικό βαθμό με τις κοινοτικές οδηγίες που υποστήριξαν την ίση μεταχείριση ανδρών και γυναικών. Αυτές οι οδηγίες αφορούσαν την ίση αμοιβή για ίσης αξίας εργασία, τη δυνατότητα ίσης πρόσβασης στην απασχόληση, την επαγγελματική κατάρτιση, τις συνθήκες απασχόλησης, την επαγγελματική εξέλιξη και τη βαθμιαία εφαρμογή της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών σε θέματα κοινωνικής ασφάλισης.

Επιπλέον, η ανισότητα ως προς τη συμμετοχή των γυναικών σε επαγγέλματα γοήτρου τείνει να μειωθεί. Επιπροσθέτως, σήμερα οι γυναίκες αντιπροσωπεύονται καλύτερα σε τομείς οι οποίοι ήταν παραδοσιακά κλειστοί γι' αυτές, όπως η Προεδρία της Ελληνικής Δημοκρατίας, ο δικαστικός κλάδος, το Διπλωματικό Σώμα, η δημόσια διοίκηση, η Αστυνομία, ο Στρατός.

Εν τούτοις, εξακολουθούν να υπάρχουν σημαντικές διαφορές στην επαγγελματική διάρθρωση ανάμεσα στα δύο φύλα, με κύρια χαρακτηριστικά την επιλεκτική παρουσία των γυναικών σε ορισμένα μόνο επαγγέλματα που χαρακτηρίζονται γυναικεία και την περιορισμένη παρουσία τους σε θέση υψηλών βαθμίδων

υπευθυνότητων, της επαγγελματικής ιεραρχίας, καθώς και στον ακαδημαϊκό χώρο. Το επάγγελμα του πανεπιστημιακού, λόγω χάρη, παραμένει μέχρι σήμερα ανδρικό οχυρό, μολοντί ο αριθμός των γυναικών έχει αυξηθεί σημαντικά.

Τέλος, τα τελευταία χρόνια έχουν προκύψει νέοι τύποι οικογένειας, πέρα από την παραδοσιακή πυρηνική. Υπάρχουν πλέον πολλές μονογονεϊκές οικογένειες που έχουν δημιουργηθεί είτε από διαζύγιο, ή χηρεία ή και ανύπαντρες μητέρες. Παλαιότερα η χωρισμένη γυναίκα ή ακόμα χειρότερα η ανύπαντρη μητέρα ήταν το κακό παράδειγμα μιας κοινωνίας με αυστηρούς κανόνες και απόλυτες διαχωριστικές γραμμές ανάμεσα στο «πρέπει» και το «μη».

Σήμερα, η μητέρα που ανατρέπει τα παιδιά της μόνη, δεν αντιμετωπίζει κατακραυγές και καταναγκασμούς, τουλάχιστον στις μεγάλες πόλεις, αλλά είναι υποχρεωμένη να καταβάλει διπλή προσπάθεια για να ανταποκριθεί στον ρόλο της που η εποχή μας έχει φορτώσει με πλήθος υποχρεώσεων και η πολιτεία οφείλει να σταθεί υποστηρικτικά δίπλα της.

Παρά τις σημαντικές βελτιώσεις που έχουν επιτευχθεί, η κοινωνία μας εξακολουθεί να αποκαλείται κοινωνία ανδρών και να διατηρεί τη γυναίκα σε λιγότερη εννοιϊκή θέση. Στον ανατολικό κόσμο η γυναίκα στερείται ακόμα και του δικαιώματος της εκπαίδευσης, της έκφρασης γνώμης. Θεωρείται παιδί ενός κατώτερου θεού.

Στον δυτικό κόσμο και στη χώρα μας, καθώς η γυναίκα παραδοσιακά αποτελεί το θεμέλιο λίθο της οικογένειας, τον λαϊκό πάνω στον οποίο στηρίζονται τα μέλη της οικογένειας, τα τελευταία χρόνια, εξαιτίας των οικονομικών εξελίξεων, η γυναίκα αντιμετώπισε και το δίλημμα «καριέρα ή οικογένεια». Μιλώ για δίλημμα, διότι η απουσία της από την καθημερινότητα των παιδιών της, της δημιούργησε το αίσθημα της μη ανταπόκρισης στον ρόλο της ως μητέρα.

Συμπερασματικά, η γυναίκα σήμερα, η σύγχρονη γυναίκα παραμένει μια δυνατή αγωνίστρια, εκπαιδεύεται, διεκδικεί πολύ δυναμικά ίση μεταχείριση, δικαιώματα στην οικονομική αυτονομία και την επαγγελματική εξέλιξη. Υπηρετεί με ζήλο και υπευθυνότητα τους στόχους της. Η Ελληνίδα γυναίκα του σήμερα, με τους πολλαπλούς ρόλους, κοινωνικά, ενδοοικογενειακά, επαγγελματικά, επιστημονικά είτε βρίσκεται σε μονογονεϊκή, ή σε πυρηνική οικογένεια, με ένα ή περισσότερα παιδιά, ανεξαρτήτως κοινωνικού στάτους, χάρει εκτίμησης, σεβασμού, υποστήριξης από όλους μας και ως πολιτεία οφείλουμε να τη διευκολύνουμε με κάθε τρόπο.

Ό,τι είμαστε, ό,τι έχουμε καταφέρει το οφείλουμε σε μια γυναίκα, τη μητέρα που μας έφερε στον κόσμο. Ας της αποδώσουμε τον σεβασμό που της αξίζει και χρόνια μας πολλά.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από όλες τις πτέρυγες)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα):** Ευχαριστώ και εγώ πολύ, κυρία συνάδελφε.

Θα δώσω τώρα τον λόγο στον Βουλευτή του ΜέΡΑ25, τον Κρίτωνα- Ηλία Αρσένη, Βουλευτή του Β2 Δυτικού Τομέα Αθηνών. Ελάτε, κύριε συνάδελφε, για πέντε λεπτά.

**ΚΡΙΤΩΝ - ΗΛΙΑΣ ΑΡΣΕΝΗΣ:** Ευχαριστώ πολύ, κυρία Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το ΜέΡΑ25 μπορεί να τολμά και να έχει άντρα να μιλήσει για τις γυναίκες, γιατί είμαστε ένα κόμμα που έχουμε πλειοψηφία γυναικών. Έχουμε πέντε στους εννέα Βουλευτές γυναίκες: η Αντιπρόεδρος του Κοινοβουλίου, η κ. Σακοράφα, η Αγγελική Αδαμοπούλου, η Μαρία Απατζίδη, η Κωνσταντίνα Αδάμου, που πρόσφατα έχει γεννήσει και η Φωτεινή Μπακαδήμα που είναι η γραμματέας της Κοινοβουλευτικής μας Ομάδας. Έχουμε γυναίκες και έχουμε ρόλους σε γυναίκες.

Επειδή, όμως, υπάρχει μια κινητοποίηση στο ΜέΡΑ25 προσυνεδριακά, είμαι εδώ στην Αθήνα και θα μιλήσω για το θέμα. Δεν τολμώ, όμως, να μιλήσω εγώ για τις γυναίκες. Θα γίνω η φωνή των γυναικών, διαβάζοντας ένα κείμενο από τη φεμινιστική συλλογικότητα «Καμία Ανοχή», στο πλαίσιο των αρχών που έχει θέσει το κίνημα της Χίλης -που συντονίζει τον φεμινιστικό αγώνα για την απεργία της 8<sup>ης</sup> Μαρτίου του 2020.

«Η φεμινιστική απεργία είναι ταξική, τρανσφεμινιστική, λεσβιακή, αντιρατσιστική, αναπηρική, πολιτικά απείθαρχη, αντικα-

τασταλτική, πλουραλιστική για την εξάλειψη των φυλακών, διαγενεακή, μεταναστευτική, διεθνιστική και αντιφασιστική.

Η πηγή της καταπίεσής μας είναι διπλή: η πατριαρχία και ο καπιταλισμός. Είμαστε γυναίκες και θηλυκότερες της εργατικής τάξης, εργάτριες, άνεργες, επισφαλώς εργαζόμενες. Ξέρουμε ότι ο χώρος της εργασίας είναι χώρος σεξισμού, έμφυλης εκμετάλλευσης, παρενόχλησης και κακοποίησης. Ξέρουμε ότι όσες είμαστε μετανάστριες είμαστε θύματα διπλής εκμετάλλευσης από τα αφεντικά και το κράτος. Ξέρουμε ότι όσες είμαστε τρανς και ανάπηρες θα βιώσουμε διπλό τον ρατσισμό και τον κοινωνικό αποκλεισμό στους χώρους δουλειάς, αν καταφέρουμε να βρούμε μια δουλειά. Είναι αυτός ο χώρος που ελαστικοποιεί τις υπάρξεις μας, συνθλίβει τον χρόνο μας, ακυρώνει τη φαντασία μας, αμφισβητεί τις ικανότητες μας στη βάση του φύλου μας.

Ποτίζει με άγχος τα κύτταρά μας, καταργεί στην πράξη το δικαίωμα στη μητρότητα, μας καταδικάζει στη μαύρη, κακοπληρωμένη, ανασφάλιστη εργασία. Κόντρα στην καπιταλιστική βία, τη διάλυση του κοινωνικού κράτους και στο κεφάλαιο που προκαλούν ασφυξία, εκμεταλλεύονται τα σπίτια και τη γη μας και απειλούν τις ίδιες μας τις ζωές. Κόντρα στον τεχνητό διαχωρισμό παραγωγικής και αναπαραγωγικής εργασίας, προϊόν της νεωτερικότητας και του καπιταλισμού, που καταδίκασε τις γυναίκες και τις θηλυκότερες στο σπίτι και στην απλήρωτη εργασία, για να χτίσει πάνω στα σώματά μας ο πατριαρχικός καπιταλισμός. Καμία μόνη της απέναντι στα αφεντικά.

Η απεργία είναι μεταναστευτική. Οι μετανάστριες και οι προσφύγισες αποτελούν αυτή την περίοδο τον πρώτο στόχο της επίθεσης της καπιταλιστικής εθνοπατριαρχίας. Βρίσκονται καθημερινά αντιμέτωπες με το φάσμα της έμφυλης βίας. Διωγμένες από χώρες με πόλεμο, συρράξεις και φτώχεια ή και αυταρχικά καθεστώτα, οι περισσότερες έχουν βιώσει κάποια μορφή έμφυλης κακοποίησης ήδη από τις χώρες καταγωγής τους, είτε πρόκειται για κακοποίηση από το οικογενειακό τους περιβάλλον είτε για θεσμοθετημένες ή εθνικές μορφές βαναυσότητας, όπως είναι η κλειτοριδεκτομή, είτε για εξαναγκαστικούς γάμους και για τις απαγορεύσεις της ανεξάρτητης ζωής. Διακινδυνεύουν στο ταξίδι τους προς την Ευρώπη να βιαστούν, να χτυπηθούν, να βρεθούν πνιγμένες στο Αιγαίο ή παγωμένες στον Έβρο εξαιτίας της ανάληψης πολιτικής της Ευρώπης - φρούριο. Οι επιζώσες στοιβάζονται σε άθλιες συνθήκες σε στρατόπεδα συγκέντρωσης του ελληνικού κράτους, τραυματισμένες, αποξενωμένες, εκτεθειμένες σε νέους κινδύνους. Γι' αυτές τις γυναίκες ακόμα και μια απλή επίσκεψη στην τουαλέτα είναι κίνδυνος. Παράλληλα, προσβάλλονται συστηματικά και χυδαία από τους δεσμοφύλακες και τους φάσιστες. Ζουν εγκλωβισμένες χωρίς καμία προσασία, χωρίς πρόσβαση σε εξειδικευμένες υπηρεσίες, με μειωμένη πρόσβαση στο άσυλο και με το δικαίωμά τους να μετακινηθούν στις χώρες που επιθυμούν να έχει ακυρωθεί.

Δεν ξεχνούμε τις αδελφές μας που παραμένουν πίσω από τα σύνορα και δέχονται τη βία του ελληνικού κράτους, αυτές που κρατούνται στο κολαστήριο της Πέτρου Ράλλη, αυτές που ξεριζώθηκαν πάλι με τις βίαιες εκκενώσεις καταλήψεων της αστυνομίας, τις μετανάστριες που ζουν και εργάζονται χρόνια στον ελλαδικό χώρο και δεν τους αναγνωρίζονται τα δικαιώματά τους, που είδαν τα παιδιά τους να φτάνουν δεκαοκτώ χρονών, χωρίς χαρτί και εκείνα, αυτές που καθάρισαν τα σπίτια όλων, τους χώρους δουλειάς στα συνεργεία των μαφιόζων, φρόντισαν τους ανθρώπους που είχαν ανάγκη, καλλιέργησαν τα χωράφια με ένα χιλιάρικο την ώρα, με 3 ευρώ την ώρα, χωρίς χαρτί «και άμα θέλεις, τόσα δίνει το αφεντικό στις Αλβανίδες, αν πεις όχι θα πάρει Βουλγάρες», αυτές που βιάστηκαν και κακοποιήθηκαν στα σπίτια των βορείων προαστίων, αυτές που δεν επιτρέπεται να πουν το όνομα του αφεντικού «Yes ma'am, I am from the Philippines», αυτές που πουλήθηκαν από σωματέμπορους και εξαναγκάστηκαν στην πορνεία στα σκυλάδικα της ελληνικής επαρχίας, αυτές που αγωνίζονται καθημερινά και γίνονται υποκείμενα της ιστορίας.

Για τις γιαγιάδες μας, για τις μανάδες μας, για τις αδελφές μας, για σένα, για μένα. Γιατί δεν ξεχνάμε τους μεγαλειώδεις αγώνες επαναστατικών και μαχητικών φεμινισμών σε κάθε εποχή και σε κάθε μήκος και πλάτος ενάντια στη μισογυνιστική αντί-

δραση βίας στις κατακτήσεις της γυναικείας και ΛΟΑΤΚΙ ανεξαρτησίας. Γιατί θέλουμε να αντλήσουμε από τη μνήμη εμπνεόμενες και εμπνεόμενοι από τους αγώνες των υφαντριών και των εργατριών, των γυναικών του '40, των φεμινιστριών του '60 και του '80 γιατί τις κουβαλάμε μέσα μας και τις έχουμε πλάι μας σήμερα, γιατί σκάβουμε να βρούμε την αποσιωπημένη ιστορία μας, τον πρωτοπόρο ρόλο των γυναικών σε ιστορικά, κοινωνικά κινήματα, τη φροντίδα που έκανε τον κόσμο να γυρνάει μέσα στα σπίτια, πάνω από κατασρόλες και παιδικά κεφάλια».

(Χειροκροτήματα)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα):** Ευχαριστώ, κύριε συνάδελφε.

Πριν δώσω τον λόγο στον Υφυπουργό Υγείας, κ. Κοντοζαμάνη που ζήτησε τον λόγο για ένα λεπτό να μιλήσει για τη σημερινή εορταστική ημέρα για τη γυναίκα, θα ήθελα να μου επιτρέψετε να καλωσορίσω και να ευχαριστήσω εκπροσώπους από διάφορους συλλόγους γυναικείων οργανώσεων, που παρακολουθούν τη σημερινή μας συνεδρίαση από τα νότια θεωρεία του Κοινοβουλίου.

Σας ευχαριστούμε πάρα πολύ για την παρουσία σας σήμερα εδώ.

(Χειροκροτήματα)

Ελάτε, κύριε Υπουργέ, για ένα λεπτό.

**ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΟΝΤΟΖΑΜΑΝΗΣ (Υφυπουργός Υγείας):** Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Εκ μέρους της Κυβέρνησης να ευχηθούμε χρόνια πολλά σε όλες τις γυναίκες. Σήμερα η καρδιά μας, η σκέψη μας, το ενδιαφέρον μας στρέφεται σε όλες τις γυναίκες, όλου του κόσμου, κάθε ηλικίας, ανεξαρτήτως βιοτικού επιπέδου, εκπαίδευσης ή θρησκευματος. Χαιρετίζουμε και στρέφουμε τις ενέργειές μας σε όλες τις γυναίκες, που καθημερινά δίνουν τον αγώνα τους, προκειμένου να ανταποκριθούν στους πολλαπλούς ρόλους, τους οποίους έχουν. Ο αγώνας για την ισότιμη συμμετοχή των γυναικών σε κάθε τομέα της οικονομικής και κοινωνικής δραστηριότητας είναι μια διαρκής προσπάθεια και σίγουρα δεν εξαντλείται σε μία ημέρα.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα):** Ευχαριστούμε πολύ, κύριε Υπουργέ.

Πριν κλείσουμε αυτή τη διαδικασία, θα μου επιτρέψετε για

στατιστικούς λόγους να αναφέρω ότι εδώ, στον ναό του Κοινοβουλίου, της δημοκρατίας ανάμεσα σε τριακόσιους Βουλευτές, οι γυναίκες είναι εξήντα πέντε, οι άντρες είναι διακόσιοι τριάντα πέντε, στον αριθμό των υπαλλήλων του Κοινοβουλίου το 58% είναι γυναίκες και 42% είναι άνδρες, και στους υπαλλήλους σε θέση ευθύνης το 45% είναι γυναίκες και το 55% είναι άντρες. Θα ήθελα λοιπόν, εδώ να πω ότι είναι στο χέρι μας, στα χέρια όλων των γυναικών κατ' αρχάς να πείσουμε τις γυναίκες να συμμετέχουν στα κοινά, αλλά να αγωνιζόμαστε περισσότερο για να αναλάβουμε μεγαλύτερες και περισσότερες θέσεις ευθύνης.

Ευχαριστώ πάρα πολύ για τη συμμετοχή σας σε αυτή τη διαδικασία. Του χρόνου να είμαστε καλά και να γιορτάσουμε ξανά.

(Χειροκροτήματα)

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ολοκληρώθηκε η αναφορά της Ολομέλειας στην Παγκόσμια Ημέρα της Γυναίκας.

Πριν εισέλθουμε στη συζήτηση των επίκαιρων ερωτήσεων, έχω την τιμή να ανακοινώσω στο σώμα το δελτίο επίκαιρων ερωτήσεων της Δευτέρας 9 Μαρτίου του 2020. Για την οικονομία του χρόνου θα κατατεθεί στα Πρακτικά της σημερινής συνεδρίασης.

(Το προαναφερθέν δελτίο επίκαιρων ερωτήσεων κατατίθεται στα Πρακτικά και έχει ως εξής:

«Α. ΕΠΙΚΑΙΡΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ Πρώτου Κύκλου (Άρθρα 130 παράγραφοι 2 και 3 και 132 παράγραφος 2 του Κανονισμού της Βουλής)

1. Η με αριθμό 554/28-2-2020 επίκαιρη ερώτηση της Βουλευτού Αχαΐας του Συνασπισμού Ριζοσπαστικής Αριστεράς κ. Αθανασίας (Σίας) Αναγνωστοπούλου προς τον Υπουργό Εξωτερικών, με θέμα: «Ποια είναι τα μέτρα που παίρνει η Κυβέρνηση για την τήρηση της Συμφωνίας των Πρεσπών;».

2. Η με αριθμό 558/3-3-2020 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή Α' Θεσσαλονίκης του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας κ. Γιάννη Δελή προς την Υπουργό Παιδείας και Θρησκευμάτων, με θέμα: «Την κατάσταση στα Επαγγελματικά Λύκεια (ΕΠΑΛ)».

Β. ΕΠΙΚΑΙΡΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ Δεύτερου Κύκλου (Άρθρα 130 παράγραφοι 2 και 3 και 132 παράγραφος 2 του Κανονισμού της Βουλής)

1. Η με αριθμό 557/28-2-2020 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή Φθιώτιδας του Συνασπισμού Ριζοσπαστικής Αριστεράς κ. Ιωάννη Σαρακιώτη προς τον Υπουργό Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, με θέμα: «Πολύμηνες καθυστερήσεις στην επαναλειτουργία του Λιμενικού Τμήματος Ακρίτας Φθιώτιδας».)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα):** Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, εισερχόμαστε στη συζήτηση των

#### ΕΠΙΚΑΙΡΩΝ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ

Με έγγραφό του ο Γενικός Γραμματέας Νομικών και Κοινοβουλευτικών Θεμάτων ενημερώνει το Σώμα τα εξής: «Με την παρούσα σας ενημερώνουμε σχετικά με τη συζήτηση των επίκαιρων ερωτήσεων στο πλαίσιο του κοινοβουλευτικού ελέγχου, την Παρασκευή 6 Μαρτίου του 2020, ότι οι επίκαιρες ερωτήσεις που θα συζητηθούν είναι οι εξής:

Η με αριθμό 565/3-3-2020 επίκαιρη ερώτηση, η οποία θα απαντηθεί από τον Υφυπουργό Οικονομικών κ. Απόστολο Βεσυρόπουλο, η με αριθμό 549/25-2-2020 επίκαιρη ερώτηση η οποία θα απαντηθεί από τον Υφυπουργό Προστασίας του Πολίτη, κ. Ελευθέριο Οικονόμου, οι με αριθμό 555/28-2-2020 και 564/3-3-2020 επίκαιρες ερωτήσεις που θα απαντηθούν από τον Υφυπουργό Υγείας κ. Βασίλειο Κοντοζαμάνη, η με αριθμό 551/26-2-2020 επίκαιρη ερώτηση που θα απαντηθεί από τον Υφυπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας κ. Γεράσιμο Θωμά, η με αριθμό 559/3-3-2020 επίκαιρη ερώτηση που θα απαντηθεί από τον Υφυπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας κ. Δημήτρη Οικονόμου και οι με αριθμό 562/3-3-2020, 563/3-3-2020 και 566/3-3-2020 επίκαιρες ερωτήσεις που θα απαντηθούν από τον Υφυπουργό Υποδομών και Μεταφορών κ. Ιωάννη Κεφαλογιάννη.»

Θα συζητηθεί η πρώτη με αριθμό 555/28-2-2020 επίκαιρη ερώτηση πρώτου κύκλου του Βουλευτή Χανίων του Συνασπισμού Ριζοσπαστικής Αριστεράς κ. Παύλου Πολάκη προς τον Υπουργό Υγείας, με θέμα: «Υποστελέχωση και υποβάθμιση του Εθνικού Κέντρου Αιμοδοσίας (Ε.ΚΕ.Α)».

Κυρίες Πολάκη, έχετε δύο λεπτά, για να αναπτύξετε την ερώτησή σας. Θα παρακαλέσω πολύ, επειδή έχουμε ξεπεράσει τον χρόνο και επειδή υπάρχει επίκαιρη επερώτηση, να προσπαθούμε να είμαστε στα όρια μας.

Ευχαριστώ πολύ.

**ΠΑΥΛΟΣ ΠΟΛΑΚΗΣ:** Κυρία Πρόεδρε, θα το προσπαθήσουμε, χωρίς να το καταφέρουμε πάντα.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα):** Όσο μπορείτε πιο σύντομα.

**ΠΑΥΛΟΣ ΠΟΛΑΚΗΣ:** Κυρίες Υφυπουργέ, το θέμα το ξέρετε. Πέρυσι με ένα μεγάλο πρόγραμμα πεντέμισι χιλιάδων ανθρώπων το οποίο ήταν πρακτικά αντιγραφή του προγράμματος των τεσσάρων χιλιάδων που πρώτοι ως Υπουργείο Υγείας εφαρμόσαμε το 2017 για το χώρο της υγείας, με προκήρυξη πεντέμισι χιλιάδων ανθρώπων για νέους επιστήμονες, από το οποίο τελικά έπιασαν δουλειά πάνω από τρεις χιλιάδες οκτακόσια άτομα σε διάφορα υπουργεία, σε διάφορες αποκεντρωμένες δομές, ενισχύθηκαν οι δομές του Υπουργείου Υγείας με επτακόσια δώδεκα άτομα, νέους επιστήμονες από 23 έως 29 ετών.

Από τις ΠΕΔΥ του ΕΟΠΥΥ, από τον ΕΟΦ, από τις κεντρικές υπηρεσίες των ΥΠΕ, από τον ΕΟΦ, από τα ΚΕΦΙΑΠ, από την Εθνική Κεντρική Αρχή Προμηθειών, τον ΟΚΑΝΑ, το ΚΕΘΕΑ, Ψυχιατρικά Τμήματα και το ΕΚΑΒ και ένας πολύ μεγάλος αριθμός, εξήντα έξι άτομα, στελέχωσαν το Εθνικό Κέντρο Αιμοδοσίας, ένα Εθνικό Κέντρο Αιμοδοσίας, το οποίο το ενισχύσαμε τα προηγούμενα χρόνια.

Αυτή τη στιγμή υπηρετούσαν εκατόν εβδομήντα άνθρωποι από τα οποία τριάντα πέντε άτομα ήταν μόνο μόνιμο προσωπικό, οι άλλοι ήταν αποσπασμένοι από άλλους τομείς του δημοσίου, εξήντα έξι ήταν από αυτό το πρόγραμμα του ΟΑΕΔ και άλλοι είκοσι εννέα ήταν από το προηγούμενο των τεσσάρων χιλιάδων για το οποίο δώσατε και εσείς ένα χρόνο παράταση στη θητεία τους και διανύουν δηλαδή τον τρίτο προς τέταρτο χρόνο.

Στο συγκεκριμένο πρόγραμμα, το οποίο ήταν και πιο στοχευμένο σε σχέση με ειδικότητες, συγκεκριμένα οι εξήντα έξι αυτοί είναι είκοσι πέντε άτομα που είναι υπάλληλοι του κλάδου ΤΕ Νοσηλευτών, πέντε πληροφορικοί και είκοσι πέντε από ειδικότητα Τεχνολόγων Ιατρικών Εργασιών, που εκπαιδεύτηκαν και ενίσχυσαν πάρα πολύ το έργο του ΕΚΕΑ, αυτή τη στιγμή, εδώ και μερικές μέρες αρχίζουν και απολύονται μέσα από μια νεοφιλελεύθερη εμμονή ότι δεν μπορούμε να συνεχίσουμε αυτό το

πρόγραμμα ουσιαστικά και όχι μόνο για το ΕΚΕΑ και όχι μόνο για το χώρο της υγείας, αλλά για όλα τα υπουργεία.

Από τη μια μεριά, κραυγάζετε για brain drain. Και από την άλλη μεριά, γίνεται αυτό με το πρόγραμμα που κρατήσαμε και -προσέξτε- δεν είναι πρόγραμμα «Πάρε 500 ευρώ και σκάσε», είναι πρόγραμμα που παίρνει το μισθό που θα έπαιρνε αν διοριζόταν ως μόνιμος δημόσιος υπάλληλος, μπορεί να έχει 4-5 ευρώ διαφορά. Πραγματικά, αυτοί οι άνθρωποι βοήθησαν το ΕΚΕΑ, το οποίο αναπτύσσει και λειτουργία, συγκεντρώνει τον ορολογικό και τον μοριακό έλεγχο σε όλη τη χώρα, φτιάχνει σταθερά αιμοληπτήρια. Κάναμε δύο διαγωνισμούς μεγάλους γι' αυτό -θα τους πω στη δευτερολογία μου- και αυτή τη στιγμή φεύγουν. Θα τους δώσετε παράταση ή δεν θα τους δώσετε;

Δεύτερον, ξέρω ότι σας έχει ζητήσει η διοίκηση του ΕΚΕΑ εδώ και οκτώ μήνες να τους συναντήσετε. Δεν τους συναντάτε, δεν έχετε ορίσει καινούργια διοίκηση. Τώρα έχει και έρθει και ο κορωνοϊός. Έχετε κάποιο σχεδιασμό σε σχέση με την ανάπτυξη του Εθνικού Κέντρου Αιμοδοσίας;

Αυτά κατ' αρχάς και θα επανέλθω.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα):** Ευχαριστώ.

Ορίστε, κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο.

**ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΟΝΤΟΖΑΜΑΝΗΣ (Υφυπουργός Υγείας):** Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Κυρίες Πολάκη, κατ' αρχάς να σας πω ότι έχω συναντηθεί και έχω μιλήσει αρκετές φορές με την κ. Ματσούκα, την Πρόεδρο του Εθνικού Κέντρου Αιμοδοσίας.

Τώρα σε ότι αφορά την ερώτησή σας, πράγματι οι εξήντα έξι εργαζόμενοι στο ΕΚΕΑ απασχολούνται σε πρόγραμμα του ΟΑΕΔ. Είναι πρόγραμμα, λήγουν οι συμβάσεις τους. Δεν απολύονται, λήγουν οι συμβάσεις τους. Το ξέρατε, όταν φτιάξατε αυτό το πρόγραμμα και καλώς το φτιάξατε, όπως έγινε και παντού. Και πράγματι, αυτοί οι άνθρωποι των προγραμμάτων στήριξαν τις δομές υγείας τα προηγούμενα χρόνια και για αυτό δώσαμε αγώνα, προκειμένου να κρατήσουμε τους τέσσερις χιλιάδες παραπάνω ένα χρόνο ακόμα στο Εθνικό Σύστημα Υγείας, διότι υπήρχαν χρήματα στο συγκεκριμένο πρόγραμμα, γιατί τους χρειαζόμαστε και έχουν αποκτήσει και εμπειρία.

Δυστυχώς τα άλλα προγράμματα δεν μπορούν να συνεχιστούν και οι συμβάσεις αυτών των εργαζομένων λήξαν αρκετών και λήγουν μέσα στο Μάρτιο και δεν γίνεται να συνεχιστούν. Είναι μια προσωρινή λύση τα προγράμματα, το γνωρίζατε και όλοι θέλουμε μόνιμες λύσεις, όχι μόνο στο ΕΚΕΑ, αλλά και σε όλες τις δομές του συστήματος υγείας.

Το Εθνικό Κέντρο Αιμοδοσίας σίγουρα πλήττεται από μια τέτοια εξέλιξη, αλλά δεν είναι τόσο σοβαρά τα πράγματα όσο το λέτε και θα σας εξηγήσω γιατί. Από την πλευρά μας, εξετάζουμε συγκεκριμένες λύσεις, προκειμένου να ενισχύσουμε το Εθνικό Κέντρο Αιμοδοσίας και να μπορέσουμε να αναπτύξουμε το σχέδιο, το οποίο η δική σας κυβέρνηση ξεκίνησε να υλοποιεί, σχεδίασε σε ό,τι αφορά τη συγκεντροποίηση του αίματος και είναι ένα σωστό σχέδιο και οφείλουμε να το αναπτύξουμε.

Οφείλω σε αυτό το σημείο να πω ότι πολύ σωστά σε εφαρμογή του ν.3402/2005 κατόπιν ευρωπαϊκής οδηγίας προχωρήσαμε στη λειτουργία κεντροποιημένου συστήματος αιμοδοσίας. Πράγματι, είναι ένα σχέδιο που κινείται στη σωστή κατεύθυνση και οι προσπάθειες που κατέβαλε η διοίκηση του ΕΚΕΑ για την εφαρμογή αυτού του σχεδίου και ειδικότερα να οργανώσει το σύνολο των διαδικασιών που αφορούν τη συγκέντρωση και διακίνηση του αίματος είναι μέχρι σήμερα ημιτελής, χρειάζεται να κάνουμε περισσότερα πράγματα. Ήδη, έχουμε προχωρήσει, ουσιαστικά τα τέσσερα κέντρα αιμοδοσίας, συγκεντροποίησης του αίματος έχουν γίνει δύο στο Εθνικό Κέντρο Αιμοδοσίας και στο ΑΧΕΠΑ στη Θεσσαλονίκη και αυτό το σχέδιο βρίσκεται σε εξέλιξη και υλοποίηση.

Να σας θυμίσω ότι το Μάρτιο του 2019 εγκαινιάσατε ως ηγεσία του Υπουργείου Υγείας την αίθουσα επεξεργασίας του αίματος στο Εθνικό Κέντρο Αιμοδοσίας και μετά πάρα πολλά άτομα από αυτά τα εξήντα έξι που ήταν στα προγράμματα του ΟΑΕΔ το προσωπικό αυτό δεν αξιοποιήθηκε στο Εθνικό Κέντρο Αιμοδοσίας, διαμοιράστηκε σε αιμοδοσίες νοσοκομείων και αργότερα επέστρεψε στο ΕΚΕΑ, προκειμένου να αναπτυχθεί αυτό το

σχέδιο.

Το σχέδιο αυτό βρίσκεται ακόμα στην αρχή και γι' αυτό δεν θα έχουμε μεγάλα προβλήματα στη λειτουργία του ΕΚΕΑ. Όμως - και ολοκληρώνω, κυρία Πρόεδρε- πρέπει αυτό το σχέδιο πράγματι να προχωρήσει. Θα απαντήσω στη δευτερολογία στα άλλα ερωτήματα, τα οποία θέσατε εν όψει κορωνοϊού.

Δεν έχει ολοκληρωθεί ακόμα το ενιαίο πληροφοριακό σύστημα στο ΕΚΕΑ. Εμείς προχωρήσαμε στην ουσιαστική σύνδεση ιδιωτικών κλινικών με το ΕΚΕΑ, κάτι το οποίο έπρεπε να γίνει και θα αναπτύξουμε τη λειτουργία βεβαίως σταθερών αιθουσών αιμοληψίας εκτός νοσοκομείων. Αυτό είναι το σχέδιο, αυτό καταδεικνύει η διεθνής πραγματικότητα, αυτό πρέπει να κάνουμε.

Σήμερα λειτουργεί μια μόνο αίθουσα στο Αιγάλεω και βεβαίως όλο αυτό το σχέδιο να το υλοποιήσουμε, όπως είναι η μεταστροφή των αιμοδοτών του συγγενικού περιβάλλοντος σε συστηματικούς εθελοντές αιμοδότες, η πλήρης κάλυψη σε ανάγκες αίματος όλων των πασχόντων από μεσογειακή αναιμία, διότι είναι ένα μείζον θέμα αυτοί οι συμπολίτες μας τι θα κάνουν με το αίμα, διότι γνωρίζετε πολύ καλά ότι μειώθηκε και η ποσότητα του αίματος που προορίζεται για αυτούς τους ασθενείς από τις εισαγωγές που κάναμε από τον ελβετικό Ερυθρό Σταυρό και όλες αυτές τις εκκρεμότητες εμείς έχουμε σκοπό να τις δρομολογήσουμε στηρίζοντας την εκάστοτε διοίκηση και αυτό το σχέδιο.

Ευχαριστώ πολύ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα):** Και εγώ σας ευχαριστώ.

Ορίστε, κύριε συνάδελφε, έχετε τον λόγο για τρία λεπτά.

**ΠΑΥΛΟΣ ΠΟΛΑΚΗΣ:** Δεν με κάλυψε η απάντησή σας, κύριε Υπουργέ. Βλέπω ότι αναγνωρίζετε τη σωστή κατεύθυνση στην οποία είχαμε οδηγήσει την ανάπτυξη του ΕΚΕΑ με την ανάπτυξη των σταθερών σημείων αιμοληψίας, με τη συγκεντροποίηση του ορολογικού και του μοριακού ελέγχου, με τη συγκεντροποίηση και την κεντρική επεξεργασία παρασκευής και διανομής παραγώνων αίματος που γίνεται ήδη πιλοτικά σε τρία μεγάλα νοσοκομεία της Αττικής, που τους επιστρέφουν αίμα και παράγωγα υψηλής και ομοιομορφικής ποιότητας και πρακτικά στην πλήρη ανάπτυξη αυτό θα αφορά και τις τριακόσιες χιλιάδες περίπου μονάδες αίματος που συλλέγονται στο λεκανοπέδιο.

Χωρίς ανθρώπους δεν γίνεται δουλειά, κύριε Κοντοζαμάνη. Τα μηχανήματα δεν δουλεύουν μονάχα τους ούτε οι διοικήσεις δουλεύουν μοναχές τους. Έχει εκατόν εβδομήντα άτομα το κέντρο, τα εξήντα έξι φεύγουν, δηλαδή μειώνεται κατά το 1/3 η δυναμικότητά του και είναι και νέα παιδιά όλοι αυτοί. Και μάθανε και δουλέψαν και είναι και τεχνολόγοι, είναι και πληροφορικάριοι και για το σύστημα που λέτε της διασύνδεσης της ψηφιακής μπορούσαν και μπορούν να βοηθήσουν.

Ακούστε. Το «δεν έχει λεφτά το πρόγραμμα» είναι πολιτική απόφαση. Να πιάσετε τον κ. Βρούση, γιατί εμείς διαπιστώσαμε ότι στον ΟΑΕΔ κάθε τέλος της χρονιάς έχοντας πληρώσει τα πάντα, από επιδόματα, άδειες, ό,τι πρέπει να δώσει, του μένουν 500.000.000. Αυτά τα 500.000.000 πρέπει να τα κάνει χάλι-χούι ο Στουρνάρας;

Εμείς από εκεί πήραμε τα 60 και φτιάξαμε το πρόγραμμα των τεσσάρων χιλιάδων και μετά τα άλλα αντίστοιχα για το πρόγραμμα αυτό. Πολιτική απόφαση είναι να μπει το κονδύλι αυτό στον προϋπολογισμό του '20 και του '21, όπως το βάλατε και εσείς για τους τέσσερις χιλιάδες, όπως το είχαμε βάλει τρία χρόνια συνέχεια εμείς και όπως θα το ξαναβάλαμε αυτό εδώ.

Λοιπόν, ναι, προσωρινή λύση ήταν τότε, γιατί ήμασταν στα μνημόνια και είχαμε και το θέμα του περιορισμού των προσλήψεων και αυτά τα προγράμματα ήταν ένας τρόπος, για να μπορέσουμε να ενισχύσουμε το σύστημα. Διώχνετε επτακόσια άτομα από το σύστημα υγείας;

Απλά, επειδή εγώ τα λέω πολύ πιο ίσια, οι τέσσερις χιλιάδες είναι μαζεμένοι. Είναι εξήντα-εβδομήντα άτομα σε κάθε νοσοκομείο. Αν φύγουν μαζεμένοι αυτοί, θα γκρεμιστεί το σύστημα. Ενώ αυτοί οι κακομοίρηδες είναι δέκα στον ΕΟΠΥ, δύο στο ΠΕΔΥ στο Άργος, ένας στο ΚΕΦΥΑ, οι πιο συγκεντρωμένοι είναι αυτοί του ΕΚΕΑ. Και δεν έχουν τη δυνατότητα να κάνουν τόσο μαζική αντίδραση, αλλιώς και σε αυτούς θα δίνετε παράταση. Εδώ, όμως, θα το πληρώσουν.

Εγώ θα πω μια κουβέντα για τον κορωνοϊό, γιατί είναι σοβαρό το θέμα και θα κλείσω με αυτό. Είδα σήμερα έναν παλιό μου συμφοιτητή στη σχολή, τον Ηλία Μόσιαλο -θα τον θυμάστε, συνάδελφε, Ακτύπη, ήταν πιο μεγάλος από εμάς- ο οποίος είναι καθηγητής Οικονομικών της Υγείας και «μάσασε» τα λόγια του στο αν μεταδίδεται ο κορωνοϊός από τη μετάληψη. Έλεος! Έλεος! Από το ΚΚΕ Εσωτερικού ξεκίνησε, στο ΠΑΣΟΚ πήγε και τώρα φοβάται να μην του πουν καμμία κουβέντα οι παπάδες.

Βγείτε ως ΕΟΔΥ και πείτε καθαρά και ειδικά τώρα που εξαπλώνονται τα κρούσματα, μετά τον κακό και λάθος χειρισμό που έγινε στην Πάτρα. Και σταματάω εδώ, τα είπα και χθες. Δηλαδή, δεν μπορεί να σταματάμε τις συγκεντρώσεις και όταν πηγαίνει ο άλλος και πίνει από το ίδιο κουτάλι τη μετάληψη δεν μεταδίδεται, γιατί είναι αγιασμένο. Αυτό είναι χριστιανοταλιμπανισμός.

Μήπως δεν σας αφήνει η κ. Κεραμέως να πείτε κάτι τέτοιο; Βάλτε τον ΕΟΔΥ να κάνει μια ανακοίνωση σοβαρή γι' αυτό το πράγμα για να σταματήσει. Διότι με τους λάθος χειρισμούς που έγιναν έχουμε μια άνοδο των κρουσμάτων. Να δούμε και σήμερα τι θα γίνει.

Επιτέλους, σοβαρευτείτε σε αυτό το επίπεδο. Το θέμα δεν είναι μην μας «μουτρώσουν» οι ιερωμένοι. Άλλες εκκλησίες το έκαναν αυτό. Δεν είναι εδώ αγιασμένα. Επιτέλους βάλτε τον ΕΟΠΥ. Νομίζω ότι κάπου είδα μια ανακοίνωση, αλλά δεν έχει παίξει αυτή η ανακοίνωση, γιατί στην αρχή έβγαιναν στα τηλέφωνα και έλεγαν ότι «όχι, δεν μεταδίδεται και δεν κάνει και δεν δείχνει».

Εδώ σταματάμε συγκεντρώσεις. Εμείς ως ΣΥΡΙΖΑ αναβάλαμε μια σειρά από μεγάλες εκδηλώσεις που μαζεύουν κόσμο από όλη την Ελλάδα, από το συνέδριο της νεολαίας μέχρι την Κεντρική Επιτροπή Ανασυγκρότησης, ακριβώς για να μην έχουμε το θέμα του συγχρωτισμού από διαφορετικές περιοχές και μετά υπάρξει κάποια εξέλιξη. Και δεν τολμάτε να βάλετε τον ΕΟΔΥ να πει ότι «ναι, μεταδίδεται από το κουτάλι που έχει χρησιμοποιήσει άλλος» και «ψυχραιμία, στοπ». Σταματάμε το καρναβάλι και δεν μπορούμε να σταματήσουμε τις συγκεντρώσεις στις εκκλησίες!

Ευχαριστώ πολύ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα):** Κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο.

**ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΟΝΤΟΖΑΜΑΝΗΣ (Υφυπουργός Υγείας):** Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Κύριε Πολάκη, να πω κατ' αρχάς ότι οι προσπάθειες που έχουν να κάνουν με τα ζητήματα του αίματος και της αιμοδοσίας στη χώρα νομίζω ότι δεν χωρούν πολιτικές αντιπαραθέσεις και σκοπιμότητα. Είμαστε στην ίδια πλευρά. Θα συνεχίσουμε το σχέδιο το οποίο ξεκινήσατε, όμως εκτιμούμε τις καταστάσεις από διαφορετική οπτική γωνία. Πράγματι, όπως είπα και στην πρωτολογία μου, τα άτομα αυτά επρόκειτο να απασχοληθούν για την πλήρη ανάπτυξη αυτού του σχεδίου, το οποίο είναι ακόμα στην αρχή. Σίγουρα, έχει ανάγκες το Εθνικό Κέντρο Αιμοδοσίας. Θα προσπαθήσουμε να βρούμε λύσεις, είτε με επικουρικό προσωπικό -βεβαίως και με την προκήρυξη μόνιμων θέσεων- είτε με άλλες διαδικασίες.

Κάτι ακόμα για την αιμοληψία και τον κορωνοϊό. Όλοι γνωρίζουμε ότι έχει μειωθεί η προσέλευση των συμπολιτών μας στα κέντρα αιμοδοσίας μέσα στα νοσοκομεία, διότι υπάρχει ο φόβος του κορωνοϊού. Και ήδη προχωρούμε σε συνεργασία με την τοπική αυτοδιοίκηση, προκειμένου να βρούμε χώρους εκτός νοσοκομείων, έτσι ώστε να τους μετατρέψουμε σε χώρους αιμοληψίας. Αυτό θα βοηθήσει και στην ανάπτυξη του σχεδίου που έχει να κάνει με την ανάπτυξη κέντρων αιμοληψίας εκτός των μονάδων αιμοδοσίας.

Σε ό,τι αφορά τον κορωνοϊό και σχετικά με αυτά που αναφέρατε, θα σας πω ότι η κατάσταση εκτιμάται καθημερινά. Είμαστε σε διαρκή επαφή τόσο με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας όσο και με το Ευρωπαϊκό Κέντρο Λοιμώξεων, την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Σήμερα γίνεται έκτακτο συμβούλιο Υπουργών Υγείας.

Γνωρίζετε και τα σύστημα τα οποία υπάρχουν σε εφαρμογή, όπως τα συστήματα έγκαιρης προειδοποίησης και αντιμετώπισης διαφόρων περιστατικών. Υπάρχει επιχειρησιακή ετοιμότητα. Υπάρχει συγκεκριμένο σχέδιο. Ακολουθούμε τις οδηγίες των ειδικών.

Δεν νομίζω ότι υπήρξαν παραλείψεις, όπως είπατε, ή λάθος

πράξεις σε ό,τι αφορά τη διαχείριση των περιστατικών στην Πάτρα. Βλέπουμε όλοι τι γίνεται σε παγκόσμιο επίπεδο με τον κορωνοϊό και πρέπει όλοι μαζί να το αντιμετωπίσουμε και βεβαίως με επιτυχία, διότι -απ' ό,τι φαίνεται- έχουμε μπει τώρα σε μια δεύτερη φάση που έχει να κάνει με την αντιμετώπιση των περιστατικών.

Ευχαριστώ πολύ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα):** Ευχαριστώ, κύριε Υπουργέ.

Προχωρούμε στην τέταρτη με αριθμό 564/3.3.2020 επίκαιρη ερώτηση δεύτερου κύκλου του Βουλευτή Β2' Δυτικού Τομέα Αθηνών του ΜέΡΑ25 κ. Κρίτωνα - Ηλία Αρσένη προς τον Υπουργό Υγείας, με θέμα: «Δημιουργία Πρότυπου Κέντρου Υγείας Αστικού Τύπου στο Ίλιον». Θα απαντήσει στον ερώτηση ο Υφυπουργός Υγείας κ. Κοντοζαμάνης.

Κύριε Βουλευτή, έχετε τον λόγο για δύο λεπτά.

**ΚΡΙΤΩΝ - ΗΛΙΑΣ ΑΡΣΕΝΗΣ:** Ευχαριστώ πολύ, κυρία Πρόεδρε.

Κύριε Υφυπουργέ, ο Δήμος Ιλίου έχει προτείνει τη λειτουργία ενός πρότυπου Κέντρου Υγείας Αστικού Τύπου στα όριά του. Πρόκειται στην ουσία για μια δομή που στοχεύει να λειτουργεί και τις νυχτερινές ώρες.

Ένας στόχος είναι η αποσυμφόρηση των μεγάλων νοσοκομείων της περιοχής, τα οποία βρίσκονται, είναι η αλήθεια, αρκετά μακριά από την πόλη του Ιλίου. Θα παρέχει περιθάλψη σε εικοσιτετράωρη βάση και στηρίζεται στο πρότυπο τέτοιων δομών, που υπάρχουν ήδη.

Έχει δημιουργηθεί το Πρότυπο Κέντρο Υγείας Περιστερίου, που λειτουργεί από το 2011 με τη συνδρομή του Κέντρου Ελέγχου Πρόληψης Νοσημάτων του ΚΕΕΛΠΝΟ και αποτελεί μια πρότυπη και σύγχρονη μονάδα πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας αστικού τύπου.

Στην ουσία αυτό που σας ζητάμε είναι να δεσμευτείτε να στηρίξετε αυτό το αίτημα του δήμου και να σταθεί αρωγός η πολιτεία μέσω του ΚΕΕΛΠΝΟ για τη δημιουργία ενός πρότυπου Κέντρου Υγείας Αστικού Τύπου στο Ίλιον.

Είναι ένα δίκαιο αίτημα του Δήμου Ιλίου και πιστεύουμε ότι θα εξυπηρετηθεί και άλλους δήμους, που συνορεύουν από το Ίλιον, αλλά βρίσκονται σε μεγάλη απόσταση από τα νοσοκομεία.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα):** Ευχαριστώ, κύριε συνάδελφε.

Κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο.

**ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΟΝΤΟΖΑΜΑΝΗΣ (Υφυπουργός Υγείας):** Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Κύριε Αρσένη, επιτρέψτε μου να ξεκινήσω με δύο επισημάνσεις.

Πρώτον, δεν υπάρχουν πλέον κέντρα υγείας αστικού τύπου. Ο όρος «αστικού τύπου» έχει καταργηθεί.

Δεύτερον, δεν προβλέπεται πουθενά η ανάμιξη του πρώην ΚΕΕΛΠΝΟ, αυτή τη στιγμή ΕΟΔΥ, Εθνικός Οργανισμός Δημόσιας Υγείας.

Επίσης, στο Δήμο Ιλίου λειτουργεί κέντρο υγείας από τις επτά το πρωί ως τις επτά το απόγευμα και βεβαίως υπάρχουν δέκα και πλέον υγειονομικές δομές στον δυτικό τομέα της Αθήνας, οι οποίες εξυπηρετούν τον κόσμο.

Είναι γεγονός ότι για να μπορέσουμε να αποσυμφορήσουμε τα νοσοκομεία και να παρέχουμε ουσιαστικές υπηρεσίες υγείας στους πολίτες θα πρέπει να αναπτύξουμε ένα ολοκληρωμένο δίκτυο πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας.

Όπως σας είπα, στην περιφερειακή ενότητα του δυτικού τομέα Αθηνών υπάρχουν συνολικά αυτή τη στιγμή δώδεκα δομές Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας. Το κέντρο υγείας στο Ίλιον στελεχώνεται από προσωπικό τριάντα δύο ατόμων και στο Κέντρο Υγείας Ιλίου παρέχονται αρκετές υπηρεσίες, καθώς επίσης λειτουργεί και ακτινοδιαγνωστικό τμήμα. Αυτά σε ό,τι αφορά το κέντρο υγείας του Δήμου Ιλίου, μιας δημόσιας δομής Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας.

Δεν στεκόμαστε, όμως, εδώ. Αναγνωρίζουμε το δικαίωμα κάθε πολίτη για λήψη υψηλού επιπέδου υπηρεσιών υγείας και βεβαίως ουσιαστικών υπηρεσιών πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας. Γι' αυτόν τον λόγο θέλουμε να αναπτύξουμε μια ισχυρή δομή Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας, με έμφαση στις υπηρεσίες και όχι

στα κτήρια, με έμφαση στην ποιότητα και όχι στην ποσότητα. Στο πλαίσιο αυτό αξιολογούμε βεβαίως τις προτάσεις όλων των φορέων και δη της τοπικής αυτοδιοίκησης.

Επιτρέψτε μου να πω ότι τη δημιουργία του αστικού κέντρου υγείας την ακούμε και βεβαίως είμαστε υποχρεωμένοι να την εξετάσουμε. Διότι, όπως σας είπα, δεν έχει σημασία ο αριθμός των κτηρίων, αλλά η ποιότητα και η ποσότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών. Και θα την εξετάσουμε στο πλαίσιο αναδιοργάνωσης του υγειονομικού χάρτη της χώρας, που πολύ σύντομα θα είμαστε σε θέση να υλοποιήσουμε.

Ευχαριστώ πολύ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα):** Κι εγώ, κύριε Υπουργέ. Κύριε συνάδελφε, έχετε τον λόγο για τρία λεπτά.

**ΚΡΙΤΩΝ - ΗΛΙΑΣ ΑΡΣΕΝΗΣ:** Ευχαριστώ πολύ.

Πραγματικά, οι όροι μπορεί να αλλάζουν, αλλά η ουσία έχει μείνει, κύριε Υφυπουργέ.

Στο Περιστέρι σήμερα λειτουργεί ένα κέντρο υγείας αστικού τύπου, το οποίο λειτουργεί είκοσι τέσσερις ώρες το εικοσιτετράωρο.

Το αίτημα, δηλαδή, είναι σαφές. Θέλουμε το κέντρο υγείας στο Ίλιον να αποκτήσει αντίστοιχη δομή με αυτή του Περιστερίου. Μιλάμε για ένα δήμο ο οποίος λειτουργικά μπορεί να ξεπερνάει τις εκατόν σαράντα με εκατόν ογδόντα χιλιάδες κόσμο. Είναι σημαντικός αριθμός πληθυσμού της Αθήνας και κοντά του βρίσκονται άλλοι δήμοι, επίσης απομακρυσμένοι από τέτοιες αντίστοιχες δομές.

Οπότε θα θέλαμε μια δέσμευσή σας για το πότε θα γίνει αυτή η αναδιάρθρωση του χάρτη. Τι προβλέπει; Ποιες είναι οι πρώτες σκέψεις; Μπορείτε να κάνετε μια ενδεικτική δέσμευση ότι στο Ίλιον θα προχωρήσετε στη λειτουργία του κέντρου σε εικοσιτετράωρη βάση; Για να ξέρουμε, δηλαδή, προς τα πού κατευθυνόμαστε. Να ξέρουμε, δηλαδή, αν χρειάζεται να αυξηθεί η κοινωνική πίεση προς την Κυβέρνηση ή αν είμαστε σύμφωνοι, άρα απλά να καθίσουμε να συζητήσουμε τις λεπτομέρειες.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα):** Κύριε Υφυπουργέ, έχετε τον λόγο.

**ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΟΝΤΟΖΑΜΑΝΗΣ (Υφυπουργός Υγείας):** Κύριε Αρσένη, δεν είναι θέμα πίεσης προς την Κυβέρνηση. Η Κυβέρνηση οφείλει να σχεδιάζει υπηρεσίες υγείας και να παρέχει ισότιμη πρόσβαση σε κάθε πολίτη. Οπότε, ο σχεδιασμός και η υλοποίηση πολιτικών που συμβάλλουν σε αυτό είναι καθήκον της εκάστοτε πολιτικής ηγεσίας και προς αυτήν την κατεύθυνση εργαζόμαστε.

Επιτρέψτε μου να πω ότι η ερώτησή σας δεν αφορά στη λειτουργία ή μη επί εικοσιτετράωρου βάσεως του κέντρου υγείας, αλλά για τη δημιουργία ενός Αστικού Τύπου Κέντρου Υγείας στον Δήμο Ιλίου. Σας είπα ότι εξετάζονται οι προτάσεις. Υπάρχει ένα εκτενές δίκτυο δομών Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας στην ευρύτερη περιοχή. Και βεβαίως, εξετάζουμε όχι μόνο για το Ίλιον, αλλά και σε διάφορες περιοχές της Αθήνας, στο πλαίσιο αναδιοργάνωσης της Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας, τη λειτουργία εικοσιτετράωρου βάσεως συγκεκριμένων κέντρων υγείας, έτσι ώστε να υπάρχει απρόσκοπτη πρόσβαση των πολιτών και τα περιστατικά να μπορούν να αντιμετωπιστούν σε πρωτοβάθμιο επίπεδο υγείας, έτσι ώστε να μην αναγκάζονται οι συμπολίτες μας να προσφέρουν στα επείγοντα τμήματα των νοσοκομείων.

Ευχαριστώ πολύ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα):** Κι εγώ σας ευχαριστώ.

Συνεχίζουμε με την δεύτερη με αριθμό 562/3-3-2020 επίκαιρη ερώτηση δεύτερου κύκλου του Βουλευτή Β2' Δυτικού Τομέα Αθηνών του ΜέΡΑ25 κ. Κρίτωνα - Ηλία Αρσένη προς τον Υπουργό Υποδομών και Μεταφορών, με θέμα: «Αξιοποίηση παραγόμενου νερού στο Κέντρο Επεξεργασίας Λυμάτων Ψυττάλειας (ΚΕΛΨ) για τις ανάγκες ποτίσματος του πράσινου στη δυτική Αθήνα».

Θα απαντήσει ο Υφυπουργός Υποδομών και Μεταφορών κ. Ιωάννης Κεφαλογιάννης.

Έχετε τον λόγο, κύριε συνάδελφε.

**ΚΡΙΤΩΝ - ΗΛΙΑΣ ΑΡΣΕΝΗΣ:** Ευχαριστώ πολύ, κυρία Πρόεδρε.

Κύριε Υφυπουργέ, το θέμα του Πάρκου Τρίτσης είναι πολύ γνω-

στό. Υπάρχουν εκεί πέρα σημαντικά προβλήματα με τη στεγανοποίηση των λιμνών. Στην ουσία, έχουμε αυτή τη στιγμή έναν τρύπιο κουβά, από τον οποίο φεύγει πάρα πολύ νερό. Όμως, οι εκτιμήσεις είναι ότι ακόμα κι όταν λυθεί αυτό το ζήτημα -στη μία λίμνη είχαν γίνει διορθώσεις το τελευταίο διάστημα, τα τελευταία χρόνια, μένει να γίνει και στις υπόλοιπες- θα συνεχίσει να υπάρχει κάποια ανάγκη για νερό κυρίως τα πρώτα χρόνια.

Οπότε, αυτό που έχει προταθεί από πολλούς φορείς, ξεκίνησε από το ΙΓΜΕ, από την ίδια την ΕΥΔΑΠ και ακαδημαϊκά ιδρύματα, είναι η χρήση του ανακυκλωμένου νερού. Έχουμε αυτή τη στιγμή την Ψυττάλεια, όπου μπορεί να γίνεται μια τριτοβάθμια επεξεργασία, και αυτό το νερό, σε πάρα πολύ μεγάλη καθαρότητα, να χύνεται στη θάλασσα.

Είναι ένα ερώτημα αν θα μπορούσε αυτό το νερό να στραφεί προς το Ποικίλο Όρος, ένα όρος που πραγματικά χρειάζεται να στηριχθεί και να πρασινίσει, να γίνει ένα δάσος, ένας πνεύμονας, όχι μόνο αναψυχής, αλλά και υγείας για τους πολίτες της Αθήνας και δη της ταλαιπωρημένης από τη ρύπανση δυτικής Αθήνας, αλλά και στο Πάρκο Τρίτση και στην ενίσχυση των πάρκων πρασίνου στους δήμους της δυτικής Αθήνας.

Ο λόγος είναι αυτονόητος. Είναι μια μεγάλη περιβαλλοντική υποβάθμιση, την οποία στην ουσία χρειάζεται σαν αντισταθμιστικό αυτή η περιοχή.

Ευχαριστώ πολύ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα):** Κύριε Υφυπουργέ, έχετε τον λόγο.

**ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΕΦΑΛΟΓΙΑΝΝΗΣ (Υφυπουργός Υποδομών και Μεταφορών):** Κύριε συνάδελφε, επειδή με ρωτάτε ευθέως αν μπορεί να γίνει χρήση στην ουσία επεξεργασμένου ανακυκλωμένου νερού από το κέντρο επεξεργασίας λυμάτων, θα σας απαντήσω πως δεν γίνεται και θα σας εξηγήσω και τους λόγους.

Η τροφοδοσία του πάρκου Τρίτση, στην ουσία, μέσα από αυτή τη διαδικασία έχει κριθεί αδόκιμη για δύο βασικούς λόγους. Πρώτον, είναι ενεργοβόρο και, δεύτερον, είναι και κοστοβόρο. Κι επειδή απευθύνομαι σε έναν άνθρωπο που έχει περιβαλλοντικές ευαισθησίες, αντιλαμβάνεστε ότι το να πάμε σε μια λύση η οποία στην ουσία θα προκαλέσει, ενδεχομένως, περισσότερα προβλήματα από αυτά που ενδεχομένως θα λύσει, νομίζω ότι δεν είναι δόκιμο το να προχωρήσουμε με αυτή τη διαδικασία.

Βεβαίως, επαναλαμβάνω, πέρα από το κομμάτι το περιβαλλοντικό, υπάρχει και το οικονομικό. Δηλαδή, το να πάμε σε αυτή τη διαδικασία, να στέλνουμε νερό στην Ψυττάλεια, να το επεξεργάζεται και να γυρίζει πίσω, έχει κριθεί ότι επίσης έχει και ένα οικονομικό βάρος τέτοιο που ενδεχομένως δεν μπορεί να καλύψει κάποιες άλλες ανάγκες.

Επομένως για λόγους που, ενδεχομένως, θα σας εξηγήσω και στη δευτερολογία μου, έχουν πέσει κάποιες εναλλακτικές προτάσεις στο τραπέζι και είμαι πολύ ανοικτός να τις συζητήσω και μαζί σας.

Ευχαριστώ πολύ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα):** Κύριε συνάδελφε, έχετε τον λόγο.

**ΚΡΙΤΩΝ - ΗΛΙΑΣ ΑΡΣΕΝΗΣ:** Έχει χρόνο ο κύριος Υφυπουργός. Γιατί να απαντήσει στη δευτερολογία του; Νομίζω ότι είναι δόκιμο να απαντήσει ολοκληρωμένα για να μπορώ στη δευτερολογία μου να τοποθετηθώ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα):** Νομίζω ότι σας απάντησε με τον τρόπο που ήθελε εκείνος να σας απαντήσει, κύριε συνάδελφε. Μπορείτε να πείτε αυτά που θέλετε εσείς και νομίζω έχει το δικαίωμα στη δευτερολογία του να πει εκείνος αυτά που θέλει. Δεν νομίζω ότι μπορώ να του υποδείξω εγώ πώς θα μιλήσει.

**ΚΡΙΤΩΝ - ΗΛΙΑΣ ΑΡΣΕΝΗΣ:** Το καταλαβαίνω. Απλά, ως Βουλευτής, ζητάω από την Έδρα να παρακαλεί τους Υπουργούς να απαντάνε ολοκληρωμένα, γιατί αλλιώς ακυρώνεται το δικαίωμα της δευτερολογίας.

Σε κάθε περίπτωση, κύριε Υφυπουργέ, λέτε ότι αυτό είναι κοστοβόρο. Νομίζω ότι αυτό στο οποίο κυρίως αναφέρεστε είναι σε μια παλαιότερη πρόταση που είχε γίνει για ανακύκλωση υδάτων στο πάρκο μέσα, που όντως θα είχε κάποιο επιπλέον κόστος.

Νομίζω ότι η μεταφορά υδάτων, προφανώς έχει κάποιο ενεργειακό κόστος, έχετε δίκιο, αλλά από την άλλη, το περιβαλλοντικό και οικονομικό κόστος της απόρριψης των καθαρών, σχεδόν, υδάτων που βγαίνουν από τον βιολογικό καθαρισμό στην Ψυττάλεια είναι πολλαπλάσιο.

Όπότε, θέλω να πω ότι πρέπει να κοιτάξουμε σοβαρά την επαναχρησιμοποίηση των νερών της Ψυττάλειας. Είναι μεγάλη σπατάλη περιβαλλοντική το να απορρίπτονται στη θάλασσα, αντί να μπορούν να χρησιμοποιηθούν έναντι άλλων υδάτων τα οποία μπορούν να παραμείνουν στον υδροφόρο ορίζοντα, να μη χρησιμοποιηθούν τα νερά της ΕΥΔΑΠ κ.λπ.. Δηλαδή, να μη χρησιμοποιούμε τα νερά που έρχονται από τον Μόρνο για να ποτίζουμε κήπους και πάρκα, με αυξημένο κόστος, έτσι κι αλλιώς.

Ευχαριστώ πολύ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα):** Κι εγώ ευχαριστώ. Έχετε τον λόγο, κύριε Υφυπουργέ.

**ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΕΦΑΛΟΓΙΑΝΝΗΣ (Υφυπουργός Υποδομών και Μεταφορών):** Κύριε συνάδελφε, στην πρωτολογία μου ήμουν σαφής, γιατί με ρωτήσατε συγκεκριμένα για το θέμα της χρησιμοποίησης των ανακυκλωμένων νερών της Ψυττάλειας και σας είπα ότι θεωρείται αδόκιμη.

Προφανώς θα μπορούσε να γίνει, αλλά θεωρείται αδόκιμη για τους δύο βασικούς λόγους που σας εξήγησα και προηγουμένως. Δηλαδή, είναι και πολυδάπανη και υπάρχει κι ένα υπέρμετρο περιβαλλοντικό κόστος και γι' αυτόν τον λόγο έχει αποκλειστεί. Και μάλιστα, αυτό το θέμα έχει ήδη δημοσιοποιηθεί και γνωστοποιηθεί και στη Βουλή και από τις αρμόδιες υπηρεσίες της ΕΥΔΑΠ.

Να σας ενημερώσω σχετικά με αυτό που αναφέρατε ότι πράγματι εξετάστηκαν κάποιες εναλλακτικές λύσεις ήδη από το 2018 μεταξύ του Υπουργείου Εσωτερικών και της «ΕΥΔΑΠ Α.Ε.» και είχε αποφασιστεί μάλιστα τότε ότι το πάρκο Τρίτση θα μπορούσε να αρδευτεί με νερό επαναχρησιμοποίησης το οποίο θα αντλείται από ένα παρακείμενο δίκτυο ακαθάρτων, το οποίο βεβαίως θα μπορεί να επεξεργαστεί μέσα σε μια κλειστή εγκατάσταση εντός του χώρου του πάρκου. Αυτό το νερό μάλιστα θεωρήθηκε ότι είναι κατάλληλο προς άρδευση και σύμφωνα και με τις μετρήσεις που είχαν γίνει τότε μπορεί να σας πω, κύριε συνάδελφε, ότι ήταν και οριακά πόσιμο αυτό το νερό. Εμείς, όμως, μιλάμε για την άρδευση, επομένως θα μπορούσαμε να προχωρήσουμε και σε αυτήν την λύση.

Βεβαίως, τότε που είχε προταθεί αυτή η λύση, να σας ενημερώσω ότι υπήρξαν κάποιες αντιδράσεις από δημοτικούς φορείς των παρακείμενων δήμων, δηλαδή από τον Δήμο Ιλίου και των Αγίων Αναργύρων. Αυτές οι αντιδράσεις, κατά τη γνώμη μας, ήταν και λόγω κακής ενημέρωσης όσον αφορά τη συγκεκριμένη μέθοδο, η οποία στην ουσία είναι μια μέθοδος ανακύκλωσης. Νομίζω ότι σε αυτό μπορούμε να συμφωνήσουμε. Αν μπορούμε να πάμε σε μια μέθοδο ανακύκλωσης η οποία δεν θα είναι τόσο ενεργοβόρα και κοστοβόρα, νομίζω ότι θα πρέπει να το εξετάσουμε.

Επίσης, θα πρέπει να γνωρίζετε, κύριε συνάδελφε, ότι η ΕΥΔΑΠ, τυπικά, δεν ασχολείται με θέματα άρδευσης. Παρ' όλα αυτά, θα μπορούσε να το εξετάσει το Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών, βεβαίως σε συνεργασία και ύστερα από αίτημα μιας αρμόδιας δημοτικής ή κρατικής αρχής, τη δυνατότητα ανταπόκρισης όσον αφορά το αίτημα για παροχή νερού το οποίο θα προέρχεται από κατάλληλα επεξεργασμένα λύματα, δηλαδή ανακυκλούμενο νερό, προς επαναχρησιμοποίηση.

Και επίσης, θα ήθελα να σας ενημερώσω ότι το Υπουργείο μας, πάλι σε συνεργασία με την ΕΥΔΑΠ, έχει προχωρήσει σε μελέτες οι οποίες αφορούν την καλύτερη δυνατή άρδευση όλων αυτών των χώρων που αναφέρατε, δηλαδή τους διάφορους χώ-

ρους πρασίνου της δυτικής Αττικής.

Και βεβαίως θα μπορέσουμε να εξετάσουμε το πώς σε συνεργασία –επαναλαμβάνω– με κάποιο επίσημο αίτημα θα μπορούμε να πάμε σε μια πρόταση δόκιμη, δηλαδή στην επεξεργασία των νερών εκείνων, στην ουσία σε τοπικά κέντρα επεξεργασίας, τα οποία –όπως σας είπα και προηγουμένως– έχουν το ελάχιστο δυνατό περιβαλλοντικό αποτύπωμα και κόστος και βεβαίως το λιγότερο οικονομικό κόστος για τον Έλληνα φορολογούμενο.

Άρα, μπορούμε να εξετάσουμε αυτές τις λύσεις. Το θέμα της Ψυττάλειας –που αναφέρατε και στην πρωτολογία σας– έχει αποκλειστεί ως αδόκιμο για τους λόγους που σας ανέφερα. Τα άλλα, όμως, ζητήματα, εάν γίνει και μια καλύτερη ενημέρωση των τοπικών φορέων, νομίζω ότι είμαστε ανοικτοί να τα συζητήσουμε.

Ευχαριστώ πολύ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα):** Κι εγώ σας ευχαριστώ, κύριε Υπουργέ.

Θα συζητήσουμε την τρίτη με αριθμό 563/3-3-2020 επίκαιρη ερώτηση δεύτερου κύκλου του Βουλευτή Β2' Δυτικού Τομέα Αθηνών του ΜέΡΑ25 κ. Κρίτωνα- Ηλία Αρσένη προς τον Υπουργό Υποδομών και Μεταφορών, με θέμα: «Βελτίωση σύνδεσης του Ιλίου με το μετρό».

Θα απαντήσει ξανά ο Υφυπουργός Υποδομών και Μεταφορών κ. Ιωάννης Κεφαλογιάννης.

Ορίστε, κύριε Βουλευτέ, έχετε για δύο λεπτά τον λόγο.

**ΚΡΙΤΩΝ - ΗΛΙΑΣ ΑΡΣΕΝΗΣ:** Ευχαριστώ πολύ, κυρία Πρόεδρε.

Και κύριε Υπουργέ, παρακαλώ πολύ –εάν μπορείτε– να απαντήσετε στην πρωτολογία σας, για να μπορώ κι εγώ να χρησιμοποιήσω τη δευτερολογία μου και να έχουμε έναν διάλογο, διότι αυτή είναι η φύση και η ιδιαιτερότητα των επίκαιρων ερωτήσεων.

Το ζήτημα της κακής συγκοινωνίας στον Δήμο Ιλίου και στους δήμους της δυτικής Αθήνας το έχουμε ξανα συζητήσει και παρουσία του Υπουργού. Συνεχίζει να είναι επιδεινούμενο. Έχει αναφέρει και ο Υπουργός ότι υπάρχει το πρόβλημα με την έλλειψη διαθεσιμότητας των λεωφορείων.

Το ζήτημα είναι ότι αυτή τη στιγμή έχουμε μια γραμμή μετρό που φτάνει μέχρι την Ανθούπολη. Και θα μπορούσε πάρα πολύ εύκολα να λυθεί το πρόβλημα και σε άλλες περιοχές με τη δρομολόγηση γραμμών εξπρές που να συνδέει τα κέντρα των δήμων μέσω της Θηβών με τον σταθμό της Ανθούπολης. Αυτό είναι μια περίπτωση που θα μπορούσε να αγγίξει σίγουρα τον Δήμο Ιλίου, αλλά μπορεί να εξυπηρετήσει και τους Αγίους Αναργύρους λίγο παρακάτω και την Πετρούπολη.

Σας έχει καταθέσει και ο Δήμος Ιλίου συγκεκριμένες προτάσεις. Και το ερώτημα είναι εάν θα μπορούσατε να εγκρίνετε τη γραμμή εξπρές. Καταλαβαίνω ότι αυτό μπορεί να σημαίνει μια αναδιάρθρωση των γραμμών στον δήμο. Και ο δήμος είναι διατεθειμένος να το συζητήσει.

Και επίσης, μας λείπει ένα χρονοδιάγραμμα για το τι θα γίνει με την επέκταση της γραμμής 2 του μετρό. Ενώ δεσμεύτηκε ο Υπουργός ότι προχωράει εντός του 2020 η επέκταση της γραμμής 4 -η γραμμή 2 με πολύ μικρό κόστος, γύρω στα 300 εκατομμύρια ευρώ, θα μπορέσει να δώσει άμεση σύνδεση αυτών των δήμων, κυρίως του Ιλίου αλλά και των Αγίων Αναργύρων και της Πετρούπολης, με το μετρό που θα τους φέρνει πολύ γρήγορα στο Σύνταγμα– δεν έχει ανακοινωθεί, και δεν είναι εν γνώσει μου το χρονοδιάγραμμα. Και δεν είναι σε γνώση ούτε του δήμου.

Οπότε θέλουμε μια δέσμευσή σας για το χρονοδιάγραμμα της γραμμής 2.

Ευχαριστώ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα):** Ευχαριστώ, κύριε συνάδελφε.

Τον λόγο έχει ο κύριος Υπουργός.

**ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΕΦΑΛΟΓΙΑΝΝΗΣ (Υφυπουργός Υποδομών και Μεταφορών):** Κύριε συνάδελφε, θα μου επιτρέψετε να σας πω ότι η ενημέρωση που έχετε για το θέμα της σύνδεσης των λεωφορειακών γραμμών με τους σταθμούς σταθερής τροχιάς, δηλαδή με το μετρό, είναι ελλιπής. Και το λέω αυτό διότι η σύνδεση του Δήμου Ιλίου με τους σταθμούς εκείνους είναι αρκετή και συχνή. Και θα σας αναφέρω και συγκεκριμένες γραμμές.

Η σύνδεση του Δήμου Ιλίου με τον σταθμό Αγίου Αντωνίου και σταθμό Ανθούπολης πραγματοποιείται με έξι γραμμές. Συγκεκριμένα:

Είναι η γραμμή τρώλει 24 που συνδέει Πετρούπολη-Ιλίου και σταθμό Αγίου Αντωνίου. Δεύτερη γραμμή είναι το τρώλει 25 που συνδέει σταθμό Αγίου Αντωνίου – Ιλίου - Καματερό. Τρίτη γραμμή είναι η λεωφορειακή γραμμή 701 που συνδέει Καματερό – Ιλίου - σταθμό Ανθούπολης. Τέταρτη γραμμή είναι η λεωφορειακή γραμμή 705 που συνδέει Καματερό – Ιλίου - πλατεία Αγίων Αναργύρων - σταθμό Ανθούπολης. Πέμπτη γραμμή είναι η λεωφορειακή γραμμή 706 που συνδέει σταθμό Αγίου Αντωνίου - Ιλίου μέσω της λεωφόρου «Ανδρέα Παπανδρέου». Έκτη γραμμή είναι η λεωφορειακή γραμμή 747 που συνδέει Πετρούπολη – Πανόραμα -σταθμό Ανθούπολης.

Και μάλιστα αυτές οι γραμμές, κύριε συνάδελφε, ειδικά σε ώρες αιχμής, έχουν συχνότητα δρομολογίων από δέκα έως είκοσι λεπτά. Άρα αντιλαμβάνεστε ότι ο συγκοινωνιακός σχεδιασμός του ΟΑΣΑ έχει πράγματι λάβει υπ' όψιν του όλα τα λειτουργικά στοιχεία των γραμμών, δηλαδή τη διαδρομή, τα δρομολόγια, τα οχήματα, την επιβατική κίνηση, έχει λάβει υπ' όψιν την ανάγκη ταχείας σύνδεσης των κατοίκων των περιοχών αυτών, δηλαδή της Πετρούπολης, του Ιλίου, των Αγίων Αναργύρων και του Καματερού με το δίκτυο του μετρό. Έχει λάβει υπ' όψιν της τη δυνατότητα κάλυψης των υπαρχουσών μετακινήσεων από το υφιστάμενο δίκτυο τρώλει και λεωφορείων. Και βεβαίως έχει ληφθεί σοβαρά υπ' όψιν η διαθεσιμότητα πόρων σε οδηγούς, αλλά και οχήματα της ΟΣΥ, αλλά και η ανάγκη εξορθολογισμού των προγραμματισμένων δρομολογίων.

Άρα, θεωρούμε, κύριε συνάδελφε, ότι με τις έξι υπάρχουσες γραμμές εξυπηρετείται πλήρως το επιβατικό κοινό των δήμων που αναφέρεται και εσείς στην πρωτολογία σας και για τον λόγο αυτό δεν κρίνεται ότι υπάρχει ανάγκη να μπει και μια επιπλέον γραμμή εξπρές, ειδικά από την στιγμή που υπάρχει και μια στενότητα όσο αφορά τους πόρους τόσο σε λεωφορεία όσο και σε οδηγούς της ΟΣΥ.

Όσο αφορά το δεύτερο ερώτημά σας σχετικά με το χρονοδιάγραμμα της γραμμής 2 του μετρό προς το Ιλίου, να σας ενημερώσω, κύριε συνάδελφε, ότι η «ΑΤΤΙΚΟ ΜΕΤΡΟ Α.Ε.» έχει ολοκληρώσει πρόσφατα τις προκαταρκτικές τοπογραφικές μελέτες και έρευνες για την επέκταση αυτή, τις γεωτεχνικές και γεωφυσικές έρευνες, τις μελέτες χάραξης και χωροθέτησης των σταθμών. Και μάλιστα η μελέτη χωροθέτησης ολοκληρώθηκε τον Ιανουάριο που μας πέρασε, πριν από ένα μήνα δηλαδή.

Και μάλιστα να σας ενημερώσω ότι η «ΑΤΤΙΚΟ ΜΕΤΡΟ Α.Ε.» προγραμματίζει εντός του έτους, δηλαδή εντός του 2020, να προχωρήσει και στη δημοπράτηση εκπόνησης της οριστικής μελέτης του έργου, με χρονοδιάγραμμα μάλιστα μέχρι το φθινόπωρο, ώστε η αναγκαία μελετητική ωριμότητα για τη δημοπράτηση κατασκευής να μπορεί να γίνει την επόμενη διαχειριστική περίοδο 2021 - 2027, βεβαίως εφόσον υπάρχει και η προϋπόθεση εξασφάλισης και των απαραίτητων οικονομικών πόρων.

Άρα νομίζω, κύριε συνάδελφε, ότι και στα δύο ερωτήματα – για να μην παραποιέστε– σας απάντησα με μια πληρότητα.

Ευχαριστώ πολύ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα):** Ευχαριστώ, κύριε Υπουργέ.

Ορίστε, κύριε Αρσένη, έχετε τον λόγο.

**ΚΡΙΤΩΝ - ΗΛΙΑΣ ΑΡΣΕΝΗΣ:** Ευχαριστώ πολύ, κύριε Υπουργέ. Θα δείτε ότι έτσι μπορούμε να κάνουμε διάλογο και να φτάσουμε σε γόνιμα συμπεράσματα.

Αναφέρατε πάρα πολλές γραμμές και όντως υπάρχουν. Και κάποιες είναι σημαντικές. Αυτό που ζητάει η ερώτησή ρητή –δεν διάβασα όλα τα σημεία, αλλά την έχετε προστάς σας γραπτή– είναι μια γραμμή εξπρές. Τι σημαίνει αυτό; Σημαίνει ότι θα είναι μια γραμμή λεωφορείου με τρεις στάσεις –όπως περίπου θα είναι και όταν γίνει το μετρό– που θα αντικαθιστά το μετρό μέχρι να γίνει. Αυτό είναι στη πράξη. Θα έχει πυκνή συγκοινωνία, δηλαδή πέντε με επτά λεπτά. Αυτή τη στιγμή μιλάμε για καθυστερήσεις των υφιστάμενων γραμμών των τριάντα λεπτών και παραπάνω.

Μιλάμε, λοιπόν, για μια ειδική γραμμή. Αυτό σημαίνει, ναι, ότι κάποιες άλλες θα αναδιοργανωθούν, προκειμένου να υπάρξει το περίσσειμα αυτό. Αλλά η αναδιοργάνωση θα λειτουργήσει σε δημιουργία μιας γραμμής σαν να υπάρχει ήδη το μετρό, με τις τρεις στάσεις που θα υπάρχουν όταν θα γίνει το μετρό. Οπότε

είναι μια πρόταση πολύ έξυπνη, κατά τη γνώμη μου, από τον Δήμο Ιλίου, την οποία αξίζει να την εξετάσετε. Και μπορεί να είναι και ένα μοντέλο για την αντιμετώπιση του τεράστιου συγκοινωνιακού προβλήματος σε πολλές περιοχές.

Χρειαζόμαστε, δηλαδή, εκεί που δεν υπάρχει σύνδεση με ένα αξιόπιστο μέσο όπως είναι το μετρό, αλλά έχουμε σύνδεση μόνο με λεωφορεία -που δυστυχώς σε αυτή τη συγκυρία είναι πάρα πολύ αναξιόπιστα-, να δημιουργήσουμε ειδικές γραμμές, που θα δίνουν σύνδεση σαν να χρησιμοποιούσε κάποιος το μετρό.

Αυτό μπορεί να δώσει -ξέρετε κάτι;- και μια αξιοπρέπεια στους κατοίκους της δυτικής Αθήνας. Μια αξιοπρέπεια ότι μπορούν να έχουν ίση πρόσβαση στις δημόσιες μεταφορές, το να πάνε στην εργασία τους, να πάνε στο πανεπιστήμιό τους, να πάνε να κάνουν τις δουλειές τους και οτιδήποτε άλλο χρειάζεται. Νομίζω ότι το αξίζουν αυτές οι περιοχές, οι οποίες -αν θέλετε- έχουν μια αίσθηση εγκατάλειψης από την πολιτεία.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα):** Τον λόγο έχει ο κύριος Υπουργός.

**ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΕΦΑΛΟΓΙΑΝΝΗΣ (Υφυπουργός Υποδομών και Μεταφορών):** Κύριε συνάδελφε, σας εξήγησα τους λόγους για τους οποίους έχει γίνει ο οποιοσδήποτε σχεδιασμός όσο αφορά την ΟΣΥ και τη σύνδεση των σταθμών των συγκεκριμένων περιοχών μετρό με τις συγκεκριμένες λεωφορειακές γραμμές. Και νομίζω ότι τουλάχιστον μπορούμε να συμφωνήσουμε σε αυτή την Αίθουσα ότι έξι λεωφορειακές γραμμές και γραμμές τρόλεϊ που να συνδέουν τους σταθμούς Αγίου Αντωνίου και Ανθούπολης είναι επαρκείς.

Αυτό το οποίο μας αναφέρατε, πράγματι σε μια ιδανική διαθεσιμότητα πόρων και οχημάτων των συγκεκριμένων οργανισμών της ΟΣΥ και ΣΤΑΣΥ θα μπορούσε να γίνει. Δυστυχώς θα ήθελα να σας πω -και το έχω πει πολλές φορές σε αυτή την Αίθουσα- ότι η προηγούμενη πενταετία μάς οδήγησε σε μια τραγική κατάσταση σε ό,τι αφορά τις αστικές συγκοινωνίες. Και αυτή τη στιγμή προσπαθούμε να κάνουμε εκ των έσω κάποιες ενέργειες, προκειμένου όλες αυτές οι περιοχές, οι οποίες απολάμβαναν αυτό το μεταφορικό έργο, να μη μείνουν πίσω.

Επομένως το να συζητάμε αυτή τη στιγμή και μάλιστα με επιστολές του 2011 και του 2013, δηλαδή πριν από δέκα και επτά χρόνια, που η τότε διαθεσιμότητα παραδόξως ήταν πολύ μεγαλύτερη σε σχέση με αυτή που έχουμε τώρα με τα οχήματα -γιατί, επαναλαμβάνω, δεν έχει γίνει κανένα πρόγραμμα συντήρησης, κανένα πρόγραμμα αγοράς καινούργιων οχημάτων από τις διοικήσεις της τελευταίας πενταετίας-, αντιλαμβάνεστε ότι είναι ουτοπικό.

Προσπαθούμε τουλάχιστον να κρατήσουμε στο επίπεδο του μεταφορικού έργου και κυρίως προς εκείνες τις περιοχές που πράγματι το έχουν ανάγκη αυτό το οποίο απολάμβαναν όλα αυτά τα χρόνια. Βεβαίως όταν οι ανάγκες, ενδεχομένως, μπορούν να καλυφθούν με την αγορά είτε νέων λεωφορείων που προγραμματίζει το Υπουργείο, ή τρόλεϊ, τότε αντιλαμβάνεστε ότι μπορεί να καλυφθεί και μία έξτρα γραμμή όπως αυτή η οποία λέτε.

Όμως, επαναλαμβάνω, έξι γραμμές αυτή τη στιγμή υπάρχουν λεωφορείων και τρόλεϊ που καλύπτουν αυτές τις περιοχές. Και τουλάχιστον σύμφωνα και με τα στοιχεία που έχουμε όσον αφορά την επιβατική κίνηση δεν προκύπτει ανάγκη περαιτέρω ενίσχυσης της γραμμής εκείνης. Παρ' όλα αυτά και ο οργανισμός, ο ΟΑΣΑ, σε συνεργασία με την ΟΣΥ και τη ΣΤΑΣΥ είναι σε συνεργασία και με τις τοπικές κοινωνίες στην περίπτωση που υπάρξει επιπλέον ανάγκη να μπορεί να καλυφθεί και αυτή η γραμμή.

Ευχαριστώ πολύ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα):** Και εγώ σας ευχαριστώ.

Συνεχίζουμε με την πρώτη με αριθμό 566/3-3-2020 επίκαιρη ερώτηση δεύτερου κύκλου του Βουλευτή Ηρακλείου του Κινήματος Αλλαγής κ. Βασιλείου Κεγκερογλου προς τον Υπουργό Υποδομών και Μεταφορών, με θέμα: «Να τερματιστεί η περίοδος αδράνειας για την κατασκευή του Δικαστικού Μεγάρου Ηρακλείου».

Στην ερώτηση θα απαντήσει ο Υφυπουργός Υποδομών και Μεταφορών κ. Ιωάννης Κεφαλογιάννης.

Τον λόγο έχει ο κ. Κεγκερογλου για δύο λεπτά.

**ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΕΓΚΕΡΟΓΛΟΥ:** Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, η ανέγερση ενός νέου σύγχρονου δικαστικού μεγάρου στο Ηράκλειο είναι επιτακτική ανάγκη. Έχει χαθεί πολύτιμος χρόνος. Γνωρίζετε ότι εδώ και κάποια χρόνια λειτουργεί το Εφετείο Ανατολικής Κρήτης και οι δίκες, σε όποιο επίπεδο και αν εξετάσετε, θα δείτε ότι διεξάγονται σε ακατάλληλες αίθουσες είτε ενοικιαζόμενες είτε του παλιού Δικαστικού Μεγάρου του Ηρακλείου, το οποίο με άλλη παρέμβασή μας έχουμε ζητήσει να συντηρηθεί για όσο διάστημα συνεχίσουν να λειτουργούν εκεί τα δικαστήρια.

Ο νομικός κόσμος, οι τοπικές αρχές, οι εργαζόμενοι στα δικαστήρια, αλλά και όλοι οι πολίτες θέλουν να πάρουμε πρωτοβουλίες για να ανακτήσουμε τον χαμένο χρόνο, που είναι σημαντικός, πέντε χρόνια σχεδόν δεν έγινε τίποτα, και να προχωρήσουν με ένα συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα οι διαδικασίες για την ανέγερση του δικαστικού μεγάρου.

Σε ερώτηση που είχα υποβάλει τον Οκτώβριο προς τον Υπουργό Δικαιοσύνης αποκαλύφθηκε άλλη μία ολιγωρία της προηγούμενης κυβέρνησης. Δεν είχε ζητηθεί από το Υπουργείο Δικαιοσύνης με επιστολή προς το ΤΑΧΔΙΚ, που υπέγραψε ο κ. Τσιάρας, μέχρι τότε η παραχώρηση του χώρου, προκειμένου να προχωρήσει το Υπουργείο Υποδομών στη διαδικασία που προβλέπεται. Αυτό έγινε τον δέκατο μήνα από τον κ. Τσιάρα.

Θέλω, λοιπόν, να γνωρίζω σήμερα εάν το ΤΑΧΔΙΚ έχει ανταποκριθεί σε αυτή την επιστολή του Υπουργού. Δηλαδή εάν έχει δώσει τη δωρεάν παραχώρηση προς το Υπουργείο Υποδομών, προκειμένου εσείς να ξεκινήσετε τις διαδικασίες και τι ακριβώς έχετε σχεδιάσει για να ανακτηθεί ο χαμένος χρόνος.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα):** Τον λόγο έχει ο κύριος Υπουργός.

**ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΕΦΑΛΟΓΙΑΝΝΗΣ (Υφυπουργός Υποδομών και Μεταφορών):** Κύριε συνάδελφε, θα συμφωνήσω για την αναγκαιότητα της κατασκευής ενός νέου δικαστικού μεγάρου στην ουσία στο Ηράκλειο. Το κάνω όχι μόνο ως συμπατριώτης σας Κρητικός αλλά και με τη ιδιότητα του δικηγόρου γιατί έχω συμμετάσχει σε πάρα πολλές δίκες στο συγκεκριμένο κτήριο και ξέρω πάρα πολύ καλά την κατάσταση που υπάρχει και την οποία βιώνουν και οι εργαζόμενοι εκεί δικαστικοί υπάλληλοι και δικαστές αλλά και συνάδελφοι δικηγόροι, αλλά και κυρίως οι πολίτες, οι οποίοι θέλουν να εξυπηρετηθούν.

Και δυστυχώς, πράγματι, επίσης ορθώς είπατε ότι την προηγούμενη πενταετία η κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ και Ανεξαρτήτων Ελλήνων κορόιδευε τον κρητικό λαό και τους Ηρακλειώτες ότι δήθεν προχωρούσε το θέμα του δικαστικού μεγάρου, όπως δυστυχώς κορόιδευε και για τα θέματα όλων των υποδομών της Κρήτης είτε αφορά τον βόρειο οδικό άξονα είτε άλλα θέματα αναπτυξιακά που όλο, υποτίθεται, έλεγε χρονοδιαγράμματα και στην ουσία δεν έγινε τίποτα. Και νομίζω θα συμφωνήσουμε όλοι ότι όλοι θέλουμε να δώσουμε ένα τέλος σε αυτή την ιστορία.

Να σας ενημερώσω, λοιπόν, ότι σε σχέση με το πρώτο σας ερώτημα, δηλαδή για την παραχώρηση του ακινήτου από το Ταμείο Χρηματοδότησης Δικαστικών Κτηρίων αυτή στην ουσία έχει ολοκληρωθεί με την έννοια ότι υπάρχει μία συναντίληψη της ηγεσίας του Υπουργείου Δικαιοσύνης και του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών.

Μάλιστα, με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου της ΤΑΧΔΙΚ, ζήτησε από το Υπουργείο Υποδομών μία συμπληρωματική μελέτη οικονομοτεχνική, προκειμένου να τεκμηριώσει τη βιωσιμότητα του έργου στην οποία αυτή μελέτη βεβαίως το Υπουργείο μας ανταποκρίθηκε, προχώρησε στην εκπόνησή της και μάλιστα θα αποσταλεί τόσο στο ΤΑΧΔΙΚ όσο και στην Ειδική Γραμματεία ΣΔΙΤ, η οποία και στην ουσία θα αναλάβει την προώθηση της πρότασης της ένταξης του έργου στον κατάλογο προτεινόμενων συμπράξεων για έγκριση από τη διυπουργική επιτροπή ΣΔΙΤ.

Άρα έχουν γίνει βήματα σε σχέση με την προηγούμενη συζήτηση που είχατε εδώ στη Βουλή με τον συνάδελφο κ. Τσιάρα. Σας επαναλαμβάνω, στην ουσία έχει προχωρήσει η διαδικασία αυτή. Νομίζω τις επόμενες εβδομάδες θα έχουμε και το τυπικό σκέλος το οποίο θα ολοκληρωθεί.

Ευχαριστώ πολύ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα):** Τον λόγο έχει ο κ. Κεγκέρογλου.

**ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΕΓΚΕΡΟΓΛΟΥ:** Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, στις 22 Οκτωβρίου 2019 ο Υπουργός Δικαιοσύνης κ. Τσιάρας απευθυνόμενος προς το ΤΑΧΔΙΚ παρακαλεί για την απόφαση του αρμοδίου διοικητικού οργάνου του ταμείου που θα προβλέπει τη δωρεάν παραχώρηση του πλήρους δικαιώματος χρήσης του ακινήτου, προκειμένου το Υπουργείο να προχωρήσει τις διαδικασίες.

Θεωρώ ότι εκ του περισσού το ΤΑΧΔΙΚ ζητάει αυτά που πρέπει να ζητήσει, αυτά που αναφερθήκατε ότι ζήτησε. Σε κάθε περίπτωση, όμως, και εφόσον ούτως ή άλλως για να γίνει η προκήρυξη από την πλευρά σας με το οποίο σύστημα υλοποίησης, παραχώρηση ή άλλο, χρειάζεται οικονομοτεχνική μελέτη και αυτή αφορά κυρίως το Υπουργείο Υποδομών και το Υπουργείο Δικαιοσύνης, το ΤΑΧΔΙΚ είχε υποχρέωση να έχει εκδώσει ήδη αυτή την απόφαση.

Θεωρώ ότι είναι μια περαιτέρω κωλυσιεργία, η οποία δεν έχει να κάνει με τον νόμο και τις προβλέψεις του. Πιθανόν να είναι εκ του περισσού, όπως σας είπα και προηγουμένως, αλλά πιθανόν και να μην είναι. Ίσως υπάρχουν άλλες διαφωνίες.

Σε κάθε περίπτωση, από τη στιγμή που εσείς ολοκληρώσατε τη διαδικασία θα έλεγα ότι θα πρέπει να απευθυνθείτε προς τον Υπουργό Δικαιοσύνης στο πλαίσιο της συναντίληψης, την οποία έχω διαπιστώσει και εγώ με την αντίστοιχη συζήτηση που κάναμε με τον Υπουργό Δικαιοσύνης, και να ζητήσετε από τον κ. Τσιάρα την επίσημη της διαδικασίας. Να κάνει μια υπόμνηση στο ΤΑΧΔΙΚ της επιστολής αυτής, την οποία θα καταθέσω στα Πρακτικά, προκειμένου να έρθει και σε γνώση σας μέσω αυτής της οδού γιατί δεν σας είχε κοινοποιηθεί.

Να λύσουμε ένα θέμα για το οποίο κριτικάραμε την προηγούμενη κυβέρνηση για τα πέντε χρόνια. Κάπως έτσι πήγαινε το μπαλάκι πέντε χρόνια, να ξέρετε. Τη μια ερχόταν η άλφα υπηρεσία του Υπουργείου και ζητούσε κάτι το οποίο ή ήταν αδύνατο να βγει ή δεν χρειαζόταν και κωλυσιεργούσε όλη τη διαδικασία, ή σε άλλες περιπτώσεις με δικαιολογίες οι οποίες δεν είχαν καμιά βάση σοβαρότητας, θα έλεγα, και τεκμηρίωσης.

Σε κάθε περίπτωση, κύριε Υπουργέ, σας καλώ να πάρετε πρωτοβουλία και να ενεργοποιήσουμε την πρόσκληση αυτή του Υπουργού Δικαιοσύνης προς το ΤΑΧΔΙΚ, να έχουμε γρήγορα την απόφασή του και βέβαια το χρονοδιάγραμμα το δικό σας πρέπει να γίνει σαφέστερο.

Δηλαδή τότε προβλέπετε ότι θα βγει πρόσκληση; Ποιο είναι το χρονοδιάγραμμα για να συναφθεί η σύμβαση ανάμεσα στο Υπουργείο Υποδομών και την ανάδοχο εταιρεία; Και με ποιο σύστημα -βεβαίως κατ' αρχάς- σκέφτεστε να το κατασκευάσετε; Η σύμπραξη δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, όπως έχει ανακοινωθεί, ποια χαρακτηριστικά συγκεκριμένα θα έχει στην προκειμένη περίπτωση;

Ευχαριστώ.

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Βασίλειος Κεγκέρογλου καταθέτει για τα Πρακτικά το προαναφερθέν έγγραφο, το οποίο βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα):** Τον λόγο έχει ο κύριος Υπουργός.

**ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΕΦΑΛΟΓΙΑΝΝΗΣ (Υφυπουργός Υποδομών και Μεταφορών):** Κύριε συνάδελφε, κατανοώ την αγωνία σας και επαναλαμβάνω η αγωνία είναι κοινή, όσον αφορά το να επισπευσθεί η διαδικασία για την κατασκευή του νέου Δικαστικού Μεγάρου Ηρακλείου.

Αναφερθήκατε σε ένα έγγραφο του Υπουργού Δικαιοσύνης πράγματι με ημερομηνία 22 Οκτωβρίου. Και βεβαίως ξέρετε πολύ καλά ότι υπήρξε και απάντηση, όπως την ανέφερα και στην πρωτολογία μου, και για την ακρίβεια απόφαση του διοικητικού συμβουλίου της ΤΑΧΔΙΚ μάλιστα σχετικά άμεσα, δηλαδή στις 31 Οκτωβρίου, η οποία στην ουσία ζήτησε αυτή την επιπλέον οικονομοτεχνική μελέτη ακριβώς για να προχωρήσει η διαδικασία.

Επαναλαμβάνω ότι την προχωρήσαμε και πάρα πολύ γρήγορα ως Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών, διότι αντιλαμβάνεστε αρχές Νοεμβρίου μέχρι σήμερα που ολοκληρώθηκε είναι ένας

χρόνος που τουλάχιστον για τα δεδομένα του δημόσιου τομέα είναι αρκετά γρήγορος.

Αυτό το οποίο μπορώ να σας πω είναι ότι στην ουσία, όπως είπα και στην πρωτολογία μου, όλες οι διαδικασίες τεχνικού χαρακτήρα, οι προϋποθέσεις, έχουν ολοκληρωθεί για να προχωρήσει το έργο, για να ενταχθεί ως ΣΔΙΤ, επαναλαμβάνω ότι αυτή θα είναι η διαδικασία η οποία θα προχωρήσει. Υπάρχουν κάποια διαδικαστικά χαρακτηριστικά θέματα τα οποία σας ανέφερα, προκειμένου να υπάρχει υποβολή της πρότασης για ένταξη του έργου στον κατάλογο των προτεινόμενων συμπράξεων.

Από εκεί και πέρα τα βήματα νομίζω ότι είναι πάρα πολύ συγκεκριμένα. Δηλαδή αυτό που πρέπει να κρατήσετε και εσείς και όλοι μας είναι ότι ως χρονικό σημείο αναφοράς θα βγει η προκήρυξη του διεθνούς διαγωνισμού για τη σύναψη του συγκεκριμένου έργου ως ΣΔΙΤ και με τον ιδιωτικό φορέα σύμπραξης. Και αυτό το οποίο μπορώ να σας πω με βεβαιότητα είναι ότι εντός του πρώτου εξαμήνου του 2021 το έργο θα έχει ξεκινήσει, για να μην πω και νωρίτερα. Για να μη φανώ πολύ αισιόδοξος, εγώ θα σας πω ότι εντός του πρώτου εξαμήνου του 2021 το έργο θα έχει ξεκινήσει.

Θέλω να διαβεβαιώσω κι εσάς προσωπικά και άλλους συναδέλφους που βλέπω και στην Αίθουσα ότι και εγώ προσωπικά θα παρακολουθώ, βεβαίως σε συνεργασία και με τον Υπουργό τον κ. Καραμανλή, την πορεία του έργου, ώστε πράγματι αυτό το έργο, για το οποίο υπάρχει τεράστια ανάγκη συνολικά στην Κρήτη να ξεκινήσει, να έχει ξεκινήσει στις αρχές του επόμενου έτους.

Ευχαριστώ πολύ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα):** Ευχαριστώ τον κύριο Υπουργό.

Τώρα προχωράμε στη δεύτερη με αριθμό 565/3-3-2020 επίκαιρη ερώτηση πρώτου κύκλου του Βουλευτή Ηρακλείου του Κινήματος Αλλαγής κ. Βασιλείου Κεγκέρογλου προς τον Υπουργό Οικονομικών, με θέμα: «Καταχρηστικές πρακτικές του Υπουργείου Οικονομικών».

Στην επίκαιρη ερώτηση θα απαντήσει ο Υφυπουργός Οικονομικών κ. Απόστολος Βεσυρόπουλος.

Κύριε Βουλευτά, έχετε τον λόγο για δύο λεπτά.

**ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΕΓΚΕΡΟΓΛΟΥ:** Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, έχουμε ένα πρόβλημα που πιστεύω ότι δημιουργήθηκε γιατί δεν υπήρχαν ξεκάθαροι κανόνες από την πλευρά της πολιτείας για τον τρόπο με τον οποίο και θα υλοποιηθούν δικαστικές αποφάσεις και θα επιστραφούν αναδρομικά χρήματα σε δικαιούχους, αλλά για τον τρόπο με τον οποίο στη συνέχεια ενήργησε προκειμένου να εισπράξει αυτά που δικαιούται το δημόσιο.

Συγκεκριμένα, το 2013 καταβλήθηκαν αναδρομικά που αφορούσαν το 2010, 2011 και 2012. Θα έπρεπε προφανώς και λογικό ήταν να κατανεμηθούν αυτά τα χρήματα αναδρομικά στα χρόνια 2010, 2011 και 2012 και βεβαίως λόγω τού ότι υπατιότητα του Υπουργείου, της πολιτείας ήταν αυτή η μεταχρονολογημένη καταβολή δικαιούμενων, να διευκολύνει και τη φορολόγησή τους, χωρίς βεβαίως πρόστιμα, προσαυξήσεις, ποινές κ.λπ..

Αντί αυτών, έρχεται το Υπουργείο Οικονομικών με την όποια έκφρασή του και αναφέρομαι ταυτόχρονα και στην ανεξάρτητη αρχή και παρεμβαίνει, προκειμένου να μην υπάρχει παραγραφή για μια συγκεκριμένη χρονιά. Τι κάνει; Καταχρηστικά, παράνομα προβαίνει σε τροποποιητικές δηλώσεις των φορολογούμενων χωρίς τη δικιά τους υπογραφή και χωρίς τη δικιά τους γνώση. Δηλαδή ένα πρωί οι φορολογούμενοι συνταξιούχοι που πήραν αναδρομικά, βρέθηκαν προ εκπλήξεως, γιατί είδαν να τους καταλογίζονται επιπλέον φόροι με βάση μία τροποποιητική δήλωση, την οποία δεν είχαν υποβάλει ποτέ.

Σας τα ανέφερα κι αυτά κατά τη συζήτηση, προ ημερών, του νομοσχεδίου στο οποίο φέρατε μια τροπολογία για παράταση και είναι αυτό μια θετική ενέργεια από την πλευρά σας, αλλά πρέπει να δούμε με ποια συγκεκριμένα βήματα θα αποκατασταθεί αυτή η αταξία η οποία υπήρξε, να υπάρξει δίκαιη φορολόγηση των ανθρώπων χωρίς πρόστιμα και προσαυξήσεις και βέβαια καταβολή σε έναν εύλογο χρόνο.

Σας υπενθυμίζω ότι υπάρχουν περιπτώσεις που φορολογήθηκαν λόγω τεκμηρίων την αντίστοιχη περίοδο οι πολίτες αυτοί.

Υπάρχει ένα ποσοστό που προέβη σε δηλώσεις και πρέπει να δούμε και αυτό πώς το αντιμετωπίζουμε δίκαια. Και υπάρχει και το δικαίωμα παραγραφής, ανεξάρτητα από την ενέργεια στην οποία προέβησαν. Τα δικαστήρια θα τους δικαιώσουν δεν υπάρχει καμμία περίπτωση. Όμως, έχουμε και την δηλωμένη βούλησή τους να μην προσφύγουν και να μη φορολογηθούν.

Θέλουν και ιδιαίτερα οι συνάδελφοί σας οι εφοριακοί, κύριε Υπουργέ –και είμαι σε θέση να το γνωρίζω- να φορολογηθούν δίκαια και να μην αξιοποιήσουν τη δυνατότητα που μπορεί να έχουν μέσα από μια δικαστική απόφαση να το πράξουν.

Έχω συγκεκριμένες προτάσεις, στη δευτερομιλία μου θα τις αναφέρω. Όμως, θέλω να ξέρω ποια είναι η δικιά σας βούληση. Αναφερθήκατε γενικότερα στην προχθεσινή σας τοποθέτηση, αλλά θέλουμε να είστε πιο συγκεκριμένοι για να βρούμε από κοινού μια λύση, την οποία θα υποστηρίξουμε φυσικά, εφόσον έχει τα ειδικά χαρακτηριστικά στα οποία αναφέρεθηκα.

Ευχαριστώ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα):** Κι εγώ ευχαριστώ.

Ορίστε, κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο.

**ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΒΕΣΥΡΟΠΟΥΛΟΣ (Υφυπουργός Οικονομικών):** Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Κύριε συνάδελφε, υπάρχει ένα δεδομένο πρόβλημα που αυτή η Κυβέρνηση έχει αναγνωρίσει και έχει εκφράσει τη βούλησή της να δώσει μόνιμη και δίκαιη λύση. Αναφέρομαι σε ένα μεγάλο ποσοστό αναδρομικών συντάξεων που εισπράχθηκαν το έτος 2013 από τους δικαιούχους, οι οποίοι όμως δεν συμπεριέλαβαν τα συγκεκριμένα ποσά στη φορολογική τους δήλωση. Αυτό είχε σαν αποτέλεσμα να εκδοθούν νόμιμα πράξεις διοικητικού προσδιορισμού φόρου γι' αυτές τις περιπτώσεις, σύμφωνα με τις υφιστάμενες νομοθετικές διατάξεις.

Να ξεκαθαρίσω στο σημείο αυτό ότι η φορολογική διοίκηση για τις πράξεις αυτές δεν είχε την υποχρέωση να καλέσει τον φορολογούμενο να διατυπώσει τυχόν απόψεις του, γιατί δεν μιλάμε για πράξεις διορθωτικού προσδιορισμού φόρου που εκδίδονται κατόπιν πλήρους φορολογικού ελέγχου.

Στη συγκεκριμένη, όμως, περίπτωση ο φόρος προσδιορίστηκε με βάση στοιχεία που είχαν περιέλθει σε γνώση της ΑΑΔΕ μέσω των αρχείων βεβαιώσεων συνταξιοδοτικών αποδοχών που είχαν σταλεί από τους οργανισμούς κοινωνικής ασφάλισης. Γι' αυτό και η φορολογική διοίκηση εξέδωσε τις συγκεκριμένες πράξεις διοικητικού προσδιορισμού φόρου νόμιμα και σύμφωνα με το άρθρο 32 παράγραφος 2 του κώδικα φορολογικής διαδικασίας.

Επίσης να σας πω ότι, σύμφωνα με τη νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας, η άσκηση της αρμοδιότητας του δημοσίου προς επιβολή φόρου εντός του προβλεπόμενου χρόνου παραγραφής, δεν αποτελεί καταχρηστική άσκηση του δικαιώματος του δημοσίου, ακόμα και αν έχει περάσει μακρύς χρόνος από τη λήξη της χρήσης στην οποία αφορά ούτε συνιστά παράβαση των αρχών της χρηστής διοίκησης. Αναφέρομαι, δηλαδή, στις υπ' αριθμ. 3513/1996 και 2949/2013 αποφάσεις του Συμβουλίου της Επικρατείας.

Σε καμμία περίπτωση, λοιπόν, δεν έγινε αυθαίρετη παρέμβαση, όπως αναφέρετε στην ερώτηση που καταθέσατε, πολλώ δε μάλλον αυθαίρετη διαμόρφωση και υποβολή δήθεν πλαστής τροποποιητικής δήλωσης από το TAXIS εν αγνοία του φορολογούμενου, όπως εσφαλμένα ισχυρίζεστε. Εξάλλου, όχι μόνο είναι αδύνατο κάτι τέτοιο αλλά και αδιάνητο και επειδή είστε έμπειρος συνάδελφος, θέλω να πιστεύω ότι αυτή η αναφορά είτε έγινε εκ παραδρομής είτε οφείλεται σε κακή πληροφόρηση.

Πράγματι, δημιουργήθηκαν προβλήματα στον προσδιορισμό και καταλογισμό του φόρου, αλλά και ανάγκη διόρθωσης στα εκκαθαριστικά σημειώματα για τις περιπτώσεις όπου εκδόθηκαν πράξεις προσδιορισμού φόρου, παρά το γεγονός ότι τα εισοδήματα αυτά είχαν συμπεριληφθεί από τους φορολογούμενους σε δηλώσεις που είχαν υποβάλει.

Βεβαίως, οι φορολογούμενοι έχουν το δικαίωμα να ασκήσουν προσφυγή, το ζητούμενο, όμως, για εμάς είναι η πολιτεία να δώσει μια συνολική λύση. Γι' αυτόν τον λόγο παρατείνουμε με την τροπολογία που καταθέσαμε στο ασφαλιστικό νομοσχέδιο έως τις 29 Μαΐου την καταληκτική ημερομηνία για την οποία αυτές οι οφειλές καθίστανται ληξιπρόθεσμες. Και αυτό είναι το πρώτο

βήμα για να δώσουμε τη λύση με νομοθετική ρύθμιση, για το περιεχόμενο της οποίας θα αναφερθώ στη δευτερολογία μου.

Σας ευχαριστώ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα):** Κι εγώ ευχαριστώ, κύριε Υπουργέ.

Έχετε τον λόγο, κύριε συνάδελφε.

**ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΕΓΚΕΡΟΓΛΟΥ:** Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, θα ήταν προτιμότερο να αναλώσετε την ενέργεια, την οποία έχετε, τις γνώσεις και την ικανότητα -την αποδεδειγμένη- στο να δώσουμε λύση στο πρόβλημα και όχι να δικαιολογήσετε τα αδικαιολόγητα.

Εδώ, λοιπόν, επειδή λέτε για κακή πληροφόρηση, έχω πληροφόρηση από πολλές πλευρές πράγματι και θα καταθέσω μόνο μία στα Πρακτικά της Βουλής: την επιστολή του Απόστολου Κωστόπουλου προς τον Πρωθυπουργό.

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Βασίλειος Κεγκερογλου καταθέτει για τα Πρακτικά το προαναφερθέν έγγραφο, το οποίο βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Ο Απόστολος Κωστόπουλος, όπως ξέρετε, ήταν συνάδελφος, Βουλευτής της Νέας Δημοκρατίας, οικονομολόγος και πρώην διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών. Αν θέλετε να σας καταθέσω του Γιαννόπουλου, να σας καταθέσω του κ. Πλακάκη, έχω δεκάδες επιστολές. Είναι ανώτερα στελέχη του Υπουργείου Οικονομικών, άνθρωποι οι οποίοι έχουν αποδείξει ότι υπηρέτησαν το δημόσιο συμφέρον και σε καμμία περίπτωση δεν θέλουν ούτε να παραπλανήσουν ούτε να αποφύγουν τη δίκαιη φορολόγηση και το λένε και εγγράφως, παρ' ότι υπάρχει παραγραφή για τα χρόνια 2010, 2011, 2012.

Γι' αυτό που είπατε με τα ασφαλιστικά ταμεία, πράγματι τα ασφαλιστικά ταμεία κάνουν την κατανομή -και έχω εδώ τα έγγραφα- στα χρόνια 2010, 2011 και 2012, ενώ το Υπουργείο Οικονομικών το 2013. Γιατί αυτή η διαφορά; Εάν ακολουθούσαμε, λοιπόν, και θεωρούσαμε δεδομένη την κατανομή στα 2010, 2011, 2012, όπως την κάνουν τα ασφαλιστικά ταμεία, το 2019 υπήρχε παραγραφή γι' αυτά τα χρόνια.

Εγώ όμως δεν ζητώ την παραγραφή ούτε οι ίδιοι ζητούν την παραγραφή. Μιλούν για το λάθος, για την αταξία, που οφείλεται στο Υπουργείο Οικονομικών και στον κακό συντονισμό ή και στην ολιγωρία -ας μην ντραπούμε να το πούμε τώρα. Έπρεπε να έχει γίνει έλεγχος, με την κλασική έννοια του ελέγχου, να έχουν κληθεί να απολογηθούν και να έχει βγει και απόφαση, φύλλο ελέγχου, να έχει επιδοθεί.

Τίποτα από αυτά δεν έγινε. Έκαναν την εύκολη μέθοδο της τροποποιητικής, η οποία δεν είναι τροποποιητική. Τροποποίηση είναι όταν τροποποιείς κάτι το οποίο έχεις υποβάλει. Αυτή είναι μια συμπληρωματική δήλωση φορολογούμενου. Συμπληρωματική δήλωση ξέρω ότι μπορεί να κάνει μόνο ο ίδιος ο φορολογούμενος, δεν ξέρω αν μπορεί να την κάνει ο υπάλληλος της ΑΑΔΕ ή ο ηλεκτρονικός χειριστής. Άρα να μην αναλώσουμε περισσότερο χρόνο στο τι έγινε, διότι δεν έχει καμμία βάση να σταθεί αυτό που έγινε.

Στον χρόνο μας από εδώ και πέρα ας δούμε πώς θα δώσουμε λύση και, βεβαίως, η λύση είναι να ανατραπούν και να ακυρωθούν όλες οι παράτυπες διαδικασίες που έχουν γίνει, να διαγραφούν φόροι πρόσθετοι, πρόστιμα κ.λπ., να κοινοποιηθούν ηλεκτρονικά και με νόμιμο τρόπο τα ποσά, όπως πρέπει να φορολογηθούν και, βεβαίως, να γίνουν νέες εκκαθαρίσεις φόρων, με βάση αυτές τις νέες πράξεις που θα γίνουν.

Στις ρυθμίσεις πρέπει να ενταχθούν και αυτοί που ήδη έχουν πληρώσει τον φόρο -είναι δίκαιο- και βέβαια την αντισυνταγματική διάταξη την οποία έχει ψηφίσει η Βουλή στις 12 Δεκεμβρίου 2019 με τον ν.4646/2019 θα πρέπει να τη διορθώσετε. Οι φορολογικές διατάξεις ισχύουν από την ημέρα κατάθεσης, αλλά δεν έχουν αναδρομική ισχύ που έχει αυτή η διάταξη την οποία φέρατε και ψηφίσατε τότε. Τι θέλετε δηλαδή, να προκαλέσετε χιλιάδες δίκες, με ανθρώπους οι οποίοι θα προσφύγουν για να ακυρώσουν αυτή την αντισυνταγματική διάταξη;

Από τώρα πρέπει να μεριμνήσετε, γιατί θα το έχουμε του χρόνου αυτό το πρόβλημα, για το πώς θα φορολογηθούν με συνταγματικό και δίκαιο τρόπο και τα εισοδήματα που αναφέρονται στη

χρονιά που παραγράφεται τέλος του 2020 και βέβαια να μην προβούν ξανά οι αρμόδιοι σε αυθαίρετες και καταχρηστικές πρακτικές.

Θεωρώ, λοιπόν, ότι με αυτόν τον τρόπο θα μπορέσετε να δώσετε δίκαιη λύση. Εγώ συνεχίζω να επιμένω ότι θεωρώ πως είστε σε αυτή την κατεύθυνση. Υποχρέωσή σας είναι, βεβαίως, να πείτε ότι καλώς έγιναν αυτά που έγιναν με τις δημόσιες υπηρεσίες και δεν θέλω να αναφερθείτε αρνητικά, αλλά υποχρέωσή σας επίσης είναι να προχωρήσετε σε μια δίκαιη λύση, την οποία αναμένουμε και την οποία, όπως σας λέω, θα επικροτήσουμε και θα ψηφίσουμε εφόσον υπάρξει.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα):** Κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο.

**ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΒΕΣΥΡΟΠΟΥΛΟΣ (Υφυπουργός Οικονομικών):** Κύριε συνάδελφε, όπως έχω δηλώσει, το Υπουργείο Οικονομικών θα αναλάβει μέσα στις επόμενες ημέρες νομοθετική πρωτοβουλία για να δοθεί λύση στο πρόβλημα με τα αναδρομικά ποσά συντάξεων, για τα οποία οι συνταξιούχοι κλήθηκαν να πληρώσουν φόρο.

Αναφέρομαι σε ένα μεγάλο ποσοστό αναδρομικών συντάξεων που εισπράχθηκαν το 2013 από τους δικαιούχους, οι οποίοι όμως δεν συμπεριέλαβαν τα συγκεκριμένα ποσά στη φορολογική τους δήλωση, με αποτέλεσμα να τους καταλογιστεί φόρος αλλά και σε ορισμένες πράξεις προσδιορισμού φόρου που εκδόθηκαν, παρά το γεγονός ότι τα εισοδήματα αυτά είχαν συμπεριληφθεί από τους φορολογούμενους στις δηλώσεις που είχαν υποβάλει.

Ο στόχος μας, όπως είπα, είναι να δώσουμε λύση με ορθολογικό και δίκαιο τρόπο και η τροπολογία που καταθέσαμε, ώστε να παραταθεί έως 29 Μαΐου η προθεσμία που οι οφειλές αυτές καθίστανται ληξιπρόθεσμες, έγινε για να δοθεί η δυνατότητα στη φορολογική διοίκηση να προβεί σε διορθωτική παρέμβαση, για να διασφαλιστεί η φορολόγηση των σχετικών ποσών στη χρήση στην οποία πράγματι ανάγονται.

Με τη νομοθετική ρύθμιση, που θα κατατεθεί τις επόμενες ημέρες, γίνεται προσθήκη ενός νέου άρθρου, του άρθρου 63B του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας με τίτλο «Ακύρωση ή τροποποίηση πράξης προσδιορισμού φόρου και πράξης επιβολής προστίμου». Σύμφωνα με τις διατάξεις αυτής της ρύθμισης, η φορολογική διοίκηση αποκτά πλέον τη δυνατότητα, είτε με αίτηση του φορολογούμενου είτε από τον ίδιο, να προβάλει εντός προθεσμίας τριών ετών στην ακύρωση ή την τροποποίηση της πράξης άμεσου διοικητικού, εκτιμώμενου ή διορθωτικού προσδιορισμού φόρου ή επιβολής προστίμου που εκδίδεται από 1-1-2020 και μετά, εφόσον συντρέχει πρόδηλη περίπτωση ολικής ή μερικής έλλειψης φορολογικής υποχρέωσης, αριθμητικό ή υπολογιστικό λάθος ή αναρμοδιότητα του οργάνου που εξέδωσε την πράξη.

Με αυτόν τον τρόπο θα υπάρξει διορθωτική παρέμβαση και θα λυθούν τα προβλήματα που δημιουργούνται και τα οποία αναφέρατε και εσείς στην ερώτησή σας. Και όλα αυτά, βεβαίως, χωρίς να αφαιρείται το δικαίωμα του φορολογούμενου πολίτη να ασκεί το δικαίωμα της προσφυγής, σύμφωνα με το άρθρο 63 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας.

Παράλληλα, θα οριοθετηθεί επακριβώς η σχέση μεταξύ της νέας ρύθμισης που προωθούμε και της ενδικοφανούς προσφυγής, καθώς και της δικαστικής προσφυγής, ώστε να μην υπάρχει σύγχυση μεταξύ των ένδικων βοηθημάτων και να κατοχυρώνεται η παροχή έννομης προστασίας στον φορολογούμενο.

Ειδικότερα, η νέα ειδική διοικητική διαδικασία δεν αναστέλλει την προθεσμία και δεν κωλύει την άσκηση της ενδικοφανούς ή της δικαστικής προσφυγής, αλλά ούτε αντίστροφα, η άσκηση ενδικοφανούς προσφυγής ή η εκκρεμοδικία εμποδίζει την προσφυγή του φορολογούμενου στην ειδική διοικητική διαδικασία.

Επίσης, οι νέες αυτές διατάξεις θα περιλαμβάνουν μεταβατική ρύθμιση για τον άμεσο προσδιορισμό και για πράξεις προσδιορισμού φόρου ή επιβολής προστίμου που εκδόθηκαν εντός του 2019, για τις οποίες συντρέχει λόγος ανάκλησης. Μάλιστα προβλέπεται ότι εάν μέχρι την ημερομηνία ισχύος των νέων διατάξεων που θεσπίζουμε δεν έχει ασκηθεί ενδικοφανής ή δικαστική προσφυγή, ο φορολογούμενος μπορεί να ζητήσει με αίτησή του, που υποβάλλεται μέχρι 31-5-2020, την ακύρωση ή τροποποίηση

της πράξης. Αν έχει ασκηθεί ενδικοφανής προσφυγή χωρίς να έχει συμπληρωθεί η προθεσμία εξέτασής της, η προσφυγή αυτή θα εκλαμβάνεται ως αίτηση του φορολογούμενου για ακύρωση ή τροποποίηση της πράξης, διαβιβάζεται στην αρμόδια υπηρεσία και εξετάζεται ως τέτοια. Στην περίπτωση ρητής ή σιωπηρής απόρριψης της αίτησης ακύρωσης ή τροποποίησης, ο φορολογούμενος έχει το δικαίωμα ενδικοφανούς προσφυγής για τον πλήρη έλεγχο της πράξης ή την εξέταση της αρχικώς ασκηθείσας ενδικοφανούς προσφυγής αντίστοιχα.

Με αυτόν τον τρόπο η φορολογική διοίκηση θα αποκτήσει τη δυνατότητα να προβεί σε διορθωτική παρέμβαση με βάση τα στοιχεία που θα προσκομιστούν στις αρμόδιες ΔΟΥ για να διασφαλιστεί η φορολόγηση των σχετικών ποσών στη χρήση στην οποία πράγματι ανάγονται και όχι συνολικά στο έτος στο οποίο εισπράχθηκαν.

Επίσης, με τις νομοθετικές ρυθμίσεις που προωθούμε θα μειωθούν σημαντικά οι επιβαλλόμενες προσαυξήσεις στους συνταξιούχους που έλαβαν καθυστερημένα την πρώτη τους σύνταξη για τα μη δηλωθέντα αναδρομικά τους και εξετάζεται το ενδεχόμενο να μην επιβληθούν τα σχετικά πρόστιμα. Είναι ξεκάθαρη η βούλησή μας, η οποία εδράζεται στις αρχές του ορθολογισμού και της κοινωνικής δικαιοσύνης.

Σας ευχαριστώ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα):** Κι εγώ σας ευχαριστώ, κύριε Υπουργέ.

Προχωρούμε τώρα στην τρίτη με αριθμό 559/3-3-2020 επίκαιρη ρώτηση πρώτου κύκλου του Βουλευτή Ηρακλείου του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας κ. Μανώλη Συνταχάκη προς τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας, με θέμα: «Τα σοβαρά προβλήματα λόγω της υποστελέχωσης του Κτηματολογικού Γραφείου Ηρακλείου».

Στην επίκαιρη ερώτηση θα απαντήσει ο Υφυπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας κ. Δημήτριος Οικονόμου.

Κύριε Βουλευτά, έχετε τον λόγο για δύο λεπτά.

**ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΣΥΝΤΥΧΑΚΗΣ:** Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, το έμμισθο Υποθηκοφυλακείο Ηρακλείου μέχρι την κατάργησή του, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.4512/2018, λειτουργεί μεταβατικά ως Κτηματολογικό Γραφείο Ηρακλείου και καλείται να εξυπηρετήσει ανάγκες μιας πόλης περίπου διακοσίων χιλιάδων κατοίκων χωρίς να διαθέτει νομική στήριξη. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα του έργου του νομικού ελέγχου των εισερχόμενων πράξεων να διεκπεραιώνεται εξ αποστάσεως από τα Υποθηκοφυλακεία της Άρτας και της Χίου, χωρίς να παρέχεται επιτόπια εξυπηρέτηση των πολιτών και χωρίς να υπάρχει πρόσβαση στον φυσικό φάκελο. Αν είναι δυνατόν!

Η επίλυση του προβλήματος παραπέμπεται στο απώτερο μέλλον, αφού για τη σύσταση και λειτουργία Κτηματολογικού Γραφείου Κρήτης με έδρα το Ηράκλειο και για τη στελέχωση του νομικού του τμήματος θα πρέπει να προηγηθεί η κατάργηση του έμμισθου υποθηκοφυλακείου και να ακολουθηθεί η διαδικασία προκήρυξης ΑΣΕΠ.

Τα παραπάνω δημιουργούν δυσεπίλυτα προβλήματα στη λειτουργία του έμμισθου υποθηκοφυλακείου με την καθυστέρηση στην καταχώριση πράξεων, συμβολαίων, αγωγών, δικαστικών αποφάσεων, αιτήσεων πρόδηλου σφάλματος και πολλά άλλα.

Ταυτόχρονα, οι κάτοικοι του Ηρακλείου και οι ιδιοκτήτες των ακινήτων, που δίκαια ζητούν να αναλάβει η πολιτεία τις ευθύνες της, υφίστανται απερίγραπτη ταλαιπωρία. Συνωστίζονται στην κυριολεξία από τα ξημερώματα στην υπηρεσία για να εξυπηρετηθούν και αρκετές φορές ορισμένοι από τους προσερχόμενους δεν εξυπηρετούνται λόγω λήξης του ωραρίου.

Επιπλέον, το πρόβλημα επιδεινώνεται δραματικά με την αδικαιολόγητη σύντμηση της προθεσμίας για τη διόρθωση λαθών, ανακρίβων πρώτων εγγραφών στο Κτηματολόγιο, που από το 2026, οπότε είχε καθοριστεί, μειώθηκε κατά έξι χρόνια και μεταφέρθηκε στις 31 Δεκεμβρίου 2020, γεγονός βέβαια που δημιουργεί σοβαρά ζητήματα και εγκυμονεί κινδύνους για τους πολίτες και μάλιστα σε μια πόλη με αρκετά προβλήματα, με πράξεις εφαιρογής, κατατεμαχισμένα κληροτεμάχια και πολλά άλλα.

Σοβαρό ζήτημα επίσης είναι τα παράβολα που καλούνται να πληρώσουν οι ιδιοκτήτες που στην πλειοψηφία τους τι είναι οι

άνθρωποι; Είναι αγρότες, κτηνοτρόφοι, συνταξιούχοι, μικροεπαγγελματίες.

Είναι προφανές ότι για τους εργαζόμενους στο Κτηματολογικό Γραφείο του Ηρακλείου, ακριβώς λόγω αυτής της κατάστασης προκύπτει τεράστιος όγκος δουλειάς και σε συνδυασμό με τα ασφυκτικά χρονικά περιθώρια που τίθενται στην προθεσμία διόρθωσης αρχικών εγγραφών, αυτό οδηγεί σε εργασιακή εξόντωση, προκειμένου να ανταποκριθούν στη διαχείριση των αιτημάτων των πολιτών.

Σας ρωτάμε, λοιπόν, κύριε Υπουργέ, τι μέτρα θα πάρετε για να προχωρήσει άμεσα, τώρα η στελέχωση του Κτηματολογικού Γραφείου Ηρακλείου με όλο το απαραίτητο προσωπικό, με μόνιμες σχέσεις εργασίας, ώστε να διασφαλιστεί η απρόσκοπτη λειτουργία του, διατηρώντας σε ισχύ τη λήξη της προθεσμίας για τη διόρθωση ανακριβών πρώτων εγγραφών στις 31 Δεκεμβρίου 2026 και για να μειωθούν τα παράβολα που καλούνται να πληρώσουν οι ιδιοκτήτες αλλά και οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα):** Κι εγώ σας ευχαριστώ, κυρία συνάδελφε.

Κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο.

**ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ (Υφυπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας):** Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Το έμμοιθο Υποθηκοφυλακείο Ηρακλείου, που υπάγεται στο Υπουργείο Δικαιοσύνης, ως γνωστόν, άρχισε να λειτουργεί ως μεταβατικό κτηματολογικό γραφείο μετά την ολοκλήρωση της κτηματογράφησης στον αντίστοιχο δήμο, δηλαδή στον Δήμο Ηρακλείου. Την εποχή που άρχισε να λειτουργεί έτσι, οι δημοσιονομικοί περιορισμοί που υπήρχαν τότε για τον ευρύτερο δημόσιο τομέα δεν επέτρεψαν να γίνει αυτό που έγινε σε άλλα αντίστοιχα μεταβατικά προγενέστερα κτηματολογικά γραφεία, στα οποία είχαν προσληφθεί δικηγόροι με έμμισθη εντολή για τη νομική υποστήριξη.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Γ' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΜΠΟΥΡΑΣ**)

Ο τότε αρμόδιος φορέας «Εθνικό Κτηματολόγιο - Χαρτογράφηση Ανώνυμη Εταιρεία» είχε τη δυνατότητα και ανέθεσε σε δύο εξωτερικούς συνεργάτες δικηγόρους-μέλη του Δικηγορικού Συλλόγου Ηρακλείου να υποστηρίξουν το κτηματολογικό γραφείο για κάποιο διάστημα. Αυτό έγινε τώρα.

Τώρα, με νόμο του 2018 η ΕΚΧΑ, που ήταν ανώνυμη εταιρεία, μετατράπηκε σε «Ελληνικό Κτηματολόγιο» που είναι νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου. Το νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου δεν έχει τη δυνατότητα νομικά να ανανεώσει αυτή τη σύμβαση, με την οποία είχε τεθεί αυτό το αντικείμενο σε εξωτερικούς δικηγόρους. Ενώ η ανώνυμη εταιρεία μπορούσε, το νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου δεν μπορεί.

Τι προβλέπεται από τη σημερινή νομοθεσία; Ότι όταν ιδρυθούν τα κανονικά κτηματολογικά γραφεία, θα περιλαμβάνουν θέσεις τόσο μηχανικών όσο και δικηγόρων ΠΕ, οι οποίοι θα προσληφθούν με την κείμενη νομοθεσία, δηλαδή είτε μέσω του ΑΣΕΠ είτε με την κινητικότητα, αποσπάσεις και μετακινήσεις. Αυτό θα γίνει όταν μετατραπεί το μεταβατικό κτηματολογικό γραφείο σε οριστικό. Μέχρι τότε αρμόδιο για τη στελέχωσή του είναι το Υπουργείο Δικαιοσύνης, στο οποίο υπάγονται ακόμα τα μεταβατικά Κτηματολογικά Γραφεία ως ουσιαστικά υποθηκοφυλακεία του προγενέστερου συστήματος.

Τι έχει γίνει από τον φορέα, από την «Ελληνικό Κτηματολόγιο» για να αντιμετωπιστεί κατά το δυνατόν το πρόβλημα; Σε συμφωνία με την προϊσταμένη του Κτηματολογικού Γραφείου Ηρακλείου, με την οποία υπάρχει εξαιρετική συνεργασία, συμφωνήσαμε να παρέχονται διαδικτυακά υπηρεσίες από δύο έμπειρους δικηγόρους υπαλλήλους του φορέα, οι οποίοι υπηρετούν στα Κτηματολογικά Γραφεία της Άρτας και της Χίου. Αυτό γίνεται στη βάση σαρωμένων εγγράφων, όχι με φυσική παρουσία των εγγράφων. Τα έγγραφα παραμένουν στο Ηράκλειο. Με αυτόν τον τρόπο σε κάποιον βαθμό αντιμετωπίζονται αυτά τα προβλήματα. Είναι βέβαιο ότι δεν είναι η καλύτερη δυνατή εξυπηρέτηση, αλλά από την άλλη πλευρά μια εξυπηρέτηση υπάρχει, με μεγάλες προσπάθειες βέβαια όλων των ενδιαφερομένων αλλά και του προ-

σωπικού του γραφείου.

Σημειώνω παρενθετικά ότι αυτή τη στιγμή στο Κτηματολογικό Γραφείο Ηρακλείου υπηρετούν εννέα υπάλληλοι έναντι δεκαέξι οργανικών θέσεων.

Με τη διαδικασία αυτή, λοιπόν, γίνεται κάποια εξυπηρέτηση. Δεν είναι η καλύτερη, αλλά πρέπει να θυμηθούμε ότι σταδιακά ούτως ή άλλως περνάμε σε ψηφιακές υπηρεσίες του Κτηματολογίου. Μέσα στο πρώτο εξάμηνο του 2020 μια σειρά από ψηφιακές υπηρεσίες θα τεθούν σε εφαρμογή, άρα πρέπει κάπως να συνηθίσουμε και στη χρήση του διαδικτύου για τη διεκπεραίωση των υποθέσεών μας.

Θα συνεχίσω στη δευτερολογία μου. Ευχαριστώ πολύ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας):** Ο συνάδελφος κ. Συνταχίας έχει τον λόγο για τη δευτερολογία του για τρία λεπτά.

**ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΣΥΝΤΥΧΑΚΗΣ:** Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, η απάντησή σας δεν διαφέρει από εκείνη που έστειλε -υποθέτω ότι την έχετε υπ' όψιν- ο Γενικός Διευθυντής του Ελληνικού Κτηματολογίου κ. Κοτσώλης ως απάντηση στις 31 Ιανουαρίου 2020 στο έγγραφο του Δικηγορικού Συλλόγου Ηρακλείου για τη νομική υποστήριξη του Υποθηκοφυλακείου Ηρακλείου. Μάλιστα, θα την καταθέσω και στα Πρακτικά. Η απάντησή του κ. Κοτσώλη -και νομίζω και η δική σας απάντηση, εφόσον εναρμονίζεται με την απάντηση του γενικού διευθυντή- από μόνη της αποκαλύπτει το μέγεθος του προβλήματος, ένα πρόβλημα με πολιτικές διαστάσεις, αφού λόγω των δημοσιονομικών περιορισμών που υπήρχαν -τώρα έχουμε μπει στην κανονικότητα, εσείς τα λέτε αυτά- και που είχαν επιβληθεί, δεν ήταν εφικτή η πρόσληψη και διάθεση στην υπηρεσία του υποθηκοφυλακείου δικηγόρων με σχέση έμμισθης εντολής, όπως έχει συμβεί σε άλλα υποθηκοφυλακεία -το είπατε- για τις ανάγκες νομικής υποστήριξης της κ. Κόπακα, υποθηκοφύλακα και προϊσταμένης του Κτηματολογικού Γραφείου.

Οι κυβερνήσεις τόσο της Νέας Δημοκρατίας όσο και η προηγούμενη του ΣΥΡΙΖΑ μάς λένε ότι βγήκαμε από τα μνημόνια και ότι μπήκαμε στην κανονικότητα. Είναι κανονικότητα αυτή, να μην είναι στελεχωμένο το Υποθηκοφυλακείο Ηρακλείου, μιας πόλης διακοσίων χιλιάδων κατοίκων, για έναν τέτοιο όγκο δουλειάς; Είναι κανονικότητα να μην έχει προχωρήσει με απόφαση του φορέα η σύσταση Κτηματολογικού Γραφείου στο Ηράκλειο, όπως προβλέπει άλλωστε ο νόμος στα άρθρα 1 και 15 και μάλιστα όπως επίσης ορίζει ο νόμος στην παράγραφο 2 σε συνάρτηση με την εξέλιξη της κτηματογράφησης και τον αριθμό των πράξεων που ομολογουμένως είναι τεράστιος; Αν κάνω λάθος και δεν το προβλέπει ο νόμος -αλλά διαβάζοντας αυτό καταλαβαίνω- δεν έχετε παρά να προχωρήσετε στην τροποποίηση του νόμου. Είναι πάρα πολύ εύκολο.

Άλλωστε, οι κυβερνήσεις για ψύλλου πήδημα -με συγχωρείτε για τη φράση- κάνουν τροποποιήσεις, φέρουν τροπολογίες κ.λπ.. Το ερώτημα, όμως, είναι γιατί δεν το κάνετε ή γιατί δεν το κάνετε. Δεν το κάνετε, διότι αυτό έχει κόστος λόγω των δημοσιονομικών συνθηκών. Προϋποθέτει εσωτερικό οργανισμό υπηρεσίας, νομικούς, μηχανικούς, διοικητικό και άλλο προσωπικό και άλλα πολλά για τα οποία η Κυβέρνηση δεν είναι διατεθειμένη να υλοποιήσει για τους γνωστούς δημοσιονομικούς λόγους.

Τη σύντηξη της προθεσμίας κατά έξι χρόνια γιατί την κάνετε; Ποιος είναι ο λόγος; Εδώ πρέπει να μας δώσετε μια απάντηση. Ακριβώς για να ξεμπερδέυτε μια ώρα αρχύτερα, για να μην προχωρήσετε στην ίδρυση του κτηματολογικού γραφείου. Έχετε αναλογιστεί τι τεράστιες συνέπειες θα έχει αυτό για τους πολίτες, αλλά και για το ίδιο το δημόσιο, με τόσες εκκρεμότητες, πράξεις εφαρμογής, κατατεμαχισμένα κληροτεμάχια, γεωμετρικές μεταβολές, προκειμένου οι πολίτες να προχωρήσουν σε αγοραπωλησία ακινήτων που επείγουν, λόγω των κόκκινων δανείων και δεδομένου ότι από τον Μάιο ξεκινά η γενίκευση των πλειστηριασμών πρώτης κατοικίας;

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Η κ. Κόπακα μπορεί να κάνει σωστά τη δουλειά της με ευσυνειδησία -είμαι σίγουρος γι' αυτό- αλλά σηκώνει και η ίδια τον σταυρό του μαρτυρίου. Ο δικηγορικός σύλλογος έχει διαθέσει έναν δικηγόρο για να τη βοηθάει. Δεν ισχύουν αυτά που λέτε.

Είναι ένας δικηγόρος ο οποίος βοηθάει την κ. Κόπακα.

Τι θα πει ότι το Ελληνικό Κτηματολόγιο δεν κατέστη εφικτό να ανανεώσει τις συμβάσεις των δικηγόρων για τη νομική υποστήριξη του υποθηκοφυλακείου σε θέματα κτηματολογίου; Αντιθέτως, θα έλεγα, σε συνθήκες εκτάκτων αναγκών αποδεδειγμένης ταλαιπωρίας των πολιτών και για να μην καταφύγετε στην αδικαιολόγητη σύντμηση της προθεσμίας για τη διόρθωση λαθών και ανακριβειών, μειώνοντάς την κατά έξι χρόνια, θα έπρεπε να είχατε φροντίσει για την εφαρμογή του νόμου για την ίδρυση του κτηματολογικού γραφείου. Κατά την άποψή μας, μπορεί να γίνει. Γιατί δεν το κάνετε; Για τους δημοσιονομικούς λόγους. Να, λοιπόν, ποιο είναι το πολιτικό πρόβλημα. Είναι πολιτική επιλογή και της προηγούμενης και της σημερινής Κυβέρνησης.

Δεν φτάνει η απίστευτη ταλαιπωρία των πολιτών, η εργασιακή εξόντωση των εργαζομένων από τον όγκο δουλειάς που επιφορτίζονται, οι φόροι, τα παράβολα, τα χαράτσια, ο σφιχτός εναγκαλισμός των εργαζομένων στην αντιλαϊκή πολιτική όλων των κυβερνήσεων, πρέπει να το υποστεί και αυτό, δηλαδή τις δημοσιονομικές συνέπειες.

Είναι λύση η εξ αποστάσεως διεκπεραίωση του νομικού ελέγχου των εισερχομένων πράξεων από δικηγόρους της Άρτας και της Χίου, για την τέταρτη πόλη της χώρας και χωρίς μάλιστα να έχουν μπροστά τους τον φάκελο και να παρακολουθούν μόνο διαδικτυακά; Δεν γίνονται αυτά τα πράγματα. Ούτε και εσείς -νομίζω- το πιστεύετε, ούτε και ο Γενικός Διευθυντής του Ελληνικού Κτηματολογίου, όπως προκύπτει από την απαντητική επιστολή προς τον δικηγόρο σύλλογο.

Τι θα κάνετε για την άμεση εφαρμογή του νόμου για την ίδρυση κτηματολογικού γραφείου; Μέχρι την υλοποίηση της ίδρυσης -και χωρίς καθυστέρηση- τι μέτρα θα πάρετε για τη στελέχωση του κτηματολογικού γραφείου με όλο το απαραίτητο προσωπικό με μόνιμη σχέση εργασίας, για τη διατήρηση σε ισχύ της λήξης της προθεσμίας για τη διόρθωση ανακριβών πρώτων εγγράφων στις 31-12-2006 και για τη μείωση των παραβόλων που πληρώνουν οι ιδιοκτήτες και οι ΟΤΑ; Σε αυτά θέλουμε την απάντηση για να λυθούν άμεσα, τώρα.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Εμμανουήλ Συντυχάκης καταθέτει για τα Πρακτικά το προαναφερθέν έγγραφο, το οποίο βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικής της Βουλής)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας):** Τον λόγο έχει ο Υφυπουργός κ. Δημήτρης Οικονόμου για τη δευτερολογία του.

**ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ (Υφυπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας):** Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Η έξοδος από τα μνημόνια και η επιστροφή στην κανονικότητα δεν γίνονται με έναν διακόπτη, ούτε υπάρχει η δυνατότητα να ξαναγυρίσουμε αυτόματα στο 2009. Η επιστροφή στην κανονικότητα είναι μια διαδικασία που κρατάει. Βγήκαμε από τα μνημόνια, αλλά με δημοσιονομικά προβλήματα, με χρέη, με μια σειρά από δυσκολίες, οι οποίες δεν μπορούν να αντιμετωπιστούν μέσα σε μια μέρα, ούτε μέσα σε έναν μήνα ούτε μέσα σε έναν χρόνο.

Προφανώς έχει υπάρξει σημαντική βελτίωση κατά τους τελευταίους οκτώ μήνες σε πολλά από τα προβλήματα τα οποία προϋπήρχαν, αλλά ακόμα έχουμε δρόμο μπροστά μας. Δεν μπορούμε να τα λύσουμε όλα διά μαγείας σε μια μέρα.

Για να πάμε πάλι στο θέμα της εξ αποστάσεως πρόσβασης στα έγγραφα, δεν είναι καμιά φοβερή διαδικασία. Είναι κάτι συνηθισμένο πια, η χρήση του υπολογιστή, για να έχεις πρόσβαση σε έγγραφα, τα οποία έχουν σαρωθεί και μπορείς να τα δεις. Προφανώς θα ήταν καλύτερο να μπορούσε κανείς να έχει και μια επαφή με το φυσικό αντικείμενο, ενδεχομένως, αν και σιγά-σιγά αυτό ξεπερνιέται ούτως ή άλλως, αλλά η ουσία της διαδικασίας είναι δυνατόν να επιτευχθεί. Βλέπεις τα έγγραφα, μπορείς να κάνεις τη δουλειά σου ουσιαστικά και το κάνουν.

**ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΣΥΝΤΥΧΑΚΗΣ:** Μετά από τέσσερις, πέντε μήνες.

**ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ (Υφυπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας):** Με δυσκολίες των υπαλλήλων, με επιβάρυνση των υπαλλήλων, με προσπάθειες και της προϊσταμένης, αλλά η

δουλειά γίνεται.

Από εκεί και πέρα, γιατί υπάρχει η διατύπωση ότι ο φορέας στο Εθνικό Κτηματολόγιο δεν κατέστη δυνατόν να προσλάβει; Γιατί το απαγορεύει το σημερινό νομικό καθεστώς. Η ανώνυμη εταιρεία μπορούσε να το κάνει και το έκανε πριν. Από το 2018, που έχει γίνει νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου, δεν έχει δικαίωμα να το κάνει. Δεν μπορεί να το κάνει παρανόμως. Άρα αναγκαστικά πρέπει να περιμένουμε την ίδρυση του κανονικού κτηματολογικού γραφείου. Πότε θα γίνει αυτή;

Θα μπορούσαμε να φέρουμε έναν νόμο, όπως ωραία είπατε, ότι θα ιδρυθεί σε δύο μήνες ή και σε μια μέρα ή και σε οκτώ μήνες. Το θέμα δεν είναι αυτό. Το θέμα είναι να μπορεί να ιδρυθεί πραγματικά σε πρακτικό επίπεδο. Με την προηγούμενη νομοθεσία όλα τα κτηματολογικά γραφεία της χώρας έπρεπε να είχαν ιδρυθεί μέχρι το τέλος του 2019. Είχαν ιδρυθεί -αν θυμάμαι καλά- δύο ή τρία. Τα υπόλοιπα δεν είχαν ιδρυθεί. Γιατί; Για διάφορους λόγους δεν είχε υπάρξει η αναγκαία προετοιμασία. Η μετάπτωση από ένα υποθηκοφυλακείο σε κανονικό κτηματολογικό γραφείο απαιτεί τεράστια προετοιμασία σε διάφορα επίπεδα και δεν μπορεί να γίνει απλώς με μια διάταξη νόμου. Πρέπει να έχουν υπάρξει οι πραγματικές προϋποθέσεις για να γίνει αυτή η μετάπτωση. Οι πραγματικές προϋποθέσεις δεν υπάρχουν ακόμα.

Με τη σημερινή νομοθεσία το χρονικό όριο για την ολοκλήρωση όλων των κτηματολογικών γραφείων είναι το τέλος του 2022, αν θυμάμαι καλά. Ως τότε θα τα έχουμε κάνει. Ήδη έχουν αρχίσει να γίνονται αρκετά κτηματολογικά γραφεία κατά τους τελευταίους μήνες. Θα γίνουν και άλλα μέσα στο 2020. Δεν θα γίνουν όλα το 2022 φυσικά. Αυτό είναι το απώτατο όριο. Μέσα σε αυτά προσπαθούμε να είναι και το κτηματολογικό γραφείο Ηρακλείου. Όμως, όσο είναι ανθρωπίνως δυνατό. Δεν μπορεί να γίνει κάτι παραπάνω.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Υφυπουργού)

Κύριε Πρόεδρε, επιτρέψτε μου να συνεχίσω για ένα λεπτό ακόμα.

Όσον αφορά την προθεσμία του 2026, να θυμίσω ότι οι αντίστοιχες προθεσμίες είχαν παραταθεί επανειλημμένα στο παρελθόν. Με τις συνεχείς παρατάσεις δεν θα έχουμε ποτέ Κτηματολόγιο. Στις περιοχές που έχουν ήδη ολοκληρώσει την κτηματογράφηση, έχουν οριστικοποιηθεί οι ενστάσεις, έχουν οριστικοποιηθεί οι κτηματολογικές εγγραφές και εκεί έχουμε ένα -στην πρώτη φάση τουλάχιστον- ολοκληρωμένο Κτηματολόγιο. Δεν μπορούμε να περιμένουμε μέχρι το 2026 στις υπόλοιπες περιοχές.

Το 2020 -στο τέλος του τρέχοντος έτους- που έχουμε βάλει ως όριο, νομίζουμε ότι είναι ρεαλιστικό και αναγκαίο να έχουμε μια ενιαία προθεσμία για όλη τη χώρα. Γιατί; Για λόγους ασφαλείας δικαίου τα επαγόμενα έννομα αποτελέσματα από τη λειτουργία του Κτηματολογίου πρέπει να ισχύουν καθολικά. Δεν μπορεί, λοιπόν, να περιμένουμε μέχρι το 2026 να έχουμε περιοχές οι οποίες δεν έχουν Κτηματολόγιο.

Όσον αφορά το τέλος που καταβάλλεται, είναι το ίδιο τέλος που προβλεπόταν και παλαιότερα και καταβαλλόταν στα υποθηκοφυλακεία. Το ίδιο συνεχίζεται και τώρα. Μην ξεχνάμε ότι και το Κτηματολόγιο έχει κόστος και είναι αυτοχρηματοδοτούμενος φορέας. Επίσης, οι πολίτες και σε ατομική βάση και συνολικά έχουν από τη λειτουργία του Κτηματολογίου τεράστιο όφελος, το οποίο προφανώς υπερκαλύπτει κατά πολύ το κόστος του παράβολου -δυσάρεστου βέβαια. Καλό είναι όλα να είναι δωρεάν, αλλά συγκριτικά αν δούμε σε σχέση με το τι προσφέρει το Κτηματολόγιο, νομίζω ότι δεν είναι συγκρίσιμο το παράβολο.

Ευχαριστώ πολύ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας):** Συνεχίζουμε με την τέταρτη με αριθμό 551/26-2-2020 επίκαιρη ερώτηση πρώτου κύκλου του Βουλευτή Επικρατείας της Ελληνικής Λύσης κ. Βασιλείου Βιλιάρδου προς τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας, με θέμα: «Διάσπαση και Πώληση της Δημόσιας Επιχείρησης Αερίου Α.Ε. (ΔΕΠΑ)».

Ορίστε, κύριε Βιλιάρδο, έχετε τον λόγο για δύο λεπτά για την πρωτολογία σας.

**ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΒΙΛΙΑΡΔΟΣ:** Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Ο όμιλος ΔΕΠΑ έχει καθοριστική θέση στην ελληνική αγορά

ενέργειας. Είναι ο μεγαλύτερος προμηθευτής φυσικού αερίου της χώρας, εξυπηρετώντας μονάδες ηλεκτροπαραγωγής, μεγάλους βιομηχανικούς πελάτες και νοικοκυριά. Ελέγχει, επίσης, το δίκτυο λιανικής φυσικού αερίου, δηλαδή τους διαχειριστές ΕΔΑ Αττικής, ΕΔΑ Θεσσαλονίκης και ΔΕΔΑ και το 30% μέσω της «ΦΥΣΙΚΟ ΑΕΡΙΟ Α.Ε.», κυρίως στην περιοχή της Αττικής, όπως και τα πρατήρια καυσίμων αυτοκινήτων «FISIKON».

Η ΔΕΠΑ προμηθεύεται φυσικό αέριο από διεθνείς αγωγούς, μέσω συνδέσεων με την Τουρκία στους Κήπους Έβρου με προμηθεύτρια την «BOTAS» και με τη Βουλγαρία στο Σιδηρόκαστρο, με προμηθεύτρια την «GAZPROM».

Επίσης, προμηθεύεται LNG μέσω της Ρεβυθούσας από την Αλγερία και τη «SONATRACH». Στο άμεσο μέλλον θα μπορεί να προμηθεύεται αέριο και μέσω του αγωγού TAP, αζέριο αέριο της «SOCAR» μέσω της Τουρκίας, να προμηθευτεί ή να προμηθευτεί μέσω του διασυνδεδεμένου αγωγού IGB με τη Βουλγαρία, καθώς επίσης του σταθμού FSRU, LNG εν προκειμένω. Στο απώτερο μέλλον θα μπορεί να προμηθευτεί αέριο μέσω των αγωγών IGI Poseidon, αζέριο φυσικό αέριο και σύνδεση με την Ιταλία και EastMed φυσικό αέριο από το Ισραήλ και την Κύπρο.

Η ΔΕΠΑ είναι κερδοφόρα. Σε επίθετο ομίλου είχε πωλήσεις 931 εκατομμύρια το 2018 και 914 εκατομμύρια το 2017 και κέρδη 110 εκατομμύρια το 2018 από 44 εκατομμύρια το 2017. Όμως, οι πωλήσεις της ΔΕΠΑ -οπότε λογικά το μερίδιο αγοράς της- μειώνονται τα τελευταία χρόνια, λόγω αύξησης των εισαγωγών υδρογονοποιημένου φυσικού αερίου LNG.

Οι ερωτήσεις μας εδώ είναι οι εξής: Πρώτον, το θέμα της ΔΕΠΑ είναι πάνω απ' όλα γεωστρατηγικό και ενεργειακής ασφάλειας. Έχετε πάρει τα μέτρα σας πριν πουληθεί; Η ΔΕΠΑ έχει συμμετοχή σε εθνικά ενεργειακά έργα, όπως τους αγωγούς TAP, IGI με την Ιταλία, IGB με τη Βουλγαρία και EastMed. Θα συνεχίσουν τα έργα αν πουληθεί, όπως για παράδειγμα ο IGI και ο EastMed ή θα υπολειπωθούν; Θα δρομολογηθεί η τροφοδοσία με LNG της Κεντρικής Ευρώπης μέσω της Αλεξανδρούπολης; Δεύτερον, δεν θα αυξηθεί το κόστος για τη βιομηχανία, για την ηλεκτροπαραγωγή και για τα νοικοκυριά αν δημιουργηθούν συγκεντρώσεις ιδιωτικών συμφερόντων, μονοπώλια, δηλαδή, στην προμήθεια φυσικού αερίου και στη διανομή; Τέλος, τι εγγυήσεις υπάρχουν για την επέκταση του δικτύου λιανικής στην υπόλοιπη Ελλάδα, όπως και της «FISIKON»;

Ευχαριστώ πολύ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας):** Στην επίκαιρη ερώτηση θα απαντήσει ο Υφυπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας κ. Γεράσιμος Θωμάς.

Ορίστε, κύριε Υφυπουργέ, έχετε τον λόγο για τρία λεπτά.

**ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΘΩΜΑΣ (Υφυπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας):** Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε, όπως και τον κ. Βιλάρδο.

Αρχικά θέλω να αναφέρω ότι αυτή η συζήτηση γίνεται σε μια ιδιαίτερη στιγμή, διότι πριν από δεκαπέντε ημέρες έληξε η πρώτη φάση του διαγωνισμού για την ιδιωτικοποίηση της «ΔΕΠΑ Υποδομών Α.Ε.», στην οποία υπήρχε πολύ μεγάλη συμμετοχή επενδυτικών σχημάτων, εννέα τον αριθμό, που δικαιώνει την προσέγγισή μας ότι η Κυβέρνηση δημιουργεί υποδομές οι οποίες είναι ελκυστικές για επενδυτές, που θέλουν να επενδύσουν στη χώρα και να αναπτύξουν τα δίκτυα φυσικού αερίου και ηλεκτρισμού για άλλες ιδιωτικοποιήσεις, που θα μιλήσω αργότερα, και να προχωρήσουμε μπροστά στον εκσυγχρονισμό και στην ενεργειακή ασφάλεια της χώρας. Θα καταθέσω στα Πρακτικά το δελτίο τύπου του ΤΑΙΠΕΔ με τις εταιρείες που έχουν εκδηλώσει ενδιαφέρον για τη «ΔΕΠΑ Υποδομών Α.Ε.».

Θέλω να διευκρινίσω πώς έχει γίνει ο ιδιοκτησιακός διαχωρισμός της ΔΕΠΑ, πριν πωληθεί. Ο ιδιοκτησιακός διαχωρισμός του κλάδου διανομής από τον κλάδο εμπορίου έχει ήδη θεσμοθετηθεί με τον ν.4602/2019 από την προηγούμενη κυβέρνηση και η δική μας παρέμβαση με τον ν.4643/2019 βελτιώνει το πλαίσιο αυτό αντιμετωπίζοντας τις αδυναμίες του. Το προηγούμενο νομοθετικό πλαίσιο για τη ΔΕΠΑ σε συνδυασμό με την ιδιωτικοποίηση του ΔΕΣΦΑ δημιουργούσε ένα ασαφές επενδυτικό περιβάλλον και περιβάλλον για θέματα τα οποία ακριβώς εδείξε.

Στα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης οι διαχειριστές με-

ταφοράς βρίσκονται υπό τον έλεγχο του δημοσίου, ενώ τα δίκτυα διανομής και οι διαχειριστές του δικτύων διανομής είναι κάτω από τον ιδιωτικό τομέα. Στον προηγούμενο νόμο προβλεπόταν ότι η «ΔΕΠΑ Υποδομών Α.Ε.» θα έμενε με 14% στους ιδιώτες και το υπόλοιπο στο δημόσιο, δηλαδή δίκτυα διανομής θα έμεναν στο δημόσιο, κάτι το οποίο είναι διαφορετικό απ' αυτό το οποίο συμβαίνει στις υπόλοιπες χώρες τους. Άρα προχωρήσαμε και ξεκαθαρίσαμε το τοπίο, ό,τι πρέπει να μείνει στο δημόσιο μένει στο δημόσιο και ό,τι πρέπει να πάει στον ιδιωτικό τομέα πηγαίνει στον ιδιωτικό τομέα.

Τι κάνουμε, λοιπόν; Η «ΔΕΠΑ Υποδομών Α.Ε.» αναλαμβάνει όλα τα δίκτυα διανομής. Στην εταιρεία «ΔΕΠΑ Υποδομών Α.Ε.» μεταβιβάζεται το 100% της ΕΔΑ Αττικής, 100% της ΔΕΔΑ, 51% της ΕΔΑ Θεσσαλίας, ο κλάδος των διεθνών έργων τον οποίο αναλύσατε, που περιλαμβάνει τις συμμετοχές στο IGI Poseidon, IGB, τα μνημόνια συνεργασίας τα οποία υπάρχουν για τον Eastmed, όλα αυτά τα διεθνή έργα μπαίνουν σε χωριστή εταιρεία η οποία θα μείνει στο ελληνικό κράτος, με μεταφορά που θα γίνει από τη ΔΕΠΑ σε φορέα του δημοσίου πριν λήξει η ιδιωτικοποίηση. Και τρίτον, μένει ο κλάδος εμπορίας που μετονομάζεται σε «ΔΕΠΑ Εμπορίας» και έχει τα συμβόλαια διαφοροποίησης και την ΕΠΑ Αττικής.

Βλέπουμε, λοιπόν, ότι αυτό που πουλιέται τώρα είναι καθαρά οι υποδομές, για τις οποίες ο διαχωρισμός και όλα τα στοιχεία αποτίμησης και αξιολόγησης θα γίνουν στο δεύτερο στάδιο. Στην πρώτη φάση έγινε απλή εκδήλωση ενδιαφέροντος, με βάση τα δημόσια στοιχεία και στη δεύτερη φάση, που θα ξεκινήσει σε μεταγενέστερο σχέδιο θα γίνει η αξιολόγηση των υποψηφίων, εφόσον έχει ολοκληρωθεί ο εταιρικός μετασχηματισμός της ΔΕΠΑ, ούτως ώστε να είναι δυνατή η πρόσβαση των υποψηφίων επενδυτών στο πληροφοριακό υλικό και η νομική διασφάλιση της εταιρείας πριν πωληθεί.

Θέλω να πω, επίσης, ότι είναι σωστό αυτό που είπατε ότι το μερίδιο αγοράς της ΔΕΠΑ ήταν σε πτώση, αλλά με την καινούργια διοίκηση έχει ήδη αρχίσει η ανάκτηση του μεριδίου αγοράς της. Η καινούργια διοίκηση έχει πάρει σωστές επιχειρηματικές αποφάσεις και μία από τις τελευταίες -που ανακοινώθηκε χθες με δελτίο τύπου, το οποίο και θα καταθέσω στα Πρακτικά- κατάφερε να κερδίσει μια διατησία με την τουρκική «BOTAS» και χθες πάλι από 200 εκατομμύρια ευρώ ξαναμπήκαν στα ταμεία της ΔΕΠΑ, τα οποία θα επιστραφούν σταδιακά στους καταναλωτές.

Επομένως, όχι μόνο διασφάλισε την οικονομική ευρωστία της εταιρείας αλλά αυξάνει την αξία της εταιρείας με τις επιχειρηματικές αποφάσεις τις οποίες παίρνει.

Ευχαριστώ.

(Στο σημείο αυτό ο Υφυπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας κ. Γεράσιμος Θωμάς καταθέτει για τα Πρακτικά τα προαναφερθέντα έγγραφα, τα οποία βρίσκονται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας):** Τον λόγο έχει ο κ. Βιλάρδος για τη δευτερολογία του, για τρία λεπτά.

**ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΒΙΛΙΑΡΔΟΣ:** Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, θα αναγκαστώ να επαναλάβω τις ερωτήσεις, γιατί είτε δεν απαντήσατε είτε εγώ ίσως δεν κατάλαβα, οπότε απλά θα επαναλάβω αυτά τα οποία νομίζω ότι δεν απαντήσατε.

Η πρώτη ήταν, αν θα δρομολογηθεί η τροφοδοσία με LNG της Κεντρικής Ευρώπης, μέσω της Αλεξανδρούπολης. Δεν θυμάμαι να απαντήσατε. Η δεύτερη είναι, αν θα αυξηθεί το κόστος για τη βιομηχανία για την ηλεκτροπαραγωγή και για τα νοικοκυριά και αν θα υπάρξει δημιουργία μονοπωλίων, κάτι που φοβόμαστε πάρα πολύ, όπως βλέπουμε ότι θα συμβεί και με άλλες εταιρείες του δημοσίου. Και η τρίτη, τι εγγυήσεις υπάρχουν για την επέκταση του δικτύου λιανικής στην υπόλοιπη Ελλάδα, όπως και της «FISIKON». Αυτά ήταν τα προηγούμενα ερωτήματα στα οποία νομίζω ότι δεν απαντήσατε, αλλά μπορεί να κάνω λάθος.

Θα συνεχίσω τώρα με τη δευτερολογία μου. Ασφαλώς η ερώτηση είναι επίκαιρη και έγινε ακριβώς επειδή πριν δύο εβδομάδες συνέβη αυτό που είπατε. Εδώ, αν κατάλαβα καλά, σύμφωνα με τους τελευταίους νόμους του ΣΥΡΙΖΑ και της Νέας Δημοκρατίας, η ΔΕΠΑ χωρίζεται ως εξής: σε «ΔΕΠΑ Εμπορίας», έτσι όπως εί-

πατε προηγουμένως, με αντικείμενο την προμήθεια και εμπορία φυσικού αερίου και ηλεκτρικής ενέργειας, καθώς επίσης τα πρατήρια «FISIKON» συν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις από τη σύνδεση με διεθνείς υποδομές για προμήθεια αερίου, την IGB και την FSRU. Αυτό νομίζω δεν το είπατε αλλά το συμπληρώνω εγώ.

Δεύτερον, είναι η «ΔΕΠΑ Υποδομών», με αντικείμενο τη διαχείριση των δικτύων διανομής, το είπατε και εσείς. Στη «ΔΕΠΑ Υποδομών» εξαιρούνται τα διεθνή έργα, έτσι δεν είναι;

Και τρίτον, η «ΔΕΠΑ Διεθνών Έργων», στην οποία θα περιέλθουν οι συμμετοχές που έχει σήμερα η ΔΕΠΑ στους αγωγούς Poseidon, δηλαδή στη σύνδεση με την Ιταλία IGI και Eastmed και το διασυνδεδημένο αγωγό Ελλάδας - Βουλγαρίας. Έχω κάποια ανάλογη είδηση, την οποία θα καταθέσω μετά στα Πρακτικά, μαζί με τις υπόλοιπες.

Η ιδιωτικοποίηση του ομίλου ΔΕΠΑ είναι στο στόχαστρο των δανειστών από παλιά. Έχει γίνει ήδη μια απόπειρα για πώλησή της το 2010, ενώ η ΔΕΣΦΑ πουλήθηκε τελικά το 2018 μετά από την ακύρωση της προσφοράς της «SOCAR» το 2016 στην Ισπανοβελγοϊταλική κοινοπραξία -με χρήματα ελληνικά, χρηματοδοτήθηκε με χρήματα από τις ελληνικές τράπεζες κυρίως- που επίσης συμμετέχει στον ΤΑΠ, στον οποίο αργότερα εισήλθε και ο όμιλος Κοπελούζου. Η απόσπασή της από τη ΔΕΠΑ, που ήταν 100% θυγατρική της, έγινε χωρίς αντίτιμο -αυτό μας έχει κάνει ιδιαίτερη εντύπωση- αλλά με τη μείωση του μετοχικού κεφαλαίου της και με ζημία 130,9 εκατομμύρια ευρώ σε επίπεδο ομίλου.

Αμέσως μετά την ψήφιση του νόμου σας και χωρίς να έχουν εκδοθεί οι ισολογισμοί των νέων εταιρειών -τουλάχιστον εμείς δεν τους βρήκαμε- προκηρύχθηκε διαγωνισμός για τη «ΔΕΠΑ Υποδομών» στις 12-9-2019 και για τη «ΔΕΠΑ Εμπορίας» στις 23-1-2020. Εδώ αφορά το 100% των μετοχών, δηλαδή 65% του ΤΑΙ-ΠΕΔ και 35% των μετοχών που ανήκουν στα ΕΛΠΕ.

Εν προκειμένω, έχουμε τα εξής. Πρώτον, για τη «ΔΕΠΑ Υποδομών» σύμφωνα με δημοσιεύματα έχει εκφραστεί ενδιαφέρον από την ιταλική «ITALGAS», από τη γερμανική E.ON, από τη ΔΕΣΦΑ που είναι πλέον «SENFLUGA» και Κοπελούζος και από τη ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ. Θα το καταθέσω και αυτό στο Πρακτικά.

Δεύτερον, για τη «ΔΕΠΑ Εμπορίας» εκδηλωμένο ενδιαφέρον φαίνεται να υπάρχει σχεδόν από όλους τους ελληνικούς ομίλους, δηλαδή από τους: Μυτιληναίους, Κοπελούζος, ΕΛΠΕ, «MOTOR OIL» και ΔΕΗ. Οι απορίες που μας έχουν δημιουργηθεί εδώ είναι οι εξής: Τι σκοπό εξυπηρετεί ο διαχωρισμός και η πώληση της ΔΕΠΑ σε κομμάτια;

Επίσης, δεν έχει βγει ακόμη ισολογισμός διαχωρισμού της «ΔΕΠΑ Εμπορίας» και της «ΔΕΠΑ Υποδομών», οπότε δεν ξέρουμε τι πουλάει και για πόσο. Πώς θα προβούν σε εκτίμηση της αξίας της οι ενδιαφερόμενοι, πώς θα την γνωρίζουμε εμείς;

Έχει γίνει αποτίμηση της «ΔΕΠΑ Εμπορίας» και της «ΔΕΠΑ Υποδομών» πριν την πώληση και από ποιον; Εάν ναι, θα θέλαμε να το βλέπαμε, να προσκομιστεί εάν μπορείτε.

Γιατί προωθείται η αγορά ποσοστού 20% στην FSRU του ομίλου Κοπελούζου αυτή τη στιγμή; Σε τι τιμή θα γίνει η αγορά; Υπάρχει αποτίμηση; Το κόστος της επένδυσης, εξ όσων γνωρίζουμε, είναι 400 εκατομμύρια ευρώ.

Γιατί θα αποχωρήσουν τα ΕΛΠΕ τουλάχιστον από τις «ΔΕΠΑ Υποδομές»; Έχουν συμφωνήσει να αποχωρήσουν; Σε τι τιμή θα πουλήσουν τις μετοχές τους;

Τέλος, προβλέπεται να πουληθεί και η ΔΕΠΑ με δάνεια από συστημικές τράπεζες, όπως η ΔΕΣΦΑ, τα δεκατέσσερα αεροδρόμια και το Ελληνικό, στερώντας κεφάλαια από την πραγματική οικονομία;

Ευχαριστώ πολύ.

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Βασίλειος Βιλιάρδος, καταθέτει για τα Πρακτικά τα προαναφερθέντα έγγραφα, τα οποία βρίσκονται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας):** Κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο για τη δευτερολογία σας για τρία λεπτά.

**ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΘΩΜΑΣ (Υφυπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας):** Είναι μια σειρά ερωτημάτων. Νομίζω πως απάντησα σε μερικά, αλλά θα επαναλάβω.

Τα γεωπολιτικά έργα διεθνούς σημασίας, όπως τον ΤΑΠ, τον Eastmed, το IGB, το IGI Poseidon μεταφέρονται σε χωριστή εταιρεία, η οποία θα μείνει στο δημόσιο. Είναι αυτή τη στιγμή κάτω από τη «ΔΕΠΑ Εμπορίας». Στον νόμο που κάναμε τον Νοέμβριο του 2019, προβλέπεται ότι πριν την πώληση, δηλαδή στους επόμενους μήνες, θα μεταφερθούν στο δημόσιο, ούτως ώστε οι γεωπολιτικές συνεργασίες και τα μνημόνια συνεργασίας της χώρας θα ελέγχονται από το δημόσιο. Αυτό είναι το πρώτο.

Δεύτερον, θα αναφερθώ στα δίκτυα της ΔΕΔΑ και στην ενεργειακή ασφάλεια της χώρας. Η ενεργειακή ασφάλεια της χώρας εξασφαλίζεται από τη Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας. Αυτή είναι υπεύθυνη για να αξιολογεί και να εγκρίνει τα επενδυτικά πλάνα των εταιρειών δικτύων αερίου της χώρας, όπως κάνει και τώρα. Είναι υπεύθυνη να αποφασίζει για την επιτρεπόμενη απόδοση από τις επενδύσεις αυτές και τρίτον, είναι υπεύθυνη να επιβάλει κυρώσεις στους διαχειριστές, σε περίπτωση που δεν συμμορφώνονται με το κανονιστικό πλαίσιο ή δεν υλοποιούν τα πλάνα ανάπτυξης των δικτύων, τα οποία προβλέπονται. Επομένως, η καλή λειτουργία της χώρας για τα δίκτυα διανομής εξασφαλίζεται από το ρυθμιστή.

Παράλληλα σημαντικό ρόλο για την ενεργειακή ασφάλεια της χώρας έχει και ο ΔΕΣΦΑ, ο οποίος και αυτός ελέγχεται, είναι διαχειριστής του εθνικού συστήματος μεταφοράς το οποίο εξασφαλίζει τη λειτουργία, συντήρηση, την εκπόνηση των διαφόρων επενδύσεων με βάση τους κανόνες που θέτει το κράτος και έχει και αυτό, αν χρειαστεί, τον αντίστοιχο έλεγχο και τις αντίστοιχες κυρώσεις εάν δεν προχωρήσει.

Τρίτον, το FSRU είναι μια σημαντική επένδυση για τη χώρα, η οποία θα επιτρέψει την αξιοποίηση του νότιου-βόρειου άξονα φυσικού αερίου. Το φυσικό αέριο από το FSRU μέσω του IGB θα προχωρήσει μέχρι τη Βουλγαρία και τη Ρουμανία. Στο FSRU έχουν επενδύσει στο μετοχικό κεφάλαιο και η βουλγαρική εταιρεία φυσικού αερίου και η ρουμανική εταιρεία φυσικού αερίου και μέσα στις επόμενες μέρες θα βγουν οι δεσμεύσεις αερίου που θα αγοράσουν αυτές οι χώρες και όλοι οι μελλοντικοί πελάτες του FSRU από αυτό το έργο.

Επομένως, μέσω της δέσμευσης και στο μετοχικό κεφάλαιο και σαν συμβάσεις αγοράς φυσικού αερίου, θα γίνει ξεκάθαρη η υλοποίηση αυτού του έργου, ο ρόλος που θα έχει στο βόρειο-νότιο άξονα και η δέσμευση που υπάρχει από τις εταιρείες αερίων των χωρών για να αγοράσουν αέριο από το FSRU και θα προχωρήσει το έργο το οποίο είναι ένα έργο εμπορικό, με συνδρομή από την Ευρωπαϊκή Ένωση και με χρήματα από το connecting Europe facility.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Υφυπουργού)

Επίσης, τα δίκτυα ΔΕΔΑ, όπως και τα υπόλοιπα δίκτυα ΕΔΑ ΘΕΣΣ και ΕΔΑ Αττικής έχουν κάνει καινούργια business plan, καινούργια επενδυτικά σχέδια τα οποία έχουν αυξήσει σημαντικά τα χιλιόμετρα δικτύου, τα οποία θα γίνουν ιδιαίτερα από την ΕΔΑ Αττικής, δεδομένης της απολιγνιτοποίησης και της ανάγκης που θα παρουσιαστεί σε νοικοκυριά και σε τηλεθερμάνσεις στη βόρεια Ελλάδα.

Αυτά τα επενδυτικά σχέδια έχουν κατατεθεί στη ΡΑΕ. Εκκρεμεί άμεσα να βγει η απόφαση της ΡΑΕ για την έγκριση και τη δέσμευση για αυτά τα τετραετή δίκτυα, τα οποία αν δεν υλοποιηθούν θα υπάρχουν κυρώσεις ανεξάρτητα από το ιδιοκτησιακό καθεστώς.

Δίνω σαν παράδειγμα ότι την προηγούμενη περίοδο, στην οποία το κράτος ήταν 100% μέτοχος της ΔΕΔΑ, είχαμε έναν προϋπολογισμό έργων 380 εκατομμυρίων, τα οποία έπρεπε να γίνουν από όλες τις «ΔΕΠΑ Υποδομών», αυτές τις θυγατρικές ΔΕΔΑ και είχαν γίνει μόνο 41 εκατομμύρια. Επομένως, δεν υπήρχαν κεφάλαια σε αυτές τις εταιρείες για να ανταποκριθούν σε αυτές τις επενδύσεις. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίον οι καινούργιοι επενδυτές θα αξιολογηθούν και για την τεχνική τους κατάρτιση αλλά και τη δυνατότητα να προσφέρουν νέα καθαρά κεφάλαια για να γίνουν αυτές οι επενδύσεις, τις οποίες θα ελέγχει η ΡΑΕ και το κράτος.

Η πώληση των ΕΛΠΕ από τη «ΔΕΠΑ Υποδομών» έχει αποφασιστεί από τα ΕΛΠΕ, θα γίνει παράλληλα με την πώληση του δη-

μοσίου, δηλαδή το ΕΛΠΕ ως μέτοχος και το δημόσιο ως μέτοχος θα πουλήσουν συγχρόνως στην ίδια τιμή. Επομένως, δεν υπάρχει κάτι το οποίο δεν θα είναι διαφανές για την πώληση των ΕΛΠΕ. Το καθεστώς του ιδιοκτησιακού διαχωρισμού επιβάλλει ότι όποιος έχει υποδομές, όποιος έχει δίκτυα διανομής, δεν μπορεί να έχει παραγωγή και εμπορία και αντίστροφα. Επομένως, τα ΕΛΠΕ διάλεξαν από μόνα τους να αφήσουν τις υποδομές και να επικεντρωθούν στην εμπορία.

Μιλήσατε επίσης για την ενεργειακή ασφάλεια. Όπως ξέρετε, παρά το πολύ καλά διαφοροποιημένο χαρτοφυλάκιο προμήθειας φυσικού αερίου της ΔΕΠΑ, που είναι ένα σημαντικό asset...

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας):** Ολοκληρώστε, κύριε Υπουργέ.

Εδώ η ερώτηση έχει μετατραπεί σε επερώτηση. Η επίκαιρη ερώτηση έχει συγκεκριμένα ερωτήματα και απαντήσεις. Έχουμε φτάσει στα εξήμισι λεπτά από τα τρία λεπτά. Σας παρακαλώ, να ολοκληρώσετε.

**ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΘΩΜΑΣ (Υφυπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας):** Απάντησα σε όλες τις ερωτήσεις.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας):** Ευχαριστούμε πολύ.

Συνεχίζουμε την πέμπτη με αριθμό 549/25-2-2020 επίκαιρη ερώτηση πρώτου κύκλου της Η' Αντιπροέδρου της Βουλής και Βουλευτού Β3'Νοτίου Τομέα Αθηνών του ΜέΡΑ25, κ. Σοφίας Σακοράφα, προς τον Υπουργό Προστασίας του Πολίτη, με θέμα: «Νέο κρούσμα αστυνομικής ασυδοσίας με χρήση όπλου».

Στην επίκαιρη ερώτηση θα απαντήσει ο Υφυπουργός Προστασίας του Πολίτη, ο κ. Λευτέρης Οικονόμου.

Κυρία Σακοράφα, έχετε τον λόγο για την πρωτολογία σας.

**ΣΟΦΙΑ ΣΑΚΟΡΑΦΑ (Η' Αντιπρόεδρος της Βουλής):** Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, για να είμαι ειλικρινής, περίμενα να δω τον κ. Χρυσόχοϊδη αν θα είχε το προσωπικό σθένος και τη στοιχειώδη πολιτική υπευθυνότητα, να έρθει ο ίδιος να απαντήσει στην ερώτησή μου, μια και αφορά αποκλειστικά και μόνο την ατομική του πολιτική ρητορεία και συμπεριφορά. Γι' αυτό και ξαφνιάστηκα από τη δική σας παρουσία σήμερα. Και με αυτή την έννοια, πραγματικά, συμμερίζομαι μάλλον την άχαρη θέση σας να απαντήσετε αντ' αυτού.

Εν πάση περιπτώσει, ας έρθουμε στο περιστατικό που αποτέλεσε τη βάση της ερώτησής μας. Το μεσημέρι της 24<sup>ης</sup> Φεβρουαρίου του 2020 εμφανίστηκε μπροστά στην έκπληκτη ελληνική κοινωνία ένας αστυνομικός στο προαύλιο του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών να προτάσσει το όπλο του σε ευθεία γραμμή σκόπευσης, απειλώντας τους παρευρισκόμενους φοιτητές.

Εδώ θα μου επιτρέψετε να πω ότι δεν ήταν το μοναδικό περιστατικό. Διαβάζοντας στον Τύπο παρακολουθούμε αστυνομικούς να πηγαίνουν με τα όπλα σε νυχτερινό μαγαζί, να γίνεται συμπλοκή με υπαλλήλους, να πέφτουν πυροβολισμοί. Βλέπουμε αστυνομικό να έχει τρακάρισμα στον δρόμο και να πυροβολεί δύο φορές στο πορτ-μπαγκάζ του άλλου οχήματος. Και, βέβαια, δεν μπορεί να φανταστούμε ότι όλοι αυτοί ίσως να πήγαιναν να πάρουν τις κοπέλες τους από τις δουλειές τους.

Εν πάση περιπτώσει, φαίνεται πως για την Κυβέρνηση η κατάργηση του ασύλου εμπεριέχει και το δικαίωμα των αστυνομικών να εισέρχονται ανά πάσα στιγμή και μάλιστα ένοπλοι στα πανεπιστημιακά ιδρύματα.

Ανεξάρτητα από οποιαδήποτε άλλη δικαιολογία ή ιστορικό θέλουν να παρουσιάσουν οι κυβερνητικοί επικοινωνιολόγοι, το γεγονός αυτό καθαυτό, ακόμη και αν δεν υπήρχαν όλα τα προηγούμενα, δείχνει μία πραγματικότητα, ότι η ελλειψής και σε πολλές περιπτώσεις στοχευμένα εσφαλμένη εκπαίδευση των αστυνομικών δεν προκύπτει τυχαία, κύριε Υπουργέ. Αποτελεί συνειδητή πολιτική επιλογή, ενταγμένη στην εξυπηρέτηση του δόγματος «νόμος και τάξη», όπως το αντιλαμβάνεται ο κ. Χρυσόχοϊδης.

Ο συνδυασμός αυτός, όμως, κατά την άποψή μας, θα οδηγήσει αναπόφευκτα σε τραγικά γεγονότα. Σε αυτό συμβάλλει καταλυτικά η δημόσια ρητορεία και παρουσία του κ. Χρυσόχοϊδη που αφήνει περιθώρια και εμμέσως ενθαρρύνει τέτοιου είδους παρεκτροπές, επιδεινώνοντας τους κινδύνους. Δυστυχώς, αποδεικνύεται ότι δεν υπάρχει συναίσθηση της σοβαρότητας του θέ-

ματος, αφού η Κυβέρνηση προσπαθεί να καλύψει τον Υπουργό της με επικοινωνιακά ευρήματα.

Γι' αυτό ρωτήσαμε και ρωτάμε προσωπικά τον κ. Χρυσόχοϊδη: Έχει συνειδητοποιήσει ο κύριος Υπουργός την πολιτική ευθύνη της θέσης του; Έχει συναίσθηση ότι η δημόσια ρητορεία και παρουσία του συμβάλλει στην επανάληψη απαράδεκτων γεγονότων αστυνομικών παρεκτροπών; Έχει συναίσθηση ότι υπάρχει άμεσος κίνδυνος να καταλήξουμε σε απευκταία περιστατικά, στα οποία θα είναι ο ίδιος ο Υπουργός τουλάχιστον ηθικός αυτουργός;

Οι ερωτήσεις μας, κύριε Υπουργέ, είναι πολύ συγκεκριμένες και γι' αυτό περιμένουμε συγκεκριμένες απαντήσεις από τον ίδιο τον κύριο Υπουργό.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας):** Τον λόγο έχει ο Υφυπουργός κ. Λευτέρης Οικονόμου για την πρωτολογία του.

**ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ (Υφυπουργός Προστασίας του Πολίτη):** Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι Βουλευτές, σχετικά με το περιστατικό στο οποίο αναφέρεται με την ερώτησή της η Βουλευτής, κ. Σακοράφα, παραβλέποντας την οξύτητα του ύφους που προβάλλετε, σας ενημερώνω ότι, πράγματι, στις 24 Φεβρουαρίου και κατά τις τρεις το μεσημέρι ειδικός φρουρός που υπηρετεί στην ομάδα δίκυκλης αστυνόμευσης, χωρίς τη στιγμή εκείνη να είναι σε υπηρεσία, φορώντας, όμως, το υπηρεσιακό του παντελόνι και κρατώντας το κράνος που χρησιμοποιεί στην υπηρεσία, στάθμευσε τη μοτοσικλέτα του στην οδό Πατησίων έξω από το Οικονομικό Πανεπιστήμιο για να παραλάβει φιλικό του πρόσωπο.

Με την εμφάνισή του και χωρίς καμία αφορμή τριάντα περίπου άτομα, κάποια από αυτά με καλυμμένα τα πρόσωπά τους, βγήκαν από την κύρια είσοδο του πανεπιστημίου, του επιτέθηκαν με καθρόνια και άλλα αντικείμενα, του αφαίρεσαν το κράνος, προκάλεσαν ζημιές στη μοτοσικλέτα του και στη συνέχεια τον έσυραν βίαιως στο προαύλιο του πανεπιστημίου.

Κάτω από τις συνθήκες αυτές και υπό την ασφυκτική πίεση και τον άμεσο κίνδυνο της ζωής του, ο ειδικός φρουρός πρόταξε του υπηρεσιακό του όπλο, χωρίς, όμως, να κάνει χρήση αυτού, σε μία προσπάθεια προφανώς να αποτρέψει τις επιθέσεις της ομάδας εξτρεμιστών που τον κακοποιούσε βίαια.

Ευτυχώς, διμοιρία της Υποδιεύθυνσης Αποκατάστασης Τάξης που εκτελούσε διατεταγμένη υπηρεσία στην περιοχή, μετέβη στο Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών και επιχείρησε την αποκατάσταση της τάξης. Απομάκρυνε τον ειδικό φρουρό και τη μοτοσικλέτα του σε ασφαλές σημείο. Την ίδια στιγμή, η ομάδα των τριάντα ατόμων επιτέθηκε αυτή τη φορά, εν μέσω κραυγών και ύβρεων, προς τη διμοιρία, ρίχνοντας πέτρες, καρέκλες, πυροσβεστήρες και διάφορα άλλα αντικείμενα.

Για την ιστορία και την έκταση της βιαιότητας που εξελίχθηκε, σας ενημερώνω ότι ο ειδικός φρουρός, αφού έλαβε τις πρώτες βοήθειες από το ΕΚΑΒ, διακομίστηκε στη συνέχεια στο 401, νοσηλεύτηκε για ένα σαρανταοκτάωρο, φέροντας πολύ σοβαρά τραύματα και μώλωπες σε όλο του το σώμα.

Σχετικά με τις συνθήκες που βρέθηκε ο ειδικός φρουρός στο προαύλιο του πανεπιστημίου, αλλά και για την προβολή του όπλου του, έχει διαταχθεί από τη Γενική Αστυνομική Διεύθυνση Αττικής διενέργεια ένορκης διοικητικής εξέτασης η οποία βρίσκεται σε εξέλιξη, ενώ παράλληλα έχει ενημερωθεί, όπως προβλέπεται, και η Ανεξάρτητη Διοικητική Αρχή, ο Συνήγορος του Πολίτη. Αυτά είναι όσα συνέβησαν στις 24 Φεβρουαρίου στο Οικονομικό Πανεπιστήμιο.

Στην ερώτησή σας, όμως, θίγετε και το επίπεδο της εκπαίδευσης των αστυνομικών. Είναι σε όλους γνωστό ότι η εκπαίδευση των αστυνομικών γίνεται σε βασικό, μετεκπαιδευτικό και μεταπτυχιακό επίπεδο σπουδών, με γνώμονα τις προβλεπόμενες από τη νομοθεσία αστυνομικές πρακτικές και το σύγχρονο αστυνομικό επιχειρησιακό περιβάλλον.

Βασικό θεμέλιο, όμως, στην εκπαίδευση αποτελεί το θέμα της προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Συγκεκριμένα προεδρικά διατάγματα και κοινές υπουργικές αποφάσεις ορίζουν τον τρόπο και τη μέθοδο της εκπαίδευσης, για να επιτευχθούν και να υπηρετηθούν όλα τα ανωτέρω. Πιστεύω ότι το γνωρίζετε.

Καταθέτω, όμως, στα Πρακτικά, για την οικονομία του χρόνου, τα σχετικά προεδρικά διατάγματα κάτω από τα οποία διέπεται το πλαίσιο της εκπαίδευσης των αστυνομικών.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Στο σημείο αυτό ο Υφυπουργός Προστασίας του Πολίτη κ. Ελευθέριος Οικονόμου καταθέτει για τα Πρακτικά τα προαναφερθέντα έγγραφα, τα οποία βρίσκονται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας):** Τον λόγο έχει η κ. Σακοράφα για τη δευτερολογία της.

**ΣΟΦΙΑ ΣΑΚΟΡΑΦΑ (Η' Αντιπρόεδρος της Βουλής):** Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Ελπίζω να μου δώσετε λίγο περισσότερο χρόνο από τα τρία λεπτά που έχω.

Κύριε Υπουργέ, κατ' αρχάς, δεν σας μίλησα σε οξύ ύφος. Ελπίζω ότι αντιλαμβάνεστε ότι κάνουμε κοινοβουλευτικό έλεγχο και άρα είμαστε υποχρεωμένοι να θέτουμε τα ζητήματα και εσείς οι Υπουργοί να απαντάτε, έστω και αν ο τόνος της φωνής μας είναι λίγο παραπάνω από όσο πρέπει. Το θέμα δεν είναι τόσο απλό, είναι αρκετά σοβαρό, γιατί αφορά τη νεολαία και αφορά ανθρώπους οι οποίοι κρατάνε όπλα, άσχετα αν αυτοί είναι ένστολοι ή όχι.

Αναφερθήκατε σε εξτρεμιστικά στοιχεία και αναφέρεστε σε φοιτητές. Θα σας θυμίσω ένα γεγονός το οποίο έγινε μόλις προχθές. Σε αυτά τα «εξτρεμιστικά» στοιχεία όρμησαν -θα πω αυτή τη φράση και τολμώ να την πω μέσα σε αυτό το Κοινοβούλιο- διμοιρίες ΜΑΤ την ημέρα που έκαναν αποκρίατικο πάρτι στη σχολή τους. Εξτρεμιστικά στοιχεία ήταν όλα αυτά και έληξε αυτό το γεγονός τόσο ήρεμα και έφυγαν τόσο ήρεμα οι φοιτητές;

Μου μίλατε για εκπαίδευση των αστυνομικών. Θα ήθελα πάρα πολύ κάποια στιγμή να κάνουμε μία συζήτηση επ' αυτού. Όμως να σας θυμίσω κάτι, ότι έχει γίνει ένας διαγωνισμός ΑΣΕΠ όπου προσλήφθηκαν χίλιοι πεντακόσιοι νέοι ειδικοί φρουροί και έχει ειπωθεί ότι είναι ανέτοιμοι και ανεκπαίδευτοι και μάλιστα κάποιοι που έχουν ποινικό μητρώο και τώρα γίνονται διορθώσεις. Θέλετε να μου απαντήσετε επ' αυτού;

Πίστευα ότι δεν θα μπορούσατε -και έτσι έγινε- να μου απαντήσετε όσον αφορά την πολιτική παρουσία του κυρίου Υπουργού. Επειδή, όμως, προσπαθήσατε να δικαιολογήσετε τα αδικαιολόγητα, πρέπει να επισημάνω ότι και εσείς αλλά και το σύνολο της Κυβέρνησης, καθίστασθε απολύτως συνυπεύθυνοι, εάν δεν αντιλαμβάνεστε τους άμεσους κινδύνους που συνεπάγεται η αμετροεπής συμπεριφορά του κ. Χρυσόχοϊδη.

Να θυμηθούμε το περίφημο υπουργικό τελεσίγραφο για την παράδοση των καταλήψεων, που η προθεσμία του έληγε στην επέτειο δολοφονίας του Γρηγορόπουλου. Έβαλε την κοινωνία απέναντι, κύριε Υπουργέ. Να θυμηθούμε την πλήρη κάλυψη που παρείχε στη συμπεριφορά της Αστυνομίας στην ΑΣΟΕΕ, ενώ σάπησε όταν αθωώθηκαν πανηγυρικά οι δύο φοιτητές που είχαν συλληφθεί. Έβαλε τη νεολαία απέναντί του, κύριε Υπουργέ.

Να θυμηθούμε την υπόθεση Ινδaré, που έγραφε προς τον κ. Αλιβιζάτο πως διαβεβαιώνει κατηγορηματικά ότι δεν υπήρξαν πράξεις αστυνομικής βίας, εμπαίζοντας προκλητικά την ελληνική κοινωνία που είχε δει τις γνωστές εικόνες της οδού Ματρόζου. Έβαλε απέναντι το οικογενειακό άσυλο, κύριε Υπουργέ.

Εκείνες τις ημέρες, λοιπόν, δήλωνε, επιδιώκοντας κατά την αντίληψή του, επικοινωνιακό θρίαμβο, ότι στις καταλήψεις μετέχουν τα παιδιά πλουσίων οικογενειών. Δεν δίστασε να συκοφαντήσει από μικροπολιτική ιδιοτέλεια τους υιούς Ινδaré ότι δήθεν μετείχαν της κατάληψης για να δικαιολογήσει τη βία, την ίδια ώρα που αρνούνταν ότι ασκήθηκε. Βέβαια, τα ευρήματα των ερευνών διέψευσαν πανηγυρικά τον κύριο Υπουργό, τον κ. Χρυσόχοϊδη.

Με όμοιο τρόπο δήλωνε στις 8 Δεκεμβρίου 2019 ότι είναι ψέματα τα περί ακραίας καταστολής, ότι οι άνδρες των ΜΑΤ δεν εξευτέλισαν διαδηλωτές στους δρόμους. Ήταν τις ημέρες που όλη η κοινωνία απολάμβανε τα πλάνα από το επιχειρησιακό σχέδιο της Αστυνομίας με τα περίφημα -θα μου επιτρέψετε να πω, κύριε συνάδελφε, και ζητώ συγγνώμη- «ξεβρακώματα». Και εδώ έβαλε την προσωπική αξιοπρέπεια των πολιτών απέναντι, κύριε Υπουργέ.

Να θυμηθούμε ότι μία ημέρα πριν την απόβαση των ΜΑΤ στα νησιά, δήλωνε ότι «κάθε ημέρα η Κυβέρνηση γίνεται καλύτερη και αποτελεσματικότερη στο προσφυγικό-μεταναστευτικό». Οργάνωσε εισβολή με τα τραγικότερα αποτελέσματα και για την κοινωνία αλλά και για τους ίδιους τους αστυνομικούς. Οι πολίτες είναι απέναντι, κύριε Υπουργέ. Η Κυβέρνηση υποχρεώθηκε να αποσύρει άρον-άρον τα ΜΑΤ από εκεί για να αποφευχθούν τα χειρότερα.

Και μάλιστα, κυβερνητικά στελέχη υποχρεώθηκαν να αυτοεκτεθούν ακόμα και στο Κοινοβούλιο, προσπαθώντας να παρουσιάσουν ότι ολοκληρώθηκε το έργο που είχε σχεδιάσει ο κύριος Υπουργός.

Και ερωτώ. Η περίφημη επιτροπή του κ. Αλιβιζάτου έχει αρμοδιότητα μόνο για την ηπειρωτική Ελλάδα; Γιατί δεν επελήφθη για τα ζητήματα της άθλιας αστυνομικής πρακτικής στα νησιά του βόρειου Αιγαίου; Εκεί δόθηκε, με έμφαση, το στίγμα του Υπουργού ότι η αστυνομική δράση στρέφεται ευθέως κατά της κοινωνίας. Ακολούθησαν τα γεγονότα του Έβρου. Τώρα θεωρείτε ότι μάλλον έχετε την ευχέρεια να ξεπλύνετε επικοινωνιακά τις προηγούμενες παρεκτροπές. Νομίζω ότι πρόκειται για αυταπάτη, κύριε Υπουργέ.

Επαναλαμβάνω, λοιπόν, ότι όλη η παρουσία του κυρίου Υπουργού είναι επικίνδυνη για την κοινωνική συνοχή και την ειρήνη. Είναι απαράδεκτο ο Υπουργός Προστασίας του Πολίτη να εξαντλεί την άσκηση των καθηκόντων του υποδουμένους έναν ρόλο δικής του επινοήσεως και παίζοντας, θα μου επιτρέψετε να πω, τον «σερίφη». Ο Υπουργός αντιμετωπίζει την ελληνική κοινωνία ως εχθρό λαό και οι παρεκτροπές θα είναι αναπόφευκτες.

Προσωπικά, κύριε Υπουργέ, εσείς προσωπικά, κύριε Οικονόμου, που διατελέσατε και ανώτατος επιχειρησιακός αξιωματικός, δεν πιστεύω πως δεν αντιλαμβάνεστε το βάρος και την κρίσιμότητα αυτών που σας αναφέρω, όσον αφορά τον κύριο Υπουργό. Οι Υπουργοί έρχονται και παρέρχονται. Τα αποτελέσματα, όμως, της πολιτικής του κ. Χρυσόχοϊδη δημιουργούν ανεπούλτητα τραύματα στην ελληνική κοινωνία.

Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας):** Τον λόγο έχει ο Υφυπουργός Προστασίας του Πολίτη, ο κ. Λευτέρης Οικονόμου, για τη δευτερολογία του.

**ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ (Υφυπουργός Προστασίας του Πολίτη):** Κυρίες και κύριοι Βουλευτές, είχα την προσδοκία ότι υπό τις παρούσες συνθήκες στα χερσαία και θαλάσσια σύνορα της χώρας...

**ΣΟΦΙΑ ΣΑΚΟΡΑΦΑ (Η' Αντιπρόεδρος της Βουλής):** Δεν έχουν καμμία σχέση όλα αυτά και σας παρακαλώ μην τα μπερδεύετε.

**ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ (Υφυπουργός Προστασίας του Πολίτη):** ...με την Αστυνομία, το Λιμενικό και τις Ένοπλες Δυνάμεις να επιχειρούν απέναντι στις κατευθυνόμενες από την Τουρκία αθρόες εισβολές παράτυπων μεταναστών, αντιμετωπίζοντας μία μορφή υβριδικού πολέμου, θα επιλέγατε την αναβολή μιας τέτοιου ύφους και περιεχομένου ερώτησης.

Επίσης, προκαλεί εντύπωση και η ερώτηση εκτός του σκέλους περί της εκπαίδευσης και της εμπειρίας των αστυνομικών και των ειδικών φρουρών ως προς τον πυρήνα της. Γιατί στην προκειμένη περίπτωση έχουμε έναν ειδικό φρουρό. Στα υπόλοιπα που αναφερθήκατε έχω δώσει απαντήσεις κατά καιρούς σε διάφορες επίκαιρες ερωτήσεις και νομίζω ότι δεν χρειάζεται να επανέρχονται τα ίδια θέματα συνέχεια, όταν έχουν δοθεί ξεκάθαρες απαντήσεις και βρίσκονται σε εξέλιξη έρευνες σε επίπεδο προανακριτικό.

Στην προκειμένη περίπτωση, όμως, έχουμε έναν ειδικό φρουρό ο οποίος δέχτηκε βάναιση επίθεσης και μαζική βιαιοπραγία, γιατί τόλμησε να πλησιάσει τον προαύλιο χώρο ελληνικού πανεπιστημίου, για να συναντηθεί και να συνοδεύσει φιλικό του πρόσωπο. Κατέληξε δύο μέρες στο νοσοκομείο σοβαρά τραυματισμένος και σε κατάσταση σοκ.

Αφού, όμως, κατατέθηκε η ερώτηση και επιλέξατε να την προβάλετε με αυτόν τον τρόπο, ας πάμε στην ουσία. Η Ελληνική Αστυνομία δεν εξευτελίζει ούτε βιαιοπραγεί εναντίον πολιτών και διαδηλωτών όπως προβάλλεται πολλές φορές στη βάση ιδεολο-

ψιών, από πολιτικές ομάδες, εντός και εκτός Κοινοβουλίου. Η Ελληνική Αστυνομία επιβάλλει τον νόμο σε αυτούς που επιτίθενται με τις μολότοφ και τις πέτρες στο χέρι. Τέτοιες επιθέσεις ασφαλώς και δεν αποτελούν ατομικά δικαιώματα ούτε και εκφράζουν κάποιο, σεβόμενο τον νόμο και τη δημοκρατία, κίνημα νεολαίας.

Η Ελληνική Αστυνομία συμβάλλει, επίσης, ώστε να διαφυλαχθούν τα δικαιώματα όλων των πολιτών κι όχι μιας μερίδας που αρνείται νόμους και κανόνες. Έτσι δεν ισχύει αυτό που κάποιοι ισχυρίζονται ότι δηλαδή μοναδικός στόχος της Κυβέρνησης είναι να εκφοβίσει το κίνημα της νεολαίας που πασχίζει, αντιστέκεται και διεκδικεί ένα καλύτερο μέλλον, πολύ δε περισσότερο ότι τάχα υπάρχει αστυνομική εκπαίδευση στοχευμένα εσφαλμένη.

Από την άλλη πλευρά, όταν και εφόσον υπάρχουν περιστατικά υπέρβασης από την Αστυνομία, γνωρίζετε ότι υπάρχουν θεσμοποιημένες διαδικασίες για να ελεγχθούν οι όποιες υπερβάσεις και ελέγχονται. Κι όπου υπάρχει ευθύνη, επιβάλλονται και οι προβλεπόμενες διοικητικές και ποινικές ευθύνες.

Η δημοκρατική νομιμότητα στην Ελλάδα δεν αμφισβητείται και οι διαδικασίες που την διασφαλίζουν επίσης δεν αμφισβητούνται. Η Αστυνομία και η Κυβέρνηση σέβεται και πασχίζει διαρκώς για τη νομιμότητα, και την εξασφαλίζουν απέναντι σε εκείνες τις μειοψηφίες οργανωμένης βίας που επιθυμούν να επιβάλουν το δικαιο της ζούγκλας και του όπλου στην ευνομούμενη κοινωνία μας. Απαντάμε στους αλληλέγγυους του εξτρεμισμού της βίας και των μολότοφ.

Η κοινωνία ζητά να τελειώσει η ανοχή στη βία και στην ανομία, και η Κυβέρνηση, πάντα στο πλαίσιο του νόμου, σταθερά και μεθοδικά, όπως δεσμεύτηκε από τις προγραμματικές της δηλώσεις, κάνει πράξη αυτή την απαίτηση της κοινωνίας.

Σας ευχαριστώ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας):** Ευχαριστούμε κι εμείς, κύριε Υφυπουργέ.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ολοκληρώθηκε η συζήτηση των επίκαιρων ερωτήσεων.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας):** Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, εισερχόμαστε στην ημερήσια διάταξη των

#### ΕΠΕΡΩΤΗΣΕΩΝ

Θα συζητηθεί η υπ' αριθμόν 14/8/20-2-2020 επίκαιρη επερώτηση των Βουλευτών του ΣΥΡΙΖΑ κ.κ. Σωκράτη Φάμελλου, Νικολάου Παππά, Ιωάννη Δραγασάκη, Καλλιόπης Βέττα, Γεώργιου Παπαηλιού, Θεοπίστης (Πέτης) Πέρκα, Χαρούλας (Χαράς) Καφαντάρη, Ελευθέριου Αβραμάκη, Αθανάσιου (Νάσου) Αθανασίου, Ιωάννη Αμανατίδη, Ευάγγελου Αποστόλου, Θεοδώρας (Δώρας) Αυγέρη, Σταύρου Αραχωβίτη, Σωκράτη Βαρδάκη, Γεώργιου Βαρεμένου, Βασιλείου (Βασίλη) Βασιλικού, Δημήτριου Βίτσα, Όλγας Γεροβασίλη, Χρήστου Γιαννούλη, Αναστασίας (Νατάσας) Γκαρά, Ιωάννη Γκιόλα, Θεόδωρου Δρίτσα, Σουλτάνας Ελευθεριάδου, Κωνσταντίνου Ζαχαριάδη, Χουσεΐν Ζεϊμπέκ, Κωνσταντίνου Ζουράρη, Νικόλαου Ηγουμενίδη, Εμμανουήλ Θραψανιώτη, Διονύσιου - Χαράλαμπου Καλαματιανού, Ευφροσύνης (Φρόσως) Καρασαρλίδου, Γεώργιου Κατρούγκαλου, Μάριου Κάτση, Βασίλειου Κόκκαλη, Σπυρίδωνα Λάππα, Κυριακής Μάλαμα, Χαράλαμπου (Χάρη) Μαμουλάκη, Αλέξανδρου Μεικόπουλου, Ιωάννη Μουζάλα, Ιωάννη Μπαλάφα, Κωνσταντίνου Μπάρκα, Ιωάννη Μπουρνού, Αθανάσιου (Θάνου) Μωραΐτη, Αικατερίνης (Κατερίνας) Νοτοπούλου, Μαρίας - Ελίζας (Μαριλίζας) Ξενογιαννακοπούλου, Αικατερίνης Παπαναταίου, Παναγιώτη (Γιώτας) Πούλου, Ιωάννη Σαρακιώτη, Νεκτάριου Σαντορινιού, Παναγιώτη (Πάνου) Σκουρλέτη, Παναγιώτη (Πάνου) Σκουρολιάκου, Νικόλαου Συρμαλένιου, Ολυμπίας Τελιγιωρίδου, Θεοδώρας Τζάκρη, Αλέξανδρου (Αλέκου) Τριανταφυλλίδη, Γεώργιου Τσίπρα, Αλέξανδρου Φλαμπουράρη, Δημήτρίου (Τάκη) Χαρίτου, Αλέξανδρου (Αλέξη) Χαρίτση, Μιλτιάδη Χατζηγιαννάκη, Ραλλίας Χρηστίδου, Γεώργιου Ψυχογιού, προς τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας, με θέμα: «Καταστροφική και ανέφικτη η μετάβαση που προτείνει ο κ. Μητσοτάκης για τις λιγνιτικές περιοχές της Ελλάδας».

Στην επίκαιρη επερώτηση θα απαντήσει ο Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας, ο κ. Χατζηδάκης, ο οποίος από στιγμή σε στιγμή μπαίνει στην Αίθουσα, λόγω κυκλοφοριακού φόρτου. Μέχρι να πούμε τα διαδικαστικά, για να υπάρξει μία καλύτερη ενημέρωση, φαντάζομαι θα μπει ο κύριος Υπουργός. Εξάλλου, παρίσταται εδώ ο Υφυπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας, ο κ. Θωμάς.

Να πω για τους χρόνους τα εξής. Ο κ. Φάμελλος, που είναι ο πρώτος επερωτών, έχει δέκα λεπτά ομιλίας στην πρωτολογία του και πέντε στη δευτερολογία του. Ο κ. Παππάς, ο κ. Δραγασάκης, η κ. Πέρκα και η κ. Βέττα έχουν πέντε λεπτά στην πρωτολογία και τρία στη δευτερολογία. Ο κ. Παπαηλιού και η κ. Καφαντάρη έχουν τρία λεπτά πρωτολογία και δύο δευτερολογία.

Βεβαίως, εάν χρειαστεί κάποιος εκ των όσων ανέφερα να χρησιμοποιήσει και τη δευτερολογία του, μπορεί κατά τη διαδικασία, προφανώς, όταν θα ξεπεράσει τον κεκανονισμένο χρόνο κατά κάτι - αυτό θα το προσδιορίσουμε - να πει ότι θα πάρει και τη δευτερολογία. Κυρίως αυτό το ζητούν, από την εμπειρία τουλάχιστον, αυτοί που έχουν λίγο χρόνο. Τώρα τα τρία και δύο λεπτά είναι καλύτερο να συμπτυχθούν σε πέντε λεπτά, παρά να παραμένουν.

Ως προς τους Κοινοβουλευτικούς Εκπροσώπους, η κ. Μαριλίζα Ξενογιαννακοπούλου από την πλευρά του ΣΥΡΙΖΑ έχει πρωτολογία δώδεκα λεπτά, δευτερολογία έξι λεπτά και αν χρειαστεί και τριτολογία, τρία λεπτά. Η κ. Ζωή Ράπτη, ως Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος της Νέας Δημοκρατίας, έχει χρόνο ομιλίας μία φορά για έξι λεπτά. Το ίδιο έχει και ο κ. Αρβανιτίδης, ως Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του Κινήματος Αλλαγής, όπως και ο κ. Καραθανασόπουλος, ως Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του ΚΚΕ.

Από την Ελληνική Λύση θα μιλήσει ως Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος ο Πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Ομάδας Ελληνική Λύση κ. Βελόπουλος, για οκτώ λεπτά και από το ΜέΡΑ25, ο κ. Κρίτων Αρσένης έχει δικαίωμα ομιλίας για έξι λεπτά.

Νομίζω ότι μπορούμε να ξεκινήσουμε τη διαδικασία, μέχρι να έρθει ο κύριος Υπουργός, γιατί δεν θα ήταν σκόπιμο να υπάρξει

μία διακοπή.

Γι' αυτό θα καλέσω στο Βήμα των πρώτο επερωτώντων Βουλευτή Β' Θεσσαλονίκης του ΣΥΡΙΖΑ, τον κ. Σωκράτη Φάμελλο.

Ορίστε, κύριε Φάμελλε, έχετε τον λόγο για δέκα λεπτά.

**ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΦΑΜΕΛΛΟΣ:** Κύριε Πρόεδρε, η κατάσταση μιας επίκαιρης επερώτησης από εξήντα έναν Βουλευτές της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης νομίζω ότι επιβάλλει να είμαστε όλοι εδώ και προφανώς, να είναι ο Υπουργός. Εμείς, όμως, είμαστε τυπικοί προς τον κοινοβουλευτικό κανόνα, σεβόμαστε τις διαδικασίες και ξεκινάμε χωρίς τον Υπουργό.

Κυρίες και κύριοι Βουλευτές, κύριε Υφυπουργέ, η κλιματική κρίση θέτει στην παγκόσμια κοινότητα το ερώτημα της επιβίωσης, το ερώτημα της επόμενης μέρας. Ο ΣΥΡΙΖΑ παρ' ότι είχε ως προτεραιότητα το 2015-2019 τη σωτηρία της χώρας, την έξοδο από τα μνημόνια και από τη χρεοκοπία, δεν υποτίμησε τις περιβαλλοντικές υποχρεώσεις, όπως έκαναν οι προηγούμενες κυβερνήσεις. Αντίθετα, στήριξε τη Συμφωνία των Παρισίων το 2015. Ήταν μέσα στις δέκα πρώτες χώρες, που ψήφισε εδώ στην ελληνική Βουλή τη Συμφωνία αυτή. Έκανε τον νόμο της προσαρμογής για την ανθεκτικότητα στις κλιματικές αλλαγές, το πρώτο σχέδιο για την ενέργεια και το κλίμα. Δέσμευσε τη χώρα με την τοποθέτηση του Αλέξη Τσίπρα στο Συμβούλιο Κορυφής τον Ιούνιο του 2019 στον στόχο της κλιματικής ουδετερότητας.

Είναι προγραμματική μας επιλογή αυτή η μεταρρύθμιση. Είναι συστατικό στοιχείο της αναπτυξιακής στρατηγικής της χώρας. Είναι συστατικό στοιχείο της στρατηγικής που έχουμε καταθέσει και εδώ στο ελληνικό Κοινοβούλιο, την οποία όμως καταθέσαμε και στη Σύνοδο του ΟΗΕ εθελοντικά τον Ιούλιο του 2018. Γιατί ξέρουμε ότι η μετάβαση είναι ζήτημα ζωής, αλλά είναι ταυτόχρονα και μία επανάσταση, μία ουσιαστική δομική προοδευτική μεταρρύθμιση.

Δυστυχώς, κατά τη διάρκεια της διακυβέρνησης της Νέας Δημοκρατίας, η Κυβέρνηση επέλεξε αυτή τη σημαντική μεταρρύθμιση να γίνει πρόχειρα, να γίνει χωρίς σχέδιο, να αποτελέσει μικροκομμιακό εργαλείο επικλιματικών, δυστυχώς, και να αποτελέσει -αν θέλετε- και το προσωπείο που δίνει άφεση αμαρτιών στο σχέδιο, που πραγματικά έχει το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, δηλαδή στο ξεπούλημα της δημόσιας περιουσίας στον χώρο της ενέργειας, αλλά και στην προώθηση λίγων επιχειρηματικών συμφερόντων. Αυτή η επιλογή δημιουργεί σοβαρότατα προβλήματα και στη χώρα, αλλά και καταστροφικές συνέπειες στις λιγνιτικές περιοχές.

Γι' αυτό και η επίκαιρη επερώτησή μας αναδεικνύει ιδιαίτερα τα σοβαρά προβλήματα σε αυτές τις περιοχές, το πόσο καταστροφική είναι η απολιγνιτοποίηση του κ. Μητσοτάκη για τις λιγνιτικές περιοχές, γιατί δεν υπάρχει αναπτυξιακό σχέδιο. Δεν προβλέπεται καμία διέξοδος επιβίωσης για τις περιοχές αυτές. Το σχέδιο του Υπουργείου Περιβάλλοντος και του ίδιου του κ. Μητσοτάκη συνοψίζεται σε τρεις άξονες.

Πρώτον, ένα από τα μέτρα που εξήγγειλε η Κυβέρνηση, ο ίδιος ο Υπουργός Περιβάλλοντος, στη Δυτική Μακεδονία, ήταν οι φοροελαφρύνσεις και οι φοροαπαλλαγές για όσους χάνουν τη δουλειά τους. Αυτή είναι η Νέα Δημοκρατία. Δεν έχει κανένα σχέδιο για τη νέα οικονομία, το νέο παραγωγικό μοντέλο, τη βιώσιμη ανάπτυξη, αλλά επιλέγει να δημιουργήσει στρατιές ανέργων και τους δίνει φοροαπαλλαγή, λες και αυτό είναι το πρόβλημα!

Δεύτερο ζήτημα, που αφορά την ηλεκτροπαραγωγή. Επιλέγει η Κυβέρνηση το φυσικό αέριο να παραμείνει στο μείγμα ηλεκτροπαραγωγής της χώρας τουλάχιστον ως το 2050 με βάση τη μακροπρόθεσμη στρατηγική, την οποία κατέθεσε στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, αλλά δεν έφερε στην ελληνική Βουλή -και την καταθέτουμε εμείς- και η οποία περιγράφει ότι παρ' ότι η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων σταματά τη χρηματοδότηση έργων φυσικού αερίου και παρότι το μερίδιο στην ηλεκτροπαραγωγή και του αερίου πρέπει να μειωθεί, θα έχουμε μέχρι το 2050 φυσικό αέριο για την ηλεκτροπαραγωγή στην Ελλάδα.

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Σωκράτης Φάμελλος καταθέτει για τα Πρακτικά το προαναφερθέν έγγραφο, το οποίο βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Ο τρίτος άξονας είναι αυτός για τον οποίο καυχήθηκε ο ίδιος ο κ. Χατζηδάκης στην πρόσφατη επίσκεψη του κ. Μητσotάκης στο Υπουργείο Περιβάλλοντος, ότι είναι το Υπουργείο με τις περισσότερες ιδιωτικοποιήσεις στην Ελλάδα. Αυτός είναι ο ρόλος που επιφυλάσσει για το Υπουργείο Περιβάλλοντος ο κ. Χατζηδάκης, να ξεπουλήσει τη δημόσια περιουσία στα δίκτυα, να μην έχει κανένα εργαλείο ενεργειακού σχεδιασμού. Πέρα από την ΔΕΠΑ, που ήδη πουλιέται -σε έναν ιδιοκτήτη, παρακαλώ, όλο το δίκτυο φυσικού αερίου-, πέρα από τον ΑΔΜΗΕ, ΔΕΔΔΗΕ, τι κάνει; Αντικαθιστά τον λιγνίτη με ιδιωτικές μονάδες αερίου, διότι αυτό είναι το βασικό σχέδιο. Ιδιωτικές μονάδες φυσικού αερίου αντί για ανανεώσιμες πηγές ενέργειας! Το σχέδιο του κ. Χατζηδάκη αντιτίθεται στην προσαρμογή της χώρας στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας.

Πώς προκύπτει αυτό; Με νούμερα. Υπάρχει το εθνικό σχέδιο για την ενέργεια και το κλίμα, προσέχδιο του ΣΥΡΙΖΑ: Το φυσικό αέριο θα είχε το 2030 18% συντελεστή ηλεκτροπαραγωγής έναντι 27% του 2016. Ο κ. Χατζηδάκης τι προτείνει; Προτείνει 32%. Επαναλαμβάνω: 18% θα είχε το φυσικό αέριο στην ηλεκτροπαραγωγή το 2030, με τον κ. Χατζηδάκη πάμε στο 32%. Άρα επιλέγει να ανθρωποποιεί την ηλεκτροπαραγωγή της χώρας, όχι να την απανθρωποποιεί.

Η επιλογή αυτή, βέβαια, θα αφήσει τη χώρα εντελώς εκτεθειμένη και αθωράκιση σε μία ενεργειακή κρίση, στην τροποποίηση της τιμής του φυσικού αερίου, όπως συνέβη τον Δεκέμβριο του 2016 μέχρι τον Φεβρουάριο του 2017.

Επιπλέον, η ανάγκη απόσβεσης των ιδιωτικών επενδύσεων θα δημιουργήσει σαφέστατα κόστος στον παραγωγό, κόστος στον καταναλωτή, κόστος στους Έλληνες και στις Ελληνίδες. Οι παραγωγοί της χώρας μας και τα νοικοκυριά θα επιβαρυνθούν με αύξηση του κόστους ενέργειας.

Κυρίες και κύριοι Βουλευτές, όμως, επειδή είναι ένα πάρα πολύ σοβαρό θέμα, όλοι οι παγκόσμιοι οργανισμοί εκτιμούν ότι αυτή η μετάβαση θέλει σχέδιο. Θέλει σχέδιο το οποίο πρέπει να έχει και τα εθνικά χαρακτηριστικά υπόψη και τα τοπικά χαρακτηριστικά. Αυτό κάνει η παγκόσμια κοινότητα. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αυτή τη βδομάδα συζήτησε για την πρόταση κανονισμού και περιλαμβάνει την κλιματική ουδετερότητα σε ένα σχέδιο, το οποίο έχει κατατεθεί -αν δεν κάνω λάθος- από τον Νοέμβριο του 2018, δύο χρόνια πριν.

Εδώ, λοιπόν, συνέβη το εξής παράδοξο. Ο κ. Μητσotάκης στη Σύνοδο του ΟΗΕ ανακοινώνει κάτι το οποίο την επόμενη μέρα ο κ. Θωμάς δεν γνωρίζει στο Συμβούλιο Υπουργών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Γιατί αναφέρεται σε απόσυρση της πλειοψηφίας των λιγνιτικών μονάδων έως το 2030 και όχι στην πλήρη έως το 2028.

Μετά από μία απροετοίμαστη, πρόχειρη και επιφανειακή, κούφια εξαγγελία, ένα «άδαιο πουκάμισο», έρχεται στη συνέχεια να κάνει εθνικό σχεδιασμό για την ενέργεια και το κλίμα, στη συνέχεια να κάνει σχεδιασμό επάρκειας του ηλεκτρικού φορτίου για την επόμενη δεκαετία και τώρα να πάει να διαβουλευτεί στη δυτική Μακεδονία, χωρίς να έχει να προτείνει στη δυτική Μακεδονία σχέδιο. Αυτό, χωρίς χρηματοδοτήσεις σήμερα, χωρίς παραγωγικό σχεδιασμό σήμερα σε περιοχές που τουλάχιστον το 40% με 45% εξαρτάται από την ηλεκτροπαραγωγή του ΑΕΠ. Φανταστείτε, λοιπόν, ότι καταδικάζει το 45% του ενεργού δυναμικού, της οικονομικής παραγωγής, όλη την κοινωνική συνοχή για ένα «άδαιο πουκάμισο»; Όχι, βέβαια. Αλλά για τις ιδιωτικές εταιρείες φυσικού αερίου, διότι αυτό είναι το σχέδιο.

Δεν έχει σαφέστατα σχέδιο απολιγνιτοποίησης, δεν έχει απανθρωποποίηση, διότι αυξάνει το φυσικό αέριο. Δεν έχει κανένα όφελος για τη χώρα, γιατί δεν διαπραγματεύτηκε να κερδίσει κάτι η Ελλάδα, κάτι το οποίο έκανε ξανά η κυβέρνηση Σαμαρά-Βενιζέλου το 2013-2014, όταν δεν πήρε δωρεάν δικαιώματα και υποθήκευσε από τότε τις λιγνιτικές μονάδες.

Πληθαίνουν τα δημοσιεύματα, κύριε Χατζηδάκη, ότι θα έχετε και άλλα προβλήματα με τους θεσμούς, γιατί μάλλον είχατε κι άλλους σκοπούς να πετύχετε με αυτή την πρόωρη απολιγνιτοποίηση. Οι θεσμοί, μάλλον δεν σας ακούν.

Εμείς, όμως, κάνουμε την επίκαιρη επερώτηση για άλλο πράγμα, για τις λιγνιτικές περιοχές, για τις περιοχές που έπρεπε να

είναι δίκαιη η μετάβαση, που πρέπει με συνέπεια να αποδείξουμε ως πολιτεία ότι αυτό που ξεκίνησε ο ΣΥΡΙΖΑ, που δημιούργησε το πρώτο πανευρωπαϊκό Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης, θα συνεχιστεί για τις περιοχές αυτές, για να έχουν μέλλον, να έχουν αύριο, να έχουν εργασία, να έχουν κοινωνική συνοχή, για να περιορίσουμε τις συνέπειες της δικής σας πολιτικής, κύριε Χατζηδάκη, αλλά και να δημιουργήσουμε το πρόγραμμα της επόμενης δημοκρατικής, προοδευτικής διακυβέρνησης.

Δεν είναι μόνο ότι δεν έχουν σχέδιο απολιγνιτοποίησης. Δεν είναι μόνο ότι το ΕΣΕΚ και η μελέτη του ΑΔΜΗΕ έγινε μετά την εξαγγελία. Δεν είναι μόνο ότι δεν διαπραγματεύτηκαν με τους Ευρωπαίους. Αλλά δεν έχουν καν τη διοικητική και τεχνική επάρκεια να μας πουν τι θα γίνει με την Πτολεμαίδα V. Τι συμβαίνει στην Πτολεμαίδα V; Σήμερα η Ελλάδα επενδύει 1,5 δισεκατομμύριο ευρώ στην πιο σύγχρονη και μεγάλη μονάδα ηλεκτροπαραγωγής από λιγνίτη και σύμφωνα με τις ανακινώσεις του κ. Χατζηδάκη, η μονάδα αυτή το 2028 δεν θα χρησιμοποιεί λιγνίτη.

Εμείς ρωτάμε: Τι καύσιμο θα χρησιμοποιεί μετά το 2028; Παρακαλώ πολύ, αν έχετε τη στοιχειώδη τεχνική, διοικητική επάρκεια να μας καταθέσετε την τεχνοοικονομική μελέτη του καυσίμου μετά το 2028, για να ξέρουμε πού πάει 1,5 δισεκατομμύριο. Διότι αυτό επενδύεται σήμερα στη δυτική Μακεδονία.

Πιστεύω, όμως, ειλικρινά ότι είναι τσάμπα οι αυξήσεις που δίνετε στα golden boys της ΔΕΗ που διορίσατε εσείς με πενταπλασιασμό της αμοιβής του διευθύνοντος συμβούλου. Δεν έχετε ούτε ευρωπαϊκό ούτε τεχνοκρατικό προφίλ, κύριε Χατζηδάκη. Είναι ψεύτικο αυτό που βγάξετε προς τα έξω. Γιατί δεν έχετε σχέδιο ούτε για την Πτολεμαίδα V.

Το ότι οδηγηθήκατε σε αυτές τις επιλογές, πάτε τώρα να το φορτώσετε στον ΣΥΡΙΖΑ. Ξέρετε, είναι εκπληκτικό. Έχουμε μία Κυβέρνηση, η οποία κάνει αντιπολιτεύση στην Αντιπολίτευση, γιατί πολύ απλά δεν έχει πολιτική. Δεν μπορείτε, δηλαδή, να κάνετε τίποτα καλύτερο και θέλετε να χρεώσετε σε μας προσήλωσή στον λιγνίτη.

Υποπεύομαι -και το λέω δημόσια- ότι αυτό το κάνετε για να κρύψετε τη συνεννόηση που έχετε κάνει με τους ιδιώτες που θα μπουν στο φυσικό αέριο. Θέλω, όμως, να σας πω κάτι πάρα πολύ απλό. Αν εμείς είχαμε σκοπό να κρατήσουμε τον λιγνίτη ή αν έχουμε προσήλωσή στον λιγνίτη, για ποιο λόγο ο ΣΥΡΙΖΑ ήταν το πρώτο κόμμα, η πρώτη κυβέρνηση που δημιούργησε ταμείο δίκαιης μετάβασης στη δυτική Μακεδονία και στη Μεγαλόπολη; Για ποιο λόγο πήγαμε δημόσια εμείς, σε δημόσιο χώρο και όχι σε ιδιωτικό χώρο κρυφά με περιορισμένες προσκλήσεις και με τα MAT απ' έξω, να ανακοινώσουμε την απολιγνιτοποίηση, την απανθρωποποίηση και τη δίκαιη μετάβαση και να δώσουμε πραγματικούς πόρους στην περιοχή, που σας τους παραδώσαμε στο ταμείο και τους «παγώσατε»;

Διότι εδώ, φαίνεται ποιος είναι κατά της περιοχής και υπέρ της καθυστέρησης της χώρας. Εμείς και απολιγνιτοποίηση και απανθρωποποίηση και κλιματική ουδετερότητα ξεκινήσαμε με πόρους στο ταμείο και εσείς τους «παγώσατε».

Άρα ποιο είναι το σχέδιό σας; Να παγώσετε και τους ανθρώπους στη δυτική Μακεδονία και στη Μεγαλόπολη;

Εμείς είχαμε σχέδιο με ενεργειακή ασφάλεια της χώρας, ανεξαρτησία χωρίς εξαρτήσεις, με χαμηλό κόστος, για να καταπολεμήσει και την ενεργειακή φτώχεια, αλλά και το κόστος παραγωγής, με δίκαιη μετάβαση, αποκατάσταση των περιοχών, τήρηση των περιβαλλοντικών όρων.

Γι' αυτό και κάναμε οδικό χάρτη, γι' αυτό και ξεκινήσαμε τη μελέτη μας με την Παγκόσμια Τράπεζα, γι' αυτό και πετύχαμε να υπάρχουν έσοδα από τα δικαιώματα των αερίων του θερμοκηπίου για την περιοχή με τα πρώτα 31,5 εκατομμύρια στο ταμείο, όταν παραλάβατε εσείς. Κάναμε δημόσια διαβούλευση. Βγάλαμε δύο νομοθετικές ρυθμίσεις για να ιδρυθεί το ταμείο, κοινή υπουργική απόφαση στην οποία περιλαμβάνεται η εκπόνηση master plan για τη Μεγαλόπολη η οποία δεν έχει και κανένα σχέδιο ακόμα και τώρα. Σε δύο χρόνια όλοι οι εργαζόμενοι θα είναι εκτός εργασίας και ακόμα δεν υπάρχει ούτε η έναρξη του σχεδίου για τη Μεγαλόπολη. Δρομολογήσαμε και τα έργα της τηλεθέρμανσης.

Κύριε Πρόεδρε, για ένα λεπτό ακόμα από την δευτερομιλία

μου, ήρθαμε στη συνέχεια με μία ερώτηση στις 27 Σεπτεμβρίου να ρωτήσουμε τι γίνεται, γιατί ανησυχούσαμε και δεν απαντήσατε γραπτά.

Ήρθαμε με επίκαιρη ερώτηση και μας είπε ο Υφυπουργός σας, γιατί δεν ήρθατε εσείς, ότι ακόμα δεν υπάρχει σχέδιο, θα το κάνει η Παγκόσμια Τράπεζα, ενώ εσείς αλλάξατε τα χρονοδιαγράμματα και βάλατε το επίκαιρο ζήτημα που θα δουλεύει όλος αυτός ο κόσμος το 2023.

Και ήρθαμε και σας καταθέσαμε και τροπολογία στο αναπτυξιακό νομοσχέδιο –το τάχατις αναπτυξιακό νομοσχέδιο- για να υπάρχει ειδικό αναπτυξιακό καθεστώς στις περιοχές και το απορρίψατε. Αυτή είναι η έννοια σας για τις περιοχές; Απορρίψατε ακόμα και το να ενταχθούν σε ειδικό αναπτυξιακό καθεστώς και ήρθατε να ανακοινώσετε μια οικονομική ζώνη που δεν έχει έγκριση; Ή για να ανακοινώσετε φωτοβολταϊκά σε εδάφη που δεν υπάρχουν; Ή -αναρωτιόμαστε- ποιο είναι τελικά το σχέδιό σας;

Θυμόμαστε: είναι οι φοροαπαλλαγές στους ανέργους, γιατί θέλετε και καταδικάζετε όλους αυτούς τους ανθρώπους να είναι άνεργοι.

Όμως, εμείς κάναμε μέχρι και ημερίδα στο Ευρωκοινοβούλιο μαζί με την GUE, την Κοινοβουλευτική Ομάδα Ενωμένης Αριστεράς στις 29 Ιανουαρίου του 2020, όπου σημειώνω ότι ο Έρικ Φον Μπρέσκα, ο Διευθυντής της Γενικής Διεύθυνσης Περιφερειακής Ανάπτυξης, δήλωσε ότι η δίκαιη μετάβαση απαιτεί δεκαετίες. Εσείς θέλετε να την πετύχετε σε τρία χρόνια, χωρίς σχέδιο και χωρίς πόρους.

Άρα τα ερωτήματα είναι απλά: Σε ποιες μελέτες ανάπτυξης στηριχθήκατε; Τι ανταλλάγματα κερδίσατε από τη διαπραγμάτευση για την επιτάχυνση της απολιγνιτοποίησης; Ποιες είναι οι επιπτώσεις στο business plan της ΔΕΗ και τότε θα το δούμε; Πότε θα έχετε σχέδιο γι' αυτές τις περιοχές και με ποιους αναπτυξιακούς άξονες; Τι θα γίνει στο Δήμο Μεγαλόπολης; Ποιο είναι το παραγωγικό πρότυπο;

Εμείς είχαμε προβλέψει ήδη, γιατί είχαμε επιδοτήσεις έτοιμες, για επιχειρηματικά σχέδια στις ενεργειακές κοινότητες που εσείς υποβαθμίζετε, στην εξοικονόμηση ενέργειας στα κτήρια που δεν προκηρύσσετε το πρόγραμμα «ΗΛΕΚΤΡΑ», στον πρωτογενή τομέα, στα θερμοκηπιακά πάρκα, στην κυκλική οικονομία, στη βιομηχανική κληρονομιά.

Επίσης, ένα μεγάλο ερώτημα είναι, κύριε Χατζηδόκη, τι θα κάνετε με την Πτολεμαίδα V επιτέλους για ενάμισι δισεκατομμύριο που επενδύει η χώρα; Και τι θα γίνει με τον σχεδιασμό αποκατάστασης των εδαφών για όλα αυτά τα φωτοβολταϊκά που έχετε ανακοινώσει, για τα οποία διαπιστώνουμε ότι δεν έχετε υποβάλει το παραμικρό σχέδιο για το πού θα εγκατασταθούν.

Σε κάθε περίπτωση, ο ΣΥΡΙΖΑ είναι εδώ διότι ξεκίνησε τον σχεδιασμό δίκαιης μετάβασης. Ο ΣΥΡΙΖΑ θα τον ολοκληρώσει και θα υπερασπιστεί τα δικαιώματα και της χώρας και των κατοίκων. Γιατί αυτό κάνει πάντα ο ΣΥΡΙΖΑ. Είναι με την κοινωνία και θα συνεχίσει να είναι.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας):** Τον λόγο έχει ο Βουλευτής Β3 Νοτίου Τομέα Αθηνών κ. Νίκος Παππάς, για πέντε λεπτά.

**ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΠΠΑΣ:** Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Θα ήθελα να σταθώ στις οικονομικές επιπτώσεις της εξαγγελίας της Νέας Δημοκρατίας και στις επιπτώσεις που έχει η συνολικότερη πολιτική της διότι φαίνεται εδώ αρνείστε συστηματικά να βγάλετε συμπεράσματα.

Πώς ξεκινήσατε; Ξεκινήσατε ακυρώνοντας τη δική μας δέσμευση για χαμηλότερα πλεονάσματα. Κόψατε τη δέκατη τρίτη σύνταξη, δεν δώσατε μέρισμα σε τρία εκατομμύρια συμπολίτες μας, παγώσατε τα μεγάλα έργα, και τον ΒΟΑΚ, και τον Ε65, και το μετρό της Θεσσαλονίκης, και τη γραμμή 4 του μετρό της Αθήνας και για τη δυτική Μακεδονία και τη Μεγαλόπολη πάτε σε ένα σχέδιο, λέει, απολιγνιτοποίησης μέχρι το 2023. Με δεδομένη την ταχύτητα που αποδίδετε στις επενδύσεις, μέχρι το 2023, το μόνο που θα έχετε καταφέρει θα είναι να κατεβάσετε τον διακόπτη.

Εδώ θα διαφωνήσω με τον κ. Σωκράτη Φάμελλο, που είπε για τον αναπτυξιακό νόμο. Δεν υπάρχει αναπτυξιακός νόμος, κύριε

συνάδελφε. Κανένας αναπτυξιακός νόμος, κανένα έργο δεν έχει ενταχθεί.

Το μόνο πράγμα που έχει καταφέρει ο αναπτυξιακός νόμος είναι η βίαιη αλλαγή των όρων εργασίας εις βάρος των μισθωτών με τις εμβόλμες διατάξεις του κ. Βρούτση. Αυτή είναι η πραγματικότητα.

Έχετε σχέδιο; Όχι. Έχετε κάποια μελέτη; Όχι. Δεν είναι δικαιολογημένη η ανησυχία, λοιπόν, των κατοίκων αυτών των περιοχών ότι το μόνο πράγμα που θα τους μένει είναι οι κατεβασμένοι διακόπτες και μη αποκατεστημένα λιγνιτικά πεδία;

Νομίζω ότι είναι μία παρά πολύ λογική αντίδραση των κατοίκων διότι δεν λαμβάνετε υπόψη και τις συνολικότερες επιπτώσεις που θα έχει η κίνησή σας στην ευρύτερη περιοχή. Για κάθε θέση εργασίας στη ΔΕΗ και στις εργολαβίες υποστηρίζονται άλλες τρεις. Και για κάθε ευρώ που πληρώνεται δημιουργούνται άλλα τρία ευρώ εισοδήματος. Αν είναι 400 εκατομμύρια, λοιπόν, οι αμοιβές, μιλάμε για 1,2 δισεκατομμύριο απώλειες από τη βίαιη απολιγνιτοποίηση, από το απλό κατέβασμα του διακόπτη, το οποίο εσείς έχετε επιλέξει. Μιλάμε, δηλαδή, για απώλεια είκοσι με είκοσι πέντε χιλιάδων θέσεων εργασίας.

Προσέξτε, συνεχίζετε στην ίδια πορεία σαν να μην ακούτε τι γίνεται τριγύρω και σαν να μην καταλαβαίνετε ποιες είναι ήδη οι επιπτώσεις του μίγματος ανικανότητας και νεοφιλελεύθερων εμμονών της πολιτικής σας.

Τα μάθατε τα νέα; Το τέταρτο τρίμηνο του 2019 έχουμε 0,7% ύφεση. Εμάς δεν μας εκπλήσσει. Όταν παγώνεις τα μεγάλα έργα και έχεις ένα τεράστιο μηδενικό στον υποτιθέμενο αναπτυξιακό νόμο και το μόνο που κάνεις είναι να αντιπολιτεύσαι την Αντιπολίτευση αυτά τα θα έρθεις να αντιμετωπίσεις.

Το όραμά σας για τα νησιά του ανατολικού Αιγαίου το καταλάβαμε μια χαρά. Σήμερα, καταλαβαίνουμε ακόμα περισσότερο την προοπτική για τη δυτική Μακεδονία και τη Μεγαλόπολη.

Εμείς, για τα ζητήματα αυτά ήδη από τον Νοέμβριο του περασμένου έτους έχουμε βάλει τους όρους με τους οποίους θα έπρεπε να γίνει η ομαλή μετάβαση. Η ομαλή μετάβαση θα έπρεπε να εγγυάται και την ενεργειακή ασφάλεια της χώρας, και το χαμηλό κόστος ενέργειας για τους κατοίκους, και έναν σχεδιασμό για την υλοποίηση της δίκαιης μετάβασης και την εγγύηση ενός σημαντικού ρόλου της ΔΕΗ για την επόμενη ημέρα, την εξασφάλιση της τηλεθέρμανσης για τις περιοχές για τις οποίες μιλάμε, και βεβαίως την αποκατάσταση των λιγνιτικών πεδίων.

Ολοκληρώνω με το εξής: Πρέπει να αλλάξετε ρότα άμεσα. Τα αποτελέσματα για την οικονομία, τα οποία μόλις σας ανέφερα, δηλαδή ύφεση 0,7%, είναι δικό σας έργο. Μην προσπαθήσετε να τα ρίξετε ούτε στον κορωνοϊό ούτε στον εμπορικό πόλεμο Ηνωμένων Πολιτειών-Κίνας ούτε στην αποχώρηση της Βρετανίας από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Αλλάξτε ρότα τώρα.

Ενεργοποιήστε τον σχεδιασμό που είχαμε για τα μεγάλα έργα τα οποία προέβλεπαν φέτος και του χρόνου δημόσιες δαπάνες 4 δισεκατομμύρια, οι οποίες έχουν πολλαπλασιαστεί 2.

Δεύτερον, αξιοποιήστε το απόθεμα για να δημιουργηθεί δημοσιονομικός χώρος. Μην μας πείτε, διότι θα σας φέρουμε στη Βουλή να απαντήσετε -δεν είστε ο αρμόδιος- ότι το μαξιλάρι δεν δύναται να χρησιμοποιηθεί. Διότι όταν συζητήσαμε το σχέδιο «ΗΡΑΚΛΗΣ» τα επιχειρήματά σας ήταν ότι δεν θα μπει χέρι στον δημόσιο κορβανά και ότι θα είναι μόνο εγγυήσεις. Διαβάζουμε προχθές σε μία ιστοσελίδα, και θα θέλαμε να διαψευστεί το δημοσίευμα, ότι υπάρχει πρόταση της Ελλάδας για να μπει cash collateral για τις εγγυήσεις.

Μάλιστα! Δηλαδή είστε έτοιμοι να δώσετε ρευστό ως εγγύηση πάνω στην εγγύηση για να προχωρήσει το σχέδιο «ΗΡΑΚΛΗΣ» και αρνείστε να εξετάσετε την εφαρμογή του δικού μας συνεκτικού σχεδίου αξιοποίησης του αποθέματος για να διαμορφωθεί δημοσιονομικός χώρος και να φτιάξουμε τα αναγκαία αναχώματα απέναντι σε εγγενείς λόγους, αλλά και εξωγενείς παράγοντες, οι οποίοι θα επηρεάσουν αρνητικά την ελληνική οικονομία.

Χρειάζεται γενναιότητα και αλλαγή πορείας τώρα όμως.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας):** Ευχαριστούμε.

Τον λόγο έχει ο Βουλευτής Β2 Δυτικού Τομέα Αθηνών κ. Γιάννης Δραγαζακλής για πέντε λεπτά.

**ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΡΑΓΑΖΑΚΗΣ:** Κύριε Πρόεδρε, με την άδειά σας

θα κάνω χρήση και της δευτερολογίας.

Όπως σωστά είπε και ο κ. Παππάς πριν, τα στοιχεία που ανακοίνωσε σήμερα η ΕΛΣΤΑΤ πρέπει να προβληματίσουν. Με βάση αυτά, το 2019 κλείνει στο 1,9% του ΑΕΠ. Υπενθυμίζω ότι το δεύτερο τρίμηνο παραδώσαμε την οικονομία να «τρέχει» με 2,8%. Αυτή η εξέλιξη είναι πριν τις επιπτώσεις του κορωνοϊού, που είναι ακόμα απροσδιόριστες. Επομένως, η ανάγκη ενός συνολικού επανασχεδιασμού της πολιτικής, στο μέτρο που μπορεί να το κάνει αυτή η Κυβέρνηση, προκύπτει ως μια αδήριτη ανάγκη.

Δεν θα ήθελα όμως να συνεχίσω άλλο σ' αυτό το σοβαρό θέμα, διότι και το θέμα που συζητούμε σήμερα είναι κρίσιμο. Και είναι κρίσιμο διότι η κλιματική αλλαγή, που μετατρέπεται σε κλιματική κρίση εφόσον δεν παίρνουμε μέτρα, η τέταρτη βιομηχανική επανάσταση και οι διευρυνόμενες κοινωνικές και περιφερειακές ανισότητες αποτελούν, κατά την άποψη τη δική μας, τις τρεις μεγάλες προκλήσεις της εποχής μας και το νέο πρόγραμμα του ΣΥΡΙΖΑ, ακριβώς αναμένουμε να δώσει προτεραιότητα σ' αυτές τις τρεις προκλήσεις, μαζί και με άλλες φυσικά.

Το θέμα που συζητάμε είναι μια πτυχή, θα έλεγα, αυτού του γενικότερου θέματος και γι' αυτό είναι τόσο σημαντικό.

Νομίζω ότι υπάρχει ανάγκη να αποσαφηνίσουμε ποιο είναι ακριβώς το πρόβλημα το οποίο συζητάμε, σε σχέση με τις περιοχές, που πλήττονται από την απολιγνιτοποίηση.

Το πρόβλημα είναι καινούργιο, είναι ασυνήθιστο, είναι πρωτότυπο και για εμάς και για όλες τις χώρες. Δεν πρόκειται απλώς για το κλείσιμο κάποιων ορυχείων όπου και εκεί πρέπει να δεις θέματα απασχόλησης των εργαζομένων και αποκατάστασης της περιοχής.

Δεν πρόκειται για τη διαχείριση μιας συνήθους περίπτωσης αποβιομηχάνισης. Η Ευρώπη έχει μεγάλη εμπειρία σε τέτοιες περιπτώσεις και εμείς έχουμε κάποιες εμπειρίες στο παρελθόν, όπως στο Λαύριο, στον Βόλο κ.λπ..

Ούτε πρόκειται απλώς για απολιγνιτοποίηση. Πρόκειται για την ανάγκη να αλλάξουν ριζικά το μοντέλο ανάπτυξης της περιοχής, οι οικονομικές δραστηριότητες, οι όροι ζωής σε ολόκληρες περιοχές. Στην προκειμένη περίπτωση μιλάμε για τη δυτική Μακεδονία και τη Μεγαλόπολη. Πρέπει να γίνουν, δηλαδή, σύνθετες αλλαγές και μετασχηματισμοί, προκειμένου να δημιουργηθεί μια νέα οικονομία κλιματικά ουδέτερη, περιβαλλοντικά καθαρή, βιώσιμη και κοινωνικά δίκαιη. Μέρος αυτού του προβλήματος είναι η απολιγνιτοποίηση.

Ποιες είναι οι προϋποθέσεις για την αντιμετώπιση αυτού του νέου πρωτότυπου και σύνθετου προβλήματος; Διεθνείς οργανισμοί, αλλά και έγκριτοι επιστήμονες, προειδοποιούν ότι τα προβλήματα αυτά δεν μπορούν να αντιμετωπιστούν με όρους αγορών ή με όρους συμφερόντων. Έχουν συγκεκριμένες προϋποθέσεις.

Πρώτη προϋπόθεση είναι η ύπαρξη μιας ολιστικής στρατηγικής για τη μετάβαση, στην οποία αναφέρθηκα, που να διασφαλίζει εγγυημένη απασχόληση, εισόδημα και προοπτικές ευημερίας για τις εν λόγω περιοχές.

Δεύτερη προϋπόθεση είναι η εξασφάλιση διευρυμένης, ουσιαστικής κοινωνικής συμμετοχής και υποστήριξης. Δεδομένου ότι αντικείμενο της μετάβασης είναι η κοινωνία, δεν μπορεί να υπάρξει μετάβαση χωρίς την κοινωνία. Λογικές πυγμής που διαβάζουμε σε δεξιές εφημερίδες, πρακτικές πυγμής που βλέπουμε από την Κυβέρνηση, θα είναι καταστροφικές, αν επιχειρηθεί να προσεγγιστεί το πρόβλημα με τέτοιες λογικές. Ο δίκαιος χαρακτήρας της μετάβασης και η κοινωνική συναίνεση αποτελούν, συνεπώς, σημείο εκκίνησης και όχι ζητούμενο στην πορεία.

Η τρίτη προϋπόθεση είναι η ύπαρξη των κατάλληλων αναπτυξιακών θεσμών και εργαλείων σε περιφερειακή και τοπική κλίμακα για τον σχεδιασμό, τη διαβούλευση, την υλοποίηση και την αξιολόγηση πολιτικών.

Τέταρτη προϋπόθεση είναι η διασφαλισμένη χρηματοδότηση, καθώς και φορείς κατάλληλοι για τη συγκέντρωση και τον ενιαίο σχεδιασμό της κατανομής και την κατανομή τελικά των πόρων.

Η πολιτική της Κυβέρνησης της Νέας Δημοκρατίας δεν ικανοποιεί καμμία από αυτές τις προϋποθέσεις, λες και έβαλε στόχο να μην τηρήσει τίποτα από αυτά τα οποία υποδεικνύουν, όπως είπα, η παγκόσμια εμπειρία, η επιστήμη και οι διεθνείς οργανι-

σμοί. Δεν διαθέτει στρατηγικό σχέδιο. Πρώτα ανακοινώνει πότε θα κλείσουν οι μονάδες και μετά συζητάει -που ούτε τώρα συζητάει- τις συνέπειες και τη διαχείρισή τους. Κατάφερε -ό,τι χειρότερο μπορούσε να συμβεί- να δημιουργήσει μια γενικευμένη δυσπιστία και καχυποψία στους τοπικούς πληθυσμούς αντί της συναίνεσης. Δεν έχει δημιουργήσει τους αναγκαίους θεσμούς ούτε συζητάει σχεδιασμό διαβούλευσης και υλοποίησης πολιτικών. Περιφέρει διάφορους αριθμούς διαθέσιμων πόρων από την Ευρώπη χωρίς να εξηγεί ότι δεν θα πάρουμε ούτε ένα ευρώ, αν δεν έχουμε τα κατάλληλα σχέδια έγκαιρα και δεν δημιουργεί τις αναγκαίες θεσμικές προϋποθέσεις για τη σωστή διαχείριση αυτών των πόρων.

Εν όψει αυτών των δεδομένων, πραγματικά έχει μεγάλη σημασία να δούμε και αυτά που έκανε η δική μας Κυβέρνησή μας στο παρελθόν, τα οποία κακώς η Κυβέρνηση τα παρέκαμψε ή τα «πάγωσε», αλλά σημασία έχει και τι κάνουμε σήμερα.

Η πρόταση η δική μας ήταν και είναι ότι σε όλες τις περιοχές, που πλήττονται με τον έναν ή τον άλλο τρόπο πρέπει να υπάρξουν προγραμματικές συμφωνίες δίκαιης μετάβασης. Οι συμφωνίες αυτές πρέπει να προβλέπουν όλα τα μέτρα τα οποία είναι αναγκαία για να διασφαλίσουν απασχόληση, οικονομική δραστηριότητα, εισόδημα κ.λπ.. Αναφέρθηκαν και θα αναφερθούν από ομιλητές αρκετά τέτοια στοιχεία και παραδείγματα.

Επίσης, οι συμφωνίες αυτές πρέπει να έχουν τη μορφή ενός σχεδίου, το οποίο θα συσπειρώνει και θα διασφαλίζει τη συνεργασία όλων των εμπλεκόμενων φορέων. Αυτοδιοίκηση, εργαζόμενοι, επιχειρήσεις, ερευνητικά ιδρύματα, εκπαιδευτικά ιδρύματα, πολιτισμικοί φορείς, όλη η κοινωνία με τη μορφή -λέμε εμείς, μπορεί να υπάρξουν πολλές ιδέες εδώ- ενός forum πρέπει να είναι εκείνες οι δυνάμεις οι οποίες θα διασφαλίσουν τον σχεδιασμό, την υλοποίηση, τον έλεγχο, τη διόρθωση των πολιτικών ανάλογα με τα αποτελέσματα.

Σε ό,τι αφορά το συνολικό σχέδιο, η πρωτοβουλία της προηγούμενης Κυβέρνησης, της δικής μας, ήταν σημαντική. Περιέλαμε ένα σχέδιο από τη World Bank, την Παγκόσμια Τράπεζα. Αυτό είναι κάτι. Όμως, δεν πρέπει να περιμένετε, κύριε Υπουργέ, να έλθει το σχέδιο αυτό τον Ιούνιο, διότι ξέρουμε ότι το σχέδιο αυτό δεν θα καλύπτει αυτές τις εξειδικεύσεις, τις οποίες πρέπει να έχει ένα τελικό σχέδιο.

Επομένως, πρέπει από τώρα να μας πείτε με ποια διαδικασία, με ποιους φορείς, με ποιους θεσμούς, πότε θα υπάρξει αυτό το σχέδιο, το οποίο θα εγγυάται απασχόληση, εισόδημα, προοπτικές.

Σε ό,τι αφορά τους πόρους, η Αναπτυξιακή Τράπεζα που δημιουργήσαμε και που είναι θετικό ότι και η παρούσα Κυβέρνηση ως Αντιπολίτευση τότε ψήφισε το νομοσχέδιο, με κατάλληλη οργανωτική, διοικητική και χρηματοοικονομική αναβάθμιση θα μπορούσε να παίξει τον ρόλο που θα συγκεντρώσει, θα συντονίζει, θα μοχλεύσει και θα κατανείμει τους πόρους με διαφάνεια και με αποτελεσματικότητα.

Ιδρύστε, λοιπόν, από τώρα δύο παραρτήματα -όπως προβλέπαμε εμείς- ένα στην Κοζάνη, ένα στην Τρίπολη, σε κάποια πόλη της Πελοποννήσου, για να αρχίσει αυτή η προεργασία την οποία περιέγραφα.

Δώστε από τώρα εντολή εσείς, σε συνεργασία με τους συναρμόδιους Υπουργούς να σχεδιαστούν ειδικά εργαλεία χρηματοδοτικά για την περιοχή, όπως υπάρχει δυνατότητα να γίνουν και γίνονται ορισμένα από την Αναπτυξιακή Τράπεζα.

Επί τη ευκαιρία, ρωτήστε τον Υπουργό Οικονομικών τι έγινε το νομοσχέδιο, που είχαμε έτοιμο για τις μικροπιστώσεις. Μου είχαν υποσχεθεί και ο Υπουργός Οικονομίας και ο Υπουργός Οικονομικών, ότι θα έλθει σύντομα. Είναι Μάρτιος. Ήταν έτοιμο το νομοσχέδιο. Καθυστερεί. Θα ήταν αυτό και θα είναι ένα εργαλείο, μαζί με τα άλλα σε αυτήν την υπόθεση που περιγράφουμε.

Τελειώνω, κύριε Πρόεδρε, και ευχαριστώ για την ανοχή σας, επιστρέφοντας στο γενικό. Τα θέματα που συζητάμε έχουν πάρα πολλές τεχνικές πλευρές και απαιτούν και εξειδικευμένες συζητήσεις. Όμως, το συνολικότερο θέμα από πολιτική άποψη νομίζω είναι απλό. Το δίλημμα δεν είναι να ή όχι στη λιγνιτοποίηση. Δεν έχουμε την πολυτέλεια να έχουμε δίλημμα αν πρέπει ή όχι να αντιμετωπίσουμε την κλιματική αλλαγή, όταν κρίνεται η ίδια η ζωή

στον πλανήτη. Το πραγματικό δίλημμα είναι οι πολιτικές, με ποιον τρόπο, με ποια πολιτική.

Η Δεξιά έχει ταυτότητα. Η πολιτική της στηρίζεται στις αγορές, υπηρετεί συμφέροντα, αδιαφορεί για τις ανισότητες και γι' αυτό τις διευρύνει τις ανισότητες. Απέναντι σε αυτή την πολιτική η Αριστερά αντιπαραθέτει μια πολιτική συμμετοχική, μια πολιτική που θέλει να αντιμετωπίσει το πρόβλημα μειώνοντας ταυτόχρονα τις ανισότητες, διότι οι ρίζες των προβλημάτων είναι κοινές. Είναι μια πολιτική που σέβεται την τοπικότητα και γι' αυτό θέλουμε να υπάρξει σχεδιασμός της πολιτικής σε εθνικό και τοπικό επίπεδο.

Γι' αυτό καλούμε τους κατοίκους της περιοχής, των περιοχών που πλήττονται, τον λαό, τους εργαζόμενους, ιδιαίτερα τις προοδευτικές δυνάμεις να συγκεντρωθεί ένα ευρύ κοινωνικό μέτωπο. Αυτό το θέμα δεν μπορεί να λυθεί μόνο με διατάγματα και μόνο με διαμαρτυρία -να το πω έτσι- θέλει ενεργή συμμετοχή και συσπείρωση γύρω από την ιδέα ενός σχεδίου που πρέπει να παράγεται, το οποίο θα διασφαλίσει τη μετάβαση των περιοχών αυτών, όπως είπα, σε μια οικονομία βιώσιμη, δίκαιη, κλιματικά ουδέτερη.

Μπορούμε να μετατρέψουμε με την κατάλληλη πολιτική διακυβέρνηση της χώρας -η οποία δεν θα αργήσει, πιστεύω να έρθει- αυτό το μεγάλο πρόβλημα σε μια ευκαιρία για το μέλλον. Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας):** Τον λόγο έχει η Βουλευτής Φλώρινας κ. Θεοπίστη Πέρκα για πέντε λεπτά.

**ΘΕΟΠΙΣΤΗ (ΠΕΤΗ) ΠΕΡΚΑ:** Καλησπέρα και από εμένα! Ως Βουλευτής Φλώρινας θα ξεκινήσω από τη μεγάλη καταστροφή που έχει συμβεί στην πατρίδα μου, αλλά και γενικότερα στη δυτική Μακεδονία.

Διότι έρχεται σήμερα εδώ η Νέα Δημοκρατία ως φιλοπεριβαλλοντικό κόμμα να μας πει ότι λόγω της κλιματικής αλλαγής περνάμε στην απολιγνιτοποίηση και τα λοιπά, όταν είναι το κόμμα που σε μεγάλο ποσοστό φτάνει για τη μονοκαλλιέργεια στην περιοχή αυτόν τον χρόνο -γιατί δεν υπήρχε ποτέ ένας άλλος σχεδιασμός- όταν η ΔΕΗ δεν μίληκε ποτέ στην αγορά του φυσικού αερίου τη δεκαετία του 1990 και είχε μικρό μερίδιο, όταν δεν ήταν ποτέ παίκτης στις ΑΠΕ, όταν ήταν κάτω από 2% η συμμετοχή της ΔΕΗ στις ΑΠΕ όταν εμείς παραλάβαμε. Το 2018 πρώτη φορά η Ελλάδα με εμάς έπιασε τους στόχους, το ανεβάσαμε.

Βεβαίως, θα αναφέρω και μερικά νούμερα: Η ανεργία των νέων ανθρώπων κάτω των είκοσι τεσσάρων ετών στη Φλώρινα αγγίζει το 75% και η συνολική ανεργία -κατά μέσο όρο- αγγίζει το 42%. Τρίτη από το τέλος στις ευρωπαϊκές περιφέρειες είναι η περιφέρεια της δυτικής Μακεδονίας, με την υψηλότερη ανεργία στην Ελλάδα και τα λοιπά. Αυτό δείχνει δηλαδή ότι και οι πολιτικές συνοχής δεν έπιασαν, δεν δούλεψαν. Έχουμε μία διαχρονική υστέρηση, λοιπόν, σε αυτή την περιοχή.

Προφανώς, συμφωνούμε με τον στόχο της απολιγνιτοποίησης και μάλιστα, λέμε απανθρακοποίηση. Προφανώς -τα είπε και ο Σωκράτης Φάμελλος, να μην τα επαναλάβω- ο Πρόεδρος μας υπέγραψε τη Συμφωνία των Παρισίων. Ακούστε όμως: Ακόμα και τα ευρωπαϊκά κείμενα μιλούν για δίκαιη μετάβαση, μιλούν για διαφορετικό σημείο εκκίνησης, ανάλογα με την εμπλοκή των δραστηριοτήτων στη λιγνιτική της περιοχής. Η κλίμακα δεν είναι ίδια και για έναν πολύ βαθύ οικονομικό και κοινωνικό μετασχηματισμό σε αυτές τις περιοχές. Τι σημαίνει αυτό; Μπορεί να βάζουμε φιλόδοξους στόχους, μόνο αν έχουμε τα κατάλληλα σχέδια και προφανώς τα χρηματοδοτικά εργαλεία που δεν φαίνεται να υπάρχουν.

Η χώρα μας, λοιπόν, είναι το frontline, ο πλότος της νέας συμφωνίας, αλλά τα κριτήρια χρηματοδότησης δεν τα έχετε διεκδικήσει -φαίνεται όπως και σε άλλους τομείς αυτή η Κυβέρνηση δεν έχει μάθει να διεκδικεί- τα οποία δεν λαμβάνουν υπ' όψιν ούτε τον βαθμό εξάρτησης των τοπικών οικονομιών από τη λιγνιτική δραστηριότητα ούτε, βέβαια, την ταχύτητα της απολιγνιτοποίησης.

Αυτά, κύριε Υπουργέ, πρέπει να τα διεκδικήσετε.

Ενδεικτικά από την έκθεση εαρινού εξαμήνου προβλέπονται εκτιμώμενη απώλεια θέσεων εργασίας είκοσι πέντε με είκοσι επτά χιλιάδες, εκατό χιλιάδες συνδέσεις στα δίκτυα τηλεθέρμαν-

σης, την ανεργία την είπαμε. Η αποκατάσταση, αλλά και το re-ruising, η αποκατάσταση ανάλογα με τη χρήση, είναι πολύ σημαντική πρόκληση. Και φυσικά, η απώλεια θέσεων εργασίας δεν καλύπτεται με κάτι προτάσεις τύπου «μεγάλο φωτοβολταϊκό», το οποίο παρεμπιπτόντως να πούμε ότι χρειάζεται πολλά στρέμματα, πολλά από τα οποία χρησιμοποιούνται ήδη από νέους αγρότες ή θα μπορούσαν να δοθούν σε νέους αγρότες. Οι οριζόντιες εκτάσεις σε σχέση με το ανάγλυφο είναι συγκεκριμένες. Κάποιες έχουν αποκατασταθεί ως δάση.

Και σε κάθε περίπτωση, ακόμη και η αποκατάσταση -γιατί πρέπει να μιλήσω και λίγο ως μηχανικός- θέλει τουλάχιστον πέντε χρόνια πρώτα, για να πάρει τις διαφορικές καθιζήσεις και θέλει, βεβαίως, μετά συμπεκνώσεις και τα λοιπά. Δεν έχει γίνει τίποτα από όλα αυτά.

Ανησυχούμε, λοιπόν, και ανησυχούν οι κάτοικοι της περιοχής, ακριβώς γι' αυτό, κανένα έργο, καμμία πρόβλεψη, κανένα σχέδιο, καμμία στρατηγική εναλλακτική για αυτούς τους νομούς που δείχνουν ότι θα ρημάξουν. Διότι μπορεί να λέμε ότι είναι πρόκληση με κάποιες προϋποθέσεις, αλλά πραγματικά ο κίνδυνος να ερημωθεί η περιοχή είναι ορατός. Υπάρχει ο κίνδυνος να μείνουν οι κάτοικοι στο διηνεκές αγκαλιά με απαλλοτριωμένες, ρυπασμένες εκτάσεις.

Σήμερα υπάρχουν χωριά -Αχλάδα, Βαλτόνερα, Ανάργυροι- που από τις καθιζήσεις πέφτουν. Υπάρχει ήδη το θέμα, εκτός των κατολισθήσεων, των αυταναφλέξεων. Στην αυλή της Μελίτης, του ΑΗΣ Μελίτης, έχουμε τις πρώτες αυταναφλέξεις. Όμως γενικώς πρέπει να το πούμε, η αποκατάσταση των εδαφών, αλλά και αλλαγή, η διαφοροποίηση του προφίλ μιας περιοχής απαιτεί δεκαετίες.

Έχουμε παραδείγματα. Παρακολουθούμε λίγο και τη διεθνή εμπειρία. Είναι το Ρουρ της Γερμανίας, είναι η οικολογική μετάβαση της περιοχής του Έμσερ στη Γερμανία. Πολυετής σχεδιασμός, κινητοποίηση πολλαπλών χρηματοδοτικών εργαλείων και διαβούλευση όχι μόνο σε επίπεδο φορέων, αλλά και με τους ίδιους τους πολίτες.

Και ερχόμαστε στη συμμετοχική διαδικασία, τα είπε και πολύ ωραία και ο Γιάννης Δραγασάκης. Για εμάς έχει σημασία εάν η ανάπτυξη των ΑΠΕ θα γίνει αποκλειστικά από μεγάλες ιδιωτικές επιχειρήσεις -business as usual- ή θα υπάρξει συμμετοχή των πολιτών, που θα παράγουν οι ίδιοι την ενέργεια που καταναλώνουν και οι τοπικές κοινωνίες θα συμμετέχουν και θα ωφελούνται από αυτό.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας της κυρίας Βουλευτού)

Ο ΣΥΡΙΖΑ εισήγαγε τον θεσμό των ενεργειακών κοινοτήτων. Έχουμε πολλά παραδείγματα -δεν έχω τον χρόνο- αλλά είχαμε και μία πρόθεση, ένα ποσοστό των ΑΠΕ, το 30%, να πηγαίνει αποκλειστικά σε ενεργειακές κοινότητες. Αυτό στη Γερμανία γίνεται σε ποσοστό 25% ήδη.

Επιπροσθέτως, ιδιωτικές επενδύσεις πρέπει να δίνουν υποχρεωτικά ένα μέρος των μετοχών τους σε τοπικούς θεσμούς, δηλαδή, περιφέρειες. Στη Γερμανία αυτό το ποσοστό είναι 20%. Πρέπει να βλέπουμε λίγο και τι γίνεται έξω.

Όσον αφορά την τηλεθέρμανση -και τελειώνω- η πόλη με τις χαμηλότερες θερμοκρασίες, με τους πιο βαρείς χειμώνες είναι η Φλώρινα και νομίζω ότι το ξέρετε όλοι. Δεν έχει τηλεθέρμανση, δεν είχε ποτέ με ευθύνες και ενός δημάρχου που εσείς στηρίζατε και άλλοι σας τον πήρανε. Δεν έχει, όμως, αυτό σημασία. Σημασία έχει ότι τώρα, σήμερα το δίκτυο έχει φτάσει έξω από την πόλη και ξαφνικά μαθαίνουμε ότι πάει αυτό το σχέδιο, θα βάλουμε φυσικό αέριο στη Φλώρινα και στη δυτική Μακεδονία, άλλα δίκτυα.

Ακούστε, λοιπόν, να δείτε και εδώ διεθνή εμπειρία: Το δίκτυο της τηλεθέρμανσης πρέπει να ολοκληρωθεί, το τι θερμικό φορτίο θα χρησιμοποιήσουμε να το δούμε την επόμενη μέρα. Δεν μπορεί να καταργηθεί η τηλεθέρμανση. Ξέρετε ότι στη Δανία το 1/3 των επενδύσεων αφορά επενδύσεις σε τηλεθέρμανση, ότι η Γαλλία κάνει το ίδιο με τη γεωθερμία, ότι στην Αγγλία έχει σταματήσει η εγκατάσταση φυσικού αερίου στα νερόθερμα σπίτια και ότι πρέπει να αντικατασταθεί; Πού βρισκόμαστε;

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας):** Ολοκληρώστε.

**ΘΕΟΠΙΣΤΗ (ΠΕΤΗ) ΠΕΡΚΑ:** Τελειώνω.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας):** Δεν τελειώνετε, όμως.

**ΘΕΟΠΙΣΤΗ (ΠΕΤΗ) ΠΕΡΚΑ:** Τέλος πάντων, θα πω τα υπόλοιπα στη δευτερολογία. Απλώς να πω ότι η συμμετοχή και η συμφωνία της τοπικής κοινωνίας είναι απαραίτητη. Απαιτείται μια bottom, μια από τα κάτω προσέγγιση, διαφανής διαδικασία και όλοι οι εμπλεκόμενοι, οι stakeholders, πρέπει να συμφωνήσουν σε ένα σχέδιο μετάβασης σε εθνικό και τοπικό επίπεδο.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας):** Καλώ στο Βήμα την Βουλευτή Κοζάνης κ. Καλλιόπη Βέττα για πέντε λεπτά.

**ΚΑΛΛΙΟΠΗ ΒΕΤΤΑ:** Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θα ήθελα να προσθέσω στον γενικότερο προβληματισμό κάποια ζητήματα και παρακαλώ πάρα πολύ τον κύριο Υπουργό να απαντήσει σε αυτήν την αγωνία των κατοίκων της περιοχής μου, της δυτικής Μακεδονίας, της Κοζάνης ιδιαίτερα.

Μόλις προχθές δημοσιεύθηκε ένα κείμενο στον ημερήσιο Τύπο που περιγράφει τις απόψεις της Κομισιόν για την απολιγνιτοποίηση. Εκεί αναφέρεται ότι περίπου είκοσι επτά χιλιάδες θέσεις εργασίας κινδυνεύουν άμεσα από το σχέδιο της Κυβέρνησης να σταματήσει βίαια την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας στη δυτική Μακεδονία, σε μια περιοχή μάλιστα που έχει το μεγαλύτερο ποσοστό ανεργίας αυτήν τη στιγμή.

Η Κυβέρνηση επιβάλλει για το επιτελικό κράτος. Δεν θα έπρεπε, λοιπόν, μια τέτοια τεχνοκρατική Κυβέρνηση, όπως θέλετε να παρουσιάζεστε, να μας καταθέσει μια μελέτη σκοπιμότητας πριν την ανακοίνωση, μια μελέτη επιπτώσεων που θα τεκμηριώνει την ανάγκη να υλοποιηθεί με τέτοιο τρόπο η απολιγνιτοποίηση σε μια περιοχή η οποία βασίζει το ΑΕΠ της σε ποσοστό 40% έως 45% στη συγκεκριμένη δραστηριότητα;

Το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας στο Τμήμα Δυτικής Μακεδονίας με ανακοίνωσε το ομοίως στηλιτεύει την έλλειψη master plan για τον τρόπο και το κόστος της απολιγνιτοποίησης, υιοθετώντας μάλιστα το χρονοδιάγραμμα και τις επιλογές της κυβέρνησης του ΣΥΡΙΖΑ.

Επιμένω στο ερώτημά μου γιατί δεν κρίνате σκόπιμο να γίνει master plan και το μεταθέσατε για το καλοκαίρι. Γιατί δεν προηγήθηκε της εξαγγελίας του Πρωθυπουργού; Πώς ορίστηκαν τα χρονικά σημεία, το 2023 και το 2028; Τι απαντάτε στην Επίτροπο της DG REGIO Ελίζα Φερέρα που σε επίσημη τοποθέτησή της στην Ευρωπαϊκή Ένωση ισχυρίστηκε ότι η δίκαιη μετάβαση μπορεί να γίνει μόνο μετά από δεκαετίες προετοιμασίας και μέτρων, όπως εξάλλου έγινε στο Ρουρ και το Έμσερ της Γερμανίας;

Ο κ. Σταθόπουλος, Πρόεδρος του Πράσινου Ταμείου, τον οποίο εσείς τοποθετήσατε, προχθές στην Ειδική Επιτροπή Προστασίας του Περιβάλλοντος, απάντησε επί λέξει σε μία ερώτηση που του έκανα για την απολιγνιτοποίηση: «Να δοθεί...» -λέει- «...μία ευκαιρία για να βάλουμε ένα στοίχημα σαν χώρα με τον εαυτό μας σε κάτι να είμαστε πρωτοπόροι».

Κύριοι, αντιμετωπίζετε την απολιγνιτοποίηση σαν στοίχημα; Η πολιτική σας είναι τζόγος; Και αν χαθεί, ποιος είναι ο ζημιωμένος; Εσείς, οι κάτοικοι, οι εργαζόμενοι, οι εταιρείες φυσικού αερίου, οι ελληνικές επιχειρήσεις και τα νοικοκυριά που θα δουν το κόστος του ρεύματος να εκτινάσσεται; Ποιος από όλους;

Επίσης, σε ποιο σημείο, άραγε, του προγράμματος της Νέας Δημοκρατίας υπήρχε η εξαγγελία της απολιγνιτοποίησης; Πρόκειται για μία ακόμη περίπτωση υπαρπαγής της ψήφου το γεγονός ότι δεν υπάρχει πουθενά κάτι τέτοιο;

Συνεχίζω με τα ερωτήματα. Να ενημερώσω πρώτα ότι σύσσωμη η τοπική κοινωνία είναι αντίθετη σε όλα αυτά. Συγκεκριμένα, επιμελητήρια, δημοτικά συμβούλια, εκπαιδευτικοί φορείς βγάζουν καταδικαστικά ψηφίσματα με ομόφωνες αποφάσεις εναντίον αυτής της απόφασης της Κυβέρνησης. Οι μελέτες δείχνουν αύξηση της ανεργίας, πληθυσμιακή γήρανση λόγω της επικείμενης μετανάστευσης.

Επιπρόσθετα να κάνετε μία ημερίδα στην Κοζάνη, η οποία ήταν ερασιτεχνικά δομημένη, μιας και μία ημέρα πριν κανείς δεν ήξερε το ακριβές πρόγραμμα ούτε είχαν σταλεί προσκλήσεις.

Την ημέρα δε του συνεδρίου επιδοθήκατε με αυταρχικό τρόπο, με MAT και χημικά σε αποκλεισμούς, γεγονός που οδήγησε το σύνολο των τοπικών παραγόντων να αποχωρήσουν από την προσημαστική εκδήλωση.

Ερήμην της κοινωνίας, λοιπόν, όπως εξάλλου το συνηθίζετε!

Θα πω συγκεκριμένα για τα φωτοβολταϊκά. Θα ξεκινήσουν, στην καλύτερη περίπτωση, σε δύο με τρία χρόνια. Ωστόσο δεν εξασφαλίζουν μόνιμες θέσεις εργασίας, καθώς μετά την κατασκευή τους δεν απαιτείται υψηλός αριθμός προσωπικού. Εμμένετε στην αστήριχτη άποψη ότι τα έργα για τα φωτοβολταϊκά θα ισορροπήσουν τις δεκάδες χιλιάδες θέσεις εργασίας που θα χαθούν; Εμμένετε σε αυτήν; Σας έχει απασχολήσει το γεγονός ότι απαιτούνται πολλές χιλιάδες στρεμμάτων γης, από τριάντα χιλιάδες έως σαράντα πέντε χιλιάδες -έτσι εκτιμάται- τα οποία θα πρέπει να είναι επιτεδοποιημένα και ασφαλή; Πότε θα προλάβετε να τα κάνετε; Γνωρίζετε ότι απαιτείται μία δεκαετία, τουλάχιστον, για την οριστική συμπίκνωση και τη συνοχή των εδαφών, ώστε να μην υπάρχουν καθιζήσεις; Έχετε εξασφαλίσει, άραγε, τα στρέμματα για 2 GW φωτοβολταϊκών;

Επίσης, πού είναι τα σχέδια για την εθελούσια αποχώρηση των εργαζομένων, όταν μάλιστα σε λίγους μήνες πρέπει να τεθούν σε εφαρμογή; Πώς θα αντιμετωπίσετε την πραγματικότητα που αναφέρει ότι για κάθε μία θέση εργαζόμενου στη ΔΕΗ δημιουργούνται ή συντηρούνται σε όλη την περιοχή 2,6 έως τέσσερις θέσεις εργασίας κύριε Υπουργέ; Τι θα κάνετε με τους πάνω από τέσσερις χιλιάδες εργολαβικούς εργαζόμενους που δουλεύουν; (Στο σημείο αυτό κτυπάει προειδοποιητικά το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας της κυρίας Βουλευτού)

Είναι πολύ λίγος ο χρόνος για να θέσουμε όλα αυτά τα ερωτήματα. Θα προσπαθήσω πολύ σύντομα να το κάνω.

Θα ήθελα να πω για τη ΔΕΗ ότι με δεδομένο το κλείσιμο των λιγνιτικών μονάδων και την κατά το ανωτέρω αύξηση της παραγωγής του φυσικού αερίου, ποιο θα είναι το ποσοστό της ΔΕΗ στην επόμενη δεκαετία; Τι προβλέπει το περιβόητο business plan της ΔΕΗ; Δεδομένης της καθοριστικής για τις λιγνιτικές περιοχές παρουσίας και λειτουργίας της ΔΕΗ -ιδιοκτησία εδαφών, οργάνωση, υποδομές, τεχνογνωσία, στελεχιακό δυναμικό, κ.λπ.- είναι προφανές ότι ο ρόλος της στη μεταλιγνιτική περίοδο και στην ανάπτυξη των περιοχών είναι αναντικατάστατος. Αυτό αναγνωρίζεται από όλους τους τοπικούς παράγοντες και φορείς. Ποια είναι τα σχέδια της Κυβέρνησης και της διοίκησης της ΔΕΗ για το ζήτημα; Ποιες παραγωγικές δραστηριότητες της επιχείρησης σχεδιάζουν για την περιοχή;

Αναφορικά με την αποκατάσταση των εδαφών, είναι γνωστό ότι αυτή γίνεται ομαλά και με το μικρότερο, κατά το δυνατόν, κόστος, με τη συνέχιση της εξορυκτικής δραστηριότητας και με την όσο το δυνατόν ομαλότερη μείωσή της μέχρι τον σχεδιασμένο τερματισμό της.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας της κυρίας Βουλευτού)

Ο απότομος τερματισμός -τελειώνω, κύριε Πρόεδρε- της λειτουργίας των ορυχείων, χωρίς την εξόφληση των λιγνιτικών αποθεμάτων, συνεπάγεται μείζονα τεχνικά προβλήματα, όπως αταξία που αναφέρθηκε προηγουμένως και βέβαια σημαντικό οικονομικό κόστος. Τι προβλέπει το σχέδιό σας για τα ανωτέρω; Δημιουργούνται πιθανά προβλήματα στον υδροφόρο ορίζοντα; Επίσης, δεν έχουμε ακούσει καμία αναφορά για το ποια θα είναι η τελική χρήση των εδαφών που θα γίνει η αποκατάσταση. Θα συμμετέχουν οι τοπικές κοινωνίες στη συζήτηση ή θα τις φέρετε προ εκπλήξεων και πάλι; Τι θα γίνει με τα εγκαταλελειμμένα κτήρια, τις αποθήκες; Θα παραμείνουν κουφάρια ή θα αξιοποιηθούν και με ποιον τρόπο;

Τέλος, να πω κάτι ιδιαίτερο, ειδικό, που χρήζει όμως απάντησης. Η ΔΕΗ ήταν στις συζητήσεις για τη μετεγκατάσταση οικισμών, όπως αυτός της Ακρινής. Μάλιστα, η κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ είχε δημιουργήσει το θεσμικό πλαίσιο για τη μετεγκατάσταση που μέχρι τότε δεν προβλεπόταν. Τι θα κάνετε εσείς δεδομένου του σχεδίου σας για απολιγνιτοποίηση της περιοχής;

Σεβαστείτε, παρακαλώ, την αγωνία του τόπου μου και απαντήστε στα ερωτήματα. Έχω και άλλα να πω, που ίσως τα πω στη δευτερολογία μου.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας):** Συνεχίζουμε με τον Βουλευτή Αρκαδίας κ. Γεώργιο Παπαηλιού που έχει τρία λεπτά για την πρωτολογία του.

Δεν ξέρω, κύριε συνάδελφε, αν θέλετε και τη δευτερολογία σας. Πρέπει να μας το πείτε όμως τώρα.

**ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΗΛΙΟΥ:** Θα χρησιμοποιήσω και τη δευτερολογία μου, κύριε Πρόεδρε.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας):** Α, ωραία!

Επομένως, ορίστε, έχετε τον λόγο για πέντε λεπτά.

**ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΗΛΙΟΥ:** Κύριε Πρόεδρε, κύριε Υπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, σκοπός της εθνικής ενεργειακής πολιτικής πρέπει να είναι η ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού, η εξασφάλιση χαμηλών τιμών για την κατανάλωση, τα νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις και η προστασία του περιβάλλοντος. Αυτά συνδυαστικά δεν μπορούν να επιτευχθούν με τους νόμους της αγοράς που ο νεοφιλελευθερισμός έχει αναγάγει σε «ευαγγέλιο».

Τι κάνει η Κυβέρνηση; Διακόπτει βίαια τη λειτουργία των λιγνιτικών μονάδων και αναθέτει την ηλεκτροπαραγωγή σε ιδιωτικές μονάδες φυσικού αερίου, που και αυτό έχει αρνητικό περιβαλλοντικό αποτύπωμα. Αυτός ο σχεδιασμός πλαισιώνεται με την παράλληλη πώληση του συνόλου του δικτύου φυσικού αερίου της χώρας σε ιδιωτικά συμφέροντα.

Εν προκειμένω, τίθενται θέματα στα οποία πρέπει να δοθεί απάντηση, όπως ο χρόνος που θα τεθούν εκτός λειτουργίας οι λιγνιτικές μονάδες, η ενεργειακή ισορροπία και η εφοδιαστική επάρκεια του συστήματος με προσιτές τιμές για την κατανάλωση, η περιβαλλοντική προστασία και, κυρίως, τα οικονομικά και κοινωνικά αποτελέσματα. Οι περιοχές με αποθέματα λιγνίτη οι οποίες φιλοξενούν μονάδες της ΔΕΗ πρέπει να αναζητήσουν και να σχεδιάσουν διεξόδους για την επιβίωση και την ανάπτυξη τους κατά τη μεταλιγνιτική περίοδο βάσει των συγκριτικών πλεονεκτημάτων τους, με σχέδιο βιώσιμο μακροπρόθεσμο και όχι βέβαια στη λογική μικρών βραχυπρόθεσμων παρεμβάσεων.

Η Μεγαλόπολη και η ευρύτερη περιοχή είναι μία από αυτές τις περιοχές. Ως οικονομία και ως κοινωνία έχει δομηθεί πέριξ της ΔΕΗ. Από πλευράς κυβέρνησης της ΝΔ έχει εξαγγελθεί ο βίαιος θάνατος των λιγνιτικών μονάδων της ΔΕΗ Μεγαλόπολης. Για τη Μονάδα 3 μάλιστα, ο ίδιος ο Πρωθυπουργός ενώπιον του ΟΗΕ είχε εξαγγείλει τη διακοπή λειτουργίας της τους πρώτους μήνες του 2020. Αργότερα αυτός ο χρόνος μετακινήθηκε. Η τελευταία εκδοχή -γι' αυτό λέω ότι δεν υπάρχει σχεδιασμός από κυβερνητικής πλευράς- είναι ότι θα κλείσουν όλες οι λιγνιτικές μονάδες το 2023. Αυτός ο χρόνος δεν επαρκεί προκειμένου να υπάρξει ουσιαστική προετοιμασία της μεταλιγνιτικής περιόδου.

Ο βίαιος θάνατος των λιγνιτικών μονάδων στην Μεγαλόπολη αποτελεί συντριπτικό πλήγμα για τη Μεγαλόπολη, αλλά και για ολόκληρη την Αρκαδία. Θα χαθούν αμέσως και άμεσα χίλιες πεντακόσιες θέσεις εργασίας, οκτακόσιες σαραντά έξι θέσεις μόνιμων, εκατόν σαράντα επτά οκταμηνιτών και τετρακοσίων πενήντα εργολαβικών εργαζομένων και πολλές άλλες έμμεσες που θα είναι αποτέλεσμα του μαρασμού της περιοχής. Θα επιφέρει τον βίαιο θάνατο της Μεγαλόπολης και της ευρύτερης περιοχής. Ας μη λησμονείται δε, ότι πολύ περισσότερο αν διακοπεί η λειτουργία των λιγνιτικών μονάδων, η περιοχή είναι έντονα προβληματική.

Με τις συνεχείς εναλλαγές, κύριε Υπουργέ, σε χρόνους, σχεδιασμούς, πόρους και γενικόλογες υποσχέσεις, δεν πείθετε κανέναν ότι μπορείτε να ανταπεξέλθετε στο σύνθετο έργο της μεταλιγνιτικής εποχής, ακριβώς διότι δεν έχετε σχέδιο. Αφουγκραστείτε, λοιπόν, και τους κατοίκους. Ακούστε τους ειδικούς. Σκεφτείτε παραγωγικά και πράξτε υπεύθυνα.

Από πλευράς μας προτείνεται η ουσιαστική και σοβαρή διαβούλευση με την τοπική κοινωνία για την προετοιμασία της μεταλιγνιτικής περιόδου, ώστε να προσδιοριστεί η κατεύθυνση της παραγωγικής ανασυγκρότησης της περιοχής και κυρίως η δημιουργία θέσεων εργασίας, όταν θα παύσει η εξάρτησή της από τον λιγνίτη και αυτό βάσει των συγκριτικών πλεονεκτημάτων που η περιοχή έχει. Ενδεικτικά η γεωγραφική θέση της, που βρίσκεται

στο κέντρο της Πελοποννήσου, οι υποδομές σε ορυχείο και σε ΑΗΣ, μεγάλες εκτάσεις που, όμως, πρέπει να αποκατασταθούν, ένα πολύ καλά τεχνικά καταρτισμένο προσωπικό που θα χρειαστεί επανακατάρτιση. Αν δεν γίνουν αυτά, η Μεγαλόπολη θα καταστεί κράνιου τόπος.

Η διασφάλιση των πόρων που απαιτούνται είναι καίριας σημασίας ζήτημα. Οι πηγές χρηματοδότησης είναι αυτές τις οποίες η κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ είχε ανακοινώσει και βάσει αυτών είχε προωθήσει έναν αρχικό σχεδιασμό σε συνεργασία με την τοπική κοινωνία. Είχε διαμορφωθεί η στρατηγική για τη χρηματοδότηση της ομαλής και δίκαιης μετάβασης με τη δημιουργία του εθνικού ταμείου δίκαιης μετάβασης και είχαν προσδιοριστεί χρηματοδοτικοί άξονες για την ανάπτυξη καθαρών μορφών ενέργειας, στήριξη του πρωτογενούς τομέα, δράσεις κυκλικής οικονομίας, στήριξη της εργασίας κ.λπ..

Κύριε Υπουργέ, στις δράσεις αυτές περιλαμβάνονταν και η εκπόνηση του αναπτυξιακού σχεδίου για τη δίκαιη μετάβαση του Δήμου Μεγαλόπολης. Αυτό πλέον δεν το χρηματοδοτείτε, το έχετε παγώσει.

Επομένως, αυτό που διαπιστώνεται σήμερα είναι σύγχυση σχετικά με το τι μέλλει γενέσθαι. Η ενεργειακή μετάβαση με το λιγότερο δυνατό οικονομικό κόστος και τον παραγωγικό αναπτυξιακό επαναπροσανατολισμό της περιοχής πρέπει να είναι και ομαλή και δίκαιη. Η τοπική κοινωνία μέσω της τοπικής αυτοδιοίκησης και των τοπικών φορέων, μπορεί να διαδραματίσει σημαντικό κοινωνικό και αναπτυξιακό ρόλο.

Η ανησυχία μας, όμως, για την έλλειψη σχεδίου, για τις επιπτώσεις της πρόχειρα και ασυντόνιστα σχεδιασμένης βίαιης απολιγνιτοποίησης είναι κάτι που απασχολεί και τη Μεγαλόπολη και την ευρύτερη περιοχή.

Και τελειώνοντας, θέλω να θέσω πέντε επιμέρους ερωτήματα που έχουν σημασία για την περιοχή μας.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας):** Κύριε συνάδελφε, πέντε ερωτήματα, ενώ έχετε ήδη υπερβεί τον χρόνο. Κλείστε, σας παρακαλώ, πολύ επιγραμματικά.

**ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΗΛΙΟΥ:** Θα κλείσω.

Πρώτον, πώς θα εξασφαλιστεί η ολοκληρωμένη λειτουργία της τηλεθέρμανσης της Μεγαλόπολης η οποία συνδέεται με τη Λιγνιτική Μονάδα 3, που έχετε εξαγγείλει ότι θα κλείσετε; Δεύτερον, τι σχεδιάζετε για την αποκατάσταση των εδαφών η οποία απαιτεί χρόνο; Τρίτον, να γίνει εκκαθάριση της κατανομής των πραγματικών χρηματικών πόρων που θα δοθούν σε τοπικό επίπεδο. Τέταρτον, δεδομένου ότι η παραγωγή λιγνίτη αποτελεί ένα πολύ μεγάλο μέρος του ΑΕΠ της περιοχής, με ποιους τρόπους θα ληφθεί υπ' όψιν η δυσανάλογη επίδραση που θα έχει μετάβαση σε άλλο παραγωγικό υπόδειγμα στην περιοχή, ώστε να χρηματοδοτηθεί κατάλληλα; Πέμπτον, υπάρχει πρόβλεψη για ένα ειδικό πρόγραμμα ανάπτυξης της περιοχής; Εγώ θα έλεγα και ολόκληρου του Νομού Αρκαδίας, δεδομένου ότι οι επιπτώσεις της απολιγνιτοποίησης εκτείνονται στο σύνολο του νομού. Έκτον, προσδιορίστε μας τις φάσεις του συνολικού σχεδίου που λέτε ότι έχετε -εμείς λέμε ότι δεν έχετε- και των επιμέρους έργων; Και έβδομον και τελευταίο, μετά την ιδιωτικοποίηση της ΔΕΠΑ-ΔΕΔΑ θα προχωρήσει ο σχεδιασμός της ΔΕΔΑ για επέκταση του δικτύου φυσικού αερίου προς τις πόλεις της Πελοποννήσου με διατήρηση της χρηματοδότησης και των εγγυήσεων που είχε επιτύχει η ΔΕΔΑ, ως δημόσιος φορέας;

Συμπερασματικά, προς αυτήν την κατεύθυνση πρέπει να κινηθούμε, ώστε να προετοιμάσουμε τη μεταλιγνιτική περίοδο. Απαιτείται συνεργασία του κράτους, της ΔΕΗ, των εργαζομένων και των τοπικών κοινωνιών. Χρειάζεται, όπως είπε προηγούμενος ο κ. Δραγασάκης, ένα κοινωνικό κίνημα, αφού η Κυβέρνηση της ΝΔ αρνείται να συμπλεύσει προς αυτήν την κατεύθυνση.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας):** Ολοκληρώνουμε τον κατάλογο των επερωτώντων με την Βουλευτή Β2 Δυτικού Τομέα Αθηνών, την κ. Χαρά Καφαντάρη.

**ΧΑΡΑ (ΧΑΡΟΥΛΑ) ΚΑΦΑΝΤΑΡΗ:** Θα πάρω και τον χρόνο της δευτερολογίας μου. Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι Βουλευτές, κύριοι Υπουργοί, «Έτσι χωρίς

πρόγραμμα» για τους πιο παλιούς από μας, πιο μεγάλους, πρέπει να θυμόμαστε μια ραδιοφωνική εκπομπή τη δεκαετία του 1990. Έτσι, λοιπόν, θα έλεγα και εγώ σήμερα χωρίς πρόγραμμα μοιάζει το σχέδιό σας για τη λεγόμενη απολιγνιτοποίηση. Η Κυβέρνησή σας έβαλε την απολιγνιτοποίηση σαν έναν φιλόδοξο στόχο. Αντί της σταδιακής ορίζεται καταληκτική ημερομηνία νωρίτερα από τις ευρωπαϊκές προτάσεις.

Ωστόσο εμείς, ως ΣΥΡΙΖΑ, σαν ιστορική οικολογική δύναμη, θα έλεγα, δεν θα διαφωνούσα με αυτό. Η μετάβαση στην κλιματική ουδετερότητα και την αποανθρακοποίηση της οικονομίας όσο το δυνατόν πιο γρήγορα, είναι ένας αναγκαίος και απαραίτητος ο στόχος και με βάση το Σύμφωνο του Παρισιού για το κλίμα, αλλά βέβαια και με την πρόσφατη πράσινη συμφωνία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Αλλά πώς θα γίνει αυτό; Η πρότασή σας κρίνεται έωλη, αφού στο ΕΣΕΚ, δεν έχετε βασικό προγραμματισμό μετάβασης στη μεταλιγνιτική εποχή ή ο προγραμματισμός τον οποίο έχετε ουσιαστικά δεν είναι αποανθρακοποιημένος, να το πω απλά. Δεν έχετε εξασφαλίσει συγκεκριμένη χρηματοδότηση, πόρους και τα συγκεκριμένα κονδύλια είναι ανεπαρκή.

Εγώ εδώ, αγαπητοί και αγαπητές συνάδελφοι Βουλευτές, θα έλεγα ότι υπάρχουν συγκεκριμένα στοιχεία, για παράδειγμα στη Γερμανία όπου η γερμανική απολιγνιτοποίηση με βάση στοιχεία της εταιρείας ενέργειας της Γερμανίας θα κοστίσει 1,2 δισεκατομμύριο για χίλια μεγαβάτ λιγνίτη που αποσύρονται. Έχουν προγραμματισμό οι άνθρωποι. Εμείς εδώ τι έχουμε; Αυτό περιμένουμε να ακούσουμε από σας.

Εδώ εσείς ουσιαστικά στο νέο ενεργειακό μίγμα που προτείνεται, αντικαθίσταται λιγνιτική ηλεκτροπαραγωγή από φυσικό αέριο αυτό βέβαια δεν είναι τυχαίο, αν θυμηθούμε και την παρουσία του κύριου Πρωθυπουργού στα εγκαίνια μονάδας φυσικού αερίου γνωστής εταιρείας.

Και εδώ θα ήθελα να βάλω ένα ερώτημα, κύριε Υπουργέ. Μήπως το φυσικό αέριο που κατά κόρον προτείνεται στην πρότασή σας, μιλάει και για εισαγωγή σχιστολιθικού αερίου που πρόσφατα υπονόησε Υπουργός σας στον Έβρο αναφερόμενος στο γνωστό fracking; Ένα ερώτημα είναι αυτό.

Η υπερβολική, λοιπόν, αύξηση παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από φυσικό αέριο συνεχίζει την εξάρτηση της χώρας μας από τα ορυκτά καύσιμα και μάλιστα εισαγόμενα, επιδοτώντας χώρες και θέσεις εργασίας στο εξωτερικό, ενώ δεν εξασφαλίζεται η ασφάλεια εφοδιασμού της χώρας μας. Έτσι η εξάρτηση από τα ορυκτά καύσιμα παραμένει σε υψηλό επίπεδο. Οι διεθνείς διασυνδέσεις παραμένουν υψηλές, συνεχίζοντας και αυξάνοντας την εξάρτησή και, επιτρέψτε μου, την έμμεση επιδότηση μονάδων καύσης άνθρακα στο εξωτερικό.

Επίσης, δεν υπάρχει πουθενά μια στρατηγική μείωσης εκπομπών αερίων θερμοκηπίου. Παλιά είχε προταθεί η αντικατάσταση ατμοηλεκτρικών σταθμών με άνθρακα ή λιγνίτη, με μονάδα καύσης φυσικού αερίου. Όμως, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων πρόσφατα, σε έκθεσή τους τον Σεπτέμβριο, απορρίπτουν τέτοιες λύσεις και ως γνωστόν, η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων από το 2021 δεν θα χρηματοδοτεί έργα υποδομών φυσικού αερίου, θέτοντας έτσι σε κίνδυνο τη χρηματοδότηση έργων κοινού ενδιαφέροντος της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Β' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ**)

Μια προσφιλής τακτική της Κυβέρνησής σας, κύριοι Υπουργοί, και από τη δεκαετία του 1990 και των κυβερνήσεων που κυβερνήσαν μέχρι το 2015 ήταν: Όταν θέλω κάτι να ξεπουλήσω, το δυσφημώ, το υποτιμώ, το υποβαθμίζω. Αυτήν την τακτική μας θυμίζετε με αυτό που κάνατε σε σχέση με τη ΔΕΗ. Βέβαια, κάποιοι θυμούνται και την τακτική που ακολουθήθηκε και στην «Ολυμπιακή».

Εδώ θα ήθελα να πω ότι έχει πρόβλημα η ΔΕΗ και κανείς δεν το αρνήθηκε. Αλλά η λύση δεν είναι η εκποίηση, δεν είναι η ιδιωτικοποίηση των δικτύων και η πολιτική που υλοποιείτε. Εδώ θα θυμίσω ότι στα δύσκολα χρόνια 2015 με 2019 η τιμή του ηλεκτρικού επί κυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ μειώθηκε 12%, το 2011 με 2015 αυξήθηκε 60% και είχαμε εκείνη την τρομερή ενεργειακή φτώχεια.

Και λυπάμαι που το λέω από το Βήμα της Βουλής, αλλά και σήμερα υπάρχουν συμπολίτες μας στους οποίους κόβεται το ρεύμα και είναι ουσιαστικά ευπαθείς κοινωνικά ομάδες.

Τώρα οι λύσεις ποιες είναι; Συγκεκριμένες προτάσεις, νέες τεχνολογίες, άλλη εντελώς λογική, νέες τεχνολογίες και καινοτομία.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας της κυρίας Βουλευτού)

Παρακαλώ λίγο ακόμα, κύριε Πρόεδρε.

Αυτό είναι και το μέλλον, ακόμα και τεχνολογίες αποθήκευσης της απορριπτόμενης ανανεώσιμης ενέργειας, γιατί αυτό θα το αντιμετωπίσουμε και στο μέλλον.

Θα κλείσω με το εξής, κύριοι Υπουργοί, και αυτό είναι η πρόσφατη έκθεση στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, έκθεση χώρας «Ελλάδα 2020», στο Ευρωπαϊκό Εξάμηνο 2020, η πέμπτη πρόσφατη έκθεση, όπου μεταξύ των άλλων αναφέρεται: «Το πρόσφατο εξαγγελθέν σχέδιο για παροπλισμό λιγνιτικών μονάδων ηλεκτροπαραγωγής στην Ελλάδα ως το 2028 θα έχει θετικό περιβαλλοντικό αντίκτυπο, θα προκαλέσει όμως σημαντικά οικονομικά και κοινωνικά προβλήματα στις δύο περιοχές, Μεγαλόπολη και δυτική Μακεδονία. Απαιτείται συγκεκριμένο σχέδιο για τα μέτρα κοινωνικής και περιφερειακής ανάπτυξης προς όφελος θιγόμενων περιοχών. Η μετάβαση στην κλιματική ουδετερότητα πρέπει να είναι δίκαιη, βοηθώντας περιφέρειες που θίγονται περισσότερο να αντιμετωπίσουν κοινωνικές και οικονομικές συνέπειες».

Επίσης, αναφέρει η ΕΕ: Σχεδιασμός πολιτικών για την αγορά εργασίας, κοινωνική ένταξη, κανένας να μη μείνει στο περιθώριο. Ο σχεδιασμός ειδικά προσαρμοσμένης στήριξης για τις τοπικές μικρές επιχειρήσεις που θα θιγούν άμεσα και έμμεσα από την παύση λειτουργίας του κλάδου λιγνίτη είναι ζωτικής σημασίας. Άμβλυνση αρνητικών κοινωνικών επιπτώσεων. Από την άποψη της ασφάλειας εφοδιασμού, η μείωση παραγωγής λιγνίτη υποδηλώνει την ανάγκη αντικατάστασής της με επαρκή εναλλακτική ικανότητα, όπως είναι οι ΑΠΕ. Κοινωνικός διάλογος, κάτι που είναι πολύ σημαντικό, και βέβαια βάζει και τη διάσταση του φύλου -και σήμερα είχαμε και μία εκδήλωση εδώ στη Βουλή- για να μετριάσουν οι προϋπάρχουσες ανισότητες μεταξύ των φύλων.

Κυρίες και κύριοι Βουλευτές, κύριοι Υπουργοί, αυτά ακριβώς που λέει η έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής λέει και ο ΣΥΡΙΖΑ. Εσείς ως Κυβέρνηση δεν έχετε σχέδιο. Περιμένουμε να το ακούσουμε, ένα σχέδιο που θα μας οδηγήσει στην αποανθρακοποίηση της οικονομίας και βέβαια ουσιαστικά θα λαμβάνει τον παράγοντα άνθρωπο σαν κυρίαρχο σε αυτήν τη διαδικασία, αλλά όχι εις βάρος του, των εργαζομένων και όλων όσων ζουν στις δύο συγκεκριμένες περιοχές.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ):** Τον λόγο έχει τώρα ο κύριος Υπουργός.

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ (Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας):** Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είναι πράγματι ενδιαφέρουσα η πράσινη ατζέντα του ΣΥΡΙΖΑ. Ο ΣΥΡΙΖΑ, τουλάχιστον σε ό,τι αφορά εμένα, όσα έχω παρακολουθήσει εγώ, μας εξέπληξε, τον καθένα με τον δικό του τρόπο, όταν στα τέλη Σεπτεμβρίου με αρχές Οκτωβρίου, ενώ συζητάγαμε τις συμβάσεις για τους υδρογονάνθρακες, που πανηγυρικά υπέγραψε ο κ. Τσίπρας ο ίδιος στις 27 Ιουνίου, δέκα μέρες πριν τις εκλογές, τον Σεπτέμβριο ήρθε ο ΣΥΡΙΖΑ εδώ, ενώ εμείς δεν είχαμε αλλάξει ούτε ένα κόμμα, και είπε ότι αυτές τις συμβάσεις ο ΣΥΡΙΖΑ δεν τις ψηφίζει. Γιατί δεν τις ψηφίζει; Διότι έχει ευαισθησία για το περιβάλλον ο ΣΥΡΙΖΑ και επειδή τα ΕΛΠΕ πρόκειται να ιδιωτικοποιηθούν δεν έχει καμμία εμπιστοσύνη ότι δεν θα θιγεί το περιβάλλον και ως εκ τούτου δεν ψηφίζει τις ίδιες τις δικές τους συμβάσεις. Ξέχασε μόνο μια μικρή λεπτομέρεια, ότι εμείς στα ΕΛΠΕ συνεχίζουμε στη ρότα που χάραξε ο ίδιος ο ΣΥΡΙΖΑ. Εν πάση περιπτώσει, ο ΣΥΡΙΖΑ έτσι ξεκίνησε, από υπερβολική περιβαλλοντική ευαισθησία υποτίθεται.

Στη συνέχεια προχωρήσαμε και φτάσαμε πριν από κανένα μήνα στη «ΛΑΡΚΟ». Η «ΛΑΡΚΟ», μεταξύ των άλλων προβλημάτων που έχει, παραβιάζει κατάφωρα την περιβαλλοντική νομοθεσία, έχει περιβαλλοντικά πρόστιμα, δεν καταβάλλει αυτά που

πρέπει για τις εκπομπές του διοξειδίου του άνθρακα, μολύνει τον Ευβοϊκό. Δεν άκουσα ούτε φωνή ούτε ακρόαση από το πράσινο κόμμα, το ευαίσθητο, την πράσινη Αριστερά -θα αλλάξετε και το όνομά σας- για το θέμα της «ΛΑΡΚΟ». Γιατί η «ΛΑΡΚΟ» είναι δημόσια επιχείρηση και στις δημόσιες επιχειρήσεις περιβαλλοντικές ευαισθησίες δεν υπάρχουν. Οι ευαισθησίες υπάρχουν για κάποιες ιδιωτικές επιχειρήσεις. Μετά πέρασαν οι μέρες και πρόσφατα κάνατε και μια διάσκεψη και ξυπνήσαμε όλοι οι Αθηναίοι εδώ και είδαμε σε όλη την Αθήνα αφισορύπανση από τον ΣΥΡΙΖΑ, το «πράσινο» κόμμα του περιβάλλοντος.

(Γέλωτες από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

Γελάτε. Βεβαίως. Διότι προφανώς αυτό δεν αποτελεί θέμα για το περιβάλλον, για την ευαισθησία.

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΑΡΚΟΥ:** Λίγη σοβαρότητα!

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ (Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας):** Κύριε συνάδελφε, ελπίζω να καταγράφονται στα Πρακτικά αυτά που λέτε για να βγάλουν οι συμπολίτες μας συμπεράσματα, πώς εννοείτε την ευαισθησία σας για το περιβάλλον. Θεωρείτε ότι η δική μας ευαισθησία για την αφισορύπανση δεν είναι ένδειξη σοβαρότητας και είναι σοβαρή και προοδευτική η δική σας πολιτική. Να τη χαϊρόσατε αυτή σας την πολιτική, την προοδευτική και φιλοπεριβαλλοντική πολιτική.

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΑΡΚΟΥ:** Για τους λιγνίτες να πείτε.

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ (Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας):** Αυτά κάνατε λοιπόν με τη «ΛΑΡΚΟ», αυτά κάνατε με την αφισορύπανση, εσείς οι πράσινοι, οι οικολόγοι, οι ευαίσθητοι και τώρα φτάνουμε στον λιγνίτη. Στον λιγνίτη κυριολεκτικά χάνεται η μπάλα. Πρώτο ερώτημα -και θα μου το απαντήσετε στις δευτερολογίες σας- είστε υπέρ ή κατά της απολιγνιτοποίησης; Διότι προσπαθώντας να παρακολουθήσω τον κ. Φάμελλο κατάλαβα ότι μάλλον είστε υπέρ. Παρακολουθώντας τοποθετήσεις άλλων, παραδείγματος χάριν της κ. Βέττα, κατάλαβα ότι μάλλον είστε κατά της απολιγνιτοποίησης, διότι άκουσα θρήνους και κοπετούς, τους ίδιους θρήνους και κοπετούς τους οποίους άκουσα και στην Κοζάνη, όταν θεωρούσατε ότι μια διάσκεψη που έγινε παρουσία της Κομισιόν, της Παγκόσμιας Τράπεζας, της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων κ.λπ. ήταν προσημαστική και θελήσατε απλώς να διαμαρτυρηθείτε, να μας καταγγείλετε, να κλάψετε και να φύγετε. Επομένως, απαντήστε μου σε αυτό το ερώτημα, ίσα ίσα για να ξέρω. Δικαιούστε να είστε και υπέρ και κατά, απλώς νομίζω ότι δικαιούται και μαζί με εμένα να το ξέρει και ο ελληνικός λαός.

Δεύτερον, εσείς από τον ΣΥΡΙΖΑ που είστε υπέρ, θέλετε να προχωρήσετε γρήγορα ή αργά στην απολιγνιτοποίηση; Διότι πάλι από τον κ. Φάμελλο κατάλαβα ότι θέλετε να το καθυστερήσετε το πράγμα. Θεωρείτε ότι η Κυβέρνηση πάει υπερβολικά γρήγορα, το θέλετε πιο μετά. Δικαίωμά σας.

**ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΦΑΜΕΛΛΟΣ:** Το θέμα είναι ότι δεν πάτε σε απολιγνιτοποίηση ούτε γρήγορα ούτε αργά.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου):** Θα σας δοθεί η ευκαιρία, κύριε Φάμελλε, να τα πείτε στη δευτερολογία σας.

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ (Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας):** Ξέρετε ότι μιλάω με στοιχεία. Ωστόσο λοιπόν, ενώ ο κ. Φάμελλος -και κάποιοι άλλοι- θέλει να πάμε πιο αργά, ο Ευρωβουλευτής σας κ. Κόκκαλης έχει καταθέσει ερώτηση στην Ευρωβουλή, προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, για το θέμα της ΔΕΗ και του ανταγωνισμού, ένα ζήτημα που σέρνεται πάρα πολλά χρόνια, την οποία θα μπορούσα να την είχα γράψει και εγώ ο ίδιος, στο ξεκίνημα τουλάχιστον των διαπραγματεύσεών μας με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Αναφέρεται στην υπόθεση ανταγωνισμού και τη συσχετίζει με τον λιγνίτη, λέγοντας στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή ουσιαστικά ότι πρέπει να κλείσουν το ταχύτερο οι λιγνιτικές μονάδες και μάλιστα προσθέτει και αριθμούς, τους οποίους εγώ τουλάχιστον δεν έχω επικαλεστεί ποτέ. Λέει ότι το 2019, μόνο το 2019, λόγω της λειτουργίας των λιγνιτικών μονάδων η ΔΕΗ μπήκε μέσα 596 εκατομμύρια ευρώ. Εγώ ξέρω για 300. Ο κ. Κόκκαλης, ο δικός σας κ. Κόκκαλης, λέει 596 και λέει στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή «Τι; Θα έχουμε ανοιχτές τις λιγνιτικές μονάδες;».

Το καταθέτω για τα Πρακτικά.

(Στο σημείο αυτό ο Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας

κ. Κωνσταντίνος Χατζηδάκης καταθέτει για τα Πρακτικά το προαναφερθέν έγγραφο, το οποίο βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Κυρίες και κύριοι, αποφασίστε τι θέλετε και μετά ερχόσαστε να κάνετε ερωτήσεις. Αποφασίστε τι θέλετε πρώτα.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

**ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΦΑΜΕΛΛΟΣ:** Παιζτε θέατρο!

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ (Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας):** Τρίτο ερώτημα: Θέλετε πρώτα να παρουσιάσουμε το σχέδιό μας και μετά να μιλάμε στην κοινωνία, όπως είπε ο κ. Φάμελλος, ή θέλετε πρώτα να μιλάμε με την κοινωνία και μετά να καταλήγουμε στο σχέδιό μας, όπως είπε πριν από λίγο -εδώ ήμασταν όλοι και τον ακούσαμε- ο κ. Δραγασάκης; Συνεννοηθείτε πρώτα μεταξύ σας, μιλήστε με τις συνιστώσες σας, καταλήξτε στον διάλογό σας τον εσωτερικό τι θέλετε και μετά ευχαρίστως να απαντήσουμε και σε μία και σε δύο και σε δέκα επερωτήσεις σας. Αυτά για να είμαστε εξηγημένοι από την αρχή. Ξεπερνάω όλες αυτές τις αντιφάσεις και απαντώ σε επιμέρους ερωτήματα, τα οποία διατυπώθηκαν υπό την «ομπρέλα» αυτών των αντιφάσεων.

Πρώτο ερώτημα: «Η Κυβέρνηση δεν είχε κανέναν σχεδιασμό». Μάλιστα. Ο ίδιος ο Πρωθυπουργός από το Βήμα των Ηνωμένων Εθνών μίλησε για την απολιγνιτοποίηση και μίλησε προφανώς για λόγους περιβαλλοντικούς, αυτονόητους, τους οποίους ως «πράσινο» κόμμα θα έπρεπε να καταλαβαίνετε, αλλά το πράσινο από τον ΣΥΡΙΖΑ νομίζω ότι μπορούν να το επικαλούνται μόνο οι παναθηναϊκοί, κανένας άλλος.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

Μίλησε, όμως, και για λόγους οικονομικούς. Τους οικονομικούς λόγους τούς ανέφερε ο κ. Κόκκαλης στην ερώτησή του. Η ΔΕΗ μπαίνει πάρα πολύ μέσα εξαιτίας του λιγνίτη και ακόμα περισσότερο στην κατάσταση που μας την παραδώσατε, στο «παρά πέντε» του γκρεμού. Προφανώς η ΔΕΗ δεν είναι η RWE η γερμανική για να αντέχει επί χρόνια αυτό το βάρος. Είναι πάρα πολύ απλό. Αν αφήσουμε αυτή την κατάσταση να συνεχιστεί, θα πάμε του χρόνου, του παραχρόνου και θα πούμε στους Έλληνες καταναλωτές «ελάτε να πληρώσετε παραπάνω στη ΔΕΗ, επειδή αφήνουμε εμείς μόνοι σ' όλη την Ευρώπη να λειτουργούν οι λιγνίτες».

Μια και είπα «μόνοι σ' όλη την Ευρώπη», θα σας πω τι συμβαίνει στις άλλες ευρωπαϊκές χώρες, για να το ξέρετε κι εσείς, να το ξέρουν και οι κάτοικοι της δυτικής Μακεδονίας και της Μεγαλόπολης. Στο Βέλγιο έχει ήδη από το 2016 σταματήσει η παραγωγή ενέργειας από λιγνίτη. Θυμάστε τα ανθρακωρυχεία του Βελγίου που πήγαιναν οι Έλληνες μετανάστες. Η Αυστρία ολοκληρώνει την απολιγνιτοποίηση εντός του 2020, η Γαλλία και η Σουηδία το προγραμματίζουν έως το 2022, η Ιρλανδία και η Ιταλία έως το 2025, η Φινλανδία και η Ολλανδία έως το 2029, η Πορτογαλία έως το 2030, ενώ η Ισπανία συζητάει για απολιγνιτοποίηση ακόμα και ως το 2025. Σας θυμίζω ότι εμείς είμαστε το 2028, με μια ΔΕΗ που είναι στην κατάσταση που τη φέρετε και την οποία περιέγραφα προηγουμένως.

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΖΑΧΑΡΙΑΔΗΣ:** Η Γερμανία, κύριε Υπουργέ;

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ (Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας):** Η Γερμανία προς το παρόν είναι στο 2038, με μια RWE η οποία πετάει και η οποία δεν έχει στην καμπούρα της τα βάρη που αφήσατε εσείς στη ΔΕΗ, κύριοι του ΣΥΡΙΖΑ.

**ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΠΠΑΣ:** Άρα δεν είναι «πράσινο» το θέμα.

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ (Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας):** Μην τρίβεστε στη γκλίτσα του τσοπάνη. Ξέρετε πολύ καλά την αγωνία την οποία είχαμε όλο το καλοκαίρι για να κρατήσουμε τη ΔΕΗ όρθια.

Από εκεί και πέρα λέτε επίσης: «Και πώς το εννοείτε αυτό το σχέδιο;». Μα, είναι καταγεγραμμένο το σχέδιο τόσο στο ΕΣΕΚ -για τον συντονισμό της εκπόνησης αρμόδιος ήταν ο κ. Θωμάς, ο κύριος Υφυπουργός- όσο και στο business plan της ΔΕΗ, το οποίο έχει παρουσιαστεί ...

**ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΦΑΜΕΛΛΟΣ:** Υπάρχει;

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ (Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας):** ...τα οποία και το ένα και το άλλο έχουν παρου-

σιαστεί από τον Δεκέμβριο, κύριε Φάμελλε.

**ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΦΑΜΕΛΛΟΣ:** Να μας το καταθέσετε τότε.

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ (Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας):** Υποθέτω ότι ήσασταν στην Ελλάδα. Ακούσατε ότι σε συνέντευξη Τύπου παρουσιάστηκε το business plan της ΔΕΗ και το ΕΣΕΚ έχει συζητηθεί και εδώ και έχει υποβληθεί επίσημως στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Τι λέει το ΕΣΕΚ; Το ΕΣΕΚ λέει ότι θα έχουμε διπλασιασμό του μεριδίου των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας μέχρι το 2030 στη χώρα. Οι ανανεώσιμες πηγές θα φτάσουν το 35%. Στην ηλεκτροπαραγωγή θα φτάσουμε στο 60%. Είναι ένας φιλόδοξος «πράσινος» στόχος.

Λέτε: Το φυσικό αέριο. Μα, σ' όλη την Ευρώπη όλοι αυτοί που ασχολούνται με την ενέργεια ξέρουν ότι το φυσικό αέριο θα είναι ένα καύσιμο μετάβασης. Φυσικά και θα είναι ένα καύσιμο μετάβασης, αλλά εσείς, που εξεγείρεστε για το φυσικό αέριο, τι προτιμάτε; Προτιμάτε τον λιγνίτη; Τα ερωτήματα που θέτω δεν είναι ρητορικά, είναι πραγματικά. Όταν κάποιος κάνει ότι δεν βλέπει το άνοιγμα της Κυβέρνησης στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, τις οποίες κι αυτές ενδεχομένως θα τις ενοχοποιήσετε, γιατί θα πείτε ότι ιδιώτες κάνουν τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, οπότε στο πυρ το εξώτερον, όταν δεν βλέπετε ότι το φυσικό αέριο σ' όλη την Ευρώπη είναι καύσιμο μετάβασης και το κατηγορείτε κι αυτό, τότε τι απομένει; Να υπερασπίζεστε τον λιγνίτη. Εάν δεν το κάνετε, να βγείτε να το πείτε, για να καταλάβουν όλοι οι κάτοικοι που σας συκοφαντούν ότι είστε εναντίον και ότι είστε υπέρ της απολιγνιτοποίησης.

(Θόρυβος από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

Να το πείτε και να πείτε: «Είμαστε υπέρ της απολιγνιτοποίησης, αλλά θέλουμε να πάει δυο χρόνια μετά», ας πούμε. Είναι μια θέση. Να τη συζητήσουμε. Όμως, δεν το λέτε. Λέτε πολλές και αντιφατικές θέσεις, οι οποίες απλώς υπονομεύουν τη σοβαρότητα και την αξιοπιστία του κόμματός σας. Αν δεν το καταλαβαίνετε, μην το καταλάβετε. Εμάς καλό μας κάνετε.

Βεβαίως, όλο αυτό το σχέδιο, το ΕΣΕΚ και το business plan της ΔΕΗ, συνδέεται και με τις σχετικές μελέτες και αναλύσεις του ΑΔΜΗΕ για την ευστάθεια του συστήματος, που επίσης είναι γνωστές. Δεν σας αποκαλύπτω κανένα άλλο μυστικό.

Επίσης είναι γνωστό ότι εμείς που δεν έχουμε σχέδιο έχουμε κάνει Ειδική Συντονιστική Διυπουργική Επιτροπή, η οποία ασχολείται από τον περασμένο Δεκέμβριο μ' αυτό το θέμα. Υπάρχουν πέντε διαφορετικοί Υπουργοί, καλούνται άλλοι Υπουργοί συναρμόδιοι όταν υπάρχει ζήτημα και υπάρχει και δεύτερη επιτροπή, η οποία ασχολείται με όλα τα τεχνικά ζητήματα. Ζήτησαμε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή την απόσπαση του κ. Μουσουρούλη, ο οποίος είναι σήμερα μαζί μας εδώ και ο οποίος αναλαμβάνει συντονιστής. Είναι ένας άνθρωπος ο οποίος ξέρει και τα ενεργειακά και τα κοινωνικά και τα επενδυτικά θέματα.

Από εκεί και πέρα, η απολιγνιτοποίηση θα προχωρήσει με τρόπο συντεταγμένο. Η επιτροπή αυτή θα καταλήξει σ' ένα σχέδιο δίκαιης αναπτυξιακής μετάβασης, το οποίο θα τεθεί σε δημόσια διαβούλευση, προκειμένου να επιτευχθεί η μέγιστη δυνατή ενσωμάτωση προτάσεων και ιδεών. Ειλικρινά σας καλώ, όχι όπως κάνατε στην Κοζάνη που ήρθατε, καταγγείλατε και φύγατε, ούτε όπως κάνατε σήμερα που παρουσιάζετε με μια βεντάλια αλληλογρονθοκοπούμενων ιδεών.

(Θόρυβος από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου):** Παρακαλώ, μη διακόπτετε τον κύριο Υπουργό. Όσοι είστε επερωτώντες θα τα πείτε στη δευτερολογία σας.

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ (Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας):** Όταν καταλήξετε μεταξύ σας, εγώ πολύ ευχαρίστως θα ακούσω τις προτάσεις σας. Θα έρθετε και θα μας πείτε τις προτάσεις σας. Εμείς δογματικοί δεν είμαστε. Αν έχετε μία πρόταση συγκροτημένη -μία, όμως, όχι πολλές αλληλοσυγκρουόμενες- ευχαρίστως να την κομβεντιάσουμε.

Εν τω μεταξύ, πριν καταλήξουμε σ' αυτό το σχέδιο, παρουσιάσαμε στην Κοζάνη και ξεκινήσαμε να εφαρμόζουμε ήδη δώδεκα μέτρα άμεσης δράσης για να μη χάνεται ο καιρός. Τα μέτρα αυτά είναι ανακινούμενα. Γιαιστάνε ότι δεν τα ακούσατε. Σας βολεύει αυτό, αλλά τα στοιχεία είναι ξεροκέφαλα και επομένως

όλοι ξέρουν, τουλάχιστον στις περιοχές που τους αφορά, ότι πρώτα απ' όλα υπάρχει ένα πακέτο, για το οποίο μίλησε η Επίτροπος Περιφερειακής Πολιτικής όταν ήρθε εδώ στη συνεδρίαση της Διυπουργικής Επιτροπής, ένα πακέτο από ευρωπαϊκούς και εθνικούς πόρους, το οποίο η ίδια το υπολογίζει για τις περιοχές αυτές από 3,7 μέχρι 4,4 δισεκατομμύρια ευρώ. Για να υπάρχει μια τάξη μεγέθους, σας λέω ότι το σημερινό πρόγραμμα της δυτικής Μακεδονίας είναι 500 εκατομμύρια.

Εκτός αυτού, αντιμετωπίσαμε το ζήτημα του λιγνιτικού πόρου. Εκδόθηκε σχετική απόφαση έτσι ώστε να ξεκινήσει η κατανομή πόρων 136 εκατομμυρίων ευρώ από τη ΔΕΗ, που είναι αντιστάθμισμα για την εκεί της παρουσία.

Σ' αυτό δεν θυμάστε ότι εσείς επί τεσσεράμισι χρόνια που ήσασταν, δώσατε μόνο 22,5; Δεν το θυμάστε; Πρέπει να το θυμίσω εγώ στους «εισαγγελείς» του ΣΥΡΙΖΑ; Ερχόσαστε εδώ και κουνάτε το δάχτυλο σε αγκύλωση, συνέχεια προς την Κυβέρνηση και την ίδια στιγμή ξεχνάτε ότι, ενώ εμείς δώσαμε 136, εσείς δώσατε μόνο 22.

Παραπέρα, ανακοινώσαμε την κατασκευή φωτοβολταϊκών πάρκων ισχύος 2 GW στα λιγνιτικά πεδία της ΔΕΗ στη δυτική Μακεδονία και περίπου 1 GW στη Μεγαλόπολη. Ακόμα πιο πολύ υπάρχει η δέσμευση της ΔΕΗ, η οποία θα τηρηθεί.

Επίσης, ήδη τα ΕΛΠΕ, μια εταιρεία στην οποία το κράτος συμμετέχει, εξαγόρασαν ένα φωτοβολταϊκό πάρκο 204 MW στην Κοζάνη, το μεγαλύτερο της Ευρώπης, το οποίο θα ξεκινήσει να κατασκευάζεται τώρα, μέχρι το τέλος του πρώτου εξαμήνου, και στο οποίο θα δημιουργηθούν κατά την κατασκευή τριακόσιες θέσεις εργασίας.

Ενθαρρύνουμε τη ΔΕΔΑ να προσαρμόσει το πρόγραμμά της για την ανάπτυξη των δικτύων φυσικού αερίου στα νέα δεδομένα που δημιουργεί η απολιγνιτοποίηση και να επεκτείνει το δίκτυο στους Δήμους Κοζάνης, Εορδαίας, Φλώρινας και Αμυνταίου, ώστε να καλυφθούν οι ανάγκες τηλεθέρμανσης των εν λόγω δήμων. Η ΔΕΗ φυσικά θα προχωρήσει στο μεγάλο περιβαλλοντικό έργο, αλλά και έργο που θα δημιουργήσει πάρα πολλές θέσεις εργασίας της αποκατάστασης των ορυχείων.

Όπως έχω ξαναπεί, αυτοί που σήμερα σκάβουν στα ορυχεία, αύριο θα σκεπάζουν για να δημιουργηθούν τεχνητές λίμνες και για φυτευτούν χιλιάδες δέντρα, ένα έργο το οποίο θα έχει βραχυπρόθεσμη απόδοση με θέσεις εργασίας, οι οποίες θα αναβαθμίσουν ταυτόχρονα το περιβάλλον. Αλλά προφανώς δεν σας νοιάζει, γι' αυτό γελάτε. Δικαίωμά σας, αλλά είμαστε εδώ να κρινόμαστε και εμείς και εσείς και βλέπετε πώς κριθήκαμε στις εκλογές. Βλέπετε πώς κρινόμαστε στις δημοσκοπήσεις. Όσο συνεχίζετε να είστε εκτός τόπου και χρόνου πολιτικά, αυτές θα είναι οι επιδόσεις σας.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

Προχωράμε σε επιπλέον παρεμβάσεις, όπως το αίτημα στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή για ειδικό φορολογικό καθεστώς για τις λιγνιτικές περιοχές. Είναι εξαιρετικά σημαντικό, διότι θα δημιουργήσει ισχυρά κίνητρα για επενδύσεις σε μια σειρά από τομείς στις περιοχές αυτές. Θα δείτε σε λίγους μήνες ότι υπάρχει ισχυρό επενδυτικό ενδιαφέρον γι' αυτές τις περιοχές, που το μέλλον τους δεν είναι μόνο η ενέργεια, αλλά και η εναλλακτική γεωργία, η βιομηχανία και οι υπηρεσίες.

Κυρίες και κύριοι, εμείς προχωρούμε έτσι. Θέλουμε να έχουμε έναν διάυλο επικοινωνίας ανοιχτό με όλους τους ενδιαφερόμενους, με όλα τα κόμματα της Βουλής, με τις περιφέρειες -άλλωστε οι δύο περιφερειάρχες συμμετέχουν στη συντονιστική επιτροπή-, με τους δήμους. Μιλάμε μαζί τους, είναι υποχρέωσή μας και θα συνεχίσουμε να μιλάμε μαζί τους. Από την πρώτη στιγμή πήγε ο Υφυπουργός, ο κ. Θωμάς, και στη δυτική Μακεδονία και στη Μεγαλόπολη. Έχω πάει εγώ για τη σύσκεψη που έγινε στην Πτολεμαίδα. Ο κ. Μουσουρούλης θα είναι συνεχώς εκεί. Η Κυβέρνηση αντιμετωπίζει αυτό το ζήτημα με ιδιαίτερη ευαισθησία και σοβαρότητα, διεκδικώντας ακόμα περισσότερους πόρους από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Εκείνο το οποίο, όμως, πρέπει να γίνει σαφές, είναι ότι, ενώ η Κυβέρνηση κάνει αυτή την προσπάθεια, μην υποτιμώντας τις δυσκολίες και μην παραγνωρίζοντας όλα τα ενδεχόμενα εμπόδια τα οποία μπορεί να υπάρξουν, ο ΣΥΡΙΖΑ έρχεται σήμερα εδώ και

υποβάλλει αυτή την επερώτηση. Πότε; Πρώτον, όταν το κόμμα αυτό που λέει «πού πάει η δυτική Μακεδονία, πού πάει η Μεγαλόπολη με την απολιγνιτοποίηση», ξεκίνησε να έχει 24 GWh από λιγνιτική παραγωγή και έδωσε 10 GWh το 2019. Πού ήσασταν τότε; Γιατί δεν ανησυχούσατε τότε; Όταν μειώνετε εσείς την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από λιγνίτη είναι καλό, αλλά όταν σχεδιάζουμε να το κάνουμε εμείς είναι κακό;

Δεύτερον, είναι το κόμμα το οποίο, ακριβώς επειδή θέλησε να αντιμετωπίσει –υποτίθεται– το ζήτημα που ήταν ανοιχτό στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή με τον λιγνίτη, θέσπισε τις δημοπρασίες ΝΟΜΕ, από τις οποίες η ΔΕΗ έχασε 600 εκατομμύρια ευρώ. Γι' αυτό τις θεσπίσατε, γιατί η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έλεγε ότι η ΔΕΗ είχε τότε προνόμια για τον λιγνίτη. Εσείς κάνατε τις δημοπρασίες ΝΟΜΕ, με βάση τις οποίες τελικά η ΔΕΗ πουλούσε κάτω του κόστους της στους ανταγωνιστές της, στα μεγάλα συμφέροντα.

Τρίτον, είστε το κόμμα που δεν θέλετε σήμερα να ακούσετε καθόλου τη λέξη ιδιωτικοποίηση, αλλά επιχειρήσατε δύο φορές –για τον λιγνίτη μιλάμε– να ιδιωτικοποιήσετε δύο λιγνιτικές μονάδες της ΔΕΗ. Τη δεύτερη φορά –ή μήπως δεν λέω αλήθεια– ήταν ένας διαγωνισμός χωρίς κατώφλι. Δηλαδή, μπορούσε κανείς να το πάρει ακόμα και με 1 ευρώ. Φυσικά δεν βρέθηκε κανένας, διότι ακριβώς ο κ. Κόκκαλης, ο Ευρωβουλευτής, έχει δίκιο ότι οι λιγνίτες βάζουν χοντρά μέσα τη ΔΕΗ.

Τέταρτον, μας λέτε για το Εθνικό Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης, το οποίο εσείς –δήθεν– στηρίζετε και προχωρήσατε κ.λπ.. Προφανώς είναι ένα πουκάμισο αδειανό. Το ανακοινώσατε, το βγάλατε σε διαβούλευση, αλλά δεν έγινε ποτέ η σύστασή του και δεν υπάρχει, δεν παραδώσατε ποτέ τέτοιον φορέα. Είναι ένας φορέας της φαντασίας σας.

Πέμπτον, το λιγνιτικό τέλος της ΔΕΗ. Θέλω να μου απαντήσετε σε αυτό. Κάνετε κριτική στην Κυβέρνηση. Πού ήσασταν πέντε χρόνια; Ενώ η ΔΕΗ όφειλε 100 και πλέον εκατομμύρια ευρώ για λιγνιτικό πόρο στις περιοχές αυτές, έδωσε μόνο 22.

Έκτον, για τα 31,4 εκατομμύρια ευρώ του Πράσινου Ταμείου, που κάθε τόσο ακούω, από το 2018 δεν έγινε απολύτως τίποτα για να υλοποιηθούν οι δράσεις που περιγράφονται στη σχετική ΚΥΑ ή μήπως έγινε; Το 2018 βγήκε η ΚΥΑ. Μέχρι το καλοκαίρι του 2019 ήσασταν κυβέρνηση. Καμιά πρωτοβουλία για να προχωρήσει το masterplan του Δήμου Μεγαλόπολης, όπως και καμιά γενικά παρακολούθηση της υλοποίησης των εξαγγελιών σας. Μόνο προβλέψεις έργων, λόγια παχιά και μελέτες κενές περιεχομένου. Έμεναν τα λεφτά να λιμνάζουν σε έναν λογαριασμό. Εμείς τα εντάσσουμε στον συνολικό μας σχεδιασμό μαζί με άλλα τόσα που προσθέσαμε τώρα από το Πράσινο Ταμείο.

Έβδομον, για τη μελέτη που εκπονεί η Παγκόσμια Τράπεζα για τη δυτική Μακεδονία, η κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ είχε ζητήσει ένα γενικόλογό κείμενο, το οποίο δεν έθετε στόχους, πράγμα που μας ανάγκασε να μιλήσουμε στην Παγκόσμια Τράπεζα και να της πούμε να κάνει γρηγορότερα τη μελέτη της και να είναι πολύ σαφέστερη σε αυτά τα οποία θα παρέδιδε.

Όγδοον, να πάμε και σε τοπικό επίπεδο, ειδικά για τη δυτική Μακεδονία, γιατί θυμάμαι τον κ. Καρυπίδη να είναι μεταξύ των διαμαρτυρομένων, τον πρώην περιφερειάρχη σας, που έχασε τις εκλογές. Ήρθε και αυτός και διαμαρτυρόταν. «Πάμε να καταστρέψουμε τη δυτική Μακεδονία». Μάλιστα, ο κ. Καρυπίδης, ο οποίος ήταν από τους τελευταίους σε απορρόφηση όσο ήταν περιφερειάρχης! Δείτε το ΕΣΠΑ για τις απορροφήσεις. Έχεις κ. Καρυπίδη 500 εκατομμύρια ευρώ. Απορρόφησε τα και μετά να κάνεις τον τιμητή. Ο κ. Καρυπίδης του ΣΥΡΙΖΑ, από αλλού ξεκίνησε, σ' εσάς κατέληξε, τον αγκαλιάσατε, αλλά μαζί σας συμπορεύεται ο κ. Καρυπίδης.

Όταν, λοιπόν, κυρίες και κύριοι, ο περιφερειάρχης σας δεν απορροφά, δεν αφήνετε κανένα σχέδιο, δεν δίνετε τα λεφτά του λιγνιτικού πόρου της ΔΕΗ, οι διακηρύξεις σας περί «πράσινης» δίκαιης μετάβασης είναι ένα πουκάμισο αδειανό, δεν μπορείτε να συνηγορήσετε μεταξύ σας, άλλα λέει ο ένας και άλλα λέει ο άλλος, ερχόσαστε στη συνέχεια και κάνετε επερώτηση. Είναι κοινοβουλευτικό σας δικαίωμα, το σέβομαι. Είμαι εδώ, απαντώ, θα απαντήσω και στη συνέχεια, αλλά μας βλέπουν και οι Έλληνες πολίτες.

Λυπάμαι να πω ότι δεν διαλέξατε το κατάλληλο πεδίο να κά-

νετε επερώτηση. Ήταν απλώς μια ευκαιρία για την Κυβέρνηση να δείξει ότι έχει ξεκάθαρη πράσινη ατζέντα, ότι έχει ξεκάθαρη οικονομική πολιτική σε σχέση με το συγκεκριμένο ζήτημα και μια ευκαιρία να φανεί ότι ο ΣΥΡΙΖΑ είναι γυμνός. Είναι ένα κόμμα που έχει ακόμα και τώρα το μετατραυματικό σοκ των εκλογών, που πάσχει από μια αθεράπευτη αλαζονεία, η οποία δεν του επιτρέπει να κάνει τη στοιχειώδη αυτοκριτική και να κάνει μια μετρημένη κριτική απέναντι στην Κυβέρνηση, που κάθε τέτοια κριτική –προφανώς– είναι χρήσιμη.

Αυτό που κάνετε σήμερα πάντως για τους πολίτες, είναι παντελώς άχρηστο και εκθέτει εσάς τους ίδιους.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)  
**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου):** Τον λόγο έχει ο Πρόεδρος της Ελληνικής Λύσης κ. Βελόπουλος.

**ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΒΕΛΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Ελληνικής Λύσης):** Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, σας άκουγα με πολλή προσοχή. Δεν κατάλαβα τι είπατε. Έχω να σας πω ότι ουδείς τουλάχιστον εξ ημών αντιληφθήκαμε τι ακριβώς θέλετε να κάνετε. Και αν ασχοληθώ με τα πεπραγμένα του παρελθόντος σας, με την «Ολυμπιακή» π.χ., πολύ φοβούμαι ότι θα έχουμε επανάληψη του ίδιου έργου.

Απορείτε. Να σας πω γιατί; Ήρθε το κράτος που είχε μια εταιρεία, την «Ολυμπιακή», η οποία θα μπορούσε να έχει κέρδη, από την κακοδιαχείριση τη δική σας και του ΠΑΣΟΚ, την ιδιωτικοποίησε και ο ιδιώτης, που είναι φίλος σας από ό,τι μαθαίνω, της Νέας Δημοκρατίας, σήμερα έχει εκατομμύρια κέρδη και κάνει τεράστια επένδυση δισεκατομμυρίων ευρώ.

Αντί να ζητάτε συγγνώμη, γιατί δεν μπορούσατε να διορθώσετε την κατάσταση και κάποιος έκανε μονοπώλιο –η «AEGEAN» παραδείγματος χάριν και βγάζει εκατομμύρια ευρώ και γίνεται επενδυτής δισεκατομμυρίων ευρώ–, έρχεστε σήμερα επειδή είστε ανίκανοι –επειδή αυτό λέτε, «είμαστε ανίκανοι να διαχειριστούμε το πρόβλημα»– και κάνετε πανάκεια την ιδιωτικοποίηση, όπως τη λέτε εσείς.

Γιατί για εμάς αυτό δεν λέγεται ιδιωτικοποίηση. Πραγματικά δεν λέγεται ιδιωτικοποίηση. Λέγεται ανθρακοποίηση. Τα καίτε όλα. Από όπου περνάτε, τα καίτε όλα, εσείς προσωπικά, λέτε και είστε εκτελεστής συγκεκριμένων κέντρων, δεν μπορώ να το καταλάβω, εκτελεστής εντολών.

Φέρτε μας ένα σχέδιο πώς μπορούμε να κάνουμε τη ΔΕΗ καλύτερη, να έχει έσοδα, αποκόψτε την –σας το είπα και την άλλη φορά– από τα φορολογικά, εισπρακτικά που παίρνει σε κάθε τιμολόγιο της, για να δείτε πώς θα παίρνει κανονικά τις εισπράξεις από τους καταναλωτές και δεν θα έχει ελλείμματα. Αλλά δεν κάνουν αυτό, γιατί την θέλετε εισπρακτικό μηχανισμό, για να την βουλιάξετε. Και αφού την βουλιάξετε, θα την πουλήσετε πολύ χαμηλή τιμή για να τα κερδίσουν οι φίλοι σας, οι Γερμανοί, η εταιρεία που λέγατε ότι είναι κολοσσός, γιατί αυτή ορέγεται τη ΔΕΗ, γιατί ξέρω καλά το θέμα.

Εμένα μου προκαλεί ιδιαίτερη εντύπωση, που σε ένα τόσο σοβαρό θέμα που το έθεσε ο ΣΥΡΙΖΑ, και καλώς το έθεσε, δεν είναι ο Αρχηγός του εδώ. Μιλάμε για ενέργεια, κύριοι συνάδελφοι. Μιλάμε για την ενέργεια της χώρας. Έπρεπε να είναι όλοι οι Αρχηγοί των κομμάτων εδώ, άσχετα αν έρχονται μια φορά το μήνα ή μια φορά στις δεκαπέντε, είκοσι ημέρες. Έπρεπε να είναι όλοι εδώ. Είναι ενέργεια. Χωρίς ενέργεια δεν υπάρχει βιομηχανία, ανάπτυξη, παραγωγή. Δεν υπάρχει τίποτα. Και όμως, απουσιάζουν. Δείχνει λοιπόν, την ελαφρότητα με την οποία αντιμετωπίζουμε πολλά θέματα εδώ μέσα και τα οποία εγώ ειλικρινά πρέπει να τα καταθέσω.

Διαβάζω κάτι που είμαι σίγουρος ότι θα γίνει θέμα από εβδομάδα και από τον ΣΥΡΙΖΑ. Άρθρο 44 του νόμου προς διαβούλευση, που τροποποιεί το π. δ 59/2008. Είναι για το περιβάλλον.

**ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΦΑΜΕΛΛΟΣ:** Το πήρανε πίσω μάλλον. Αλλά πείτε το, παρακαλώ.

**ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΒΕΛΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Ελληνικής Λύσης):** Θα το δούμε. Το έχω μέσα, κύριε Φάμελλε. Είναι στη «ΔΙ-ΑΥΓΕΙΑ», Υπουργέ μου. Φωτογραφικό για την «ΕΛΝΤΟΡΑΝΤΟ», για την «ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΧΡΥΣΟΣ». Μπορούν να κάνουν εξορύξεις σε δόση, σε σπίνια, όπου γουστάρουν.

Όχι, μην μου κάνετε γκριμάτσες, κύριε Υπουργέ. Αν αυτό δεν

είναι φωτογραφία του κρανίου τόπου που αφήνει η «ELDO-RADO» από πίσω που έχουν ρημάξει τον τόπο, τι είναι; Έχω πάει πέντε φορές. Εσείς είστε μακριά, δεν πάτε εκεί, η σύζυγός σας είναι από τη Θεσσαλονίκη αν δεν κάνω λάθος. Πηγαίνετε στην Χαλκιδική, Λαγκαδά, μετά την Ασπροβάλτα δεξιά και πηγαίνετε στην «ELDORADO» να δείτε τι κάνει. Το έχει κάνει κρανίου τόπο! Δεν φαίνεται τίποτα.

Μιλάμε οι άνθρωποι έχουν το μεγαλύτερο ποσοστό στην Ελλάδα σε νεφροπαθείς από το νερό και καθόμαστε εδώ και νομοθετούμε -ειλικρινά το λέω αυτό- όχι υπέρ των πολιτών, αλλά υπέρ του όποιου κολλητού φίλου ή συμφερόντων. Αυτό δεν λέγεται νομοθέτηση, αυτό λέγεται fast track εξυπηρέτηση του κεφαλαίου. Τελεία και παύλα, τίποτα άλλο.

Και βέβαια, να υπενθυμίσω στον Υπουργό ότι δεν υπάρχουν στοιχεία ξεροκέφαλα. Υπάρχουν άνθρωποι ξεροκέφαλοι και, δυστυχώς, στην Νέα Δημοκρατία είστε πολύ ξεροκέφαλοι. Δεν ακούτε ούτε εμάς ούτε τον κόσμο.

Ακούστε τη λογική σας. Επικαλεστήκατε τις δημοσκοπήσεις σήμερα. Πρέπει όμως, να σκεφτείτε γιατί ο «ΣΚΑΙ» ας πούμε -πολύ καλό κανάλι, συμπαθές κανάλι για εσάς-, που βγάζει κάθε τέλος του μήνα δημοσκόπηση, δεν την έβγαλε τέλη Φεβρουαρίου, αλλά περίμενε να βγουν τα μέτρα και την έβγαλε αρχές Μαρτίου.

Αυτές οι κουτοπονηριές της πολιτικής επιβίωσης και του κομματικού, αν θέλετε, σωλήνα πρέπει να σταματήσουν εδώ μέσα. Τα ξέρουμε τα επικοινωνιακά παιχνίδια. Περιμένει να το κάνει δημοσκόπηση, 40%. Τώρα, πλάκα κάνουμε; Το πιστεύετε κι εσείς αυτό; Πιστεύετε ακόμα στις δημοσκοπήσεις; Να σας κάνω μια νέα δημοσκόπηση να σας τις κατεδαφίσω όλες; Και μόνο η εργώτηση «είναι σωστά τα μέτρα του Πρωθυπουργού», τι να σου πει ο άλλος; Δεν είναι σωστά τα μέτρα; Σωστά είναι τα μέτρα. Τι έπρεπε να πει ο πολίτης, ότι δεν είναι σωστά τα μέτρα; Σωστά είναι. Δεν έκανε όμως την εργώτηση «ποιος είπε πρώτος τα μέτρα». Γιατί πρώτοι εμείς σας τα λέγαμε τα μέτρα από τον Ιούλιο, αλλά δεν τα εφαρμόζατε. Είστε ξεροκέφαλοι!

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Ελληνικής Λύσης)

Γι' αυτό είστε ξεροκέφαλοι, γιατί από τον Ιούλιο σας λέγαμε κάντε τα μέτρα αυτά και πάλι στραβά τα κάνατε. Αλλά δεν πειράζει.

Ακούστε, λοιπόν. Δώσατε στοιχεία για την απολιγνιτοποίηση πολλών χωρών ευρωπαϊκών, κύριε Υπουργέ. Δεν σας είδα όμως, να λέτε ότι μεταξύ αυτών των χωρών οι περισσότερες έχουν πυρηνική ενέργεια. Η Γαλλία έχει πυρηνική ενέργεια. Τι μου συγκρίνετε δηλαδή; Θα τρελαθούμε τελειώς εδώ μέσα! Έρχεται και μας λέει για τη Γαλλία, όταν η Γαλλία έχει πυρηνικά! Θα πάρουμε πυρηνικά κι εμείς, κύριε Υπουργέ; Θα κάνετε πυρηνικό εργοστάσιο, όπως η Τουρκία; Δεν το βλέπω. Λίγο χλωμό το βλέπω.

Μην έρχεστε εδώ και αλά καρτ χρησιμοποιείτε στοιχεία. Γι' αυτό λέτε ότι τα στοιχεία είναι ξεροκέφαλα. Ναι, είναι ξεροκέφαλα αυτά τα στοιχεία. Όταν λες η Γαλλία και η Γαλλία έχει πυρηνικά ή όταν λες για το Βέλγιο.

Ακούστε, κύριε Υπουργέ, επειδή στο Βέλγιο έτυχε να δουλεύει ο πατέρας μου ανθρακωρύχος, πολλά από τα αποθέματα του λιγνίτη στο Βέλγιο έχουν τελειώσει. Μην έρχεστε και λέτε εδώ πράγματα που δεν ισχύουν. Τα λιγνιτικά αποθέματα της Ελλάδος δεν έχουν τελειώσει. Υπάρχουν και είναι αξίας εκατοντάδων δισεκατομμυρίων ευρώ. Συγκρίνετε κάτι που δεν υπάρχει με κάτι που υπάρχει. Είναι απαράδεκτο και ανεπίτρεπτο να έρχεται ο Υπουργός εδώ και να λέει μισές αλήθειες.

Για να μην πω για τη Γερμανία και την RWE, την εταιρεία που επικαλείστε. Ψάξτε πόσα σκάνδαλα έχει αυτή η εταιρεία. Γιατί δεν ψάχνετε τη γερμανική εταιρεία που θέλει να πάρει τη ΔΕΗ πόσα σκάνδαλα έχει κ. Υπουργέ; Ούτε κανείς να ψάξετε πού πουλάτε είστε ή -πού θέλετε να πουλήσετε- ποιοι θέλουν να αγοράσουν!

Εδώ θυμάμαι που ως Νέα Δημοκρατία και ΠΑΣΟΚ χαίροσταν που οι Καταριανοί έκαναν επενδύσεις στην Ελλάδα. Και σας έλεγα: Μην παίρνετε κεφάλαια των Καταριανών, γιατί αυτοί οι τύποι είναι επικίνδυνοι για την εθνική ασφάλεια. Και απεδείχθη μετά από χρόνια ότι είχα δίκιο. Χαίροσασταν που το Κατάρ έκανε επενδύσεις, μαζί με τον Ντογκιούς και ήταν ο Άδωνις ο φίλος μου

και χαϊρόταν που πούλησε λιμάνια της Ελλάδας στο Φάληρο, στη Λέσβο. Χαϊρόταν!

Το θέμα δεν είναι να τα πουλήσεις και να βγάλεις 5 ευρώ. Το θέμα είναι να ξέρεις πού τα δίνεις. Ή το μεγαλύτερο θέμα είναι ο ίδιος να δημιουργήσεις προϋποθέσεις να βγάλεις περισσότερα χρήματα ως Υπουργός.

Αν δεν μπορείτε, Υπουργέ μου, σηκωθείτε και φύγετε, διότι από μία ΔΕΗ μπορείς να βγάλεις πολλά χρήματα, και το λέω και ως επιχειρηματίας αν θέλετε. Είναι μονοπώλιο, ρε παιδιά. Όταν μια μονοπωλιακή εταιρεία δεν μπορεί να βγάλει κέρδος, έχετε πρόβλημα εσείς, όχι η εταιρεία. Αλλά εσείς έχετε μια άλλη συνήθεια. Επειδή είστε ανίκανοι, θέλετε να κόψετε πρώτα το κεφάλι σας και μετά όλοι σας να τα βγάλετε. Δεν είναι λογική αυτή, επιτρέψτε μου.

Τώρα, όσο για το περιβάλλον και την ενέργεια, γίναμε όλοι οικολόγοι εδώ μέσα. Όλοι γίναμε οικολόγοι. Κατ' αρχάς, εγώ θυμάμαι πριν δέκα χρόνια λέγαμε για την τρύπα στο όζον. Εξαφανίστηκε η τρύπα, Υπουργέ. Πού είναι; Όλοι έλεγαν για την τρύπα στο όζον. Η τρύπα του όζοντος, η τρύπα του όζοντος. Ακούστε, αυτά τα παραμυθάκια για να κάνουν μπίζνες κάποιοι, γιατί είναι καλή μπίζνα η «πράσινη» ανάπτυξη, πρέπει να σταματήσουν. Είναι μια τεράστια μπίζνα.

Και να σας πω και κάτι, κύριε Υπουργέ, να τελειώνει το παραμύθι; Ψάξτε από πού ξεκινάει αυτή η ιστορία, το φαινόμενο του θερμοκηπίου. Σύμφωνα με τον ΟΗΕ, ξεκινάει, πρώτον, από τους υδρατμούς, δεύτερον, από το μεθάνιο, πετρέλαιο, φυσικό αέριο. Θα τα κόψετε κι αυτά; Για να μην πω και από τη συμβολή, όπως είπε ένας μεγάλος νομπελίστας, των αγελάδων στον πλανήτη, ότι οι αγελάδες δημιουργούν μεθάνιο και ένα σωρό πράγματα. Σκοτώστε και τις αγελάδες! Χαμογελούν κάποιοι αλλά ψάξτε τι λέει ο ΟΗΕ, τα λέει μέσα και για το διοξείδιο του άνθρακα. Αυτό είναι το φαινόμενο του θερμοκηπίου.

Και έρχεται η μικρή Ελλάς, η μικρή πλην τίμια Ελλάδα, να πει το εξής αμίμητο. Ήμουν ο πρώτος που έλεγα από το 2007 να κάνουμε εξορύξεις φυσικού αερίου, πετρελαιο, κύριε Χατζηδάκη. Εσείς το 2012 μου απαντήσατε ότι δεν υπάρχουν πετρελαιο, έμμεσα ή άμεσα, ήσασταν Υπουργός. Έλεγα στη Νέα Δημοκρατία -αργότερα ήταν το ΠΑΣΟΚ- από το 2009, 2010 κάντε επιτέλους φιλετοποίηση, οικοπεδοποίηση και μου λέγατε δεν υπάρχουν πετρελαιο, δεν μπορούμε να κάνουμε τίποτα. Αν λοιπόν, τότε μας λέγατε ότι δεν υπάρχουν και τώρα υπάρχουν, πρέπει να πείτε συγγνώμη ως Νέα Δημοκρατία. Το ίδιο και το ΠΑΣΟΚ, που λείπει ως συνήθως.

Άρα, λοιπόν κάτι δεν κάνατε καλά. Μην έρχεστε σήμερα ως κήνσορες της ηθικής, ως κήνσορες της πολιτικής εσείς με ύφος τον ΣΥΡΙΖΑ, ο οποίος βέβαια με τις ΝΟΜΕ έκανε ένα έγκλημα. Δεν τα πλήρωσαν βέβαια αυτοί, αλλά ο ελληνικός λαός. Δηλαδή, κι αυτοί είναι λίγο περίεργοι. Άλλα λένε και κάνουν ως κυβέρνηση και άλλα ως αντιπολίτευση. Είναι λογικό. Έτσι είναι η πολιτική σκηνή της Ελλάδος, δυστυχώς, για την παράλογη τη λογική τη δική σας.

Λοιπόν ακούστε, για να κλείσουμε και να μην σας ταλαιπωρώ. Εδώ είναι ένα μεγάλο θέμα. Ουσιαστικά, τα λάθη του ΣΥΡΙΖΑ με τις ΝΟΜΕ οδήγησαν 600 εκατομμύρια ευρώ στα σκουπίδια. Το κάνατε το λάθος. Δεν έχετε διεκδικήσει ούτε εσείς, ούτε εσείς κύριε Υπουργέ, για το Dieselgate. Γιατί δεν μιλάτε, Υπουργέ μου;

Γιατί η Κυβέρνησή σας είναι η μοναδική κυβέρνηση που δεν διεκδικεί από τη Γερμανία αποζημιώσεις δισεκατομμυρίων ευρώ για τα μαϊμού αυτοκίνητα που πουλούσε σε Έλληνες οδηγούς; Γιατί δεν μιλάτε για τη Γερμανία ποτέ, Υπουργέ μου, κανένας από εσάς;

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Ελληνικής Λύσης)

Γιατί, δηλαδή, πήραν οι άλλοι αποζημιώσεις, όλες οι χώρες; Εδώ δεν είστε οικολόγοι; Γιατί; Αλλά όταν είναι να πουλήσετε, είστε γαλαντόμοι, τα δίνετε. Όταν είναι να πάρете από τη Γερμανία, όμως, κάνατε τους «κινέζους» οι περισσότεροι.

Οι ΗΠΑ αξίωσαν αποζημίωση 25 δισεκατομμυρίων δολαρίων από τη «VOLKSWAGEN», από μία εταιρεία. Έχετε πει το όνομα «VOLKSWAGEN», κύριε Υπουργέ, ποτέ εσείς ή κάποιοι Υπουργός της Νέας Δημοκρατίας; Τολμήσατε; Όχι.

Αυτή η εξάρτηση λοιπόν και τα συγκοινωνούντα δοχεία της

Νέας Δημοκρατίας με τη Γερμανία πρέπει να εκλείψει. Είναι δισεκατομμύρια ευρώ που μπορείτε να πάρετε, μπορούμε να πάρουμε για τα ελληνικά ταμεία. Μπορούμε να τα πάρουμε.

Επίσης, όλοι αφήσατε απ' έξω τη ΔΕΗ στην παραγωγή ηλεκτρισμού από φυσικό αέριο. Τυχαίο και αυτό. Ούτε το ΠΑΣΟΚ ούτε ο ΣΥΡΙΖΑ ούτε η Νέα Δημοκρατία έκαναν το παραμικρό για να μπει η ΔΕΗ σε ένα άλλο φάσμα λειτουργίας στο φυσικό αέριο. Τυχαίο, παιδιά. Αν θες να χρεοκοπήσεις μια εταιρεία, κάνεις τυχαία ό,τι πρέπει για να την χρεοκοπήσεις. Εγώ δεν λέω ότι είναι εκ δόλου, γιατί αν είναι εκ δόλου πρέπει να πάτε φυλακή. Λέω ότι είναι τυχαία, είναι από ανικανότητα. Αν είναι από ανικανότητα, είστε ειλικρινά επικίνδυνοι για την Ελλάδα όμως. Αποφασίστε τι είστε.

Όλα αυτά σας τα λέω για έναν και μόνο λόγο. Εάν θέλετε ειλικρινά να πάμε μπροστά, πρέπει να αλλάξετε εσείς οι ίδιοι, όχι οι Βουλευτές σας, γιατί δεν φταίνει σε τίποτα, αυτοί απλά ψηφίζουν, είναι ο μηχανισμός, οι Υπουργοί σας, οι ίδιοι Υπουργοί εικοσιπέντε χρόνια είναι οι περισσότεροι οι ίδιοι και οι ίδιοι.

Επίσης, έχετε κάνει εσείς, κύριε Υπουργέ, που μέμφεστε τους κυρίους του ΣΥΡΙΖΑ δικαστική διερεύνηση για τις ΝΟΜΕ; Το είχατε πει εδώ εσείς. Πριν από μερικούς μήνες σας άκουσα σε εμένα να μου λέτε ότι θα διεκδικήσετε δικαστικά, θα πάτε στα δικαστήρια να ψάξετε τι έγινε με τις ΝΟΜΕ. Δεν το κάνατε, Υπουργέ μου. Γιατί; Άφεση αμαρτιών στα καλά παιδιά του ΣΥΡΙΖΑ ή είναι συμφωνία κυρίων να αντιδικείτε στα επιμέρους, αλλά στα σοβαρά να συμφωνείτε κάτω από το τραπέζι; Γιατί βλέπω στα σοβαρά συναποφασίζετε και κάνετε τα ίδια ακριβώς.

Όπως έλεγε και ο Πρωθυπουργός ο σημερινός για τη Μακεδονία που θα άλλαζε την ιστορία, όπως έλεγε το πρώτο εξάμηνο για τα 100 δισεκατομμύρια που είναι υπαίτιος ο ΣΥΡΙΖΑ, όπως λέγατε εσείς για τα 100 δισεκατομμύρια που δεν κάνατε το παραμικρό.

**ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΠΠΑΣ:**... (δεν ακούστηκε)

**ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΒΕΛΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Ελληνικής Λύσης):** Όχι, το έλεγαν αυτοί, κύριε Παππά, δεν το λέγατε εσείς για τα 100 δισεκατομμύρια λέω. Έλεγαν ότι θα σας πάνε στα δικαστήρια. Έτσι έλεγαν. Αλλά ή έλεγαν ψέματα για τα 100 δισεκατομμύρια ή σας καλύπτουν τώρα. Δεν υπάρχει κάτι άλλο. Ή ήταν ψεύτες ή συγκαλύπτουν το έγκλημα που έγινε, ένα από τα δύο.

Και επίσης, για να κλείσω εδώ, καταθέτω στα Πρακτικά δήλωση της κ. Σπυράκη, ανακοίνωση της Νέας Δημοκρατίας για τις ΝΟΜΕ ότι θα πάει στα δικαστήρια η Νέα Δημοκρατία. Ήταν η Εκπρόσωπός σας, τότε Εκπρόσωπος της Νέας Δημοκρατίας. Αυτοί είστε!

(Στο σημείο αυτό ο Πρόεδρος της Ελληνικής Λύσης κ. Κυριάκος Βελόπουλος, καταθέτει για τα Πρακτικά το προαναφερθέν έγγραφο, το οποίο βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Εάν λοιπόν, θέλετε πραγματικά να μιλήσουμε σοβαρά θα σας πω κάτι πολύ απλό και κλείνω εδώ τελικά. Δεν θα μιλήσω για τους λαθρομετανάστες...

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου):** Ολοκληρώστε, κύριε Πρόεδρε.

**ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΒΕΛΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Ελληνικής Λύσης):** Ναι, κύριε Πρόεδρε. Ζητώ συγγνώμη.

Οι Γερμανοί, λοιπόν, θα καίνε λιγνίτη μέχρι το 2038. Εμείς βιαζόμαστε να απαλλαγούμε. Ωραία. Ελλάδα, Γερμανία, Πολωνία, 1/3 παγκόσμιας παραγωγής η Γερμανία μαζί με την Πολωνία, η Γερμανία λοιπόν κατασκεύασε επτά λιγνιτικές μονάδες μέχρι το 2012, στην Πολωνία μέχρι το 2010 είχαν εννέα λιγνιτικές μονάδες, στα δυτικά Βαλκάνια οι Κινέζοι έκαναν επιχειρήσεις στη Σερβία, κύριε Υπουργέ, και παίρνουν λιγνίτες.

Κοιτάξετε τώρα. Οι αποζημιώσεις που θα πάρουν οι Γερμανοί και οι Πολωνοί είναι δεκάδες δισεκατομμύρια ευρώ και η Ελλάδα είναι τρία δισεκατομμύρια. Αυτοί είμαστε. Οι Γερμανοί και οι Πολωνοί οι πλούσιοι θα πάρουν δισεκατομμύρια ευρώ αποζημιώσεις και η Ελλάδα θα πάρει τρία, τέσσερα δισεκατομμύρια. Και δεν ξέρω και αν θα τα πάρει και σε είδος, γιατί σε κάποια φάση σε είδος μας πληρώνουν εμάς, είμαστε ιθαγενείς, κάτι μπιχλιμπίδια μας δίνουν και μας ξεγελούν.

Ακούστε, κύριε Υπουργέ -και κλείνω- έχω μια ρήση την οποία την προσκυνώ και την πιστεύω: «Πρώτα σε αγνοούν, μετά σε κοροϊδεύουν, μετά σε πολεμούν και μετά τους νικάς», το έχει πει ο Γκάντι. Και το λέω αυτό γιατί;

Ευτυχώς στο θέμα των λαθρομεταναστών μετά από οκτώ μήνες ανοίξατε λίγο τα αυτιά σας. Θα κάνετε και φράχτη -βέβαια φράχτη, εγώ λέω τείχος, δεν έχει σημασία- και θα κάνετε το αυτονόητο, θα θωρακίσετε τη χώρα. Επιτέλους, κύριε Υπουργέ, στο θέμα των λαθρομεταναστών ακούτε. Επιτέλους, ακούτε τη φωνή της λογικής. Επιτέλους, μας ακούτε εμάς, γιατί εάν ακούγαμε εσάς θα είχε γεμίσει η Ελλάδα με λαθρομετανάστες. Ευτυχώς ακούτε τη φωνή της λογικής.

Σας ευχαριστώ.

(Όρθιοι οι Βουλευτές της Ελληνικής Λύσης χειροκροτούν ζωηρά και παρατεταμένα)

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ (Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας):** Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα τον λόγο.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου):** Ορίστε, κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο για ένα λεπτό.

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ (Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας):** Δεν θα απαντήσω στον κ. Βελόπουλο, για την ώρα τουλάχιστον, για την πολιτική του τοποθέτηση.

Θέλω να σημειώσω ένα πράγμα απλώς και για τα Πρακτικά. Πριν από μερικές μέρες στην τηλεόραση ο κ. Βελόπουλος βγήκε...

**ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΒΕΛΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Ελληνικής Λύσης):** Ζήτησα συγγνώμη! Το είπα εδώ.

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ (Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας):**...και είπε ότι συμμετέχω δήθεν σε μη κυβερνητική οργάνωση, η οποία έχει σχέση με τους μετανάστες, ψευδό-μενος φυσικά, πράγμα το οποίο το αναγνώρισε και το απέσυρε, αλλά συνεχίζει να ψεύδεται.

Δεν μένει στα ψέματά σε σχέση με τη δήθεν ΜΚΟ των δήθεν μεταναστών κ.λπ., για την οποία ακόμα γίνεται ντόρος στο διαδίκτυο από κάποιους που δεν είναι υποχρεωμένοι να παρακολουθούν τις δικές μου αντιδράσεις ή τις δηλώσεις της Νέας Δημοκρατίας.

Ο κ. Βελόπουλος ξαναβγαίνει πάλι σήμερα και λέει ότι εγώ ως Υπουργός το 2012 του απάντησα ότι στην Ελλάδα δεν υπάρχουν πετρέλαια.

**ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΒΕΛΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Ελληνικής Λύσης):** Δεν είπα το 2012!

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ (Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας):** Εγώ δεν ήμουν αρμόδιος Υπουργός το 2012. Το 2012 ήμουν Υπουργός Ανάπτυξης.

Το 2009 τον Μάιο -και επικαλούμαι τον κ. Μουσουρούλη, γιατί ήταν Γενικός Γραμματέας τότε- βγήκαμε και δώσαμε συνέντευξη Τύπου και επανεκκινήσαμε την προσπάθεια που είχε εγκαταλειφθεί για κάμποσα χρόνια για την εξεύρεση υδρογονανθράκων. Υπάρχει η συνέντευξη Τύπου, υπάρχουν τα στοιχεία, υπάρχει το πρώτο σχέδιο νόμου το οποίο είχαμε επεξεργαστεί και την προσπάθεια αυτή τη συνέχισε και την ενέτεινε φυσικά προς τιμήν του κατόπιν ο κ. Μανιάτης.

Δεν καταλαβαίνω τι σας ωθεί, κύριε Βελόπουλε, συνέχεια να επανερχόσαστε σε αυτό το θέμα. Σας ακούω και στις τηλεοράσεις. Δεν ισχυρίζομαι ότι είμαι αναμάρτητος, δεν ισχυρίζομαι ότι όλα τα έχω κάνει σωστά στην πολιτική μου διαδρομή, άλλα πράγματα τα οποία είναι πασιφανή και για τα οποία υπάρχουν τόσο ξεκάθαρα στοιχεία δεν καταλαβαίνω για ποιο λόγο τα αμφισβητείτε.

Εν πάση περιπτώσει, μας ξέρει ο ελληνικός λαός όλους και βγάζει τα συμπεράσματα του. Τα καταγράφω απλώς για τα Πρακτικά.

**ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΒΕΛΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Ελληνικής Λύσης):** Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα τον λόγο.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου):** Κύριε Βελόπουλε, τώρα δεν υπάρχει θέμα δευτερολογίας εδώ, δεν είναι και προσωπικό το θέμα, ...

**ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΒΕΛΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Ελληνικής Λύσης):** Είναι προσωπικό! Είπε το όνομά μου!

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου):** ...αλλά εν πάση

περιπτώσει έχετε τον λόγο για μια διευκρίνιση για ένα λεπτό.

**ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΒΕΛΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Ελληνικής Λύσης):** Κύριε Πρόεδρε, είστε φειδωλός με την Ελληνική Λύση πολλές φορές και αυτό είναι λίγο περίεργο, αλλά δεν έχει σημασία πάμε στην ουσία.

Κύριε Υπουργέ, έχετε μάθει τι σημαίνει θάρρος; Βγήκα εκεί πάνω και είπα συγγνώμη, γιατί η πληροφόρηση ήταν λάθος και αναφέρομαι στη ΜΚΟ. Εντάξει; Εγώ στη ζωή μου τα λάθη μου τα αναγνωρίζω, όταν τα κάνω λέω: «Έκανα λάθος». Αν αυτό δεν τιμάει το πολιτικό πρόσωπο, φαίνεται γιατί στη ζωή σας δεν μάθατε να λέτε «έκανα λάθος». Πάλι κάνετε λάθος.

Εγώ σας είπα γενικά για τη Νέα Δημοκρατία, δεν είπα εσείς προσωπικά για το 2012. Είπα από το 2007 έως 2010. Και εγώ την ομιλία μου δε την γράφω, Υπουργέ μου, μιλάω από στήθους και από ψυχής και από καρδιάς. Και αν έκανα λάθος την ημερομηνία 2007 έως 2010 και εσείς ήσασταν Υπουργός τότε και λέγατε ότι δεν υπάρχουν πετρέλαια.

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ (Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας):** Πού το είπα;

**ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΒΕΛΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Ελληνικής Λύσης):** Σε πεινόν τα λέτε; Υπουργός κυβερνήσεως ήσασταν, κύριε! Μια ζωή Υπουργός είστε, από τότε που σας ξέρω είστε Υπουργός. Το 2007, το 2008, το 2009, το 2010 δεν θα ήσασταν Υπουργός; Δεν μιλάω Ανάπτυξης ή Τεχνολογίας. Ήσασταν μέσα στη κυβέρνηση. Ήσασταν μέρος της κυβερνήσεως. Δεν είμαι εγώ Υπουργός.

Και κλείνω λέγοντας το εξής. Όντως τα στοιχεία είναι ξεροκέφαλα, το λέω ευθέως, γιατί αυτά που είπατε δεν έχουν καμμία σχέση με αυτά που είπα εγώ. Ειλικρινά το λέω αυτό και λυπάμαι γιατί σας έχω για το σοβαρό άνθρωπο. Επίσης, δεν απαντήσατε σε τίποτα από όσα σας έχω πει. Όχι στις λεπτομέρειες ή στα ερμηνεύσιμα αν θέλετε που είπα και ζητώ συγγνώμη, είπα ότι έκανα λάθος.

Εγώ εσάς δεν σας άκουσα ποτέ να λέτε ότι κάνατε λάθος. Η «AEGEAN» κονομαίει εκατομμύρια ευρώ και έκλεισε την «Ολυμπιακή». Εσάς δεν σας άκουσα να λέτε: «Έκανα ένα λάθος». Κάνετε ποτέ λάθος; Πείτε έκανα ένα λάθος στη ζωή. Εσείς τα κάνετε όλα σωστά. Απαντήσεις για τη ΔΕΗ και τους λιγνίτες δεν μου δώσατε όμως. Αυτά θέλω να μου πείτε, τα υπόλοιπα είναι επί προσωπικού αν θέλετε και δεν θέλω κουβέντα μεγαλύτερη. Σταματώ εδώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Ελληνικής Λύσης).

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ (Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας):** Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα τον λόγο.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου):** Ορίστε, κύριε Υπουργέ, για ένα λεπτό σας παρακαλώ.

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ (Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας):** Κύριε Πρόεδρε, μια τελευταία τοποθέτηση. Κατέστη σαφές, κύριε Πρόεδρε, ότι είχα δίκιο σε αυτά που είπα.

Ο κ. Βελόπουλος στην τοποθέτησή του είπε: «Κύριε Χατζηδάκη, αρνηθήκατε ότι υπάρχει πετρέλαιο». Εγώ επικαλούμαι δική μου συνέντευξη Τύπου και πρωτοβουλία που έλαβα για να ξεκινήσει σχετικό σχέδιο νόμου για το συγκεκριμένο θέμα.

Και για τις αερομεταφορές πάλι κάνετε τεράστιο λάθος, διότι ενώ η «Ολυμπιακή» έμπαινε το χρόνο μέσα 300 εκατομμύρια και παραπάνω, 350 εκατομμύρια, σήμερα το κράτος από τις αερομεταφορές, κύριε Βελόπουλε, κερδίζει λόγω και της δικής μας πρωτοβουλίας 250 εκατομμύρια σε φόρους και ασφαλιστικές εισφορές. Τελεία και παύλα.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας).

**ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΒΕΛΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Ελληνικής Λύσης):** Ποιος τα λέει αυτά; Από ποιον, από πού τα παίρνει;

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου):** Παρακαλώ να έρθει στο Βήμα η Κοινοβουλευτική Εκπρόσωπος του ΣΥΡΙΖΑ, η κ. Μαριλίτσα Ξενογιαννακοπούλου.

**ΜΑΡΙΛΙΤΣΑ ΞΕΝΟΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ:** Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, εξήντα ένας Βουλευτές του ΣΥΡΙΖΑ καταθέσαμε αυτή την επίκαιρη επερώτηση ακριβώς γιατί θέλαμε να μεταφέρουμε τη μεγάλη αγωνία των εργαζομένων, των κατοίκων, συνολικά της Περιφέρειας της Δυτικής Μακεδο-

νίας, της Αρκαδίας και της Μεγαλόπολης.

Πρόκειται για μία αγωνία και έναν προβληματισμό που δεν περιορίζεται μόνο εκεί. Γιατί όταν μιλάμε για την ενεργειακή και αναπτυξιακή πολιτική της χώρας μας, είναι και μία συνολική αγωνία για την πορεία της χώρας και την προοπτική της, τώρα που, μετά από τις θυσίες του ελληνικού λαού και την επιτυχημένη διαπραγμάτευση και πολιτική της κυβέρνησης του ΣΥΡΙΖΑ, βγήκαμε από τα μνημόνια και χαράζουμε μία νέα πορεία.

Θα περίμενε κανείς, κύριε Υπουργέ, σήμερα που ήρθατε να απαντήσετε σε αυτή την επίκαιρη επερώτηση να το δείτε ως μία ευκαιρία, αφού έχετε τόσο αυτοπεποίθηση για την πολιτική σας, να έρθετε να μας πείτε τα μεγάλα σχέδια που έχετε.

Αντίθετα, τι είδαμε; Είδαμε έναν Υπουργό εκνευρισμένο. Ενώ περιμέναμε να είναι μία ευκαιρία για εσάς, να έρθετε με αυτοπεποίθηση, να μας πείτε τα σχέδιά σας, το πρόγραμμά σας, αντίθετα είδαμε κάτι που είναι έξω από τον χαρακτήρα σας -γιατί εγώ σας ξέρω πολλά χρόνια σαν έναν πολύ μετριοπαθή πολιτικό και άνθρωπο- να μας μιλάτε με εκνευρισμό. Σχεδόν μας μαλώσατε που ασκούμε τα δικαιώματά μας και την υποχρέωσή μας, που ο ελληνικός λαός μας έταξε ως Αξιωματική Αντιπολίτευση. Ταυτόχρονα, δώσατε τη μισή και παραπάνω ομιλία σας για να κάνετε αντιπολίτευση στον ΣΥΡΙΖΑ, αντιπολίτευση στην Αντιπολίτευση.

Αυτό πώς να το εκλάβουμε; Μία ερμηνεία τουλάχιστον, όπως φαίνεται, είναι ότι υπάρχει μία αμηχανία γύρω από αυτά τα θέματα. Υπάρχει μία αμηχανία, γιατί υποχρεωθήκατε εκ των ενόντων, όπως αποδεικνύεται, να έρθετε να καλύψετε μία επικοινωνιακή πολιτική και ένα «πυροτέχνημα» του Πρωθυπουργού κ. Μητσοτάκη στις 23 Σεπτεμβρίου στη γενική συνέλευση του ΟΗΕ για το κλίμα.

Την επομένη ακριβώς από την ανακοίνωση αυτή έτυχε να είμαστε με τον Νίκο Παππά εδώ, ως εισηγητής εκείνος, εγώ ως Κοινοβουλευτική Εκπρόσωπος, για τις συμβάσεις των ΕΛΠΕ, όπου εκεί σας είχαμε εκθέσει τη θέση μας και για την ιδιωτικοποίηση των ΕΛΠΕ, τον φόβο, τον προβληματισμό που δεν είχατε δεσμευτεί -και ακόμα δεν έχετε δεσμευτεί- για το ποιο θα είναι το μέλλον των ΕΛΠΕ. Θεωρούμε, όμως -και εδώ είναι και η ευεργετική λειτουργία της Αντιπολίτευσης- ότι λόγω εκείνης της συζήτησης πάγωσαν και κάποια σχέδια, όπως φάνηκε.

Σας υπενθυμίζω, λοιπόν, κύριε Υπουργέ, ότι όταν σας θέσαμε τότε το ερώτημα, έκπληκτοι από αυτή την επικοινωνιακή εξαγγελία του Πρωθυπουργού στη Νέα Υόρκη την προηγούμενη μέρα, σας ζητήσαμε να μας πείτε σε ποια μελέτη έχει βασιστεί.

Στις προγραμματικές δηλώσεις δεν είχαμε ακούσει κάτι, που ήταν πάρα πολύ πρόσφατες, όπως ξέρετε, είχε μεσολαβήσει είς μήνας. Και σας είπαμε: «Ποιο είναι το σχέδιό σας; Πού βασίζεστε εσείς ως αρμόδιος Υπουργός; Πότε θα τα παρουσιάσετε στη Βουλή;».

Επί λέξει μας είχατε απαντήσει και με ειλικρίνεια ότι «δεν έχουμε ακόμα επεξεργαστεί το σχέδιο, έχουμε παραλάβει από τον ΣΥΡΙΖΑ ένα προσχέδιο, όπως έχει κατατεθεί, του εθνικού σχεδίου για την ενέργεια και το κλίμα». Επίσης, μας είπατε επί λέξει, κύριε Υπουργέ, από αυτό το Βήμα, γιατί ήμασταν εμείς εδώ, ότι «μέχρι τον Δεκέμβριο θα το παρουσιάσουμε». Όντως, ήσασταν συνεπής. Μέχρι τον Δεκέμβριο το παρουσιάσατε. Όμως, την επομένη της εξαγγελίας από τον Πρωθυπουργό στη Νέα Υόρκη δεν είχατε να πείτε κάτι, γιατί δεν είχε μεσολαβήσει καμμία μελέτη, καμμία στρατηγική πρόβλεψη και κανένα σχέδιο.

Μας θέσατε, λοιπόν, συγκεκριμένα ερωτήματα και φυσικά θα απαντήσουμε σε όλα. Μας λέτε: «Τελικά ο ΣΥΡΙΖΑ είναι υπέρ της απολιγνιτοποίησης; Μα, είναι σαφές. Το είπαν όλοι οι συνάδελφοι που μίλησαν, αλλά, πάνω απ' όλα, ήταν η σαφής δήλωση του τότε Πρωθυπουργού, του Αλέξη Τσίπρα, στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, όπου μάλιστα ευθαρσώς δήλωσε ότι η Ελλάδα επιλέγει την κλιματική ουδετερότητα μέχρι το 2050. Εξάλλου, αυτή ήταν όλη η λογική μας».

Όπως είπε και ο κ. Φάμελλος ως πρώτος ομιλών, γι' αυτόν τον λόγο ήμασταν από τις πρώτες δέκα χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης που φέραμε την κύρωση της Συμφωνίας των Παρισίων.

Το δεύτερο ερώτημά σας ήταν: «Τελικά εσείς εδώ έρχεστε με τον θρήνο και κοπετό» -αυτελεξεί, όπως είπατε- «που εκφράστηκε στην Κοζάνη;». Κύριε Υπουργέ, έτσι χαρακτηρίζετε ως

θρήνο και κοπετό την αγωνία των εργαζομένων, των ανθρώπων; Αυτή είναι η αντίληψή σας;

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ (Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας):** Για εσάς είπα!

**ΜΑΡΙΛΙΖΑ ΞΕΝΟΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ:** Μπορεί ενδεχομένως να θεωρείτε ότι κάνουν λάθος. Μπορεί να πρέπει εσείς να έρθετε ως αρμόδια Κυβέρνηση υπεύθυνα να τους εξηγήσετε, να τους καθησυχάσετε. Δεν μπορεί να μιλάτε εσείς για «θρήνο και κοπετό».

Τρίτο ερώτημα που μας απευθύνετε και με πάρα πολύ επιτακτικό και έντονο τρόπο: «Τελικά τι θέλετε εσείς του ΣΥΡΙΖΑ; Πιο αργά; Πιο γρήγορα;». Μα, είναι σαφές. Όταν λέμε ότι είμαστε υπέρ της απολιγνιτοποίησης, είναι σαφές ότι θέλουμε το πιο γρήγορο δυνατό, με βάση, όμως, μία συγκεκριμένη προοπτική βιωσιμότητας. Για την απολιγνιτοποίηση είμαστε πεπεισμένοι. Το θέλουμε. Είναι κομμάτι της φυσιογνωμίας μας.

Εγώ μαζί με άλλους συναδέλφους, με τον κ. Παππά, με την κ. Βέττα και με την κ. Πέρκα, που είναι και οι τοπικοί Βουλευτές, είχαμε κάνει επισκέψεις. Οι ίδιοι οι εργαζόμενοι ξέρουν ότι υπάρχει προοπτική απολιγνιτοποίησης. Δεν το αρνείται κανείς αυτό. Αυτό θέλουν και η αγωνία τους είναι βάσει ποιου σχεδίου. Τι είναι αυτό που θα δώσει προοπτική και βιωσιμότητα; Άρα είναι άκαιρο το ερώτημα.

Επίσης, έρχεστε και κάνετε μία τελευταία κριτική -και αυτό ήταν το τέταρτο σημείο- προσπαθώντας τώρα να βρείτε αν έχουμε εμείς σωτερικό θέμα ανάμεσα στις τοποθετήσεις μας. Μας είπατε: «Δηλαδή, τι θέλετε; Να υπάρχει ένα σχέδιο πρώτα, όπως είπε ο κ. Φάμελλος, ή το κοινωνικό μέτωπο και ο διάλογος με την κοινωνία, που είπε ο κ. Δραγασάκης;». Μα, και τα δύο. Είναι δυνατόν; Έτσι εμείς λειτουργούμε. Έτσι λειτουργεί η αντίληψη ενός προοδευτικού αριστερού χώρου, όταν θέλει να φέρει μεγάλες προτάσεις μετασχηματισμού.

Σίγουρα, δεν λειτουργούμε με τον τρόπο που λειτουργείτε εσείς: αιφνιδιασμός, χωρίς σχέδιο, αυταρχισμός και καμμία διαβούλευση και διάλογος. Αυτή είναι και η διάφορά μας, εξάλλου. Γιατί τα ίδια που βλέπουμε στη δυτική Μακεδονία, τηρουμένων των αναλογιών, βλέπουμε και στα νησιά μας. Τι βλέπουμε; Ακριβώς τον κυνισμό απέναντι στις τοπικές κοινωνίες για το μέλλον τους και βλέπουμε να μη γίνεται καμία προσπάθεια διαβούλευσης και διαλόγου.

Εγώ δεν λέω ότι είστε υποχρεωμένοι να πάρετε κάθε δεδομένο του διαλόγου και να το υιοθετήσετε. Αυτό, όμως, που μια δημοκρατική φιλελεύθερη παράταξη, όπως η δική σας, οφείλει να κάνει είναι ακριβώς να παρουσιάζει σχέδιο και, μάλιστα, όταν μας λέτε ότι είστε μία Κυβέρνηση επιτελικού κράτους με έντονο τεχνοκρατικό χρώμα. Φυσικά, θα πρέπει να κάνετε και τον αναγκαίο κοινωνικό διάλογο.

Αυτά, λοιπόν, όσον αφορά τα ερωτήματα που μας θέσατε.

Έρχομαι επιγραμματικά, για να μην κάνω κατάχρηση του χρόνου, στις παρατηρήσεις που μας κάνατε.

Όσον αφορά το ζήτημα του αν η Κυβέρνηση έχει σχέδιο, με βάση όσα ακούσαμε από τον κ. Μητσotάκη, αλλά και μέχρι σήμερα τουλάχιστον, δεν μας έχετε πείσει ότι υπάρχει ένα συντεταγμένο ολοκληρωμένο σχέδιο, κυρίως και για τη μεταβατική φάση, τη δίκαιη αυτή μετάβαση, αλλά και τη συνολική αναπτυξιακή κοινωνική προοπτική αυτών των περιοχών και συνολικά -εγώ θα έλεγα- για τις επιπτώσεις που θα έχει στην ελληνική οικονομία και στο ενεργειακό ισοζύγιο και στην αναπτυξιακή προοπτική.

Σε αυτό, όμως, που σίγουρα, κύριε Υπουργέ, έχει φανεί ότι η Νέα Δημοκρατία έχει σχέδιο πάντα είναι η προοπτική των ιδιωτικοποιήσεων και συγκεκριμένων συμφερόντων που έρχονται να αξιοποιήσουν τη δική σας λογική, που είναι συνεπής για εσάς. Εκεί δεν μπορώ να σας κατηγορήσω. Νεοφιλελεύθερη Κυβέρνηση είστε, νεοφιλελεύθερες είναι και οι συνέπειες που εξυπηρετείτε και υπάρχουν στην κοινωνία.

Υπό τύπου παρατήρησης μας είπατε τι ΔΕΗ παραλάβατε λόγω του κόστους του λιγνίτη επειδή δεν έγινε απολιγνιτοποίηση. Μα, κύριε Υπουργέ, να τα λέμε όλα εδώ πέρα, γιατί πρέπει να μιλάμε με ειλικρίνεια. Η κυβέρνηση Σαμαρά, στην οποία συμμετείχατε και εσείς, δεν έχει ευθύνη; Δεν έχει ευθύνη, όταν την περίοδο

2013 - 2014 τόσες άλλες χώρες με χαμηλό ΑΕΠ στην Ευρωπαϊκή Ένωση πήγαν και διαπραγματεύτηκαν, για να μπορούν ακριβώς να έχουν ειδικές μέριμνες, όσον αφορά αυτό και να μην υπάρχει αυτή η επιβάρυνση σε δημόσια επιχείρηση ηλεκτρισμού;

Εσείς επιλέξατε να μην το κάνετε, γιατί αυτή ήταν και η λογική σας απέναντι συνολικά στη μνημονιακή πολιτική: Όχι διαπραγμάτευση! Και το ίδιο κάνετε και τώρα μέσα από αυτό το «πυροτέχνημα». Η λογική σας είναι: Προχωράμε, βάζουμε έναν στόχο, χωρίς σχέδιο, αφήνουμε την αγορά και τα ιδιωτικά συμφέροντα να προχωρήσουν.

Από την άλλη, έρχεστε και μας κάνετε κριτική για τη ΔΕΗ όταν ξέρετε πολύ καλά ότι η κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ σε σκληρές περιόδους μνημονίων την κράτησε όρθια, κράτησε τον δημόσιο χαρακτήρα, μπόρεσε να μειώσει τα τιμολόγια, μείωσε εν τέλει και σας παρέδωσε μία ΔΕΗ με μειωμένο τον δανεισμό της κατά 1,25 δισεκατομμύριο, αν θυμάμαι καλά.

Και όσον αφορά τις ΝΟΜΕ που είπατε, υπάρχουν βέβαια και οι πλευρές που ήταν δύσκολες, ήμασταν σε μνημονιακή περίοδο. Μην ξεχνάτε, όμως -για να λέμε την όλη αλήθεια και την πραγματικότητα- ότι αυτό ήταν μία υποχρέωση του δεύτερου μνημονίου. Από εκεί και πέρα, εσείς εγκαίρως δεν είχατε προχωρήσει στις απαιτούμενες ενέργειες και μέσα από αυτή τη δύσκολη διαδικασία της διαπραγμάτευσης του 2015 και του συμβιβασμού που έγινε, που τελικά μας έβγαλε από τα μνημόνια, πήραμε κι αυτές, δυστυχώς, οι ουρές που είχατε κι εσείς αφήσει.

Αναφερθήκατε, κύριε Υπουργέ, στην υπόλοιπη Ευρώπη και είπατε παραδείγματα χωρών. Έτσι είναι τα στοιχεία, όπως τα λέτε. Δεν τα αμφισβητεί κανείς. Ξέρετε, όμως, πολύ καλά, όταν μιλάτε για το Βέλγιο και άλλες χώρες, ότι έχουν πυρηνική ενέργεια. Όπως επίσης, ξέρετε ότι οι άλλες χώρες δεν έχουν περάσει από την κρίση και τη δυσκολία να σταθούν, όπως η δική μας χώρα που τώρα προχωράει.

Μιλήσατε για τη μελέτη του ΑΔΜΗΕ, θέλοντας να πείτε ότι εδώ πέρα υπάρχει ένα σχέδιο και μία πρόβλεψη. Ξέρετε, όμως, πολύ καλά ότι αυτή η μελέτη είναι μία μελέτη η οποία έρχεται να βάλει πιθανότητες και εκτιμήσεις για την οικονομία. Κι επειδή εσείς εδώ μας κάνατε πολλές εκτιμήσεις, και εσείς στις προγραμματικές δηλώσεις και ο κ. Σταϊκούρας όταν μας παρουσίασε τον προϋπολογισμό, βγήκαν σήμερα τα αποτελέσματα της ΕΛΣΤΑΤ.

Αυτό αποδεικνύει, κύριε Υπουργέ -και δεν θέλω να κάνω μικροπολιτική- ότι δεν μπορούμε να βασιζόμαστε για τόσο στρατηγικής σημασίας σχέδια απλώς σε εκτιμήσεις και ευσεβείς πόθους. Γιατί τα αποτελέσματα της ΕΛΣΤΑΤ -νομίζω έγινε ήδη ένα σχόλιο από τον κ. Τσακαλώτο- δείχνουν ότι είναι αυτή τη στιγμή στο 1% η ανάπτυξη στο τέταρτο τρίμηνο, όταν παραλάβατε το 2,8% και τότε ο κ. Σταϊκούρας το θεωρούσε αναμικτό.

Και δεν έχουμε λόγο εμείς να χαϊρόμαστε. Εμείς θέλουμε να υπάρχει ανάπτυξη και πρόοδος στη χώρας μας. Αυτό που σας λέμε είναι ότι τα εργαλεία που έχετε επιλέξει δεν είναι αυτά τα οποία θα οδηγήσουν εκεί.

Και θα κλείσω με μία φράση. Εμείς πιστεύουμε βαθιά ότι πρέπει να υπάρχει ένα σχέδιο δίκαιης κοινωνικής, οικονομικής και ενεργειακής μετάβασης. Κι εδώ έγκειται και η βαθιά φιλοσοφική και ιδεολογική μας διαφορά. Εμείς πιστεύουμε ότι μέσα από δημοκρατικό προγραμματισμό, με διάλογο, με σχέδιο, μαζί με την κοινωνία, μπορούμε να προχωρήσουμε σε ένα τέτοιο σχέδιο μετάβασης. Γιατί, για εμάς, ο παραγωγικός μετασχηματισμός πηγαινει μαζί με την αντιμετώπιση της κοινωνικής κρίσης, μαζί με το κοινωνικό κράτος. Είναι μία κοινή μάχη για την κοινωνική και για την κλιματική κρίση.

Εσείς, δυστυχώς, πηγαίνετε με τη νεοφιλελεύθερη αντίληψη, για την οποία είστε ειλικρινείς, η οποία λέει θα τα λύσει όλα η αγορά και αν μείνει και η μισή κοινωνία πίσω, τι να κάνουμε, είναι μία παράπλευρη απώλεια.

Κύριε Υπουργέ, εμείς διαφωνούμε με αυτό. Είμαστε εδώ για να εκφράσουμε την αγωνία αυτού του κόσμου και πιστεύουμε ότι αυτή η αγωνία είναι αυτή που θα δώσει και τη θετική δική μας πρόταση στο μέλλον για μία νέα προοδευτική πρόταση διακυβέρνησης.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου):** Καλείται τώρα στο Βήμα ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του Κινήματος Αλλαγής, ο κ. Αρβανιτιδής Γεώργιος.

**ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΡΒΑΝΙΤΙΔΗΣ:** Σας ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, οφείλω να ομολογήσω ότι σας χαρακτηρίζει ειλικρίνεια στις διαπιστώσεις σας για τη βιωσιμότητα της ΔΕΗ. Και βέβαια, κατανοώ την αγωνία σας, αλλά το ερώτημα είναι το εξής: Ή τη ΔΕΗ σώζουμε ή υπηρετούμε το αύριο, την πράσινη οικονομία. Και τα δύο δεν μπορείτε να τα υπηρετήσετε. Και ήσαν στην ιδιαίτερα ειλικρινή στην τοποθέτησή σας.

Και βέβαια, τη βιωσιμότητα της ΔΕΗ δεν μπορούν να την πληρώσουν οι ίδιοι οι κάτοικοι των περιοχών που πλήρωσαν για χρόνια την ανάγκη για ενέργεια στη χώρα. Είμαι από αυτούς, κατάγομαι από τη βόρεια Ελλάδα, όπου αυτά τα φουγάρα τα οποία βρίσκονταν στην περιοχή εκείνη, καθόρισαν τη ζωή χιλιάδων ανθρώπων. Αυτή είναι η πραγματικότητα. Δεν μπορούν μόνο αυτοί οι κάτοικοι να πληρώσουν τη μετάβαση στη χώρα μας.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, κατ' αρχάς θέλω να θυμίσω σε όλες και όλους τρία στοιχεία για τα οποία η προοδευτική παράταξη που εκπροσωπώ μίλησε πρώτη με τόλμη και θάρρος για το θέμα που συζητάμε σήμερα, την απολιγνιτοποίηση. Πολλοί τότε μας λοιδόρησαν, αλλά και στη συνέχεια μας αντέγραψαν και τώρα πλασάρονται ως πράσινοι πρωτοπόροι, τόσο από τα αριστερά όσο και από τα δεξιά. Σας καλωσορίζουμε, λοιπόν, όλους και σας καλούμε και σήμερα να ακούσετε τις προτάσεις μας.

Κυρίως, όμως, απευθύνομαι και θέλω να μας ακούσουν οι κάτοικοι της δυτικής Μακεδονίας, της Κοζάνης, της Πτολεμαΐδας, της Φλώρινας και της Μεγαλόπολης, οι περιοχές που, όπως είπα, στήριξαν επί δεκαετίες τις ανάγκες για ενέργεια στη χώρα μας. Να μας ακούσουν προσεκτικά και να καταλάβουν ότι δεν είναι όλα άσπρα-μαύρα, όπως θέλουν να τα παρουσιάζουν η Νέα Δημοκρατία και ο ΣΥΡΙΖΑ και ότι υπάρχουν εναλλακτικά σενάρια και προτάσεις.

Στοιχείο πρώτο. Θυμίζω ότι το ΠΑΣΟΚ, δέκα χρόνια πριν, ήταν το πρώτο κόμμα που μίλησε με τόλμη και θάρρος για πράσινη ανάπτυξη και θέλησε να συνδέσει αυτή την προοπτική με την ενεργειακή μετάβαση της χώρας σε πιο καθαρές πηγές ενέργειας με το πρόγραμμα «ΗΛΙΟΣ» τότε. Λέγαμε και λέμε ότι πρέπει να αλλάξουμε το ενεργειακό μοντέλο στη χώρα μας, να καταστεί η χώρα εξαγωγική χώρα ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ.

Στοιχείο δεύτερο. Δυο φορές, κύριε Υπουργέ, τους τελευταίους έξι μήνες σας έχουμε καταθέσει τροπολογία για την ενίσχυση των λιγνιτικών περιοχών, με 3,5% από έσοδα των εξορυσμένων υδρογονανθράκων, καθώς και τη χρηματοδότηση περιβαλλοντικών μεταπτυχιακών και ερευνητικών προγραμμάτων στη νέα ενεργειακή οικονομία. Δύο φορές την απορρίψατε, με την αιτιολογία ότι θα φέρετε κάτι άλλο πιο ολοκληρωμένο, το οποίο βέβαια ακόμα περιμένουμε.

Σημείο τρίτο. Στο Κίνημα Αλλαγής ήμασταν οι πρώτοι που πριν από ενάμιση χρόνο προσδιορίσαμε τη μετάβαση με περισσότερο ήπιο και σταδιακό τρόπο. Όσα λέγαμε τότε ισχύουν και σήμερα. Εμείς δεν βλέπουμε για ποιο λόγο θα πρέπει να κλείσουν όλοι οι σταθμοί μέχρι το 2023.

Ήμασταν οι πρώτοι και οι μόνοι που από το 2018 «στο ενεργειακό διαβατήριο για το μέλλον», όπως είχαμε ονομάσει το σχέδιό μας, μιλήσαμε με αριθμούς, εκτιμώντας ότι θα χρειαστούν περίπου 200 με 300 εκατομμύρια ευρώ σε ετήσια βάση για τα επόμενα δεκαπέντε χρόνια, με έμφαση την Πτολεμαΐδα, την Κοζάνη και τη Μεγαλόπολη. Τα χρήματα αυτά χρειάζονται ώστε να είναι δυνατή η αλλαγή της οικονομικής δραστηριότητας με διατήρηση του ενεργειακού χαρακτήρα των περιοχών αυτών, η διαφύλαξη βέβαια της κοινωνικής συνοχής και οι περιβαλλοντικές αποκατάσταση των τοπίων και των ορυχείων.

Εδώ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, σε αυτούς τους τρεις πυλώνες, οικονομία, κοινωνία και περιβάλλον, στους οποίους στηρίζεται ισόρροπα η βιώσιμη ανάπτυξη, βρίσκεται η βάση της σημερινής πρότασης. Πιστοί στο πλαίσιο της πρωτοπορίας του κινήματός μας, καταθέτουμε την ιδέα της ρήτρας βιώσιμης μετάβασης για τις περιοχές της δυτικής Μακεδονίας και της Μεγαλόπολης.

Τι σημαίνει ρήτρα βιώσιμης μετάβασης; Σημαίνει, κυρίες και κύριοι της Κυβέρνησης, ότι για κάθε λιγνιτική μονάδα και σταθμό που θα αποσύρεται θα πρέπει πρώτα να υπολογίζεται και να αντισταθμίζεται η οικονομική, κοινωνική και περιβαλλοντική επίπτωση αυτής της κίνησης στην περιοχή. Προτείνουμε, δηλαδή, την αξιολόγηση κάθε απόσυρσης με βάση το συνολικό όφελος και κόστος για την οικονομία, την τοπική οικονομία και το περιβάλλον, γιατί μόνο έτσι μπορούμε να μιλάμε για βιώσιμη ανάπτυξη.

Με βάση, λοιπόν, αυτή τη ρήτρα και με την εξασφάλιση των απαραίτητων πόρων για τη γρήγορη ανάπτυξη και κατά κύριο λόγο των ΑΠΕ, μπορεί να σχεδιαστεί ένα ρεαλιστικό χρονοδιάγραμμα σταδιακής απόσυρσης των λιγνιτικών μονάδων, χωρίς κραδασμούς, χωρίς προχειρότητες, χωρίς βιασύνες και με ουσιαστική περιβαλλοντολογική αναβάθμιση των περιοχών αυτών, με την κοινωνία και τους τοπικούς φορείς να συνδιαμορφώνουν αυτό το χρονοδιάγραμμα στην ομαλή μετάβαση κι όχι με λύσεις που έρχονται είτε απ' έξω είτε από πάνω.

Επιτρέψτε μου, επίσης, να αναφερθώ σε πέντε ακόμα σημεία. Σημείο πρώτο, τη διατήρηση του ενεργειακού brand name των λιγνιτικών περιοχών. Οι περιοχές αυτές πρέπει να παραμείνουν στον ενεργειακό χάρτη της χώρας με διαφορετικό αντικείμενο, ως ενεργειακό hub με φωτοβολταϊκές εγκαταστάσεις και μονάδες παραγωγής σχετικών υλικών, με παραγωγή πράσινου υδρογόνου που θα παράγεται από έργα ΑΠΕ και αποθήκευσης ενέργειας.

Σημείο δεύτερο, η εξασφάλιση της τηλεθέρμανσης των πόλεων. Ποιος είναι ο σχεδιασμός ο οποίος θα καλύψει τις ανάγκες όλων των περιοχών σε τηλεθέρμανση; Ποια είναι η τιμή; Τα θέματα αυτά οφείλουν απαντήσεις.

Το τρίτο αφορά την ανάπτυξη των εδαφών και την αποκατάσταση των τοπίων. Υπάρχει ένα θέμα με την ιδιοκτησία των εκτάσεων αυτών και πρέπει να διευκρινιστεί, κύριε Υπουργέ, προκειμένου να μην υπάρξουν εμπλοκές αύριο. Η αποκατάσταση δεν αποτελεί χάρη, αλλά περιβαλλοντολογική υποχρέωση που πρέπει να εκτελεστεί σύμφωνα με συγκεκριμένους περιβαλλοντολογικούς όρους.

Το τέταρτο σημείο έχει να κάνει με το ανθρώπινο δυναμικό. Τι δουλειά θα κάνουν οι άνθρωποι αυτοί που θα βρεθούν εκτός οικονομικής δραστηριότητας; Το ανθρώπινο κεφάλαιο έχει αποκτηθεί δεξιότητες και πρέπει να αξιοποιηθούν. Πρέπει να μετεκπαιδευτεί και να προσαρμοστεί. Λέμε να στη σταδιακή απόσυρση των λιγνιτικών μονάδων και όχι στη βίαιη απόσυρση ανθρώπων στο περιθώριο της ανεργίας.

Οι εργαζόμενοι θα μπορούσαν να οργανωθούν με τα κατάλληλα κίνητρα ακόμα και σε ενεργειακές κοινότητες, εκμεταλλεύμενοι τη γνώση και την εμπειρία τους, κάνοντας έτσι πράξη τη μετάβαση στην ενεργειακή δημοκρατία. Στη Γερμανία, για παράδειγμα, το 42% της εγκατεστημένης ισχύος ΑΠΕ ανήκει σε νοικοκυριά και αγρότες.

Πέμπτο σημείο είναι η Πτολεμαΐδα V, η μεγαλύτερη πληγή της ιστορίας και ξέρω ότι νοιάζεστε γι' αυτό. Έχουν ακουστεί πολλά για τη σκοπιμότητα, για το κόστος, για το τι μπορεί να γίνει μετά από 2028. Αυτό που έχει σημασία είναι να μελετηθούν και να παρουσιαστούν δημόσια όλα τα σενάρια στη βάση κόστους - ωφέλειας για κάθε επιλογή. Γι' αυτό ρωτώ, κύριε Υπουργέ, είστε έτοιμος να το παρουσιάσετε;

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το σχέδιο του ΣΥΡΙΖΑ με την πώληση των λιγνιτικών θυγατρικών της ΔΕΗ σε Μελίτη και Μεγαλόπολη απέτυχε. Δυστυχώς η Νέα Δημοκρατία αντιμετωπίζει τις λιγνιτοφόρες περιοχές περίπου ως παράπλευρες απώλειες. Αναρωτιέται κάποιος, πού θα βρεθούν οι πόροι για την αποκατάσταση; Μόλις χθες στην Επιτροπή Περιβάλλοντος δήλωσε ο Πρόεδρος ότι το Πράσινο Ταμείο με τον κόφτη του 2,5% που έχει, μπορεί να διαθέσει από 50 έως 60 εκατομμύρια. Και βέβαια δήλωσε ότι είναι αδύνατον αυτά τα κόστη να τα επωμιστεί το Πράσινο Ταμείο. Πώς θα γίνει αυτή η απολιγνιτοποίηση, στην οποία όλοι οι συνάδελφοι αναφέρθηκαν;

Στη Γερμανία το κόστος εκτιμάται στο 1,2 ανά 1000MW. Είναι μεγάλο το ερώτημα και είναι και το κρίσιμο. Γιατί ξέρετε ότι η αξιοπιστία στην πολιτική είναι το σημαντικότερο. Γιατί κρίση εμ-

πιστοσύνης των πολιτών απέναντι σε αυτά που τους προτείνουμε είναι γιατί ποτέ δεν τα τηρήσαμε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, κλείνω λέγοντας ότι η ενεργειακή μετάβαση και η απολιγνιτοποίηση χρειάζεται ρήτρα βιώσιμης μετάβασης για ομαλή και σταδιακή απόσυρση των λιγνιτικών μονάδων σε σχέση με την ανάπτυξη που πετυχαίνουμε στις περιοχές κάθε φορά, διατήρηση του ενεργειακού brand name των περιοχών με νέο περιεχόμενο, διασφάλιση τηλεθέρμανσης στις πόλεις, πλήρη ανάπλαση των εδαφών και περιβαλλοντική αποκατάσταση των τοπίων, μετεκπαίδευση και αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού, ολοκληρωμένο αναπτυξιακό σχέδιο και εξειδικευμένο σχετικά με την κλιματική αλλαγή.

Πρόσφατα στη μελέτη της Τράπεζας της Ελλάδος για την κλιματική αλλαγή αναφέρθηκε ότι η Κοζάνη και η περιοχή της δυτικής Μακεδονίας είναι από τις πιο κρίσιμες περιοχές. Μόνο έτσι οι περιοχές αυτές θα μπορέσουν να παραμείνουν κοινωνικά δυναμικές, οικονομικά ενεργές, πληθυσμιακά ανθηρές σε ένα καλύτερο και βιώσιμο περιβάλλον.

Σας καλούμε, λοιπόν, κύριε Υπουργέ, για ακόμη μία φορά χωρίς δογματισμούς, να υιοθετήσετε τις προτάσεις μας προς όφελος της δυτικής Μακεδονίας, της Μεγαλόπολης και των κατοίκων των περιοχών αυτών.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου):** Τον λόγο έχει η Κοινοβουλευτική Εκπρόσωπος της Νέας Δημοκρατίας κ. Ζωή Ράπτη.

**ΖΩΗ ΡΑΠΤΗ:** Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, στη Σύνοδο του ΟΗΕ για την κλιματική αλλαγή τον Σεπτέμβριο του 2019 ο Πρωθυπουργός Κυριάκος Μητσοτάκης μίλησε για το σχέδιο που η Κυβέρνηση εκπονεί για την απολιγνιτοποίηση, η οποία θα έχει ολοκληρωθεί σταδιακά μέχρι το 2023, ένα σχέδιο το οποίο εντάσσεται στο πλαίσιο της πολιτικής μας για την προστασία του περιβάλλοντος και την κλιματική αλλαγή, ένα σχέδιο το οποίο -επιτρέψτε μου να πω- εσείς θα έπρεπε να έχετε ετοιμάσει επί δικής σας κυβέρνησης, συνάδελφοι του ΣΥΡΙΖΑ, πλην όμως ουδέποτε το πράξατε.

Όλοι γνωρίζουμε -και πολλών δε μάλλον εσείς που κυβερνήσατε- ότι οι λόγοι για τη μετάβαση αυτή είναι πρωτίστως περιβαλλοντικοί. Άλλωστε το είπε εδώ προηγουμένως και ο κ. Φάμελλος, ο εισηγητής σας. Είναι όμως και οικονομικοί, καθώς η συνεχής αύξηση των τιμών για τα δικαιώματα εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου κατέστησε τον λιγνίτη από διαμάντι της ΔΕΗ σε βαρίδι, που της κόστισε 0,5 δισεκατομμύριο μόνο τη διετία 2018-2019. Το δε 2020 εκτιμάται ότι μπορεί να πληρώσει η ΔΕΗ παραπάνω από 300 εκατομμύρια ευρώ.

Περαιτέρω η ίδια η δραματική οικονομική κατάσταση στην οποία φέρατε τη ΔΕΗ, αλλά και η συνεχιζόμενη από εμάς προσπάθεια εξυγίανσης και εκσυγχρονισμού της, επιτάσσουν -το γνωρίζετε- αυτή την προώθηση της απολιγνιτοποίησης.

Η πολιτική ηγεσία του ΥΠΕΝ βρέθηκε από τον Σεπτέμβριο ήδη σε στενή και συνεχή επαφή με τις τοπικές κοινωνίες, καθώς είναι κατανοητή η ανησυχία που εκφράζουν οι κάτοικοι, οι εργαζόμενοι, αλλά και οι φορείς στην περιοχή. Και δουλεύει άοκνα, ούτως ώστε να εκπονήσει το σχέδιο δικαίως αναπτυξιακής μετάβασης στη μεταλιγνιτική εποχή, στο οποίο και θα αναφερθώ παρακάτω.

Τόσο ο Υπουργός όσο και ο Υφυπουργός, ο κ. Γεράσιμος Θωμάς, περιόδευσαν στις περιοχές των ορυχείων, στο Αμύνταιο, στην Κοζάνη, στην Πτολεμαίδα. Συνάντησαν υπηρεσιακούς παράγοντες. Συνάντησαν διευθυντικά στελέχη. Συνομίλησαν με το σύνολο των συνδικαλιστικών οργανώσεων, των εργαζομένων και συζήτησαν για την προοπτική της εργασίας τους στο επόμενο διάστημα και μέσα στο νέο τοπίο.

Η Κυβέρνηση στη συνέχεια αρχικά ανακοίνωσε το εθνικό σχέδιο για την ενέργεια και το κλίμα, το οποίο προβλέπει αφενός την απόσυρση όλων των εγκατεστημένων λιγνιτικών μονάδων πλην μιας -που θα γίνει μέχρι το 2023- την υλοποίηση «πράσινων» επενδύσεων της τάξης των 4,4 δισεκατομμυρίων ευρώ σε μία δεκαετία και την αύξηση του ποσοστού των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στην τελική κατανάλωση ενέργειας στο 35% από μόλις 18% που είναι σήμερα.

Στις επενδύσεις αυτές οι λιγνιτικές περιοχές θα διαδραματί-

σουν πρωταγωνιστικό ρόλο. Η μονάδα «Πτολεμαίδα V» θα λειτουργεί με λιγνίτη το αργότερο ως το 2028, ούτως ώστε η απόσυρση των μονάδων -όπως προγραμματίζεται και σχεδιάζεται να γίνει κατά τέτοιο τρόπο, ώστε να διασφαλιστεί η ευστάθεια του ηλεκτρικού συστήματος και η ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού της χώρας.

Για τον συντονισμό αυτής της μετάβασης στη μεταλιγνιτική εποχή η Κυβέρνηση -όπως ανέφερε αναλυτικά ο Υπουργός- προχώρησε και άμεσα στη συγκρότηση της διυπουργικής επιτροπής, της οποίας επικεφαλής ορίστηκε ο κ. Μουσουρούλης, ανώτερο στέλεχος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ως συντονιστής αυτού του σχεδίου. Η επιτροπή ακριβώς επιφορτίστηκε με την κατάρτιση του νέου πλαισίου βιώσιμης ανάπτυξης στην περιοχή, αυτού του πλαισίου το οποίο εσείς -Ξαναλέω- δεν φροντίσατε να εκπονήσετε.

Το σχέδιο αυτό θα αξιοποιήσει πόρους ύψους -όπως είτε ο Υπουργός- 3,7 έως 4,4 δισεκατομμυρίων ευρώ από το ΕΣΠΑ, από το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης, από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων και εργαλεία όπως το InvestEU, αλλά και εθνικούς και ιδιωτικούς πόρους για τη χρηματοδότηση των αναπτυξιακών παρεμβάσεων στις λιγνιτικές περιοχές της χώρας.

Σήμερα τα χρήματα από το ΕΣΠΑ -όπως ειπώθηκε- για τη Δυτική Μακεδονία δεν ξεπερνούν τα 500 εκατομμύρια ευρώ. Γιατί εμείς, ακριβώς, θέλουμε οι περιοχές όπου σήμερα λειτουργούν τα λιγνιτικά εργοστάσια, να αποτελέσουν τα πρότυπα μιας άλλης ανάπτυξης. Το σχέδιο, το οποίο καταρτίζεται, θα καλύψει επιλέξιμες δαπάνες για να στηριχθούν οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις σε όλους τους τομείς και αγροτικό, μεταποιητικό αλλά και υπηρεσίες, θα ενισχύσει δράσεις έρευνας και τεχνολογίας, αλλά και επανεκπαίδευσης των εργαζομένων και θα στηρίξει πρόγραμμα ενεργειακής αναβάθμισης και ανανεώσιμες πηγές ενέργειας.

Στο σχέδιο αυτό περιλαμβάνονται, επίσης, και μελετώνται μεταξύ άλλων η κατασκευή φωτοβολταϊκών πάρκων τόσο στη Δυτική Μακεδονία όσο και στη Μεγαλόπολη, η δημιουργία μονάδας ηλεκτροπαραγωγής με καύση απορριμμάτων, η εφαρμογή επίσης προγράμματος εθελουσίας εξόδου για τους εργαζόμενους και πολλά άλλα.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας της κυρίας Βουλευτού)

Ολοκληρώνω σε λίγο, κύριε Πρόεδρε.

Είναι, όμως, απορίας άξιο η αντιφατική και υποκριτική και αλλοπρόσαλλη πολιτική του ΣΥΡΙΖΑ, εδώ σε αυτήν την Αίθουσα, που δήθεν ενδιαφέρεται για το περιβάλλον, αλλά παράλληλα διαρρηγγύνει τα ιμάτιά της για ένα περιβαλλοντικά επιβλαβές και πανάκριβο για τη ΔΕΗ καύσιμο όπως ο λιγνίτης.

Τον περασμένο Σεπτέμβριο ξεχνά ο ΣΥΡΙΖΑ ότι καταψήφισε τις δικές του συμβάσεις για τους υδρογονάνθρακες, υποστηρίζοντας ότι οι εξορύξεις μπορεί να είναι επιβαρυντικές για το περιβάλλον. Ξεχνά ότι την τελευταία δεκαετία η παραγωγή ενέργειας από λιγνιτικές μονάδες μειώθηκε από τις 30.000 GW στις 10.000 GW και αυτή η μισή μείωση έγινε επί των δικών του ημερών.

Ισχυρίζεται ότι βιαζόμαστε σε σχέση με άλλες χώρες. Ξεχνά, όμως, ότι δεκατέσσερις ευρωπαϊκές χώρες έχουν ήδη σταματήσει τελείως τέτοιου είδους λειτουργίες. Επίσης, δείχνει να μην αντιλαμβάνεται ότι η ΔΕΗ, όπως την κατάντησε, δεν αντέχει να επιβαρύνεται με 200 έως 300 εκατομμύρια ευρώ το χρόνο, εξαιτίας της ρύπανσης που προκαλεί ο λιγνίτης. Τέλος, ζητά να παραμείνουν στη ΔΕΗ οι λιγνιτικές μονάδες, ενώ ξέχασε ότι προσπάθησε δύο φορές να τις πουλήσει και δεν βρήκε αγοραστή ούτε με ένα ευρώ.

Αποφασίστε, όμως, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αν θα είστε με τον λιγνίτη ή με τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Αποφασίστε αν θα είστε με ό,τι καταστρέφει τον πλανήτη ή με ό,τι εξασφαλίζει τη βιωσιμότητά του. Δεν είναι ποτέ αργά να επιλέξετε και να κάνετε δημιουργικές προτάσεις εκτός από άγονη και πρόωγη κριτική για όσα δεν κάνατε εσείς τα τελευταία τεσσαράμισι χρόνια, που ήσασταν στην κυβέρνηση. Γιατί έστω και την ύστατη στιγμή θα μπορούσατε να προτείνετε όλα αυτά τα οποία θα γίνονταν εφεξής, αντί να προχωράτε και να κατηγορείτε ακόμα και την κυβέρνηση Σαμαρά, μια κυβέρνηση η οποία ήταν πέντε χρό-

για πριν τη δική σας διακυβέρνηση.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, όπως είπε και ο Πρωθυπουργός στην 74<sup>η</sup> Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών, η Ελλάδα πρέπει να μείνει αφοσιωμένη στην εφαρμογή της ατζέντας 2030 για τη βιώσιμη ανάπτυξη και στο μακροπρόθεσμο όραμα για μία Ευρωπαϊκή Ένωση που θα είναι ουδέτερη για το κλίμα έως το 2050 σύμφωνα με την ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία.

Για να πετύχει αυτούς τους στόχους η ελληνική κυβέρνηση έχει θέσει την κλιματική αλλαγή ως βασικό στοιχείο της ατζέντας της. Για τον σκοπό αυτό εμείς υιοθετούμε μια φιλόδοξη εθνική στρατηγική για την ενέργεια, το περιβάλλον και το κλίμα.

Μέσα στο πλαίσιο αυτής της στρατηγικής θα κλείσουμε σταδιακά και μετά από διαβούλευση, όπως προανέφερα, αυτούς τους λιγνιτικούς σταθμούς παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, θα ενσωματώσουμε την ευρωπαϊκή οδηγία για την απόσυρση των πλαστικών μιας χρήσης σε ολόκληρη τη χώρα ως το τέλος του 2021 και θα προωθήσουμε πρωτοβουλίες για την προστασία της πολιτιστικής μας κληρονομιάς από τις επιπτώσεις των δυσμενών κλιματικών συνθηκών, μια περιβαλλοντική υποβάθμιση που έχει μέχρι σήμερα υποτιμηθεί στη χώρα μας.

Έχουμε, λοιπόν, όχι μόνο πολιτική, αλλά και ηθική υποχρέωση να εφαρμόσουμε ουσιαστικές πολιτικές, φιλικές προς το περιβάλλον, πολιτικές που θα έχουν άμεσο αποτέλεσμα στη βιώσιμη ανάπτυξη της χώρας μας και των παιδιών μας. Όπως έχει πει πολλές φορές ο Πρωθυπουργός, η ανάπτυξη είτε θα είναι βιώσιμη είτε δεν θα υπάρχει.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου):** Τώρα τον λόγο θα δώσω στον Κοινοβουλευτικό Εκπρόσωπο του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας κ. Νίκο Καραθανασόπουλο.

**ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΑΡΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ:** Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Και η Κυβέρνηση, αλλά και η Αξιωματική Αντιπολίτευση, πατάει στο χλιοπαγμένο παραμύθι της καμένης γης. Η Κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ έλεγε ότι παρέλαβε συγκεκριμένες δεσμεύσεις από την κυβέρνηση Σαμαρά, ο δε σήμερα Υπουργός είπε ότι για την κατάσταση και την κατάντια της ΔΕΗ φταίει η κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ. Όμως, και οι δυο μαζί, παίρνοντας ο ένας τη σκυτάλη της διακυβέρνησης από τον άλλο, αξιοποιείτε αυτές τις συνθήκες τις οποίες βρήκατε για να πάτε ένα βήμα παραπέρα και να υλοποιήσετε την αντιλαϊκή πολιτική.

Από αυτήν την άποψη, λοιπόν, είστε συνένοχοι Νέα Δημοκρατία, Κίνημα Αλλαγής, ΣΥΡΙΖΑ στην αντιλαϊκή πολιτική στον τομέα της ενέργειας. Και μάλιστα είναι από τους πιο αποκαλυπτικούς τομείς αυτής της συνενοχής.

Γιατί ποιος είναι ο βασικός υπεύθυνος για τα ενεργειακά ζητήματα; Βασικός υπεύθυνος, εμείς το λέμε καθαρά, είναι η πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για απελευθέρωση της αγοράς ενέργειας, που και οι τρεις από κοινού υπερασπίζετε και υλοποιείτε με κάθε τρόπο.

Έτσι, λοιπόν, οι συνέπειες της απελευθέρωσης είναι δεδομένες. Έχουμε δραματική επιβάρυνση της λαϊκής κατανάλωσης και πολύ μεγάλο ποσοστό ενεργειακής φτώχειας στη χώρα μας. Και μάλιστα αυτό ασ το πάροουμε και ασ το συσχετίσουμε με το γεγονός που κάνει πολύ πιο δραματικές τις επιπτώσεις της ενεργειακής φτώχειας, με τη συνάρτηση την οποία μπορούμε να δούμε σε σχέση με τον πλούτο των ενεργειακών πηγών που υπάρχει στη χώρα μας, αλλά και τις δυνατότητες της τεχνολογίας για να ικανοποιούνται οι σύγχρονες λαϊκές ανάγκες. Και, όμως, το ένα τρίτο των λαϊκών νοικοκυριών ζει σε συνθήκες ενεργειακής φτώχειας.

Δεύτερο στοιχείο, δεύτερη σοβαρή επίπτωση, η δραματική επιδείνωση της θέσης των εργαζόμενων. Και εδώ είναι φανερά η εντατικοποίηση, η απώλεια χιλιάδων θέσεων εργασίας σταθερής απασχόλησης, αλλά και οι εργολαβικοί εργαζόμενοι που αποτελούσαν καθεστώς στον υπό το δημόσιο έλεγχο τόσο της ΔΕΗ όσο των ΕΛΠΕ, αλλά και μιας σειράς άλλων επιχειρήσεων στον τομέα των δικτύων.

Τρίτο στοιχείο της πολιτικής απελευθέρωσης είναι η ενεργειακή εξάρτηση, με όλο και σημαντικότερο ρόλο αυτόν του εισα-

γόμενου καυσίμου, του φυσικού αερίου. Όμως, δεν είναι μόνο αρνητικές αυτές οι επιπτώσεις. Υπάρχουν και ωφελημένοι από αυτή την πολιτική που ακολούθησαν πιστά όλες οι κυβερνήσεις μέχρι τώρα. Και ωφελημένοι, βεβαίως, είναι οι ιδιωτικοί όμιλοι που δραστηριοποιούνται στον τομέα παραγωγής ή εμπορίας ενέργειας και που με τις πολιτικές που ακολουθήσατε είχαν διασφαλισμένη τη θεματική κερδοφορία την οποία παρουσιάζουν.

Από αυτήν την άποψη εμείς, ως ΚΚΕ, θεωρούμε υποκριτική την επίκληση της προστασίας του περιβάλλοντος ιδιαίτερα από τους πολιτικούς εκπροσώπους του καπιταλιστικού συστήματος, το οποίο πρώτα καταστρέφει το περιβάλλον και μετά εμπορεύεται την προστασία του. Το έπιασε ο πόνος για το περιβάλλον τη στιγμή που κάνει πολέμους.

Όμως, η πράσινη ατζέντα της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχει πολλαπλές στοχεύσεις. Πρώτον, να βρεθεί διέξοδος στα υπερσυσσωρευμένα κεφάλαια. Δεύτερον, να επιταχυνθεί η πολιτική της απελευθέρωσης προς όφελος των ιδιωτικών επιχειρηματικών ομίλων. Τρίτον, να περιοριστεί ο βαθμός εξάρτησης της Ευρωπαϊκής Ένωσης από εισαγόμενα καύσιμα και τέταρτον, να προωθηθεί η σχετική ευρωπαϊκή τεχνολογία.

Από αυτήν την άποψη η επιλογή της απολιγνιτοποίησης είναι επιλογή όλων σας. Και εμείς τονίζουμε ότι θα έχει δραματικές επιπτώσεις. Είμαστε, δηλαδή, αντίθετοι με το κυβερνητικό σχέδιο για απολιγνιτοποίηση από όλες τις πτυχές.

Γιατί, προσέξτε, λέτε τώρα ότι η παραγωγή ενέργειας από λιγνίτη είναι πολύ ακριβή. Αλήθεια, είναι πολύ ακριβή η παραγωγή ενέργειας από λιγνίτη; Μα, αυτήν την ακρίβεια την καθιστούν οι διάφοροι φόροι και το «εμπόριο» των ρύπων. Γι' αυτό έχει γίνει πολύ ακριβή η τιμή της KWh από τον λιγνίτη. Δεν σχετίζεται με το κόστος παραγωγής, είναι άλλο πράγμα. Άρα τεχνητά έγινε πιο ακριβή η τιμή της KWh.

Δεύτερον, εφόσον είστε με το περιβάλλον και εφόσον θέλετε και φθινό, γιατί δεν βάζετε μέσα στον σχεδιασμό σας τα μεγάλα υδροηλεκτρικά έργα; Εδώ μελέτες και από το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο λένε ότι το 80% των υδάτινων πόρων χάνεται, το οποίο είναι ανανεώσιμη πηγή, βοηθάει στον εμπλουτισμό του υδροφόρου ορίζοντα και μπορεί να αξιοποιηθεί και για ύδρευση και για άρδευση και όχι μόνο για παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας. Έχει πολλαπλές χρήσεις.

Τρίτο στοιχείο, εφόσον λέτε όλα αυτά, σας προκαλέσαμε να μας φέρετε απολογιστικά στοιχεία, πόσα δισεκατομμύρια έχουν δοθεί με διάφορους τρόπους στα αρπακτικά της πράσινης ενέργειας για όλα τα επενδυτικά σχέδια που υπήρξαν. Πόσα είναι αυτά τα δισεκατομμύρια; Για να δούμε, θα μπορούσαν να είχαν αξιοποιηθεί αυτά σε μονάδες οι οποίες θα χρησιμοποιούν λιγνίτη, αλλά με σύγχρονες προδιαγραφές, με σύγχρονη τεχνολογία πιο φιλική στο περιβάλλον; Βεβαίως θα μπορούσε να γίνει αυτό. Όμως δεν είναι αυτή η επιλογή σας γιατί θέλετε να διευκολύνετε τους επιχειρηματικούς ομίλους.

Το ίδιο σχέδιο έχει και ο ΣΥΡΙΖΑ και μου κάνει εντύπωση. Τι έλεγε το πρόγραμμα του ΣΥΡΙΖΑ τον Γενάρη του 2019 του Υπουργείου Ενέργειας και Περιβάλλοντος; Στη σελίδα δεκατέσσερα διαβάζω: «Βασικές προτεραιότητες σχεδιασμού. Προώθηση του φυσικού αερίου», έλεγε η κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ, «ως ενδιάμεσου καυσίμου για την απανθρακοποίηση του ενεργειακού συστήματος». Αυτό λέει και η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας. Το εξαρτώμενο καύσιμο και εσείς είχατε ως μεταβατικό στάδιο. Το ίδιο κάνει και η Νέα Δημοκρατία.

Και μάλιστα το πηγαίνετε και ένα βήμα παραπέρα. Στη σελίδα δεκαεπτά του σχεδίου του ΣΥΡΙΖΑ, τι λέει; Λέει ότι «η προώθηση του φυσικού αερίου πραγματοποιείται με την εφαρμογή μέτρων πολιτικού χαρακτήρα, όπως ενδεικτικά είναι η απελευθέρωση της αγοράς ενέργειας, η θέσπιση φορολογικών κινήτρων, η έκπτωση των τελών διασύνδεσης και η ανταγωνιστική τιμή σε σχέση με άλλα καύσιμα». Για ποιους δουλεύετε; Για τους εισαγωγείς φυσικού αερίου και εσείς; Για τους μεγάλους επιχειρηματικούς ομίλους; Βεβαίως, γι' αυτούς δουλεύετε.

Άρα, λοιπόν, θα έχουμε πρόβλημα στην ενεργειακή ασφάλεια από την αύξηση της ενεργειακής εξάρτησης. Δεύτερον, πολύ ακριβότερο ρεύμα για τον λαό. Τρίτον, επιδείνωση των συνθηκών εργασίας και χάσιμο χιλιάδων θέσεων εργασίας.

Όμως, προσέξτε. Έχετε και κοινό σχέδιο. Το αναθέσατε στην Παγκόσμια Τράπεζα και οι δυο για το πώς θα έχει η μεταλινιτική περίοδος. Γιατί τσακώνεστε; Θα πρέπει μάλλον, κύριε Υπουργέ, να κάνετε αποδεκτή την πρόταση του ΣΥΡΙΖΑ για τη δημιουργία ειδικών οικονομικών ζωνών στις απολιγνιτοποιημένες περιοχές, για να δοθούν τεράστια και σκανδαλώδη κίνητρα στους επιχειρηματικούς ομίλους. Γιατί αυτό προτείνει ο ΣΥΡΙΖΑ, γιατί γι' αυτό ενδιαφέρεται.

Και εδώ θα κάνω μια παρένθεση, κύριε Πρόεδρε, και θα χρειαστώ ακόμη ένα λεπτό και θα ολοκληρώσω.

Η τεράστια υπεροχή του σοσιαλισμού. Διάβαζα πολύ πρόσφατα για το πραγματικό έπος -αποτέλεσμα του κεντρικού σχεδιασμού- της μαζικής μεταφοράς, αλλά και της μετατροπής της ειρηνικής βιομηχανίας σε πολεμική βιομηχανία στη Σοβιετική Ένωση πριν, αλλά και κατά τη διάρκεια του Β' Παγκοσμίου Πολέμου. Αυτό ο καπιταλισμός δεν μπορεί να το κάνει ποτέ, επειδή μιλάμε για ένα τέτοιο μεγάλο μέγεθος αλλαγής.

Από αυτήν την άποψη, λοιπόν, εμείς το λέμε καθαρά. Η διέξοδος δεν βρίσκεται σε κανένα κοινωνικό μέτωπο, που πρότείνει ο κ. Δραγασάκης, υπό ξένη σημαία. Η ξένη σημαία είναι η πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την απελευθέρωση της ενέργειας και τα συμφέροντα των επιχειρηματικών ομίλων που από κοινού εφαρμόζετε και η Νέα Δημοκρατία και ο ΣΥΡΙΖΑ.

Η διέξοδος βρίσκεται πραγματικά στην πάλη του λαού για να ανοίξει ο δρόμος της πραγματικής ανατροπής. Δίνουμε τη μάχη ενάντια στην κυβερνητική πολιτική και στον τομέα της ενέργειας, με τη σημαία του αύριο, δηλαδή του σοσιαλισμού, και όχι με τη σημαία του χθες, την επιστροφή στο παλιό κρατικό μονοπώλιο.

Παλεύουμε ενάντια στο κυβερνητικό σχέδιο για την απολιγνιτοποίηση και λέμε ότι πραγματικά υπάρχει διέξοδος ελπιδοφόρος και ρεαλιστική, να μπορούν συνδυαστικά να ικανοποιούνται ταυτόχρονα τόσο η κάλυψη των ενεργειακών αναγκών της οικονομίας και της χώρας μας, όσο κι η προστασία του περιβάλλοντος και η υγεία των κατοίκων, αλλά και η μείωση της ενεργειακής εξάρτησης της χώρας, με σταθερές σχέσεις εργασίας για τους εργαζόμενους του κλάδου και με ισόμετρη ανάπτυξη όλων των περιοχών και των κλάδων.

Αλλά αυτό χρειάζεται αλλαγή εξουσίας. Χρειάζεται η εργατική τάξη να πάρει την εξουσία οικοδόμησης του σοσιαλισμού, για να μπορέσει πραγματικά να υπάρξει μια ανάπτυξη προς όφελος του λαού και όχι προς όφελος των συμφερόντων των επιχειρηματικών ομίλων.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου):** Ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του ΜέΡΑ25 κ. Κρίτων - Ηλίας Αρσένης έχει τον λόγο.

**ΚΡΙΤΩΝ - ΗΛΙΑΣ ΑΡΣΕΝΗΣ:** Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, για το ΜέΡΑ25 η καρδιά του ζητήματος που συζητάμε εδώ πέρα είναι η δίκαιη μετάβαση. Δίκαιη μετάβαση δεν σημαίνει φοροαπαλλαγές και φοροελαφρύνσεις ανέργων, αλλά ένα νέο αναπτυξιακό παράδειγμα. Συμφωνούμε με τις αποκαταστάσεις των ορυχείων. Συμφωνούμε με τα έργα ΑΠΕ με κάποιες θέσεις που θα αναλύσω αργότερα. Όμως, για μας η καρδιά πρέπει να είναι η αντικατάσταση της παραγωγής ενέργειας με λιγνίτη, με άλλες παραγωγικές δραστηριότητες στην ίδια περιοχή. Η δικιά μας πρόταση είναι αυτές οι δύο περιοχές, Πτολεμαΐδα και Μεγαλόπολη, να φιλοξενήσουν δύο HUB, δύο κόμβους έρευνας, τεχνολογίας και παραγωγής για τη μετάβαση στο 100% σε πράσινη ενέργεια.

Χαιρόμαστε που η Κυβέρνηση ανακοινώνει ότι υπάρχει κάποια δέσμευση για τον κόνδυλο περίπου 4 δισεκατομμυρίων για την πράσινη μετάβαση. Σίγουρα είναι καλύτερο από τα 15 περίπου εκατομμύρια που υπήρχαν προηγουμένως. Όμως αναρωτιόμαστε, πρώτον, πώς θα χρησιμοποιηθούν, αν θα πάνε σε παραγωγικές δραστηριότητες ή απλά μόνο σε κλείσιμο των πηγών του παρελθόντος, όπως είναι η αποκατάσταση, και αν όντως θα έρθουν και αν θα επαρκούν.

Γιατί ανησυχούμε, κύριε Υπουργέ; Γιατί έχουμε δει ότι η Κυβέρνησή σας έχει αλλεργία στη διαπραγμάτευση. Έχει αλλεργία στη διαπραγμάτευση είτε αυτό αφορά στο προσφυγικό, που αυτό που θα πρέπει να κάνει αυτή τη στιγμή είναι να πάει και να βάλει βέτο σε κάθε ευρωπαϊκή απόφαση μέχρι να γίνει ο δίκαιος

διαμοιρασμός. Αντί γι' αυτό ακούμε αστεία πράγματα, το Λουξεμβούργο να προτείνει δέκα ασυνόδευτους πρόσφυγες, το Ίνσμπρουκ διακόσιους, τους οποίους απορρίπτει ο Καγκελάριος Κουρτς και στη Γερμανία να μην περνάνε καν οι πέντε χιλιάδες από το Κοινοβούλιο.

Δεν βλέπουμε τη διαπραγμάτευση σ' αυτό που είχατε ανακοινώσει ως βασικό σας στόχο, τη μείωση των πρωτογενών πλεονασμάτων. Χθες ο Υπουργός Ανάπτυξης δήλωσε αρμόδιος μεν για τις αποζημιώσεις που ζητάει η «ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΧΡΥΣΟΣ Α.Ε.» για την υπαιτιότητα του ελληνικού δημοσίου για την καθυστέρηση της εξόρυξης στις Σκουριές, αλλά αναρμόδιος για τις αποζημιώσεις που οφείλει να διεκδικήσει η ελληνική κυβέρνηση από την «ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΧΡΥΣΟΣ Α.Ε.», επειδή είναι δικιά της υπαιτιότητα το ότι είναι ανέφικτη η μέθοδος flash-smelting και μας παρέπεμψε σε εσάς για τη διαπραγμάτευση για τις αποζημιώσεις. Αλλά για να δώσει αποζημιώσεις στην «ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΧΡΥΣΟΣ Α.Ε.» ήταν αρμόδιος ο ίδιος. Δεν χρειάζονταν να πάμε σε εσάς.

Επίσης, για το σκάνδαλο του diesel, αν ήταν εμείς να αποζημιώναμε την αυτοκινητοβιομηχανία της Γερμανίας θα το είχαμε κάνει. Όταν χρειάζεται να ζητήσουμε αποζημίωση δεν το κάνουμε.

Η δεύτερή μας ανησυχία είναι ότι δεν βλέπουμε ότι πιστεύετε στις παραγωγικές επενδύσεις. Βλέπουμε ότι εξυπηρετείτε μεγάλα επιχειρηματικά και οικονομικά συμφέροντα μέσα από την πώληση έτοιμων επιχειρήσεων και δημόσιας γης. Δεν βλέπουμε ότι για εσάς επενδύσεις είναι οι παραγωγικές επενδύσεις.

Ο ΣΥΡΙΖΑ έχει δικίο ότι προχωράτε σε 100% ιδιωτική παραγωγή ηλεκτρισμού μέσω φυσικού αερίου. Βέβαια είναι άστοχο το σχόλιό του, γιατί και να μένατε στον λιγνίτη, πάλι στο 100% ιδιωτική παραγωγή θα κάνατε, αφού θα ιδιωτικοποιούσατε τη ΔΕΗ.

Η έλλειψη σχεδίου είναι πασιφανής. Προφανώς και πρέπει να πάμε στην απολιγνιτοποίηση και θα είμαστε μαζί σας σ' αυτόν τον αγώνα, αλλά χωρίς να ρίξουμε τους εργαζόμενους στον Καιάδα, όχι με βραχύβιες θέσεις απασχόλησης.

Λέτε για τις ΑΠΕ. Εμείς προφανώς και συμφωνούμε να αναπτυχθούν ΑΠΕ, εφόσον η γεωργική γη δεν είναι πλέον παραγωγική, δεν μπορεί να αποκατασταθεί περιβαλλοντικά. Το ερώτημά μας, όμως, είναι επίσης τι θα μείνει στην τοπική κοινωνία. Θα συμμετέχουν οι συνεταιρισμοί; Θα ενισχυθούν οι δήμοι πέρα από το ποσό του 3%, το οποίο προφανώς είναι «ψίχουλα»; Αν δεν ισχύουν αυτές οι προϋποθέσεις, είναι προφανές ότι η πρόταση για τις ΑΠΕ δεν έχει σχέση με τη δίκαιη μετάβαση.

Όσον αφορά στο φυσικό αέριο, βρίσκεται πανευρωπαϊκά σε απόσυρση η χρήση του φυσικού αερίου για θέρμανση λόγω της κλιματικής αλλαγής. Έχει ξεκινήσει η απαγόρευση σε κτήρια στην Αγγλία, υπάρχουν πολλές πόλεις στις ΗΠΑ και αυτό επεκτείνεται. Εσείς κοιτάτε πάλι το παρελθόν. Εξορύξεις έκαναν οι άλλοι το '50, εξορύξεις θα κάνουμε και εμείς το '50. Μόνο που οι άλλοι τις έκαναν το 1950 και εμείς θα τις κάνουμε το 2050, όταν έχουν πλέον ξεπεραστεί! Φυσικό αέριο στην Ευρώπη το '70, φυσικό αέριο στην Ελλάδα το '30, μόνο που ήταν το 1970 και για μας θα είναι το 2030, όταν η κλιματική αλλαγή μάς βάζει σε άλλη σελίδα.

Όσον αφορά, όμως, και στον ΣΥΡΙΖΑ, χαιρόμαστε να βλέπουμε να αυτοπροσδιορίζεται ως «πράσινο κόμμα». Είναι μια δήλωση όμως ενός ΣΥΡΙΖΑ που ακόμα στηρίζει τις εξορύξεις υδρογονανθράκων, ενός ΣΥΡΙΖΑ που ακόμα συναγωνίζεται τη Νέα Δημοκρατία για το ποιος προωθεί και ποιος προώθησε καλύτερα και αποτελεσματικότερα την επένδυση στο Ελληνικό, ενός ΣΥΡΙΖΑ που υπέγραψε ως κυβέρνηση την επέκταση καύσης απορριμμάτων στον Βόλο, ενός ΣΥΡΙΖΑ που προώθησε το καλοκαίρι αυτό την παράνομη επέκταση του ΧΥΤΑ Φυλής καθ' ύψος και εκτατικά και τη στηρίζει στο περιφερειακό συμβούλιο, ενός ΣΥΡΙΖΑ που όταν ήταν κυβέρνηση δεν στήριξε τα αιτήματα των τοπικών περιβαλλοντικών κινημάτων που τον έφεραν στην εξουσία και απογοήτευσε και διέλυσε με τη στάση του τα κινήματα.

Θα ήταν ευπρόσδεκτη πραγματικά η συστράτευση του ΣΥΡΙΖΑ στον περιβαλλοντικό αγώνα και η ριζική αλλαγή πορείας με έμπρακτη συγγνώμη προς τα κινήματα. Όμως η αλλαγή αυτή δεν διαφαίνεται ακόμη στον ορίζοντα.

Κλείνοντας, θα ήθελα να πω ότι είμαστε υπέρ της απολιγνιτοποίησης με δίκαιη μετάβαση. Αυτό δεν μπορεί να σημαίνει ανεργία και μετανάστευση. Θέλουμε να αντικατασταθεί η καύση του λιγνίτη για παραγωγή ενέργειας με παραγωγικές δραστηριότητες, οικονομικές δραστηριότητες, που θα δημιουργήσουν πραγματικές θέσεις απασχόλησης και πραγματική παραγωγή, πραγματικό προϊόν στην περιοχή. Δυστυχώς, δεν βλέπουμε κάτι τέτοιο στον όποιο σχεδιασμό σας.

Ευχαριστώ πολύ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου):** Εισερχόμεστε τώρα στις δευτερολογίες. Θα ξεκινήσουμε με τους επερωτώντες Βουλευτές που δεν έχουν εξαντλήσει τον χρόνο τους.

Παρακαλώ να είστε μέσα στον χρόνο και ξεκινάμε με τον κ. Φάμελλο.

Ορίστε, έχετε τον λόγο.

**ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΦΑΜΕΛΛΟΣ:** Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι Βουλευτές, καλέσαμε σήμερα την Κυβέρνηση να μας απαντήσει για το σχέδιο που έχει για τις λιγνιτικές περιοχές της Ελλάδας.

Κύριε Χατζηδάκη, δεν μας απαντήσατε για το σχέδιό σας. Μας μιλήσατε, τουλάχιστον τα πρώτα δέκα λεπτά, για τον ΣΥΡΙΖΑ, με πάρα πολλά νεύρα, μάλλον γιατί δεν έρχεστε να απαντήσετε στις ερωτήσεις που σας κάνουμε -έχετε τουλάχιστον δεκαπέντε απαντήσεις, που γίνονται όλες επίκαιρες- και μάλλον γιατί αποκαλύφθηκε, πρώτον, ότι είναι ψεύτικη η εξαγγελία του κ. Μητσοτάκη για την απολιγνιτοποίηση -δεν έχουν κανένα σχέδιο- και δεύτερον, γιατί έχουν κάνει μια συγκεκριμένη συμφωνία με ιδιωτικές επιχειρήσεις για να γίνουν ιδιωτικά έργα φυσικού αερίου για την ηλεκτροπαραγωγή. Αυτό σας στενοχωρεί.

Όμως, τα νούμερα είναι συγκεκριμένα. Αυτό το λέω και για τον κ. Καραθανάση.

Στο σχέδιο «Ενέργεια και Κλίμα για το 2030» του ΣΥΡΙΖΑ το φυσικό αέριο είχε μόνο 18% συμμετοχή στην ηλεκτροπαραγωγή και με τον κ. Χατζηδάκη έχει 32%. Να το χαίρεστε, αλλά αυτό επιδίωκετε.

Προσπαθήσατε να μας ρίξετε σκιάς για την ψήφο μας στους υδρογονάνθρακες, η οποία σταμάτησε το σχέδιό σας που είχατε για τα ΕΛΠΕ να δώσετε και κάτω από το premium του Χρηματιστηρίου τις μετοχές.

Μας είπατε για τη «ΛΑΡΚΟ». Σας είπαμε ότι σας περιμένουμε, γιατί έχετε κάνει ένα σχέδιο ενός έτους, που δεν θα σας βγει και θέλετε να το πάτε σε πτώχευση, ενώ εμείς είπαμε ότι θέλουμε βιώσιμη, μακροπρόθεσμη επένδυση και στα περιβαλλοντικά. Αν θέλετε, πάμε και στοίχημα.

Μετά μας είπατε για την απολιγνιτοποίηση. Μας θέσατε και ερώτημα.

Εμείς έχουμε δεσμευθεί, κύριε Χατζηδάκη, για το μείζον, που είναι η κλιματική ουδετερότητα. Εμείς κάναμε το πρώτο πανευρωπαϊκό Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης, που είχε λεφτά από το 2018 και δεν τα χρησιμοποιήσατε. Εμείς μιλήσαμε και για ουδετερότητα και για απανθρακοποίηση με μείωση και του φυσικού αερίου. Το πρόβλημα είναι με εσάς, ότι δεν πάτε ούτε σε αργή ούτε σε γρήγορη απολιγνιτοποίηση. Πάτε στα βράχια. Πάτε χωρίς σχέδιο, για να μην έχει η Ελλάδα απολιγνιτοποίηση. Και δεν έχετε σχέδιο ούτε για τη χώρα ούτε για τις λιγνιτικές περιοχές. Εμείς θέλουμε γρήγορη απανθρακοποίηση και δεν θέλουμε να δεσμεύσετε τη χώρα σε ιδιωτικές μονάδες φυσικού αερίου.

Βέβαια, αμφισβητήσατε και τον οικολογικό χαρακτήρα της πολιτικής μας, γιατί κάθε μέρα, αν θέλετε, ξεγυμνώνεται το δικό σας περιβαλλοντικό προφίλ με την εκτροπή του Αχελώου, με το ότι εκτός από γραφείο Τύπου της «ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΧΡΥΣΟΣ Α.Ε.», τώρα έχετε γίνει και εταιρεία νομικών συμβουλών και τεχνικών συμβουλών, γιατί πήρε μόνο μια μέρα να αξιολογήσετε το business plan της «ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΧΡΥΣΟΣ Α.Ε.», που δεν μας καταθέσατε, αλλά έχουν περάσει δώδεκα μήνες και δεν έχετε σχέδιο για τις λιγνιτικές περιοχές. Μία μέρα για την «ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΧΡΥΣΟΣ Α.Ε.», δώδεκα μήνες για τους ανθρώπους των λιγνιτικών περιοχών! Καταργείτε τους φορείς «NATURA 2000». Καταργείτε σχεδόν την περιβαλλοντική αδειοδότηση. Καταργήσατε την περιβαλλοντική επιθεώρηση. Τέλος, κάνατε, πράγματι, για μια ημέρα ανάρτηση ενός νομοσχεδίου, που έλεγε ότι σε ζώνες απο-

λύτου προστασίας επιτρέπονται οι εξορύξεις υδρογονανθράκων, τα λατομεία και τα μεταλλεία.

Για όλα αυτά πρέπει να ντρέπεστε, κύριε Χατζηδάκη, γιατί το μόνο που πρέπει να κάνετε εσείς είναι μάλλον να κλείσετε την πόρτα του Υπουργείου Περιβάλλοντος. Όμως, περιμένω να δω ποιος θα πάρει την πολιτική ευθύνη γι' αυτό που αναρτήσατε, για το ότι επιτρέπεται στη ζώνη απολύτου προστασίας να επιτρέπονται εξορύξεις υδρογονανθράκων και μεταλλεία και λατομεία.

Και το πήρατε νύχτα και αυτό είναι πολιτική σας ήττα, κύριε Χατζηδάκη. Περιμένω να δω ποιος θα απολογηθεί.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

Ας πάμε όμως λίγο στα θέματα της ΔΕΗ. Πρώτα απ' όλα τα βλάτε με τον κ. Κόκκαλη, ο οποίος ρωτούσε την Κομισιόν για ποιο λόγο ζητάει έκθεση, η οποία σας βαραίνει, να συνεχίσει η αποεπένδυση των λιγνιτικών του μονάδων, αφού φαίνεται να προκύπτει βάρος από τον φόρο άνθρακα. Και η Κομισιόν απαντάει ότι περιμένει ακόμα την πρόταση της Κυβέρνησης για το πώς θα αποκαταστήσει το σχέδιο αποεπένδυσης, τον ελέφαντα στο δωμάτιο που δεν αποκαλύπτετε.

Μας είπατε ότι «μπαίνει μέσα» η ΔΕΗ. Εμείς δεν θα πούμε πάρα πολλά για τη ΔΕΗ. Τα είπε η Κοινοβουλευτική μας Εκπρόσωπος. Θέλω να πω το εξής: 'Η εσείς λέτε την αλήθεια ή ο Διευθύνων Σύμβουλος της ΔΕΗ.

Καταθέτω, λοιπόν, στα Πρακτικά τη δήλωση του κ. Στάσης που λέει ότι το 2020 ο επιχειρηματικός σχεδιασμός προβλέπει πωλήσεις 4,6 δισεκατομμυρίων και κερδοφορία προ φόρων, τόκων, αποσβέσεων -το EBITDA, δηλαδή- 700 εκατομμύρια ευρώ.

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Σωκράτης Φάμελλος καταθέτει για τα Πρακτικά το προαναφερθέν έγγραφο, το οποίο βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Τελικά, «μπαίνει μέσα» 300 εκατομμύρια η ΔΕΗ ή έχει κέρδη 700 εκατομμύρια ευρώ; Ένας από τους δύο είναι ψεύτης.

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ (Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας):** Εσείς είστε.

**ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΦΑΜΕΛΛΟΣ:** Διαλέξτε, κύριε Χατζηδάκη, αν θα είστε ψεύτης εσείς ή αν θα είναι ψεύτης ο κ. Στάσης, διότι δεν μπορείτε να κινδυνολογείτε ότι κλείνετε τις μονάδες λόγω του ότι «μπαίνει μέσα» η ΔΕΗ και εδώ ο κ. Στάσης να μας λέει ότι έχει 700 εκατομμύρια κέρδη.

Αν έχετε δε πράγματι business plan, κύριε Πρόεδρε, σας ενημερώνω ότι οι Βουλευτές του ΣΥΡΙΖΑ που είμαστε παρόντες εδώ, καταθέτουμε αίτηση κατάθεσης εγγράφων, ώστε να μας φέρετε το business plan της ΔΕΗ, που να έχει μέσα και τα φωτοβολταϊκά, τις αποκαταστάσεις, την «Πτολεμαΐδα V», που δεν έχετε κανένα σχέδιο.

(Στο σημείο αυτό Βουλευτής ο κ. Σωκράτης Φάμελλος καταθέτει για τα Πρακτικά το προαναφερθέν έγγραφο, το οποίο βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Πείτε μας σας παρακαλώ -σας προκαλώ προσωπικά-, αν έχετε την απαραίτητη ευθιξία ως Υπουργός, με τι καύσιμο, με τι κόστος, με τι επενδύσεις θα λειτουργεί η «Πτολεμαΐδα V», ένα έργο 1,5 δισεκατομμυρίου το 2028. Αλλιώς, δεν μπορεί και εσείς και ο κ. Στάσης να λέτε ότι κάνετε σωστά τη δουλειά σας απέναντι στην ελληνική κοινωνία, η οποία περιμένει 1,5 δισεκατομμύριο επένδυση.

Βέβαια, ο κ. Χατζηδάκης προσπαθεί να πει πάρα πολλά ψέματα για τη ΔΕΗ. Εμείς αποκαλύψαμε ότι με τις δικές τους κυβερνήσεις χρεώθηκε ενώ με τις δικές μας κυβερνήσεις και μειώθηκε το χρέος και μειώθηκε το κόστος ενέργειας και υπήρχαν ειδικά εργαλεία για τις κοινωνικές ομάδες.

Ο κ. Χατζηδάκης τι έκανε; Πρώτον, μας έλεγε ότι δεν θέλει να πανικοβάλλει τον κόσμο, αλλά να ετοιμαζόμαστε για διακοπές ηλεκτροδότησης. Μετά μας είπε ότι φοβάται τα μπλακ άουτ. Μετά μας είπε ότι αν καταρρεύσει η ΔΕΗ, θα καταρρεύσει η χώρα.

Ποιο είναι το αποτέλεσμα; Το αποτέλεσμα είναι 500 εκατομμύρια στην πλάτη των Ελλήνων πολιτών και παραγωγών, για όλους τους επαγγελματίες, για όλους τους πολίτες, 500 εκατομμύρια αχρείαστα διότι -προσέξτε- το πρόγραμμα για την εκκα-

θάριση των τελικών οφειλετών δεν το προχωράνε, το πρόγραμμα για την τιτλοποίηση των οφειλών δεν το προχωράνε, το πρόγραμμα του φυσικού αερίου για τη ΔΕΗ δεν το προχωράνε και, κατά τ' άλλα, βγαίνουν και λένε ότι θα έχουν 700 εκατομμύρια κέρδη για να μας πείσουν μετά ότι έχει 300 εκατομμύρια ζημία.

Τελικά, είναι μαθητευόμενοι μάγοι ή απλά προσπαθούν να μην υπάρχει ούτε ΔΕΗ στη χώρα για να υπάρχουν μόνο τα ιδιωτικά φυσικά αέρια, των οποίων προφανώς εκτός από την «ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΧΡΥΣΟΣ Α.Ε.» είναι ντίλερ και των δικών τους συμφερόντων το Υπουργείο Περιβάλλοντος;

Διότι όλα αυτά έγιναν στη χώρα μας και οι θεσμοί τα γνωρίζουν και τα γράφουν, όπως γράφουν και το σύνολο των ανέργων που θα υπάρξουν στη Δυτική Μακεδονία και στη Μεγαλόπολη, γιατί εμείς γι' αυτό αγωνιούμε.

Περιμένουμε να μας δώσετε μια πρόταση, η οποία δεν θα είναι όπως αυτό που κάνατε στη ΔΕΗ, να καταργηθεί ο ΑΣΕΠ, να απολυθούν σχεδόν όλοι οι διευθυντές, να πάρουν λιμουζίνες τα golden boys, να πενταπλασιαστεί ο μισθός του κ. Στάσης, να έχετε τους δικούς σας ανθρώπους από την αγορά, αλλά τα παιδιά να μην έχουν συλλογική σύμβαση ή οι νέοι επιστήμονες που μπαίνουν. Αυτό είναι το δικό σας εκσυγχρονιστικό σχέδιο ή να υπάρχει ένας ιδιοκτήτης για όλο το φυσικό αέριο στη χώρα, έτσι ώστε να καθορίζονται και οι τιμές του δικτύου, αλλά και οι τιμές της ηλεκτροπαραγωγής με το νέο σχέδιο που υλοποιείτε τώρα;

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου):** Ολοκληρώστε, κύριε συνάδελφε. Έχετε μιλήσει πολλή ώρα.

**ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΦΑΜΕΛΛΟΣ:** Ολοκληρώνω, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Χατζηδάκη, κλείνοντας εμείς θα σας πούμε ότι χρειάζεται ένα σχέδιο με κινητοποίηση των κοινωνικών εταίρων, όπως σας προτείναμε και το κάναμε εμείς. Εμείς πήγαμε τον Ιούνιο του 2018 εκεί έχοντας εισήγηση, που δεν έχετε, πόρους, που έχετε «παγώσει», και τους κοινωνικούς εταίρους εκεί.

Εσείς κλείσατε σ' ένα ξενοδοχείο λίγους, αλλά έφυγε η αυτοδιοίκηση. Γιατί έφυγε η αυτοδιοίκηση; Έφυγαν οι εργαζόμενοι. Δεν ήταν όλοι αυτοί ΣΥΡΙΖΑ. Μόνος σας μείνατε να συζητάτε με τον κ. Γεωργιάδη για να εξαγγείλετε τις μπουλντόζες του Ελληνικού, που ούτε εσείς καταφέρατε να τις βάλετε ούτε ο κ. Γεωργιάδης. Και γι' αυτό κρίνεστε.

Οι επενδύσεις πέφτουν, η ανάπτυξη πέφτει και εσείς τι θέλετε να κάνετε; Ιδιωτικό φυσικό αέριο. Όμως, γράφετε στα παλιά σας τα παπούτσια τους ανθρώπους, την Ελλάδα, το περιβάλλον.

Το κριτήριο που έχουμε εμείς -και το λέμε ξεκάθαρα- είτε άμυνα κάνουμε στις δικές σας επιθέσεις εις βάρος της χώρας είτε τη δικιά μας προοδευτική πολιτική υλοποιούμε, είναι το εξής: Κανείς να μη μείνει πίσω. Διότι με τη δική σας πολιτική και η χώρα και οι λιγνιτικές περιοχές μένουν πίσω.

Εμείς θέλουμε δίκαιη μετάβαση και για την Ελλάδα, δίκαιη μετάβαση και για τις λιγνιτικές περιοχές. Γι' αυτό πρέπει να σας επισημάνουμε ότι έχετε υποτιμήσει και τη διαπραγμάτευση στην Ευρώπη, διότι δεν εξασφαλίζετε με το νέο Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης τα συμφέροντα της χώρας, γιατί παίρνουμε πολύ λιγότερα λεφτά από ό,τι χρειάζεται η περιοχή μας, διότι επιπλέον δεν έχετε και κανένα σχέδιο για να προτείνετε κάτι το συγκεκριμένο.

Είναι κρίμα, κύριε Χατζηδάκη, πολύ κρίμα για το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας της Ελλάδας.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου):** Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα ότι οι Υπουργοί Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, Οικονομικών, Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Δικαιοσύνης κατέθεσαν σήμερα, 6 Μαρτίου του 2020, σχέδιο νόμου: «Ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/2341 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 14ης Δεκεμβρίου 2016 για τις δραστηριότητες και την εποπτεία των Ιδρυμάτων Επαγγελματικών Συνταξιοδοτικών Παροχών (Ι.Ε.Σ.Π)».

Παραπέμπεται στην αρμόδια Διαρκή Επιτροπή.

Τον λόγο έχει τώρα η κ. Θεοπίστη Πέρκα για τρία λεπτά.

**ΘΕΟΠΙΣΤΗ (ΠΕΤΗ) ΠΕΡΚΑ:** Κύριε Υπουργέ, σήμερα μας

απαντήσατε με εκείνον τον ωραίο τρόπο που απαντάει κάποιος που προσποιείται ότι δεν κατάλαβε τι τον ρωτήσανε και ποιο ήταν το θέμα. Μακάρι να μαλώναμε για το ποιος είναι πιο «πράσιнос». Δεν μαλώνουμε γι' αυτό. Δεν υπάρχει δίλημμα «είστε υπέρ ή είστε κατά;». Το έχουμε δηλώσει με σαφήνεια. Και τότε; Πιο αργά, πιο γρήγορα; Δεν υπάρχουν αυτά τα ερωτήματα. Χθες. Θα μπορούσε να είχε γίνει χθες;

Αλλού είναι το πρόβλημα. Δεν μπορούμε να αφήσουμε να ερημώσουν περιοχές, γιατί η πολιτική που ασκείτε γενικά, αυτό που έγινε στα νησιά, εγώ μπορώ να το δω αύριο να γίνεται στην περιοχή μου, ότι δηλαδή ένας νομός είναι, άστον να πάει.

Υπάρχουν κάποια δημοσιεύματα ότι η γερμανική εταιρεία «RWE» θα αναλάβει την απολιγνιτοποίηση. Εγώ θα ήθελα να τα διαφεύσετε.

Ακούστε τώρα, γιατί μας είπατε ότι είμαστε κατά των ιδιωτικοποιήσεων. Να το πούμε ξανά. Βεβαίως, και θέλουμε ιδιωτικές επενδύσεις μέσα σε ένα πλαίσιο που θα το σέβονται είτε αφορά το περιβάλλον είτε αφορά το δημόσιο συμφέρον. Όμως, αν καταλήγουμε για καθετί που δεν μπορούμε να διαχειριστούμε -και είναι σαφές ότι δεν μπορείτε να διαχειριστείτε ούτε αυτό το θέμα- να μας το κάνει μια ανώνυμη εταιρεία, φοβάμαι ότι θα δώσετε τη διακυβέρνηση της χώρας σε καμμία ανώνυμη εταιρεία στο τέλος.

Όχι, δεν προτιμάμε τον λιγνίτη. Εγώ σας απαντώ ειλικρινά.

Και επίσης, ακούμε κάτι μεγαλεπήβολα, είναι αυτά που εξαγγείλατε στην Κοζάνη, στην οποία παρεμπιπτόντως πριν φύγουμε εμείς, είχαν φύγει οι δήμαρχοι που είναι κιάλας από τον δικό σας πολιτικό χώρο.

Φωτοβολταϊκά: Το είπα και στην πρωτολογία μου, αλλά μάλλον δεν με ακούσατε. Αυτά θέλουν πολύ σοβαρές μελέτες, θέλουν σταδιακή υλοποίηση.

Υπάρχει το βιομηχανικό λιμάνι στη Ρηνανία που έγινε ζώνη καινοτομίας. Με τι υλικό θα γεμίζουν για να σταθούν τα φωτοβολταϊκά; Σε ποια εδάφη ορίζονται; Σε ποιο ανάγλυφο; Με τι χωροταξικά;

Ξαναφέρνω το θέμα των διαφορικών καθιζήσεων, των συμπεκνώσεων. Αυτά θέλουν χρόνο, αλλά κυρίως θέλουν σοβαρές μελέτες που αυτήν τη στιγμή είναι μόνο εξαγγελίες. Αυτό είναι το πρόβλημα το οποίο είναι, όμως, πάρα πολύ μεγάλο. Όλα είναι σε επίπεδο εξαγγελιών. Δεν έχουμε δει τίποτα, δεν υπάρχει περίπτωση να δούμε κάτι.

Καύση απορριμμάτων: Ακούσαμε πολύ ωραία εξαγγελία. Ξέρετε γιατί μιλάτε; Ξέρετε ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν επιλέγει να σχέδια καύσης σύμμεικτων απορριμμάτων; Μα, δεν ξέρετε και για τα σύμμεικτα απορρίμματα. Και πού θα βρείτε τα δευτερογενή που θα τα επιτρέψουν; Και τι λέει ο ΕΔΣΝΑ της περιφέρειας; Ακούστε λίγο, η πολιτική έχει και τεχνικό κομμάτι, έχει και την επιστήμη και έχει και τη διεθνή εμπειρία. Δεν μπορούμε να πετάμε λέξεις και εξαγγελίες και να χειροκροτούν οι ιθαγενείς. Και όμως, ο κόσμος της δυτικής Μακεδονίας το είδε αυτό, θα γίνει και σχολιασμός. Για τι πράγμα μιλάτε ακριβώς; Τι είναι αυτό; Πώς το έχετε φανταστεί δηλαδή;

Και αντί να πάτε σε δράσεις και να στηρίζετε την περιοχή, να ικανοποιηθεί, σήμερα είναι ο κ. Καράογλου -με πληροφόρησαν στην περιοχή μου, έχει πάει στον ΑΗΣ Μελίτης, ο οποίος ήδη είναι κλειστός δύο μήνες -είχαμε τις αυταναφλέξεις- και έχει δώσει υποσχέσεις ότι θα πιέσει την Κυβέρνηση να δει τα προβλήματα του κόσμου. Μακάρι, καλοδεχούμενο, αν έρθει να σας πιέσει ο κ. Καράογλου.

Κλείνετε τις σχολές, μεταξύ των οποίων θα αναφέρω ειδικότερα τη Β' σχολή του Γεωπονικού, που σύμφωνα και με τη μελέτη του ΓΕΩΤΕΕ θα μπορούσε να συνεισφέρει πάρα πολύ στο αναπτυξιακό μοντέλο στρατηγικά για πιστοποιημένα προϊόντα, για τυποποίηση, μεταποίηση. Αυτά εσείς τα θεωρείτε τίποτα. Αυτά είναι ανάπτυξη για έναν τόπο. Δεν είναι ένα φωτοβολταϊκό μεγάλο, νομίζω ότι θα είναι το μεγαλύτερο στον πλανήτη, το οποίο δεν ξέρω ακόμα σε τι εδάφη...

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας της κυρίας Βουλευτού)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου):** Ολοκληρώστε, παρακαλώ, κυρία συνάδελφε.

**ΘΕΟΠΙΣΤΗ (ΠΕΤΗ) ΠΕΡΚΑ:** Ναι, τελειώνω.

Και επαναφέρω το θέμα των τηλεθερμάνσεων. Εάν δεν σας πείθει το γεγονός ότι όλη η Ευρώπη ποντάρει και επενδύει χρήμα για τις τηλεθερμάνσεις και εάν εσείς στη Φλώρινα -τόσα χρόνια είχατε μεγάλη ευθύνη, τα είπαμε και πριν- τώρα που είναι έτοιμο το δίκτυο, ξαφνικά λέτε πάμε πίσω, θα πάρουν τα σπίτια φυσικό αέριο να θερμανθούν, κάνετε πολύ μεγάλο λάθος. Σε αυτό θα βρείτε απέναντί σας όλη την κοινωνία, γιατί υπάρχουν τρόποι με διαφορετικό θερμικό φορτίο. Όμως, η τηλεθέρμανση θα λειτουργήσει. Δηλαδή έξω γίνονται πράγματα απίστευτα, θερμότητα από το μετρό μετατρέπεται σε ενεργειακή, μεγάλες λίμνες χρησιμοποιούνται, αλλά με μελέτες, με σοβαρότητα, όχι με εξαγγελίες.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου):** Παρακαλώ τώρα την κ. Καλλιόπη Βέττα να λάβει τον λόγο για τη δευτερολογία της.

**ΚΑΛΛΙΟΠΗ ΒΕΤΤΑ:** Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Χατζηδάκη, ομολογώ ότι σήμερα χάσατε την ψυχραιμία σας, δεν πήραμε καθόλου -μα καθόλου- απαντήσεις στα συγκεκριμένα ζητήματα που θέσαμε ούτε για την «Πτολεμαίδα V» ούτε για τις αποκαταστάσεις. Δεν πήραμε απαντήσεις για το μη σχέδιο -που δεν έχετε σχέδιο- δεν πήραμε απαντήσεις για την Ακρινή, για τις θέσεις εργασίας που χάνονται και για τόσα ερωτήματα.

Αντίθετα -και ειδικά στο πρόσωπό μου μπορώ να πω- ότι φτάσατε στο σημείο -να μου επιτρέψετε να πω- να λαϊκίζετε. Είχα άλλη άποψη για εσάς, είμαι νέα Βουλευτής, πίστευα ότι είστε ένας μετριοπαθής άνθρωπος. Φθάσατε στο σημείο να λαϊκίζετε και στο πρόσωπό μου.

Θα σας απαντήσω, λοιπόν, αφού σας ενδιαφέρει πολύ η άποψή μου για το αν είμαι υπέρ ή κατά της απολιγνιτοποίησης. Και μάλιστα, φτάσαμε και στο λαϊκίστικο δίλημμα που άκουσα, αν είμαστε με τους λιγνίτες ή αν είμαστε με τις ΑΠΕ.

Εσείς, λοιπόν, είστε ενάντια στις ΑΠΕ και μπορώ να σας πω συγκεκριμένα ότι η δυτική Μακεδονία, η Μεγαλόπολη, οι εργαζόμενοι, αλλά και ο ΣΥΡΙΖΑ δεν αντιδρούν γενικά στην απολιγνιτοποίηση. Εξάλλου, την πορεία προς την κλιματική ουδετερότητα της χώρας με ανταγωνιστική οικονομία και όρθια κοινωνία ο ΣΥΡΙΖΑ τη σχεδίασε στο ΕΣΕΚ που κατατέθηκε στην Ευρωπαϊκή Ένωση τον Γενάρη του 2019 και μάλιστα πήρε τα εύσημα για αυτό το ΕΣΕΚ, το Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα.

Αντιδρούμε, όμως, στη χωρίς σχέδιο, βίαιη, άδικη, πρόχειρη απολιγνιτοποίηση που γίνεται για να ικανοποιήσει η Νέα Δημοκρατία τις ιδιωτικές μονάδες φυσικού αερίου και να εκπούσει τα δίκτυα και τις ενεργειακές εταιρείες της χώρας, που δεν διασφαλίζει τις θέσεις εργασίας, που δεν διασφαλίζει τη μη αύξηση του ρεύματος, που ήδη οι καταναλωτές βλέπουν την τελευταία αύξηση που κάνετε έως 20% ήδη στις τσέπες τους με τους τελευταίους λογαριασμούς που ήρθαν και δεν διασφαλίζει, επίσης, την ενεργειακή επάρκεια της χώρας.

Ο ΣΥΡΙΖΑ για το ΕΣΕΚ του 2030 και για τη δίκαιη μετάβαση και την αποεπένδυση έκανε διαβούλευση με δημόσια ανάρτηση, σας θυμίζουμε, προτάσεις και πολλά δημόσια fora, ενώ η Νέα Δημοκρατία έκανε αυτή την ημερίδα που είπατε πριν. Και μάλιστα, έφτασε στο σημείο να πει κάποιος -αν κατάλαβα καλά, με μια επιφύλαξη- ότι ήταν δογματικοί αυτοί που αποχώρησαν.

Σας πληροφορούμε, κύριε Χατζηδάκη, ότι οι δημαρχοί και η τοπική κοινωνία που αποχώρησε από αυτήν την ημερίδα με τον τρόπο που έγινε δεν είναι μέλη του ΣΥΡΙΖΑ ούτε τα επιμελητήρια που έφυγαν. Κάνετε μία ημερίδα μόνοι σας.

Και επειδή θέλετε να οικοδομήσετε ένα οικολογικό προφίλ, αυτό καταρρέει πάρα πολύ γρήγορα, γιατί το φυσικό αέριο είναι ορυκτό καύσιμο, είναι καύσιμο μετάβασης και δεν είναι επιλογή ξεκάθαρα φιλική προς το περιβάλλον, ενώ δεν εξασφαλίζεται η ενεργειακή επάρκεια καυσίμου για τη χώρα σε μια περίοδο γεωπολιτικών αναταράξεων, πόσω μάλλον όταν επίκειται αύξηση της τιμής του, πόσω μάλλον δε όταν αλλάζετε το μείγμα που εμείς είχαμε προκρίνει, να πάμε δηλαδή από τον λιγνίτη στις ΑΠΕ, ενώ

εσείς βάζετε για πολλά χρόνια μέσα τις ιδιωτικές εταιρείες του φυσικού αερίου.

Το προφίλ σας επίσης καταρρέει, γιατί η Παγκόσμια Τράπεζα, όπως οι ίδιοι παραδέχεστε, δεν εντάσσει στις επιλέξιμες δράσεις της τη δανειοδότηση επενδύσεων που αφορούν το φυσικό αέριο ακριβώς λόγω της επικείμενης απόσυρσης του συγκεκριμένου καυσίμου τα επόμενα χρόνια.

Καταρρέει γιατί να σας θυμίσω ότι οι ίδιοι οι Ευρωβουλευτές της Νέας Δημοκρατίας πρόσφατα αρνήθηκαν να στηρίξουν ψήφισμα για τα δάση του Αμαζονίου, στοιχιζόμενοι πίσω από τις μικροπολιτικές και τις επιδιώξεις του Μπολσονάρου.

Καταρρέει, τέλος, γιατί με κάθε αφορμή και σε κάθε νομοσχέδιο διατρανώνεται η πίστη της Νέας Δημοκρατίας ότι το κράτος πρέπει να σαρώσει κάθε εμπόδιο για την προσέλκυση επενδύσεων, εμπόδια τα οποία για την ίδια είναι η περιβαντολογική, εργασιακή και αρχαιολογική νομοθεσία.

Και τελευταία αφορμή μάς δώσατε με την παρουσίαση βασικών αρχών του επικείμενου νομοσχεδίου του ΥΠΕΝ. Είπατε ότι νικήσατε στις εκλογές.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου):** Ολοκληρώστε, κυρία συνάδελφε. Έχετε υπερβεί τον χρόνο σας.

**ΚΑΛΛΙΟΠΗ ΒΕΤΤΑ:** Σαφώς είναι σεβαστή -ολοκληρώνω με αυτό- η απόφαση του ελληνικού λαού, αλλά σας ξαναθυμίζω ότι εσείς στον προεκλογικό σας λόγο δεν αναφέρατε καθόλου για το κλείσιμο των λιγνιτικών μονάδων. Και ελπίζω ότι οι περιοχές, έτσι όπως σας γυρίζουν τώρα την πλάτη, θα σας γυρίσουν και την πλάτη στις επόμενες εκλογές, ακριβώς γιατί τους ξεγελάσατε.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου):** Ο Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας έχει τον λόγο.

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ (Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας):** Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θα ήθελα να ευχαριστήσω τον ΣΥΡΙΖΑ για την πρωτοβουλία που ανέλαβε να καταθέσει αυτήν την επερώτηση. Θα ήθελα να τον ευχαριστήσω από μια τελείως -θέλω να πω- κομματική σκοπιά δική μας, της Νέας Δημοκρατίας.

Πρώτον, θα ήθελα να τον ευχαριστήσω για το ύφος, για τα ψέματα που αράδιασε και τα οποία είναι τόσο καταφανή, ώστε τα γνωρίζουν οι πάντες, τουλάχιστον οι κάτοικοι των λιγνιτικών περιοχών και την ένταση την οποία υιοθέτησαν ορισμένα στελέχη του στην επερώτηση, παρουσιάζοντας την Κυβέρνηση περίπου ως εγκληματική οργάνωση η οποία θέλει να αφήσει τους ανθρώπους να παγώσουν, η οποία δεν θέλει να αφήσει λίθον επί λίθου περίπου στις περιοχές αυτές.

Δεύτερον, θα ήθελα να τον ευχαριστήσω τον ΣΥΡΙΖΑ για τη σύγχυση η οποία αναδείχθηκε στη συζήτηση της επερώτησης τόσο στις πρωτολογίες όσο και στις δευτερολογίες των συναδελφών από τον ΣΥΡΙΖΑ οι οποίοι υποστήριξαν διαφορετικές και αλληλοσυγκρουόμενες μεταξύ τους θέσεις.

Και επίσης, θα ήθελα να τους ευχαριστήσω για τη φτώχεια των επιχειρημάτων τους που ήταν τέτοια, ώστε στο τέλος η συζήτηση εξετράπη σε άλλα ζητήματα, καθώς προφανώς δεν είχαν να προσθέσουν κάτι για το αντικείμενο της σημερινής συζήτησης που είναι η απολιγνιτοποίηση.

Ξεκινώ από το τελευταίο, για να κάνω δύο πολύ σύντομες αναφορές. Έγινε αναφορά από τον κ. Φάμελλο στις περιβαλλοντικές αδειοδοτήσεις. Ναι, θέλουμε να τις απλουστεύσουμε. Πράγματι θέλουμε να τις απλουστεύσουμε. Είμαστε περήφανοι που θέλουμε να τις απλουστεύσουμε. Οι περιβαλλοντικές αδειοδοτήσεις -η έγκριση περιβαλλοντικών όρων- διαρκούν σε ορισμένες περιπτώσεις και έξι και οκτώ χρόνια. Επομένως, αυτό δεν μπορεί να υπηρετήσει τον στόχο της χώρας να προσελκύσει νέες επενδύσεις και στις λιγνιτικές περιοχές, για να βρουν οι άνθρωποι δουλειά. Βεβαίως, είναι προφανές ότι την απλούστευση αυτή θα την κάνουμε λαμβάνοντας υπ' όψιν όλες τις αυστηρές -έτσι κι αλλιώς- προϋποθέσεις του Ενωσιακού Δικαίου, διότι είμαστε κράτος-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης και θα εφαρμόσουμε τα ευρωπαϊκά πρότυπα.

Υπήρξε, επίσης, κριτική για τις προστατευόμενες περιοχές,

διότι υπήρξε μία παραδρομή στο σχέδιο νόμου, η οποία διορθώθηκε μέσα σε δύο ώρες διότι προβλέφθηκε -προφανώς από ένα λάθος το οποίο το καταλαβαίνει και μικρό παιδί- ότι μπορεί να γίνονται εξορύξεις σε περιοχές «NATURA» απόλυτης προστασίας. Δηλαδή, θα έπρεπε να πιστεύει κάποιος ότι εμείς στην Κυβέρνηση είμαστε τρελοί για δέσιμο να πιστεύουμε ότι στην κορυφή του Ολύμπου ή στο Φαράγγι της Σαμαριάς θα πάμε να κάνουμε εξορύξεις.

Αν θέλετε να κάνετε αντιπολίτευση με αυτόν τον τρόπο, σας ευχαριστούμε. Η διαφορά των δεκαεσσάρων μονάδων στη χθεσινή δημοσκόπηση θα αυξηθεί ακόμα περισσότερο.

Τώρα θα αναφερθώ στη ΔΕΗ, που και αυτή είναι αντικείμενο συζητήσεως. Θα αναφερθώ σε τρία σημεία. Ειπώθηκε -νομίζω από την κ. Ξενογιαννακοπούλου- ότι μας παραδόθηκε η ΔΕΗ σε καλή κατάσταση! Ήταν τόσο καλή η κατάσταση που ο ορκωτός εκτιμητής -έχω καταθέσει κατ' επανάληψη σημείωμα στα Πρακτικά- έλεγε πέρυσι την άνοιξη ότι υπάρχει πρόβλημα βιωσιμότητας στη ΔΕΗ. Τι άλλο πια να πει κανείς και τι άλλο πιστοποιητικό να προσκομίσει για να δείξει το τραγικό χάλι της επιχείρησής!

Ειπώθηκε, επίσης, ότι τα ΝΟΜΕ δόθηκαν τα συμφωνήσαμε εμείς. Έχει ειπωθεί πάρα πολλές φορές. Έχω φέρει τους νόμους. Έχω φέρει τις αποφάσεις του ΣΥΡΙΖΑ. Έχω δείξει ότι τα ΝΟΜΕ ξεκίνησαν να εφαρμόζονται το 2016. Ποιος ήταν κυβέρνηση το 2016; Μήπως ήμασταν εμείς και το είχαμε ξεχάσει;

Επίσης, ο κ. Φάμελλος -και, μάλιστα, σε μία πολιτική θεατρική παράσταση- ζήτησε να κατατεθούν και στοιχεία, αναφερόμενος σε δύο αριθμούς οι οποίοι δεν έχουν καμμία σχέση μεταξύ τους. Είπε: «Ποιος λέει την αλήθεια; Ο Χατζηδάκης, ο οποίος λέει ότι η ΔΕΗ μπήκε μέσα από τους λιγνίτες 300 εκατομμύρια ευρώ το 2019, ή ο Στάσης, ο Διευθύνων Σύμβουλος της ΔΕΗ, ο οποίος λέει ότι η ΔΕΗ θα έχει προ φόρων και αποσβέσεων κέρδη το 2020 700 εκατομμύρια ευρώ».

Μα, είναι ολοφάνερο και σε ένα παιδί που πάει στο γυμνάσιο ότι είναι άλλο το ένα πράγμα και άλλο το άλλο. Εγώ μιλώ για τη ζημία που έχει μόνο από τις λιγνιτικές μονάδες σε ένα τμήμα της δράσης της και ο κ. Στάσης μιλάει για το σύνολο της λειτουργίας.

(Θόρυβος - διαμαρτυρίες από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

Βάζει μέσα το σύνολο της λειτουργίας της ΔΕΗ και, μάλιστα, μιλάει και για μία διαφορετική χρονιά.

Θα σας τα προσκομίσουμε, λοιπόν, τα έγγραφα να τα κρατήσετε στο αρχείο σας, για να κάνετε την αυτοκριτική σας ίσως κάποτε, σχετικά με το τι κάθεστε και λέτε απ' αυτό εδώ το Βήμα και μάλιστα κομπάζοντας.

Θα αναφερθώ στην απολιγνιτοποίηση, γιατί εδώ έχετε ξεπεράσει τους εαυτούς σας. Θα σταθώ μόνο σε δύο παραδείγματα.

Λέει, λοιπόν, ο κ. Φάμελλος -θα αναφερθώ στον κ. Φάμελλο και στην κ. Ξενογιαννακοπούλου- «Εμείς θέλουμε κλιματική ουδετερότητα το 2050...» -εντάξει, θέλουμε κλιματική ουδετερότητα το 2050- «...και θέλουμε γρήγορη απανθρακοποίηση». Συγχαρητήρια! Τι σημαίνει ο όρος «απανθρακοποίηση» στην Ελλάδα; Τι σημαίνει; Σημαίνει απολιγνιτοποίηση, διότι το μόνο καύσιμο που υπάρχει σε αυτήν την κατηγορία είναι ο λιγνίτης.

**ΣΚΟΚΡΑΤΗΣ ΦΑΜΕΛΛΟΣ:** Και το φυσικό αέριο. Μη λέτε ψέματα!

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου):** Μη διακόπτετε, κύριε Φάμελλε.

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ (Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας):** Επομένως, λοιπόν, θέλετε και εσείς να πάμε στην απολιγνιτοποίηση και έχουμε και κάποιες διαφορές στα χρόνια.

Όμως, εδώ περνάω στη δεύτερη παρατήρηση της κ. Ξενογιαννακοπούλου, η οποία λέει «Εμάς τι μας ρωτάτε; Τι ρωτάτε τι πιστεύουμε εμείς στον ΣΥΡΙΖΑ; Θέλουμε ένα λογικό χρονοδιάγραμμα απολιγνιτοποίησης».

Μάλιστα. Πραγματικά, δεν περίμενα από την κ. Ξενογιαννακοπούλου που την ξέρω τόσα χρόνια -και, φυσικά, από κανέναν άλλον συνάδελφο του ΣΥΡΙΖΑ- να έρθει και να πει «Πιστεύουμε σε ένα παράλογο χρονοδιάγραμμα αποκρατικοποίησης». Όλοι θέλουμε ένα λογικό χρονοδιάγραμμα. Όμως, ποιο είναι αυτό το

λογικό; Και γιατί μας το κρατάτε μυστικό; Και εμείς, καλά, πείτε ότι είμαστε ερασιτέχνες, ανάλητοι και θέλουμε να παγώσει ο κόσμος και όλα τα υπόλοιπα. Εσείς που είστε λογικοί και προοδευτικοί και δεν θέλετε να παγώσει ο κόσμος, αλλά θέλετε να τον ζεσταίνετε, γιατί το κρατάτε μυστικό αυτό το χρονοδιάγραμμα και δεν μας λέτε «Βρε παιδάκι μου, εσείς λέτε για το 2023, εκτός από την «Πτολεμαΐδα V» που θέλουμε να την πάμε το 2028». Έτσι λέμε εμείς. Ωραία. Εσείς που πιστεύετε στο λογικό χρονοδιάγραμμα, πείτε το μας και εμείς δεν αποκλείεται, ξέρετε, να ακούσουμε αυτό το επτασφράγιστο μυστικό το οποίο το κρατάτε καλά φυλαγμένο μέχρι τώρα.

Πείτε, σας παρακαλώ...

(Θόρυβος-Διαμαρτυρίες από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

Νομίζω ότι έχετε έναν γύρο τοποθετήσεων ακόμα. Εδώ είμαστε να σας ακούσουμε εσάς, το προοδευτικό κόμμα της χώρας, που φέρνεται τη μια προοδευτική θέση μετά την άλλη. Να μας πείτε ποια είναι η θέση σας.

Θέλω να προχωρήσω και να πω ότι προφανώς από την πλευρά του ΣΥΡΙΖΑ υπήρχε στο παρελθόν -και εξακολουθεί να υπάρχει- έλλειψη σχεδίου για την απολιγνιτοποίηση. Υπάρχουν μόνο θολές συζητήσεις και κραυγές χωρίς κανένα νόημα και χωρίς καμμία απήχηση, βεβαίως και στην τοπική κοινωνία.

Από εκεί και πέρα, εκτός όλων όσων σας είπα στην αρχή, επειδή στις δευτερολογίες σας ιδιαίτερα σταθήκατε στην περιβαλλοντική σας ευαισθησία, θέλω να σας αφιερώσω με αγάπη δύο ακόμα κατορθώματά σας, που δείχνουν πραγματικά πόσο πράσινο κόμμα είστε. Το πρώτο πράσινο κατόρθωμα, επιπλέον των προηγούμενων, είναι γνωστό και, παρακαλώ, αμφισβητήστε το. Με τη δική σας διακυβέρνηση είχατε λιγνιτικές μονάδες ηλεκτροπαραγωγής σε λειτουργία με αποφάσεις έγκρισης περιβαλλοντικών όρων -γι' αυτούς τους όρους που μας κατηγορούσατε προηγουμένως ότι εμείς θέλουμε να τους καταργήσουμε και ούτω καθ' εξής- που έχουν λήξει! Θα πείτε «Καλά τα λες», έτσι;

Συνεχίζω. Οι περιβαλλοντικοί όροι των μονάδων Μεγαλόπολη 3 και 4 έπρεπε να είχαν εκδοθεί ως το 2016. Τελικά εκδόθηκαν το 2017, κατέπεσαν στο Συμβούλιο της Επικρατείας επειδή ήταν εκπρόθεσμες και το 2019 επί δικής μας Κυβέρνησης λύθηκε το πρόβλημα με την έκδοση νέων ΑΕΠ.

Ένα δεύτερο κατόρθωμα της «πράσινης» διακυβέρνησης και της «πράσινης» Αριστεράς είναι το εξής: Είχατε λιγνιτικές μονάδες που λειτουργούσαν με υπέρβαση των ωρών λειτουργίας που προβλέπονται από τον Ευρωπαϊκό Κανονισμό Εκπομπών, δηλαδή από αυτά που λέει η Ευρωπαϊκή Ένωση, στην οποία υποτίθεται ότι θα εκτεθούμε εμείς, ενώ δεν είχατε εκτεθεί εσείς που κάνατε όλα αυτά. Θυμάστε, φαντάζομαι, την προειδοποιητική επιστολή της επιτροπής για παραπομπή στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο σε συνέχεια της απόφασης που υπέγραψε ο κ. Σταθάκης για παράταση λειτουργίας του Αμυνταίου και της Καρδιάς, δηλαδή των πιο παλιών και ρυπογόνων μονάδων.

Αυτά είναι πάρα πολύ συγκεκριμένα και σας προκαλώ να τα αρνηθείτε. Σας προκαλώ να τα αρνηθείτε εσείς η «πράσινη» Αριστερά!

Επειδή λέτε και ξαναλέτε εσείς που δεν καταθέσατε καμμία πρόταση σε όλη τη συζήτηση που κάναμε εδώ πέρα -και είναι μοναδικό κατόρθωμα να μιλάμε τόση ώρα και να μη φέρνεται ούτε μία πρόταση, το Κίνηματος Αλλαγής τουλάχιστον κατέθεσε κάποια πράγματα, εσείς από τον ΣΥΡΙΖΑ απολύτως τίποτα- εγώ σας διαβάζω σε τίτλους τι θέλουμε εμείς να υλοποιήσουμε -και έχουμε ξεκινήσει κάποια από αυτά να τα υλοποιούμε- μέχρι την εκπόνηση του master plan, του συνολικού σχεδίου το οποίο θα παρουσιάσουμε το καλοκαίρι, τον Ιούνιο.

Τα λέω σε τίτλους για τα Πρακτικά, για να είναι σαφή και στον τελευταίο πολίτη που δεν τα έχει ακούσει: Πρώτον, απόδοση του λιγνιτικού πόρου της ΔΕΗ ύψους 136 εκατομμυρίων ευρώ για την περίοδο 2015-2018, αυτά που δεν δώσατε εσείς.

Δεύτερον, κατασκευή φωτοβολταϊκών πάρκων ισχύος 2GW στα λιγνιτικά πεδία ΔΕΗ στη δυτική Μακεδονία και 1GW στη Μεγαλόπολη.

Τρίτον, συμφωνία των ΕΛΠΕ με τη Γερμανική UV για την κατασκευή του μεγαλύτερου φωτοβολταϊκού σταθμού στην Ελλάδα ισχύος 205 MW στην περιοχή της Κοζάνης.

Τέταρτον, πρόγραμμα εθελούσιας εξόδου για τους εργαζόμενους της ΔΕΗ, αυτοχρηματοδοτούμενης εθελούσιας εξόδου, προγραμματισμένο απολύτως και παρουσιασμένο στο business plan της ΔΕΗ.

Πέμπτον, ταχεία έναρξη των εργασιών αποκατάστασης των λιγνιτωρυχείων εν είδει δραστηριότητας-γέφυρα, ιδίως για τους εργολαβικούς εργαζομένους.

Έκτον, ανάπτυξη των δικτύων φυσικού αερίου-ηλεκθέρμανσης.

Έβδομον, προσαρμογή του χωροταξικού σχεδιασμού σε σχεδιαζόμενες χρήσεις των εδαφών.

Όγδοον, διατήρηση του εκπαιδευτικού τιμολογίου της ΔΕΗ για τις λιγνιτικές περιοχές, γιατί και αυτό λέγατε ότι θα το καταργήσουμε.

Ένατον, επιχορήγηση ύψους 60 εκατομμυρίων ευρώ από το Πράσινο Ταμείο.

Δέκατον, δημιουργία μονάδας ηλεκτροπαραγωγής για τα απορρίμματα σε συνεργασία με το τοπικό ΦΟΔΣΑ.

Ενδέκατον, αναβάθμιση του ρόλου του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας.

Δωδέκατον, ειδικά φορολογικά κίνητρα και φοροαπαλλαγές σε συνεννόηση με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Δέκατο τρίτο, ένα πρόγραμμα από εθνικούς και ευρωπαϊκούς πόρους της τάξεως των 3,7 με 4,4 δισεκατομμυρίων ευρώ.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι του ΣΥΡΙΖΑ ειδικά, σας παρακαλώ είτε σήμερα –νομίζω ότι έχετε ακόμη κάποιες τοποθετήσεις- είτε όποτε νομίζετε ή βρείτε χρόνο, να μας πείτε με τι διαφωνείτε από όλα αυτά τα οποία είπαμε ...

**ΘΕΟΠΙΣΤΗ (ΠΕΤΗ) ΠΕΡΚΑ:** Με όλα, κύριε Υπουργέ.

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ (Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας):** ... με τι ενδεχομένως συμφωνείτε –μπορεί ενδεχομένως να συμφωνήσετε και σε κάτι- και από εκεί και πέρα ακόμη και αν διαφωνείτε με όλα, έχετε υποχρέωση στους ψηφοφόρους σας πρωτίστως, για να μην τους κοροϊδεύετε κατάμουτρα με τόσο μεγάλη πολιτική υποκρισία, να βγείτε και να πείτε «εμείς ως ΣΥΡΙΖΑ, η «πράσινη Αριστερά» του Παναθηναϊκού» - διότι πράσινο πουθενά αλλού δεν βλέπω- «προτείνουμε ένα, δύο, τρία, τέσσερα, πέντε, για να συγκρίνει ο κόσμος τις δικές μας προτάσεις με τις δικές σας, διότι προς το παρόν είμαστε 12-0, δώδεκα προτάσεις εμείς, καμμία εσείς.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου):** Η κ. Ξενογιαννακοπούλου, Κοινοβουλευτική Εκπρόσωπος του ΣΥΡΙΖΑ, έχει τον λόγο.

**ΜΑΡΙΛΙΑ ΞΕΝΟΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ:** Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, σας ακούσαμε με ιδιαίτερο ενδιαφέρον και πρέπει να ξέρετε ότι επειδή ακριβώς, όπως σας είπαμε όλοι οι συνάδελφοι του ΣΥΡΙΖΑ, αυτή η επερώτηση ήταν προϊόν της συγκεκριμένης αγωνίας που έρχεται από την περιοχή της δυτικής Μακεδονίας και τη Μεγαλόπολη, να ξέρετε ότι τη συζήτησή μας την παρακολούθησαν με πολύ μεγάλο ενδιαφέρον οι κάτοικοι και οι εργαζόμενοι στη ΔΕΗ και είμαι σίγουρη και οι αυτοδιοικητικοί παράγοντες και γενικά ο κόσμος σε αυτές τις περιοχές, γιατί ακριβώς αυτός είναι ο ρόλος της Βουλής και της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης.

Επειδή νομίζω ότι λιγάκι μπερδέψατε τους ρόλους, ξέρετε, εμείς είμαστε η Αντιπολίτευση και σας ελέγχουμε. Αυτή την εντολή έχουμε από τον ελληνικό λαό. Εμείς το δικό μας σχέδιο το είχαμε καταθέσει όταν ήμασταν κυβέρνηση και τις δικές μας δεσμεύσεις τις πήραμε και ο τέως Πρωθυπουργός κ. Τσίπρας σας είπαμε τι είχε δηλώσει για την κλιματική ουδετερότητα και το δικό μας προσχέδιο για το εθνικό σχέδιο ενέργειας και κλίματος είχαμε καταθέσει.

Εσείς ήλθατε χωρίς να τα λάβετε υπ' όψιν όλα αυτά στις προγραμματικές δηλώσεις που ακούσαμε εδώ. Ήρθε ο Πρωθυπουργός κ. Μητσοτάκης στις 23 Σεπτεμβρίου και έκανε ένα «πυροτέχνημα» χωρίς προηγούμενη προετοιμασία, χωρίς διάλογο, χωρίς μελέτη, χωρίς ένα δεδομένο σχέδιο. Εσείς έχετε την υποχρέωση, εσείς κυβερνάτε, εσείς ελέγχετε, εσείς καλείστε να

μας πείσετε ότι υπάρχει σχέδιο.

Εμείς τι καταλάβαμε, λοιπόν, κύριε Υπουργέ, σήμερα και φαντάζομαι ότι αυτό κατάλαβε και ο κόσμος που αγωνιά και παρακολουθεί τη συζήτησή μας; Ότι σπεύσατε μετά να εργαστείτε για να βρείτε και να καλύψετε αυτό το επικοινωνιακό «πυροτέχνημα», το οποίο ενδεχομένως βασίστηκε και σε κάποιες εντυπώσεις που θέλατε να καλλιεργήσετε, ενδεχομένως και στη λογική που είπαμε πριν των ιδιωτικοποιήσεων και να μπουν και ιδιώτες στο φυσικό αέριο και όλα αυτά που ειπώθηκαν προηγουμένως και στην ουσία ήλθατε εδώ και μας επαναλάβετε κάποια μέτρα αποσπασματικά, αλλά συνολικό σχέδιο εκτίμησης οικονομικών και κοινωνικών επιπτώσεων, εμείς τουλάχιστον δεν ακούσαμε σήμερα και ούτε έχουμε δει. Μας φέρατε κάποιες προτάσεις. Μας είπατε για ένα master plan που θα έλθει τον Ιούνιο και μας είπατε τίτλους στην ουσία πάνω σε αυτό. Βέβαια, ο Ιούνιος είναι ένας χρόνος σχεδόν μετά από το «πυροτέχνημα» του κ. Μητσοτάκη.

Από εκεί και πέρα, είναι σαφές ότι έχουμε διαφορετικές προσεγγίσεις. Αυτό είναι θεμιτό. Καταλαβαίνουμε τη δική σας αντίληψη, γιατί όταν μιλάτε για τη ΔΕΗ, εσείς αφήσατε πίσω τη λογική της «μικρής» ΔΕΗ, των ιδιωτικοποιήσεων. Αναφέρθηκε στον κ. Σαμαρά, όχι γιατί θέλουμε να κάνουμε μια παρελθοντολογία, γιατί όταν εσείς εδώ έρχεστε και μιλάτε για το κόστος που έχει η ΔΕΗ από τον λιγνίτη, ξέρετε πάρα πολύ καλά -γιατί αυτή είναι η πραγματικότητα στην Ευρώπη- ότι αν την περίοδο 2013-2014 η κυβέρνηση Σαμαρά είχε σπεύσει, όπως έσπευσαν πολλές ανατολικές χώρες που έχουν χαμηλό ΑΕΠ, πολύ περισσότερα που εμείς ήμασταν και κάτω από καθεστώς κρίσης, να είχαμε πάρει απαλλαγές, θα ήταν πολύ διαφορετική η κατάσταση. Παρ' όλα αυτά κρατήσαμε τη ΔΕΗ όρθια.

Όσον αφορά τον ορκωτό λογιστή που είπατε, υπήρχε την άνοιξη μία αντίστοιχη εκτίμηση –όπως ξέρετε πολύ καλά γιατί παρακολουθείτε τα θέματα- ότι εάν δεν λαμβάνονταν μέτρα θα υπήρχε θέμα και η τότε διοίκηση της ΔΕΗ τα πήρε αυτά τα μέτρα και γι' αυτό βρήκατε και μία ΔΕΗ όπως αναφέρομαι –και αυτά είναι στοιχεία και φαντάζομαι ότι δεν τα αμφισβητείτε- με δανεισμό μειωμένο κατά 1,25 δισεκατομμύριο και με προοπτικές που τουλάχιστον ο ορκωτός λογιστής στον οποίον αναφέρεστε το καλοκαίρι έκανε μία τυπική λογιστική εκτίμηση σύμφωνη με τον Λογιστικό Κώδικα. Βέβαια, τα στοιχεία που σας είπε ο κ. Φάμελλος είναι στοιχεία που δίνει η διοίκηση της ΔΕΗ, που δείχνει ότι δεν υπάρχει ζημία, αλλά έκλεισε η χρονιά με κέρδη και βέβαια από εκεί και πέρα έχει έξοδα.

Ποια είναι η διαφορά; Ότι εμείς μέσα στο ευρωπαϊκό πλαίσιο, όταν άνοιξαν οι αγορές ενέργειας, όπως ξέρετε, τότε είχε κατοχυρωθεί η δυνατότητα δημοσίου συμφέροντος δημοσίας υπηρεσίας και η δυνατότητα να υπάρχουν δημόσιες επιχειρήσεις, αρκεί να λειτουργούν με κάποιες βασικές αρχές όπως του ανταγωνισμού, όπως επίσης υπήρχε και η κοινωνική χάρτα, υπήρχαν οι συλλογικές διαπραγματεύσεις, υπήρχε μια σειρά από τέτοια θέματα. Αυτά, δυστυχώς, στην πορεία και η ίδια η Ευρώπη τα βγάζει σε έναν βαθμό, αλλά είναι φανερό ότι η δική σας Κυβέρνηση δεν θέλει καν να τα αξιοποιήσει. Εμείς όμως τα αξιοποιούμε όλα αυτά, γιατί πιστέψαμε από τη στιγμή που βγήκαμε από τα μνημόνια ότι έπρεπε να επανέλθουν και οι συλλογικές διαπραγματεύσεις και η κλαδική σύμβαση και τα εργασιακά δικαιώματα της ΔΕΗ που εσείς αυτήν τη στιγμή τα έχετε παραμερίσει, γιατί πιστεύουμε πραγματικά –και αυτό το είπαν όλοι οι συνάδελφοι του ΣΥΡΙΖΑ- σε μια δίκαιη μετάβαση αυτήν τη στιγμή. Δεν είπα απλά λογικό πρόγραμμα. Είπα λογικό, βιώσιμο πρόγραμμα, μια στρατηγική βιώσιμης, δίκαιης μετάβασης που πρέπει να έχει για εμάς και ισχυρή δημόσια πολιτική. Θέλει δημοκρατικό προγραμματισμό, θέλει κοινωνικό διάλογο.

Είπε πολύ σωστά και η κ. Βέττα προηγουμένως, που είναι Βουλευτής μας στην Κοζάνη, ότι απ' όλους αυτούς τους οποίους κατηγορείτε ότι αποχώρησαν, ελάχιστοι είναι μέλη του ΣΥΡΙΖΑ. Οι περισσότεροι είναι δικά σας στελέχη. Αυτό δείχνει ότι εμείς δεν κάνουμε εδώ κάποιον λαϊκισμό. Μεταφέρουμε μια γνήσια αγωνία και στο κάτω-κάτω αν εσείς δεν έχετε κατορθώσει να πείσετε τα δικά σας στελέχη με αυτό το «πυροτέχνημα» του κ. Μητσοτάκη, νομίζω ότι έχετε κι εσείς πρόβλημα και απέναντι στον ελληνικό λαό και εσωτερικό πρόβλημα μέσα στο κόμμα σας.

Σε κάθε περίπτωση, εμείς θεωρούμε ότι ήταν χρήσιμη αυτή η επερώτηση για τη δημοκρατία και αυτός είναι και ο ρόλος μας. Μη μας μιλάτε, όμως, με απάντηση τις δημοσκοπήσεις. Ακόμη και με την καθαρή εντολή της αυτοδυναμίας που πήρατε, η περίοδος χάριτος έχει τελειώσει. Κλείνετε οκτώ μήνες στη διακυβέρνηση. Κρίνεστε με βάση τα έργα σας, τα αποτελέσματά σας και από εκεί και πέρα μακάρι αυτή η δημοκρατική διαδικασία να σας ωθήσει να κάνετε έναν ουσιαστικό διάλογο με τους τοπικούς φορείς, τους εργαζόμενους και να δείτε λίγο διαφορετικά πράγματα στην προοπτική τού να παρουσιάσετε πραγματικά ένα ολοκληρωμένο σχέδιο και εδώ είμαστε για να το συζητήσουμε.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου):** Ευχαριστούμε, κυρία συνάδελφε.

Ο κύριος Υπουργός έχει τον λόγο για την τριτολογία του.

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ (Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας):** Κλείνουμε κατά τον Κανονισμό. Όλα έχουν ληφθεί. Θα κάνω δύο πολύ σύντομες παρατηρήσεις, σχολιάζοντας αυτά τα οποία είπε η κ. Ξενογιαννακοπούλου.

Πρώτον, σε σχέση με τη ΔΕΗ, ο ορκωτός ελεγκτής ήταν ο ίδιος τον Μάρτιο-Απρίλιο πέρυσι και ο ίδιος ήταν και τον Σεπτέμβριο.

Την ίδια μεθοδολογία ακολούθησε και στη μια περίπτωση και στην άλλη περίπτωση, δηλαδή έλαβε υπ' όψιν του τα στοιχεία της επιχείρησης, της εκάστοτε διοίκησης. Στην πρώτη περίπτωση είπε ότι η ΔΕΗ έχει θέμα βιωσιμότητας και -ειρήσθω εν παρόδω- η προηγούμενη διοίκηση δεν έλαβε από τότε μέχρι τις εκλογές κανένα μέτρο. Μπορεί να την εμποδίσате εσείς ως κυβέρνηση. Πάντως, δεν έλαβε και γι' αυτό είχαμε και το δραματικό πρόβλημα το καλοκαίρι. Στην άλλη περίπτωση, τον Σεπτέμβριο ο ορκωτός λογιστής είπε ότι η ΔΕΗ ξεπέρασε το πρόβλημα της βιωσιμότητας. Δεν είπε ότι είναι σε κήπους με τριαντάφυλλα, πάντως είπε ότι ξεπέρασε το πρόβλημα της βιωσιμότητας. Αυτό είναι αναντίρρητο. Δεν πάτε να το λέτε χίλιες φορές; Όσο περισσότερο το λέτε, τόσο περισσότερο εκτίθεστε.

Δεύτερον, νομίζω και από την καταληκτική τοποθέτηση της Κοινοβουλευτικής Εκπροσώπου σας, αποδείχτηκε ότι δεν έχετε καμμία πρόταση. Καμμία πρόταση! Πραγματικά, εντυπωσιάζομαι. Πραγματικά, εντυπωσιάζομαι! Ήλθατε εδώ να κατηγορήσετε την Κυβέρνηση. Πολύ καλά. Είστε Αντιπολίτευση, πρέπει να μας

ελέγχετε, δεν είμαστε αλάνθαστοι, ο θεσμικός σας ρόλος είναι. Είμαστε εδώ όμως, τρεισήμισι ώρες. Τρεισήμισι ώρες! Εμείς είπαμε τι θα κάνουμε. Δεν σας αρέσει, πολύ καλά. Είπαμε ότι θα έρθουμε να το διευρύνουμε και με το master plan, το οποίο θα παρουσιάσουμε μέχρι το καλοκαίρι. Σας παρουσίασα τα δώδεκα μέτρα τα οποία εν τώ μεταξύ έχουμε ξεκινήσει να εφαρμόζουμε. Εσείς δεν παρουσιάσατε μια πρόταση, μισή! Μισή! Είστε κόμμα της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης, είστε κόμμα προοδευτικό -λέτε ότι είστε προοδευτικό- και κυβερνούσατε μέχρι πριν από μερικούς μήνες. Και για την τιμή των όπλων, συνεννοηθείτε μεταξύ σας, έπρεπε να φέρετε τρεις προτάσεις. Δεν τα ξέρουμε όλα. Τρεις προτάσεις! Ζήσαμε αυτήν την αντίδραση, προφανώς, γιατί είχατε ένδεια επιχειρημάτων στην Κοζάνη, ήρθατε, μας καταγγείλατε και φύγατε και ήρθατε σήμερα εδώ να μας καταγγείλετε ξανά. Επειδή εδώ, όμως, είναι οργανωμένη η συζήτηση φάνηκε η ένδεια των επιχειρημάτων σας και οι διαφορετικές απόψεις μεταξύ σας.

Ο κόσμος πια μπορεί να συγκρίνει: Η «πράσινη» Αριστερά που στο λιγνίτη είναι κάπως μαύρη και εμείς που έχουμε ένα σχέδιο, το οποίο ακολουθεί τις καλές ευρωπαϊκές πρακτικές. Δεν ανακαλύψαμε τον τροχό. Βλέπουμε τι γίνεται σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες, συνεργαζόμαστε με ευρωπαϊκούς θεσμούς, μιλάμε ειδικά με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και θα στηριχτούμε και σε χρηματοδότηση και από κοινοτικούς και εθνικούς πόρους. Θα κάνουμε όλα αυτά τα οποία έχουμε πει, έτσι ώστε η δυτική Μακεδονία και η Μεγαλόπολη να έχουν μια δίκαια μετάβαση, να έχουν μέλλον, να έχουν ευρωπαϊκό μέλλον και μετά το λιγνίτη.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου):** Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, κηρύσσεται περαιωμένη η συζήτηση επί της υπ' αριθμόν 14/8/20-2-2020 επίκαιρης επερώτησης προς τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι δέχστε στο σημείο αυτό να λύσουμε τη συνεδρίαση.

**ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:** Μάλιστα, μάλιστα.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου):** Με τη συναίνεση του Σώματος και ώρα 16.40' λύεται η συνεδρίαση για τη Δευτέρα 9 Μαρτίου 2020 και ώρα 18.00' με αντικείμενο εργασιών του Σώματος: κοινοβουλευτικό έλεγχο: συζήτηση επικαίρων ερωτήσεων.

**Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ**

**ΟΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ**